

JUSTITIE-OMBUDSMANNENS
EMBETS-BERÄTTELSE,

afgifven vid lagtima riksmötet år 1870;

samt Tryckfrihets-Komiténs Berättelse.

STOCKHOLM,
G. W. Blomqvists Boktryckeri, 1870.

I N N E H Å L L.

	Sid.
Inledning	1.
Redovisning för åtal, anställda emot	
1) Rådstufvurätten i Warberg och en der tillförordnad Magistratssekreterare, för ofullständiga domböcker och Magistratsprotoköll	2.
2) Domhafvanden i Södra Ångermanlands domsaga, för flera oriktiga domslut	7.
3) Rådstufvurätten i Sköfde, för orätt dom, (forts. från 1868 års Berättelse sid. 9.)	16.
4) Magistraten i Wisby, för underlåtenhet att uttaga och redovisa resterande kommunalutskylder m. n.	17.
5) En tillförordnad Domhafvande i Wartofta härad och Dimbo tingslag, för meddelande af dom i mål, som förments hafva varit till påföljande ting uppskjutet	38.
6) Två ledanöter i Rådstufvurätten i Lund, för orätt dom	42.
7) Rådstufvurätten i Sköfde, för orätt dom i skuldfördringsmål	52.
8) Domhafvanden i Medelstads härad, för oriktigt gravationsbevis	59.
9) Konungens Befallningshafvande i Westmanlands län, för dröjsmål att meddela utslag i mål rörande Kronofogdes försummelse att redovisa köpeskillingen för utmättingsvis försäld fastighet	65.
10) En tillförordnad Domhafvande i Sundbo och Edsbergs härad, för två oriktiga domslut	71.
11) En tillförordnad Domhafvande i Arnäs tingslag, för underlåtenhet att ådöma förlust af medborgerligt förtroende i tjufvamål	73.
12) Konungens Befallningshafvande i Kalmar län, med yrkande om återkallande af en emot lag stridande allmän kungörelse	75.
13) Domhafvanden i Stora Schedvi tingslag, för förment olagligen beräknad lösen för gravationsbevis; varande i sammanhang dermed framställd antydning om behovet af ett förtydligande uti gällande föreskrifter rörande besagda ämne	76.
14) Kongl. Göta Hofrätt, för dröjsmål med expedierande af en dom	84.
15) Konungens Befallningshafvande i Malmöhus län, för oriktigt verkställande af ett utslag	92.
16) Rådstufvurätten i Arboga, för förment oriktigt beslut angående en persons försättande i konkurstillstånd, och emot Stadsnotarien derstädes, för det protokollet i nyssnämnda ärende var affattadt vidlyftigare, än målets egenskap tarfvade, samt icke utskrifvet i enlighet med föreskriften i 7 § af gällande expeditionstaxa	95.

Om orsakerna till vidlyftigheten af redovisningen för åtal	101.
Redogörelse för inkomna klagomål, och i sammanhang dermed yttrande om Justitie-Ombudsmannens behörighet att upptaga klagomål mot Kommunalstyrelser och deras tjänstemän samt mot gode män, sysslomän och rättens ombudsmän i konkurser så ock huruvida någon ändring i Justitie-Ombudsmannens instruktion, i afseende härå, bör ega rum	103.

	Sid.
Angående granskningen af fångförteckningarne och dervid gjorda anmärkningar om domares dröjsmål att till verkställighet insända utslag rörande häktade personer	106.
Anmärkta öfverträdelser af lagens stadgande om tiden för sommartings hållande; i sammanhang hvarmed Kongl. Brevet den 2 September 1869 om förändrad tid för sommaringets början i Norra Åsbo härad är intaget	—
Lagskipning och lagstiftning	107.
Sammandrag af Revisionssekreterarnes arbetsredogörelser för år 1868	113.
Anmälan, att icke någon lagförklaring blifvit, i den ordning 19 § Regeringsformen föreskrifver, af Kongl. Maj:t meddelad	115.
Årets embetsresa	—
Om de från Kongl. Maj:ts Statsdepartement inkomna uppgifter, som äro intagna i Bilagorna	118.

B I L A G O R:

Uppgifter från Kongl. Statsdepartementen på Riksdagens under sistförflutna Riksmöte aflättna underdåniga skrivelser och de i anledning deraf hos Kongl. Maj:t vidtagna åtgärder	1.
De i nyssberörda uppgifter omförmälda ärenden, hvilka ännu icke blifvit afgjorda	23.
Förteckning å de under förutgångna Riksmöten till Kongl. Maj:t aflättna underdåniga skrivelser rörande ärenden, hvilka i Justitie-Ombudsmannens embetsberättelse för förflutna år finnas upptagna såsom i sin helhet eller till någon del oafgjorda, äfvensom uppgift å de åtgärder som i dessa ärenden under år 1869 egt rum	24.
Tabell öfver förstberörda uppgifter	41.
Berättelse, afgifven af Komiterade för Tryckfrihetens vård	44.

Rättelse:

Bil. sid. 15 nionde raden nedifrån *stån*: (2) *lås*: (3.)

Till Riksdagen.

Under det sistförflutna året, för hvilket denna redogörelse afgifves, har jag, i följd af inträffadt sjukdomsförfall, måst till förvaltning af Justitieombudsmans-embetet inkalla den af Riksdagen utsedde suppleanten, Herr Revisionssekreteraren, Kommendören af Kongl. Wasa-Orden och Riddaren af Kongl. Maj:ts Nordstjerne-Orden Claes Albert Liindhagen, som sålunda embetet uppehållit under den tid, min resa till utländsk brunnsort upptog, eller från och med den 25 Maj till och med den 30 Juli.

De embetsåtgärder, som under tiden blifvit vidtagna, inhemtas af Expeditionens diarium, som kommer att till Lagutskottet aflemnas; men denna allmänna redogörelse omfattar äfven berörda tid och sysselsätter sig, såsom vanligt, först med de åtal, i hvilka under det förflutna året åtminstone en domstols utslag är vordet meddeladt.

I min till 1865 års Riksdag afgifna embetsberättelse redogjorde jag (sidd. 50—52) för ett åtal, föranlett deraf att, år 1858, dåvarande Justitie-Ombudsmannen vid besök i Warberg och der anställd granskning af Råd-stufvurättens och Magistratens domböcker och protokoll, anmärkt

att *domboken i civila mål för år 1854*, ehuru fortgående i nummerföljd till och med N:o 138, den 20 December, saknade underskrifter och äfven sådant slutord, som kunde innebära, att något mål under återstående delen af året icke varit att i nämnda dombok intaga; äfvensom att, för sagde dag, icke någon anteckning funnes om de då i Rätten tjenstgörande ledamöter, men att föregående rättegångsdag, den 18 December, varit tillstädes Borgmästaren, två ständige Rådmän och en tillförordnad, nemligen Vice Häradshöfdingen M., hvilken sistnämnde derjemte fört protokollet;

att *domboken i brottmål under nyssberörda år*, för den 21 Mars, då likaledes Borgmästaren, två Rådmän och bemälde protokollsförande varit tjenstgörande, innehölle, att uti ett mål emellan Stadsfiskalen I. L. Fischerström, åklagare, och Olof Svensson i Lundby blifvit afsagdt ett vid enskild öfverläggning beslutadt utslag, hvarefter icke förekommit något utslag, men mer än ett blad lemnadt oskrifvet; samt att vid genomseende af Rättens protokoll det icke kunnat inhemtas, att någon med namnet Olof Svensson i Lundby varit af Stadsfiskalen vid Rätten tilltalad; att vidare N:o 55, för den 25 April, då, utom Borgmästaren och två Rådmän, samme tillförordnade Rådman och protokollsförande tjenstgjort, helt och hållet saknades, men en sida i domboksternen befunnes lemnad oskrifven; att den 27 December, då samme tillförordnade Rådman fört protokollet, numren 225, 226 och 227 funnos fullständigt uppsatta, men icke någon anteckning utvisade, att ej flera mål under året förevarit, och underskrifter saknades; samt

att *protokollet öfver politi-, burskaps- och ekonomimål för samma år* väl varit uppsatt i ordentlig nummerföljd till den 23 November, likasom två ärenden, numren 66 och 67, förekomme uppsatta för nämnde dag, då samme protokollsförande tjenstgjort, men att fortsättning af protokollet för året saknades,

utom det att dels på serskildt ark, för den 19 December, anträffades ett utslag och omedelbart derefter, utan upptagande af nummer, två ärenden, alltsammans utan underskrifter, dels ock serskildt och fullständigt protokoll i ett mål förefunnnes för 28 December, hvilket vore af en bland de ständige Rådsmännen underskrifvet.

Uti berörda åtal, hvilket jag först lät anhängiggöras vid Rådstufvurätten i Warberg emot vice Häradshöfdingen M. ensam, hade derefter Kongl. Göta Hofrätt, dit målet blifvit genom besvär emot Rådstufvurättens utslag draget, genom utslag den 7 Juli 1865 sig utlåtit: att enär M. med den tjänstgöring, han vid ifrågavarande tid utöfvat, i egenskap af adjungerad ledamot i Warbergs Rådstufvurätt och Magistrat förenat befattningen att föra dessa myndigheters protokoll, samt, vid sådant förhållande, de till denna senare befattningen hörande göromål ej kunde betraktas anorlunda, än såsom en del af de åligganden, för hvilka M. vore ansvarig, i sin omförmälda egenskap, eller den af adjungerad ledamot i Rådstufvurätten och Magistraten, men åtal för hvad M. i denna egenskap kunde hafva brutit icke, emot 8 Kap. 2 §. Rättegångs-Balken, tillhörde Rådstufvurätten att handlägga, Kongl. Hofrätten med ändring af öfverklagade utslaget, funne Rådstufvurätten icke hafva varit behörig att med målet taga befattning.

Med anledning häraf förordnade jag Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Göta Hofrätt, att inför Kongl. Hofrätten tilltala ej mindre Borgmästaren i Warberg, jemte tre tjänstgörande och en för detta Rådman derstädes, än ock ofvanbemälda M., för de anmärkta bristerna uti Rådstufvurättens dombok och Magistratens protokoll för år 1854.

I stället att förklara sig öfver Advokatfiskalsembetets den 10 November 1865 i ämnet aflåtna embetsmemorial, hade M. uti en till Kongl. Hofrätten ingifven skrift, med åberopadt stöd af 18 § i 5 Kap. af nu gällande Strafflag, bestridt det emot honom väckta åtals upptagande till pröfning, i anledning hvaraf Kongl. Hofrätten genom utslag den 27 Mars 1866, med förklarande, det giltigheten af berörde invändning skulle framdeles prövas i sammanhang med hufvudsaken, förstänndigt M. att inom viss tid afgifva förut infordrade förklaringen; och, efter det M. med sådan förklaring inkommit, har Kongl. Hofrätten, medelst utslag den 22 Mars 1867, ålagt M., hvilken i egenskap af protokollsförande haft skyldighet uppsätta Warbergs Rådstufvurätts och Magistrats protokoll för år 1854, att vid vite af fem hundra riksdaler inom viss tid styrka, det M. fullgjort sin skyldighet med afseende å de anmärkta bristernas afhjelpande. I följd häraf har M. låtit den 28 Juni 1867 till Kongl. Hofrätten ingifva *dels* ett af tillförordnade Borgmästaren i Warberg den 23 i samma månad meddeladt intyg derom, att 1854 års civildombok funnes afslutad den 20 December, omedelbart efter

det under N:o 138 införda mål, på följande sätt: »Flera ärenden hafva ej förekommit, Ludvig M.», äfvensom att, angående de för nämnde dag i Rätten tienstgörande ledamöter, det vore antecknadt: »Närvarande såsom vid sista rättegångstillfället»; att i brottmålsdomboken för år 1854 utslag i målet under N:o 41½ vore inskrifvet, upptagande, tillika med anteckning om meddelad besvärshänvisning, tre rader; att, efter nyssnämnda, med M:s kända handstil, införda nummer, N:o 42 började ny tern, hvilken skrifvits med annan stil till och med N:o 54, som slutade nederst vid högra sidan, hvar efter hela följande sidan vore oskrifven, samt att sistomförmälda dombok vore efter N:o 227 avslutad sålunda: »Ej flera mål hafva under året föreförekommit, Ludvig M.»; *dels ock* en skrift, hvaruti M., under åberopande af ofvan anmärkte intyg, i öfrigt andragit, *beträffande brottmålsdomboken*, att, på sätt ett vidfogadt, till riktigheten styrkt domboksutdrag gånge vid handen, »namnet Olof Svensson i Lundby blifvit miss-skrifvet i stället för det rätta, Severin Andersson i Semb», hvilket misstag bort inses och rättas af domstolens ordförande och öfrige ledamöter, de der jemväl lätt skulle kunnat ifylla det, på grund af hvad i målet förekommit, beslutade och afkunnade utslag, för hvilket lemnats ett tomrum af endast några rader, samt att det vore M:s öfvertygelse, att något till N:o 55 hörande mål eller ärende aldrig förekommit, hvadan och då N:o 56 rätteligen bordt vara N:o 55, M. endast kunde till last föras en miss-numrering samt försummelse att makulera den sida, som kommit att lemnas oskrifven; och *vidkommande Magistratsprotokollet*, att M., som sista dagen, då under år 1854 Magistratsärende förekom, icke varit tienstgörande, ej haft några ofullständigheter att komplettera; hvaremot M., till upplysning om beskaffenheten af det utslag och de omedelbart derefter utan nummer förekommande två ärenden, hvilka, såsom hörande till protokollet för den 19 December, blifvit å serskildt ark skrifna, vid sin förklaring fogat bestyrkt afskrift af detta serskilda ark, utvisande, att så väl utslaget, som de två nämnda ärendena utgjordes af tre resolutioner öfver ingifne ansökningar, enligt Fabriks- och Handtverksordningen den 22 December 1846, hvarjemte M. erinrat att, enligt den vid Rådstufvurätten följda praxis, slika med öppen rubrik affattade resolutioner icke införts i någon nummerordning, utan endast fogats till Magistratsprotokollet för den dag, resolutionerna utgifvits.

Borgmästaren, hvilken jemte de åtalade Rådmännen blifvit i målet hörd, hade, i anledning af Advokatfiskalsembetets memorial, anført: att M., som år 1854 hos Rådstufvurätten och Magistraten tienstgjort såsom ledamot, Magistratssekreterare och Aktuarie, haft skyldighet att uppsätta och expediera protokoll uti alla de mål och ärenden, som hos Rådstufvurätten och Magistraten till handläggning förekommo, samt i dessa befattningar efterträdts, i

Augusti månad år 1855, af annan uppgifven person, hvilken efter Borgmästarens åsigt, vid den honom åliggande renovation af 1854 års domböcker och protokoll, ej bort hafva kunnat undgå att upptäcka anmärkta bristerne deri, men att denne under loppet af de sex månader, han i Rådstufvurätten och Magistraten tjenstgjorde, medan Borgmästaren ännu fortfor att utöfva Borgmästarembetet, underlåtit göra anmälan om nämnda brister, dem Borgmästaren förut icke kände, och i afseende å hvilka det vore honom, vid 89 års ålder och med försvagade kropps- och själsförmögenheter, omöjligt att närmare utreda anmärkta förhållandet; dock har Borgmästaren sedermera, efter serskildt föreläggande af Kongl. Hofrätten, företett ett af tillförordnade Borgmästaren i Warberg, å embetets vägnar, den 17 Juni 1868 utfärdadt bevis derom, att Warbergs Rådstufvurätts så väl Tvistemåls- som brottmålsdomböcker och Magistratsprotokoll för år 1854 vore behörigen afslutade och af Borgmästaren jemte Rådstufvurättens och Magistratens ledamöter undertecknade.

I slutligt memorial har Advokatfiskalsembetet andragit: att af det utaf M. företedda utdrag af Rådstufvurättens brottmålsdombok för år 1854 inhemtades, hurusom, efter det, uti ett emot Severin Andersson i Semb anställt och under N:o 21 i domboken för första gången antecknad åtal för fylleri, Olof Svensson i Lundby blifvit, på sätt protokollet under N:o 35 gäfvé vid handen, den 7 Mars 1855 i egenskap af vittne hörd, hufvudsakligt utslag den 21 i sagde månad under N:o 41½ meddelats; att Advokatfiskalsembetet funne det, i öfverensstämmelse med hvad M. uppgifvit, väl kunna antagas, att Olof Svensson blifvit uti protokollet under sistnämnde domboksnummer antecknad såsom part, i stället för Severin Andersson, men att såsom felaktigt dock qvarstode ej mindre, att svarande partens namn oriktigt antecknats, än äfven, att hufvudsakliga utslaget blifvit först efter förevarande åtals anhängiggörande uti domboken infördt; att det förhållande, att för nummer 55 i samma dombok en hel sida lemnats oskrifven, otvetydigt vittnade derom, att något ärende varit ämnadt att der införas, hvarföre vitsord svårligen kunde lemnas åt hvad M. härutinnan föreburit, ehuru komplettering af det felande numera icke kunde ega rum; att, i följd af hvad i målet förekommit, det deremot måste antagas, att mellan den 23 November och den 28 December 1854 icke i Magistratens protokoll flera ärenden varit att anteckna, än de tre, hvilka den 19 i sistnämnde månad vunnit behandling; att, enär emellertid ostridigt vore, det Domböckerna och Magistratsprotokollen icke inom behörig tid varit afslutade och underskrifna, samt att uti domböckerna funnits brister, nemligen uti brottmålsdomboken under N:ris 41½ och 55 de här ofvan anmärkta förhållanden äfvensom uti civildomboken felande anteckning om de ledamöter, hvilka den 20 December i Rätten

tjenstgjort; och enär det tillkommit M., i egenskap af protokollsförande, att ombesörja uppsättning af protokollen, och Borgmästaren, såsom Ordförande i Rådstufvurätten och Magistraten, att egna tillsyn deråt, att Rättens handlingar blefve försatte i fullständigt skick, yrkade Advokatfiskalsembetet, att M. och Borgmästaren, för hvad nu åtaladt blifvit, måtte fällas till ansvar efter 17 § i 25 Kap. Strafflagen; hvaremot Advokatfiskalsembetet ansåge sig kunna uraktlåta att å Rådmännen — af hvilka en under åtalet affidit — framställa ansvarstalan.

Kongl. Hofrätten har, genom utslag den 2 Februari 1869, sig utlåtitt: att Kongl. Hofrätten låte bero vid Advokatfiskalsembetets frånträdande af ansvarstalan mot Rådmännen; och enär, hvad anginge M:s invändning, att det emot honom väckta åtal, i stöd af 5 Kap. 18 § Strafflagen, icke borde till pröfning upptagas, præscription af åtal för förseelser af ofvan omförmälde beskaffenhet, hvilka måste anses fortsatta intilldess den underlåtna skyldigheten blifvit fullgjord eller af sig sjelf förfallit, icke lagligen kunde ega rum, blefve M:s berörda invändning af Kongl. Hofrätten ogillad;

att, beträffande sjelfva målet, emedan det ålegat M., i egenskap af protokollsförande vid Rådstufvurätten i Warberg och Magistratssekreterare derstädes, att i fullständigt skick uppsätta och aflemna Rådstufvurättens och Magistratens ifrågavarande domböcker ock protokoll, samt i egenskap af tillförordnad Rådman, att föranstalta, det anmärkta ofullständigheter i samma handlingar blifvit afhulpne, men M. i begge dessa hänseenden brustit och derjemte, sedan anmärkningsmemorialet i fråga om berörda försummelser honom delgifvits, ådagalagt en synnerlig tredska och liknöjdhet att undanrödja anmärkningarnes orsaker samt, först efter det M. vid högt vite erhållit föreläggande att de af honom åsidosatta skyldigheter fullgöra, de ifrågaställda bristerne, så vidt ske kunnat, afhulpit, ty pröfvade Kongl. Hofrätten, under förklarande, det 1 Kap. 12 § Rättegångs-Balken i förevarande fall måste tillämpas, rättvist, i förmågo af berörda lagrum, döma M. att för de förseelser, som sålunda lågo honom till last, böta tvåhundra riksdaler till treskiftes mellan Kronan, Warbergs stad och Advokatfiskalsembetet; och

att, vidkommande åtalet emot Borgmästaren, enär han, såsom Ordförande i Rådstufvurätten och Magistraten i Warberg under år 1854, haft att tillse, det de befunna bristerne i domböckerna och Magistratsprotokollet inom rätt tid afhulpits, men han denna sin embetspligt åsidosatt, blefve Borgmästaren, enligt 1 Kap. 12 § Rättegångs-Balken, fäld att för denna försummelse plikta femtio riksdaler, till treskiftes mellan Kronan, Warbergs stad och Advokatfiskalsembetet; och borde Borgmästarens och M:s andelar af stadens lott i de dem ådömda böter, jemlikt Kongl. Brevet den 26 Oktober 1790, tillfalla Hallands Läns Lazarett.

Vid granskning i Justitie-Ombudsmansexpeditionen af 1863 och 1864 ärens fångförteckningar från Westernorrlands länsfängelse gjordes åtskilliga anmärkningar, hvilka föranledde brevvetling emellan mig och Domhufvanden i Södra Ångermanlands domsaga samt infor drande af de utslag, dem anmärkningarne afsågo; och i skrifvelse den 30 December 1865, uppdrog jag åt Advokatfiskalsembetet i Kongl. Svea Hofrätt att tilltala bemälda Domhufvande för orätt dom i följande uti nämnda utslag förekommande fall, nemligen:

1:o för det att, uti ett vid Gudmundrå Häradsrätt anhängiggjort mål rörande, bland annat, åtal mot arbetarne Israel Näsström i Jettesta och Eskil Jansson från Wermland, för misshandel med mera, Häradsrätten genom utslag den 4 Oktober 1862, jemte det de tilltalade dömdes, under åberopande af 14, 16 och 50 §§ af Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861 äfvensom Kongl. Förordningen den 21 November 1841 att böta, för ringare misshandel, Näsström femtio riksdaler och Jansson fem riksdaler, samt Näsström dessutom, för det han i vredesmod dragit lifsfarligt vapen, tio riksdaler och för fylleri fem riksdaler, tillika fält Näsström och Jansson, för det våldet skett å allmänt ställe, att, enligt 21 Kap. 7 § Missgerningsbalken, plikta för vägfriidsbrott hvardera tjugu riksdaler, änskönt sistberörda lagrum måste anses upphäfvat genom 1861 års anförda förordning, som stadgade att våldsgerning å allmänt ställe skulle betraktas såsom en vid straffets mätande för våldet försvårande omständighet, och således icke såsom ett serskildt brott.

2:o derföre att, på anmälan å nästföljande ting, det Näsström saknade tillgång till gäldande af de honom ådömda böter, Häradsrätten, genom beslut den 22 Maj 1863, med åberopande af 5 Kap. 4 § Straffbalken och Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, förklarar, det Näsström skulle i stället för samma böter, tillhoppa åttatiofem riksdaler, umgälla sina förbrytelser med tjuguuåtta dagars fängelse vid vatten och bröd, ehuru väl, vid det förhållande att, jemlikt 75 §. i Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861, böterna för misshandel och dragande af lifsfarligt vapen, tillhoppa sextio riksdaler, bort vid förvandling beräknas till endast tjugu riksdaler, och det bötesbelopp, som för Näsström skolat förvandlas till fängelse vid vatten och bröd, alltså rätteligen utgjort sammanlagd fyratiofem riksdaler, Näsström skolat, jemlikt 5 Kap. 4 § Straffbalken och Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, umgälla sina berörda förbrytelser med endast tjugutvå dagars fängelse vid vatten och bröd;

3:o derför att, sedan Sollefteå Häradsrätt, genom utslag å höstetinget den 9 December 1862, dömt enkan Gertrud Söderström i Hernösand att, för olöflig utskänkning af spritdrycker, föröfvad år 1860, böta femton riksdaler och erlægga utskänkningsafgift, samt derefter hos Rätten förevarit ett till samma ting anhängiggjort ytterligare åtal mot bemälda enka för ena-

handa förbrytelse, föröfvad år 1862, Häradsrätten, som ansett henne förvunnen jemväl om denna senare förbrytelse, genom utslag den 12 nyssnämnde December, dömt enkan Söderström att därför, såsom för *andra* resan oloflig bränvinsutskänkning, böta trettio riksdaler och serskild utskänkingsafgift erlægga, samt tillika stadgat att, i brist af tillgång till dessa jemte de henne förut ådömda böterna, enkan Söderström skulle undergå tjugutvå dagars fängelse vid vatten och bröd; genom hvilket utslag således, i strid med hvad lagligen kunnat ske, enkan Söderström ådömts ansvar, såsom för *andra* resan, för brott begånget innan hon ännu blifvit för första resan enahanda förbrytelse straffad; hvarjemte, enär enkan Söderström för den sist begångna förbrytelsen icke fått sig ådömdt högre bötesbelopp, än som för första resan kunnat stadgas, till den felaktiga uppfattningen af åtalade förseelsens straffbarhet ytterligare kommit vårdslöshet vid straffets utsättande.

4:o för det att Säbrå Häradsrätt, hvarest pigan Brita Kajsa Brandberg i Bondsjö ansetts förvunnen att vid fyra serskilda tillfällen hafva begått olofligt tillgrepp, jemväl från sin husbonde, till sammanlagdt värde af sex riksdaler 47 öre, hvaraf en riksdaler 47 öre utgjorde värdet af det från husbonden tillgripna, genom utslag den 2 Juni 1863, med åberopande af 1, 3 och 20 §§. af Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, dömt pigan Brandberg, för första resan stöld till förstnämnda belopp, att böta nitton riksdaler 41 öre, eller, i brist af tillgång till böterna, undergå fem dagars fängelse vid vatten och bröd, samt att dessutom hållas till straffarbete i två månader; hvarigenom således, oaktadt en försvärande omständighet varit för handen, i det vid minst två af snatteriförseelserna olofligt tillgrepp från husbonde egt rum, ansvaret fått stanna vid minimum af det för stöld bestämda straffmått, hvilket syntes med lagens mening icke öfverensstämma, enär den förhöjning i straffet, som i 4 § 2 momentet af ofvanberörda Kongl. Förordning, jemförd med 3 §, afsåges, uteblifvit;

5:o derfore att, efter det arbetskarlen Christian Olsen från Norge, på grund af Ragunda Häradsrätts utslag den 26 November 1862, blifvit för första resan stöld straffad med tjuguatå dagars fängelse vid vatten och bröd samt fyra månaders straffarbete, och Olsen blifvit dels af Hammerdals Häradsrätt genom utslag den 12 Oktober 1863, för ytterligare föröfvadt tillgrepp, till värde af nittiofem riksdaler, dömd för *andra* resan stöld att böta tvåhundraåttatofem riksdaler eller att, vid brist af tillgång till böter, undergå tjuguatå dagars fängelse vid vatten och bröd, samt att derefter hållas till straffarbete två år, dels ock, innan detta senare utslag kommit till verkställighet, af Ramsele Häradsrätt ansedd förvunnen att hafva olofligen tillgripit

gripit, under våren år 1862, en plånbok värd en riksdaler jemte deruti förvarade en skuldsedel å etthundra riksdaler och en så kallad tumsedel å minst lika stort belopp samt under sommaren år 1863 gods och penningar till sammanlagdt värde af elfva riksdaler 38 röe, sistbemälde Häradsrätt, genom utslag den 15 Januari 1864, förklarar, det Olsen, jemlikt 5 § af Kongl. Förordningen angående sammanläggning af straff den 21 December 1857, borde betraktas såsom hade han för dessa och förrberörda inom Hammerdals tingslag föröfvade tillgrepp varit på en gång lagförd, samt att, då Olsen redan vore för andra resan stöld sakfäld till högsta kroppsplikt och två års straffarbete, dervid komme att bero; genom hvilket utslag således, ehuru till det inom Hammerdals tingslag begångna tjufnadsbrott ytterligare kommit olofligt tillgrepp inom Ramsese tingslag till så betydligt belopp som tvåhundredotolf riksdaler, och detta senare tillgrepp blifvit å serskilda ställen och tider föröfvadt, hvad emot Olsen vidare förekommit lemnats utan straffpåföljd, änskönt enligt Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855 högre straff kunnat honom ådömas; och

6:o derföre att, sedan Boteå Häradsrätt, genom utslag den 29 Mars 1864, pröfvat arbetskarlen Israel Bolin saker till ansvar för enkelt horsbrott, efter 55 Kap 1 och 5 §§ Missgerningsbalken, för snatteri af gods å uteliggande fartyg till värde af två riksdaler 25 öre, efter 1 och 3 §§ i Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, för knuffning och hårdragning utan åkomma, efter 14 § i Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861, samt för annan person med hårdt tillhygge tillfogadt sår i pannan, efter 13 § sistnämnda Kongl. Förordning, Sollefteå Häradsrätt, genom utslag den 4 Maj 1864, jemte det Bolin förklarades skyldig att stå tjufrätt för gods stulet inom tingslaget till värde af fem riksdaler 25 öre, dömt Bolin att derför, enligt 1 § af Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, såsom för första resan stöld, böta femton riksdaler 75 öre samt hållas till två månaders straffarbete, äfvensom att plikta för horsbrottet fyratio riksdaler jemte serskild afgift till kyrkan, för snatteriet tjugufem riksdaler, för det mindre våldet fem riksdaler och för det svårare våldet tio riksdaler, samt tillika stadgat, att Bolin, vid bristande tillgång till dessa böter, tillhopa nittiofem riksdaler 75 öre, skulle, jemlikt 5 Kap. 4 § Straffbalken och Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, undergå tjuguuåtta dagars fängelse vid vatten och bröd; till följd hvaraf således genom Häradsrättens emot lag stridande förfarande, att på en gång ådöma samma person ansvar både för stöld och snatteri, Bolin undgått det längre straffarbete af minst tre månader, som bort följa af den orsak, att ett bland tillgreppen skett från uteliggande fartyg, samt, af den försvårande omständighet, att tillgreppen blifvit å serskilda ställen och tider föröfvade; hvaremot Bolin fått undergå fängelse vid vatten och bröd längre tid, än

som med lag öfverensstämde, enär af ådömda böterna femtiotvå riksdaler 50 öre utgjorde det belopp, som rätteligen bort till fängelse vid vatten och bröd förvandlas, och för hvilket Bolin följaktligen skolat till allenast tjugufyra dagars sådant fängelse dömas.

Vidare hade jag, genom samma min skrifvelse, uppdragit åt Advokatfiskalsembetet att åtala bemälde Domhafvande

7:o derföre att, sedan uti ett vid Gudmundrå Häradsrätt anhängiggjort skuldfordringsmål svarandena fått sig förelagdt att komma tillstädes, den ene personligen, vid vites påföljd, samt vid målets företagande derefter å påföljande ting icke någon af svarandena sig infunnit, Häradsrätten — efter det ombudet för den af svarandena, som fått sig ålagd personlig inställelse, förmält, det han underrättat sin hufvudman om berörda föreläggande, men att dennes vistelseort icke vidare vore för ombudet bekant, och då i anledning häraf käranden sökt undandraga sig att delgifva vederparterne Rättens blifvande beslut, med mindre det finge ske genom allmänna tidningarne — medelst utslag vid tingets slut den 31 Mars 1865, jemte det målet uppskjöts till nästa lagtima ting, samt föreläggande meddelades för svarandena att då tillstädeskomma, vid äfventyr att målet på för handen varande skäl pröfvades, tillika förklarar, det käranden vore obetaget att genom detta besluts införande i allmänna tidningarne låta detsamma komma till de å aflägsen ort befintlige svarandenas kännedom.

Detta beslut, om hvilket jag erhöll kännedom genom Post- och Inrikes Tidningar för den 29 April 1865, der detsamma fanns i annonsafdelningen infördt, hade föranledt mig att, i skrifvelse samma dag anmoda Domhafvanden, att underrätta mig, med hvad skäl Häradsrätten ansett sig kunna och böra hänvisa käranden till den med icke obetydlig kostnad förenade åtgärd, att i tidningarne kungöra Häradsrättens ifrågavarande beslut; hvar-efter jag emottagit det svar, att ifrågavarande hänvisning skett på kärandens egen hemställan om slikt iakttagande, hvilket, då det äfven varit till båtнад för de frånvarande, Häradsrätten icke tvekat att bifalla.

I skrifvelsen till Advokatfiskalsembetet förklarade jag mig ej kunna godkänna detta skäl. Den omständighet, att en part af oförstånd sjelf föreslagit vidtagandet af en i lag ej förskrifven och till någon laga påföljd icke ledande åtgärd, syntes mig ej utgöra giltig grund för domstolen att ett slikt förslag godkänna, helst derigenom icke allenast parten bragtes på en onödig kostnad, utan äfven rättegången oskäligen fördröjdes, enär parten, i följd af Rättens godkännande af den föreslagna åtgärden, sannolikt underlätit hvad på honom ankommit för att gifva vederparten del af Rättens beslut i den ordning sådant bort ske. Jag ansåge således Häradsrättens anmärkta förfarande i sig sjelft olagligt, men för att få utrönt, huruvida detsamma med-

fört äfven andra följder, än de sålunda vidrörda, anmodade jag Advokatfiskalsembetet att infordra Häreadsrättens protokoll i målet vid 1865 års vinterting, då samma mål skulle, enligt den sålunda kungjorda kallelsen, förekomma, samt jemväl för de följande tingen, om anledning dertill sig yppade, och att derefter i denna punkt föra sådan ansvars- och ersättnings-talan, som af de utredda förhållandena påkallades.

Till dessa anmärkningar har Domhufvanden genmält:

beträffande beslutet angående Israel Näsström och Eskil Jansson, att tvekan kunde uppstå, huruvida 7 §. i 21 Kap. Missgerningsbalken vore genom Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861 upphäfvnen, då nämnda § ej funnes omnämnd bland de i berörda förordning såsom undanröjda uppräknade lagrum, samt att i allt fall det anmärkta lagrummet blifvit i beslutet åberopadt endast för att antyda grunden, hvarefter förhöjningen i straffet för den försvårande omständigheten blifvit af Häreadsrätten bestämd; och att, vidkommande frågan om förvandlingen af straffet, Domhufvanden, efter det hans uppmärksamhet derpå blifvit fäst, sökt godtgöra Näsström för det lidande, honom tillskyndats genom den obehörigt förlängda fängelsetiden;

att, i fråga om beslutet angående enkan Söderström, uttrycket »andra resan» uppenbarligen vore ett »redaktionsfel», enär af meningen i utslaget nog samt borde synas, att den tilltalade blifvit dömd allenast för fortsatt eller ytterligare föröfvad oloflig utskänkning af bränvin, i sammanhang med den först ifrågakomna;

att, vid bestämmandet af straffet för pigan Brita Kajsa Brandberg, förbiseende egt rum till följd deraf att, enligt Domhufvandens mening, stadgandena i Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855 icke vore rätt tydliga för det fall, som i målet angående Brita Kajsa Brandberg förekommit;

att, beträffande Ramsele Häreadsrätts beslut i afseende å straff för de af Christian Olsen begångna tillgrepp, högsta kroppspålikt redan varit genom Hammerdals Häreadsrätts utslag ådömd, och att, då så väl den stulna reversen som tumsedeln, med afseende å de förhållanden, under hvilka de utgifvits, i sjelfva verket saknat allt värde, Häreadsrätten, i följd af sin pröfningsrätt vid straffets bestämmande efter omständigheterna, icke funnit skäl att höja det för andra resan stöld den brottslige redan ådömda arbetsstraff af ett år och åtta månader, utöfver förr undergången straffarbete, som i detta fall kunnat för sjelfva stölden tillökas med högst två månader;

att de misstag, som syntes hafva blifvit begångna vid bestämmandet af straffet för Israel Bolin, härrört af den brådska, med hvilken under pågående tings afslutande utslaget måst uppsättas för att kunna, jemte den häktade, genast afsändas; samt

att då, i fråga om det af Gudmundrå Häradsrätt föreskrifna sätt för delgifning af uppskofsbeslutet den 31 Mars 1865, iakttagandet deraf ej varit för kärande parten förbindande, och det anmärkta förfarandet afsett en förmån för den på okänd ort sig uppehållande svaranden, då hans ombud, honom ovetande, afsagt sig sitt uppdrag, den kostnad, käranden frivilligt påtagit sig, ej syntes böra kunna hänföras till sådant honom tillskyndadt lidande, som utan kärandens egen klagan föranledde efterräkning för domaren.

Sedan Advoktfiskalsembetet inkommit med slutpåståenden och ej mindre för de sålunda af mig anmärkta fel i embetets utöfning än äfven uti andra, emot samma Domhafvande väckta åtal, bland annat om ansvar för obehörigen gjorda förändringar i dombok, genom hvilken förbrytelse Advoktfiskalsembetet ansett honom hafva visat sig vara domarens kall ovärdig, yrkat, att Domhafvanden måtte för sina berörda, till en del svåra förbrytelser, jemlikt 25 Kap. 16 och 17 §§ i Strafflagen, varda från det honom anförtrodda Häradshöfdingeembetet afsatt och derjemte förpligtas ersätta Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för arbetskarlen Näsströms bespisande med vatten och bröd sex dagar längre än vederbort med en riksdaler 80 öre; så, och efter det Domhafvanden öfver dessa påståenden inkommit med infordrad förklaring, har Kongl. Hofrätten, genom utslag den 31 December 1868, beträffande de af mig anmärkta frågor, sig utlåtitt: att alldenstund, vid tiden, då *Gudmundrå Häradsrätts utslag angående Israel Näsström och Eskil Jansson den 4 Oktober 1862* meddelades, Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861 angående mord, dråp och annan misshandel redan inträdt i gällande kraft och följaktligen, enär enligt samma författning blifvit uphäfda ej blott deri uppräknade lagrum, utan ock, med serskildt nämnda undantag, alla öfriga stadganden, som ändrade eller förklarade dessa lagrum, eller dervid något tillade, eller innefattade bestämmelser om straffbarheten af brott och handlingar, som i Förordningen omförmäldes, och 50 § i samma förordning stadgade att, der någon våldför annan å allmän väg, den omständighet skall vid straffets mätande för våldet såsom försvärande anses, det icke med lag öfverensstämde att, på sätt som skett, döma Näsström, såsom förvunnen om delaktighet i misshandel, utöfvad å allmän väg, om fylleri och att hafva i vredesmod dragit lifsfarligt vapen, att, utom ansvar för misshandeln femtio riksdaler, för fylleriet fem riksdaler och för dragande af lifsfarligt vapen tio riksdaler, serskildt för vägafridsbrott böta, enligt 21 Kap. 7 § Missgerningsbalken, tjugu riksdaler; samt, beträffande *samma Rätts beslut den 22 Maj 1863 angående dessa böters förvandling*, böterna för misshandel och dragande af lifsfarligt vapen skolat, enligt 75 § i nyssåberopade Kongl. Förordning, förvandlas till fängelse vid vatten och bröd

motsvarande en tredjedel af bötesbeloppet och således vid förvandlingen beräknas till tjugu riksdaler, hvartill måste läggas fylleriböterna fem riksdaler samt, då i detta fall blifvit ådömda serskilda böter för vägfriidsbrott, jemväl dessa sistnämnda böter tjugu riksdaler, så att sammanlagda beloppet af böter till förvandling utgjort fyratiofem riksdaler, och Näsström följaktligen skolat, jemlikt 5 Kap. 4 § Straffbalken och Kongl. Förordningen den 10 Januari 1641, umgälla sina ifrågavarande förbrytelser med fängelse vid vatten och bröd i allenast tjugutva dagar och således sex dagar mindre, än de honom af Häradsrätten ådömda tjuguuåtta dagar; fördenskull och som, vidkommande *Sollefteå Häradsrätts utslag den 12 December 1862*, hvarigenom enkan Söderström ådömts ansvar såsom för andra resan oloflig bränvinsutskänkning, 9:de punkten af Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807 uttryckligen förmodade, att i alla de händelser, då lagen föreskrefve tillökning i straff för den, som annan eller flere gånger beträddes med brott, densamma förutsatte ej blott, att förbrytaren blifvit tillföre tilltalad och dömd för brott, utan ock att han undergått straffet därför, och att den svårare bestraffning, som borde följa på förnyad brottslighet, således ej kunde ega rum innan det straff blifvit i alla delar fullbordadt, hvartill förbrytaren varit dömd för den missgerning, han förut föröfvat, och följaktligen, enär den bränvinsutskänkning, för hvilken enkan Söderström blifvit genom nämnda utslag fäld till ansvar, varit begången under hösten och före Oktober 1862, och således innan hon den 9 December samma år fäldes till ansvar för första resan sådan förbrytelse, det varit emot lagens omförmälda förutsättning och grund stridande att, på sätt som genom det anmärkta beslutet skett, för berörda utskänkning ådöma henne ansvar såsom för andra resan dylik förseelse, hvartill ock komme att, oaktadt Häradsrätten ansett enkan Söderström skyldig till ansvar för andra resan oloflig utskänkning, Häradsrätten likväl vid utsättandet af straffet icke bestämt bötesansvaret utöfver det för första resan sådan förbrytelse i då gällande Förordning om vilkoren för bränvinsförsäljning stadgade belopp; alltså och emedan vidare förekomme, i afseende å *Säbrå Häradsrätts utslag den 2 Juni 1863 angående Brita Kajsa Brandberg*, att oaktadt hon, som ansetts förvunnen att hafva å serskilda tider och ställen begått olofligt tillgrepp af gods till sammanlagdt värde af sex riksdaler 47 öre, enligt hvad protokollet öfver den med henne hållna ransakning upplyste, erkänt, att en del af berörda gods, i värde motsvarande en riksdaler 47 öre, blifvit vid serskilda tillfällen tillgripet från husbonde, och följaktligen, enär de af henne begångna serskilda snatterier, de der uppgått till värde, som för tillgreppens bestraffande såsom stöld varit, enligt då gällande lag, stadgadt, egt rum under förhållanden, som innefattat försvårande omständighet, det varit af 3 § samt 4 § 2 momentet och 15 § 2 momentet i den

af Häradsrätten i utslaget åberopade Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855 påkalladt att höja ansvaret för gerningen utöfver det minsta för stöld bestända straffmått, Häradsrätten likväl, vid utsättande af straffarbetstiden för Brita Kajsa Brandberg. låtit densamma stanna vid den lägsta för sådan gerning stadgade tid, två månader; i afseende å *Ramsle Häradsrätts utslag den 15 Januari 1864, angående Christian Olsen*, att fastän, vid det förhållande att Olsen, sedan han blifvit af Hammerdals Häradsrätt dömd för andra resan stöld att, utom annan bestraffning, undergå två års straffarbete, är vorden inför Ramsle Häradsrätt förvunnen att hafva, dels innan han dömdes för första resan stöld, dels ock efter det han utstått straffet derför, men innan han lagfördes för andra resan sådant brott, begått olofligt tillgrepp af gods till uppgifvet värde, sistbemälde Häradsrätt ålegat *ej blott* att meddela yttrande angående beloppet af böter, hvartill Olsen, enligt Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, som då ännu gälde, gjort sig för sistberörda tillgrepp förfallen, eller i hvad mån bötesansvaret varit inbegripet i det fängelsestraff vid vatten och bröd, Olsen redan för första resan utstått, och för hvilket yttrande Hammerdals Häradsrätts förklarande i afseende å förvandlingen af de af samma Rätt ådömda böter icke, på sätt Domhufvanden förmenat, utgjort hinder, *utan ock*, enär, jemlikt 14 § af nämnda Kongl. Förordning, straffarbetstiden för andra resan stöld kunnat ökas ända till tre år utöfver hvad eljest bort å gerningen följa, förutom den tillökning af ytterligare ett år, hvartill för det fall, som med Olsen inträffat, 15 § 2 momentet gifvit anledning, och således förhöjande af det Olsen redan i detta afseende ådömda ansvar icke inneburit öfverskridande af det för sådant brott, hvarom fråga varit, i lag stadgade straffmått, jemväl bestämna måttet af straffarbete, som bort å de vid Häradsrätten åtalade gerningarne följa, och derefter samma straff med det förut ådömda förena, Häradsrätten likväl, utan att ens angifva grunden för sitt domslut, allenast förklarar, att vid den af Hammerdals Häradsrätt ådömda bestraffning finge bero; och *i afseende å Sollefteå Häradsrätts utslag den 4 Maj 1864, angående Israel Bolin*: dels att, änskönt af stadgandet i 15 § af Kongl. Förordningen den 15 Maj 1855 lagens mening att der, såsom i målet angående Bolin varit förhållandet, snatteri och stöld under en lagföring sammanträffat, äfven snatteriet skall såsom stöld betraktas, framginge med så mycket större tydlighet som, enligt nämnda §, serskilda tillgrepp, de der under en lagföring kommit, skolat, om än hvar för sig hänförliga allenast till snatteri, ändock bestraffas såsom stöld, der det tillgripnas sammanlagda värde stigit öfver tio daler, Häradsrätten likväl tillåtit Bolin, den der varit förvunnen om två serskilda tillgrepp, det ena till värde att ensamt för sig medföra ansvar för stöld, och det andra till belopp under tio daler, att umgälla det mindre tillgreppet med allenast

böter såsom för snatteri, hvarigenom Bolin, som, då det ena af tillgreppen skett från uteliggande fartyg, bort, jemlikt 3 § i nämnda Kongl. Förordning, dömas till minst tre månaders straffarbete, undgått ej allenast det straffarbete af en månad, hvarmed nyssberörda tid af tre månader öfverskjutit det Bolin af Häradsrätten ådömda straffarbete i två månader, utan ock den tillökning i straffarbetstiden, som, jemlikt 15 § 3 momentet, bort följa af den försvårande omständigheten, att tillgreppen skett å serskilda ställen och tider, dels ock, i fråga om förvandlingen af böterna, att ehuru dessa skolat förvandlas, de för tillgreppen, jemlikt 20 § i Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, till fängelse vid vatten och bröd, motsvarande allenast värdet af det tillgripna godset, sju riksdaler 50 öre, samt de för misshandel, tillhopa femton riksdaler, jemlikt 75 § i Kongl. Förordningen den 29 Januari 1861, till dylikt fängelse, svarande mot endast en tredjedel af böternas belopp, eller fem riksdaler, hvartill komme horsböterna fyratio riksdaler, så att summan af det penningebelopp, hvarefter förvandlingen rätteligen bort beräknas, följaktligen utgjort femtiotvå riksdaler 50 öre, och Bolin således bort dömas att vid brist af tillgång undergå mot sistnämnda belopp, enligt 5 Kap. 4 § Straffbalken och Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, svarande fängelse vid vatten och bröd i tjugufyra dagar, Häradsrätten, detta oansedt, och utan iakttagande deraf, att böter för snatteri, hvartill Häradsrätten hänfört det ena tillgreppet, icke bort annorledes än till enkelt fängelse förvandlas, i stället förvandlat samtliga böterna efter deras fulla belopp, nittiofem riksdaler 75 öre, till fängelse vid vatten och bröd, och sålunda bestämt tiden för detta straff till tjuuguåttan dagar eller fyra dagar mera än vederbort; äfvensom beträffande *Gudmundrå Häradsrätts i omförmälda skuldfordringsmål den 31 Mars 1865 gifna beslut*, Kongl. Hofrätten ansåge samma beslut, om än, på sätt Domhafvanden erinrat, icke innehållande uttryckligt föreläggande för käranden att i och för beslutets kungörande för vederparterne låta detsamma i allmänna tidningarne införa, dock icke vara med lag öfverensstämmande samt följaktligen oriktigt;

i betraktande af hvilket allt, och emedan Domhafvanden, såsom Häradsrättens ordförande vid fattande af ifrågakomna beslut, vore för dem ansvarig, sålunda icke allenast i utöfningen af domareembetet ådagalagt oförstånd och hög grad af vårdslöshet, utan ock vore, oaktadt sitt nekande, öfvertygad, att hafva verkställt de åtalade förändringarne i domboken; ty pröfvade Kongl. Hofrätten, med bifall till det af Advokatfiskalsembetet framställda påstående, rättvist, i förmågo af 25 Kap. 16 och 17 §§ Strafflagen, förklara Domhafvanden, för hvad honom sålunda till last fölle, vara från det honom anförtrodda Häradshöfdingeembetet afsatt, äfvensom honom ålades, bland annat, att ersätta Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för arbets-

karlen Israel Näsströms bespisande med vatten och bröd sex dagar, uppgående, enligt från Kongl. Fångvårdsstyrelsens Kammarkontor utfärdadt bevis, till en riksdaler 80 öre.

Genom utslag den 23 Mars 1869 uppå Domhafvandens underdåniga besvär och nådansökning, denna sistnämnda understödd af böneskrifter, under-tecknade af tvåhundra sextio inom domsagan bosatte personer, har Kongl. Maj:t fastställt Kongl. Hofrättens utslag men af gunst och nåd förmildrat Domhafvandens ansvar till mistning af embetet i två år.

Uti min embetsberättelse till 1869 års Riksdag (sid. 9 och följande) redovisade jag för ett åtal, hvilket jag anställt emot Rådstufvurätten i Sköfde derföre, att Rådstufvurätten genom utslag den 31 December 1864, under åberopande af 41 § i då gällande 1863 års Kongl. Förordning angående försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade starka drycker, dömt August Hägg på Karstorp att böta trettio riksdaler och i utskänkningsavgift erlägga åttatio riksdaler, allt riksmünt, för det han å annat ställe, än som varit dertill anvisadt, idkat utskänkning af förrberörda slags drycker, ehuru Hägg styrkt sig hafva förvärfvat laglig rätt till utskänkningen och i behörig tid inbetalt den å rörelsen belöpande skatt, vid hvilket förhållande jag ansett 22 § i förrberörda nådiga Förordning hafva bort tillämpas.

Kongl. Göta Hofrätt hade i utslag den 11 Februari 1867 ogillat detta genom Advokatfiskalsembetet i Kongl. Hofrätten utförda åtal, hvarefter jag uppdragit åt bemälda embete att söka ändring i Kongl. Hofrättens utslag.

Uppå de i sådant ändamål anförda underdåniga besvär har Kongl. Maj:t den 12 Mars 1868 meddelat nådigt utslag och, ehuru Häggs förfarande att, sedan han förvärfvat sig rättighet att på bestämdt ställe i Sköfde stad utskänka bränvin och andra brända eller destillerade, starka drycker samt derföre erlagt stadgad avgift förskottsvis, å annat än nämnda ställe öppna och utöfva rörelsen, närmast varit att hänföra till öfverträdelse af stadgandet i sista momentet af 22 § af ofvanåberopade 1863 års Förordning; likväl och då, vid jemförelse af dessa och andra i nämnda Förordning förekommande bestämmelser, Rådstufvurätten utur en motsatt uppfattning meddelade beslut, hvarigenom stadgandena i 41 § å Häggs förfarande tillämpats, icke finge anses vara af oförstånd tillkommet, så att ansvar eller ersättningsskyldighet derför kunde Rådstufvurätten ådömas, förklarar de underdåniga besvären icke föranleda ändring i det slut, hvaruti Hofrätten i målet stannat.

Detta nådiga utslag, ehuru meddeladt under loppet af år 1868, kom mig icke tillhanda så tidigt, att det kunde inflyta i min till sistförflutna års Riksdag afgifna berättelse.

Genom tre serskilda skrivelser till Advokatfiskalsembetet i Kongl. Svea Hofrätt den 22 September och 19 December 1866 samt den 22 Augusti 1867, förordnade jag åtal mot Magistraten i Wisby, af anledningar som här nedan närmare omförmälas.

Genom den förstnämnda skrifvelsen tillkännagaf jag, att vid den under besök samma år i Wisby anställda granskning af Magistratens diarium öfver handräckningsärenden blifvit anmärkt, det stadens Drätselkammare å serskilda tider under flera föregående år och senast i September månad år 1865 till Magistraten, för uttagande hos stadens invånare af obetalda stadsutskylder, aflemnat restlängder å betydliga belopp, om hvilka i diariet endast fanns antecknad, att desamma voro under indrifning och således ännu icke redovisade; att, efter tillika erhållen kännedom derom, att Magistraten serskilda gånger fått sig af Konungens Befallningshafvande i Gotlands län förelagdt vite för afgifvande af fullständig redovisning för berörda medel, utan att sådant ändock skett, jag hos bemälda Konungens Befallningshafvande gjort hemställan om närmare utredning af verkliga förhållandet i omförmälda hänseende; att vidare af protokollen öfver den hos Konungens Befallningshafvande derefter hållna undersökning i ämnet funnits utredt, det Magistraten öfverlemnade exsekutionsärendena till handläggning af en bland Rådmännen, såsom chef för exsekutionsverket, jemte Stadsfogden och Stadskassören, såsom biträden, utan att dem meddelats någon instruktion för utföringen af dessa befattningar, eller ens inventering å bestämda tider eller redovisningsskyldighet inför Magistraten blifvit dem föreskrifven; att befattningen såsom Exsekutions-rådman innehafts af Rådmannen U. intill den 1 Januari 1866 och derefter af Rådmannen L.; att, beträffande den af Drätselkammaren till Magistraten remitterade, i Augusti månad år 1865 daterade restlängd å stadsutskylder för samma år, slutande å ett restbelopp af tjugufyratusen sju hundra tjugufyra riksdaler 25 öre, hvaraf dock, före remissens expedierande, ett tusen sju hundra trettio två riksdaler 49 öre blifvit till Drätselkammaren erlagda, vid undersökningen inför Konungens Befallningshafvande den 24 Juli 1866 förekommit, att af resterande beloppet varit

till Stadsfogden	10,305; 43.
» Rådmannen L.	2,467; 61. och
« Stadskassören	427; 89.
	<hr/>
	riksmünt riksdaler 13,200; 93.

hvaraf en del ansetts nöjaktigt redovisad, men återstoden, uppgående till sex tusen sex hundra tretton riksdaler 36 öre, innestått hos Stadsfogden och utgjort den balans, för hvilken denne, i afseende å dessa utskylder då häf-

tade, samt att Magistraten, angående det icke inbetalda restbeloppet, förklarar sig icke kunna lemna någon upplysning, om och i hvad mån utmätning därför egt rum, eller annan verkställighetsåtgärd blifvit vidtagen; att, beträffande restlängden å stadsutskylder för år 1864, Stadsfogden för dessa, upptagna till sjuttont tusen sju hundra sju riksdaler 39 öre, först den 9 Januari 1866 till exekutionsverket afgifvit redovisning, hvilken blifvit tillstald Stadskassören för begärande af handräckning till utskyldernas uttagande hos åtskilliga å annan ort boende personer samt upprättande derefter af afkortningslängd och fullständig redogörelse, hvilket senare dock ännu den 24 Juli 1866 icke varit verkstaldt; att, enligt nämnda redovisning och ett af Stadskassören hos Konungens Befallningshafvande förevisadt qvitto af den 10 November 1865, utaf berörda utskylder varit

till Drätselkammaren levererade	10,187: 96.
afkortade	185: 27.
utestående hos sådana personer, för hvilka afkortning skulle begäras	1,030: 32.
» hos personer, till vistelseorten okände	233: 67.
» hos personer, boende utom Wisby	726: 8.
bevakade i konkurser	352: 14.
samt beroende på indrifning efter utmätning	
af lön för	349: 92.
af fastighet för	1,060: 34.
och af lösegendom för	3,581: 69.

riksmynt riksdaler 17,707: 39,

i afseende hvarå Magistraten förklarar sig icke veta, huruvida de utskylder, hvilka sålunda uppgifvits vara i konkurs bevakade eller beroende på indrifning eller utmätning, dåmera influtit, ej heller kunna om dessa rester lemna annan upplysning, än att under år 1866 någon åtgärd rörande dem icke vidtagits, vare sig genom exekutionsverket eller Magistraten i öfrigt; att Stadsfogden, som från Augusti månad år 1860 förrättat nämnda tjänst, den han utan inventering emottagit, intill år 1866 ensam ombesörjt indrifningen af medel, som bort genom Magistraten uttagas, utan att Exsekutionsrådsmannen med dessa ärenden tagit någon befattning; att de utmätningar, Stadsfogden i afseende å 1864 och 1865 årens stadsutskylder förrättat, icke blifvit fullföljda, utan den utmätta egendomen ännu vore osåld, och de utmätta lönerna ännu outtagna; att utskylders bevakande i konkurser samt indrifning och redovisning af de sålunda bevakade, enligt den inom Magistraten vedertagna ordning, tillkommit Stadskassören, hvilken ännu icke slutligen redovisat så beskaffade utskylder för år 1864, samt att, hvad anginge dylika rester för år 1865, han väl i de konkurser, till hvilka han erhållit

kallelse såsom uppördsman, reservationsvis bevakat der innestående kommunalutskylder, men, enär han icke från Magistraten erhållit underrättelse om hvilka rester, som sålunda borde af konkursmassor gäldas, hade han ej kunnat något vidare dervid åtgöra; att, vid granskning af restlängderna för åren 1858 till och med 1863, de serskilda årens rester befunnits med hvarandra sammanblandade så väl i afseende å de flere personer, hvilka med indrifningen af desamma tagit befattning och emellan hvilka någon inventering icke försiggått, som i afseende å levereringarne af de indrifna medlen, så att utredning af förhållandet beträffande vidtagna indrifsåtgärder och verkställda levereringar icke kunde vinnas utan möjligen genom en i detalj gående granskning af samtliga dessa år rörande handlingar och verifikationer, de der för öfrigt vore ofullständiga; samt att en af Magistraten å dessa restmedel den 29 April 1865 till Drätselkammaren afgifven redovisningsräkning upptoge, bland annat, såsom »hos exsekutionsverket utestående, under indrifning varande», ett belopp af ett tusen tre hundra nittiosju riksdaler 29 öre, utan att någon verifikation dertill blifvit företedd, hvilket förhållande syntes ådagalägga, att Magistraten äfven i afseende å dessa restmedel försummat sin lagliga skyldighet att dem indrifva och redovisa.

Derjemte anförde jag angående ofvanberörda, af Konungens Befallningshafvande stadgade viten, att, enligt hvad Konungens Befallningshafvande upplyst, Magistraten fått sig ålagdt, i fråga om 1863 och föregående årens utskylder, genom utslag den 3 Oktober 1864, att inom utgången af derpå följande November månad till stadens Drätselkammare aflemna redovisning, vid vite af femtio riksdaler; — genom utslag den 31 December 1864, att utgifva nämnda vite samt inom utgången af Januari månad år 1865 hafva föreskrifna redovisningsskyldigheten fullgjort, vid vite af ett hundra femtio riksdaler; — genom utslag den 9 Mars 1865, att utgifva äfven detta senare vite samt inom April månad 1865 hafva aflemnadt redovisningen, vid vite af fem hundra riksdaler; och genom utslag den 18 Maj 1866, att utgifva detta af Magistraten försutna vite; samt, — i fråga om 1864 års utskylder — genom slag den 30 September 1865, att för desamma aflemna redovisning före utgången af derpå följande Oktober månad, vid vite af ett hundra femtio riksdaler; och genom utslag den 18 Maj 1866 att utgifva detta af Magistraten försutna vite.

Då dessa förhållanden syntes mig vittna om ytterlig vårdslöshet och försummelse hos Magistraten i afseende på indrifning af och redovisning för ifrågavarande stadsutskylder, förordnade jag åtal mot Magistraten, hvilket åtal Advokatfiskalsembetet riktat mot Borgmästaren samt de ofvanomförmälda två Exsekutions-rådmännen.

Sedan derefter Kongl. Hofrätten lemnat Stadsfullmäktige i Wisby tillfälle att meddela upplysningar i målet samt utveckla och styrka de ersättningsanspråk, staden kunde ega, hafva Stadsfullmäktige i aflåten skrifvelse åberopat den utredning och de yrkanden, som innefattades i ett af Drätselkammaren i Wisby den 26 Oktober 1866 afgifvet skriftligt yttrande, hvaruti Drätselkammaren, med förmälan, att Kammaren vid det förhållande, att, i synnerhet hvad anginge de äldre ifrågakomna åren, så väl Stadskassören som exsekutionsverket levererat medel, under titel »deponerade stadsafgifter», utan att upplysa för hvilket år medlen varit debiterade, vore urståndsatt att serskildt för hvar år ådagalägga om, när och till hvilket belopp redovisning för de i årets restlängd upptagna stadsutskylder blifvit af Magistraten till Drätsel förvaltningen aflemnad, och att Drätselkammaren, som i följd häraf måste inskränka sig till att styrka totala restbeloppet för samtliga åren, dervid ansett sig lämpligen kunna taga till utgångspunkt en af Magistraten under år 1865 aflemnad, den 29 April samma år angående 1863 och föregående årens utskylder upprättad redogörelse, hvilken, såsom balans sistnämnde dag, upptog dels under titel »utestående enligt verifierade restlängder» fyra tusen tre hundra nittiofyra riksdaler 30 öre, dels ock, under titel »hos exsekutionsverket utestående, under indrifning varande», ett tusen tre hundra nittiosju riksdaler 59 öre, påfört Magistraten dessa begge belopp,

tillsammans	5,791: 89.
samt vidare:	
enligt restlängden för år 1864	21,704: 87.
» » » år 1865	22,991: 86.
» » å återdebiterade medel, enligt Drätselkammarens beslut den 29 December 1864	36: 69.
» Drätselkammarens beslut den 29 December 1864 och den 28 Juli 1865, angående återdebiterade medel, tillhoppa	284: 88.
anmärkt missummering i en nämnda redogörelse följaktig restlängd	15: 15.
eller tillsammas	50,825: 34.
och deremot upptagit såsom redovisadt:	

genom Exsekutionsverket

för 1863 och föregående åren, under år 1865	1,550:	
» » 1866	505: 76.	2,055: 76.
för år 1864, under år 1865	8,241: 67.	
» » 1866	1,186: 18.	9,427: 85.
för år 1865, under år 1865	2,892: 7.	
» » 1866	9,946: 45.	12,838: 52. 24,322: 13.

och genom Stadskassören

utan uppgift för hvilket år medlen varit debiterade:			
under år 1865	1,850.		
för 1863 och föregående år, under år 1866	128: 63.		
för år 1864, under år 1866	3: 43.		
» » 1865, under år 1866	135: 13.	2,117: 19.	
och såsom afskrifvet, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 12 December 1865, dels utskylder, för hvilka bor- gen varit stäld, men som icke inom behörig tid uttagits	237: 88.		
och dels hälften af de så kallade obekanta resterna	505: 76.	743: 64.	
samt i följd häraf, utfört, såsom återstående oredovisade utskyldsbelopp		23,642: 38	

riksmynt riksdaler 50,825: 34.

hvarjemte Drätselkammaren till ytterligare stöd för denna beräkning åbe-
ropat två af Magistraten genom Uppbördskontoret den 31 December 1865
upprättade summariska redogörelser, den ena öfver afgifter, på grund af
kyrkostämmans beslut, och den andra öfver kommunalutgifterna, enligt hvilka
redogörelser restbeloppet nämnde dag, i öfverensstämmelse med Drätsel-
kammarens egna räkenskaper, utgjort trettiosex tusen sexhundra åttatio riksdaler
54 öre, hvarå dock skulle afgå dels under år 1866 levererade elfva
tusend niohundrafem riksdaler 58 öre och dels afskrifne sjuhundra fyratjot
riksdaler 64 öre, eller tillhopa tolf tusen sexhundra fyratjot riksdaler
22 öre, så att oredovisade återstoden enligt denna senare beräkning be-
löpte sig till tjugufyra tusen trettio riksdaler 32 öre; och jemte det
Drätselkammaren i sammanhang härmed tillkännagifvit, att den skilnad af
trehundra åttatioåtta riksdaler 94 öre, hvarmed senare beräkningen öfver-
skjöte den förra, kunde förklaras deraf, att redan vid uppbördsstämmorna
åren 1864 och 1865 gjorts afkortningar, som, ehuru icke i restlängderne
uppförda, likväl balancerats för att, sedan slutredogörelse för dessa år in-
kommit, upptagas i den för hvartera året upprättade afkortningslängd, har
Drätselkammaren yrkat, att Magistraten måtte förpligtas ersätta staden rest-
beloppet, enligt förra beräkningen, med tjugutre tusen sexhundra fyratjot
riksdaler 38 öre jemte ränta; och hade Drätselkammaren tillika förbehållit
sig öppen rätt att framdeles efter omständigheterna framställa anspråk i
fråga om förrberörda utöfver sistnämnda belopp balancerade trehundra åtta-
tioåtta riksdaler 94 öre.

Uti afgifna förklaringar i denna del af målet anförde hos Kongl. Hofrätten:
Borgmästaren, som år 1837 blifvit till detta embete utnämnd: att, då
den år 1850 organiserade Drätselkommissionen, hvilken det i första rummet

ålegat att vidtaga erforderliga åtgärder för stadsutskyldernes årliga indrivande och redovisande, först i slutet af år 1862 eller i början af år 1863 hos Magistraten gjort anmälan om fördröjd redovisning för dessa afgifter, hvadan ock Magistraten först sistnämnda år, vid inventeringen emellan af och tillträdande Stadskassören, uttrönt, att oredovisade rester, afkortningarne dock inberäknade, för föregående åren till och med år 1860 utgjorde sex tusen åttahundra trettio riksdaler, det vore Drätselkommissionen, som genom sin uraktlåtenhet i detta hänseende varit första upphofvet till det menliga och åtalade förhållandet; att, efter tillämpning af nya kommunalförfattningen, stadsutskylderna i Wisby mer än fördubblats, hvarigenom så väl som genom Stadsfullmäktiges i början af år 1865 vidtagna åtgärd att tillbakaflytta uppbördsterminen, som förut infallit i December, till Juli månad, hvilket haft till följd, att 1864 och 1865 årens restantiebelopp, det der tillsammans utgjort mera än fyratio tusen riksdaler, tillkommit på föga mindre än ett halft år, exsekutionsärendena till antal och mångfald förökats, i anseende hvartill, och då jemväl de öfriga Magistraten åliggande handräknings- och enskilda exsekutionsärendena under sistförflutna missgynnande år uppgått till förut aldrig hunnen numer, vanligen öfverstigande fyrahundra, Magistraten år 1864 och sedermera serskilda gånger hos Stadsfullmäktige gjort framställning om anslag till biträde åt Stadsfogden, hvilket dock först i början af år 1866 bifallits; — att Konungens Befallningshafvandes i memorialet omförmälda serskilda förelägganden för Magistraten att afgifva redovisning för restantierna icke borde uppfattas såsom bevis på liknöjdhet från Magistratens sida att hörsamma gifna föreskrifter, enär den i hvarje fall dertill utsatta tid varit allt för inskränkt för att Magistraten med då tillgängligt biträde skulle inom densamma hafva kunnat medhinna de serskilda redogörelserne; att tillföre, vid ombyten af exsekutionsföreståndare, ej annorledes förfarits, än att af och tillträdare sig emellan genomgått befattningen tillhörande handlingar, och att Borgmästaren antoge, det på enahanda sätt tillgått, då Rådmanen U. öfvertog inseendet å exsekutionsverket; att det för öfrigt i allt fall vore obestriddigt, att, derest Exsekutionsföreståndaren, såsom dertill bäst i tillfälle och närmast skyldig, åt Stadsfogdens göromål egnat vederbörlig uppmärksamhet och successive affordrat honom redovisning, obehaget icke hunnit så långt, och mycken, om ej all, oreda varit förebygd, serdeles om derjemte Drätselkommissionen, hvart år för sig, gjort behörig erinran om uppgörelse; samt slutligen att Drätselkammarens uträkning å återstående restantiebeloppet icke kunde såsom riktigt erkännas;

Rådmanen U., hvilken år 1849 blifvit till tjensten befördrad samt allt ifrån år 1858 till utgången af 1865 och tidtals äfven dessförinnan

haft Magistratens uppdrag att förestå exekutionsverket i Wisby: att inventering emellan U. och hans närmaste företrädare i befattningen såsom Exsekutions-rådman icke ifrågakommit; att Stadsfogden, som hade att på eget ansvar handlägga alla exsekutionsärenden, städse afböjt alla försök att efterforska hans förfarande i detta hänseende med det, såsom det syntes, berättigade förklarande, att det, som för tillfället ifrågasattes, icke kunnat medhinnas: samt att, serdeles sedan två rådmans-tjenster år 1850 indragits, göromålen för de återstående två Rådmännen så ökats, att den noggranna och oafåtliga tillsyn vid exekutionsverket, som sedermera funnits erforderlig, icke, utan åsidosättande af andra tjenstepligter, hade kunnat åstadkommas; hvarförutan U. jemväl åberopat det hufvudsakligaste af hvad andre Rådmannen i ämnet andragit; och

Rådmannen L., som den 30 April 1862 tillträdt tjensten och sedan den 1 Januari 1866 varit exekutionsverkets närmaste föreståndare: att, vid uteblifvandet af anmälan från Drätselkommissionen om bristande redovisning för stadsintraderna, Magistraten eller åtminstone de af densammes ledamöter, hvilka icke såsom exekutionsverkets föreståndare dervid haft speciel tillsyn, varit berättigade antaga, det någon oordning i denna redovisning icke varit för handen; att, då Kommissionen omsider till Magistraten inkommit med anmälan i ämnet, denna omfattat hela tolf år, under hvilken tid flera ombyten skett af Föreståndare så väl som af deras biträden vid exekutionsverket, samt att till följd häraf, och då de personer, hvilkas medverkan Magistraten haft att anlita för den dåmera äskade utredning och redovisning, nemligen Stadsfogden och Stadskassören, samtidigt varit af andra angelägna göromål betydligt upptagna, arbetet med den sålunda fordrade utredningen varit förenadt med de svårigheter, att den därför tillmätta tid borde finnas hafva varit alltför knapp; att för öfrigt under åren 1862 och 1863 någon klagan icke sports öfver exekutionsverkets förvaltning, och, då sedermera fråga väcktes om bristande redovisning för restförda stadsintrader, hade L. ansett sig med de äldre resterna icke hafva att skaffa och, hvad de senare årens anginge, funnit giltigt det för deras indrifvande och redovisande uppgifna hindret af betydligt ökade göromål för Stadsfogden, vid hvilket förhållande, och då Magistratens anmälan om anslag till biträde åt Stadsfogden icke hos Stadsfullmäktige rönt bifall, L. antagit, det endast tid erfordrats för redovisningens åstadkommande; samt slutligen att af de utaf Drätselkammaren uppgifna, såsom till redovisning ännu kvarstående, alternativa belopp icke någotdera obetingadt kunde såsom riktigt godkännas.

Min andra skrifvelse till Advokatfiskals-embetet var föranledd deraf att, sedan Styckjunkaren O. N. Hallgren, i en den 14 Juni 1866 till Ko-

nungens Befallningshafvande i Gotlands län ingifven skrift, yrkat åläggande för Magistraten i Wisby att till Hallgren utgifva ådömda beloppen i åtskilliga skuldfordringsmål enligt utslag, hvilka till Magistraten för verkställighet inlemnats men icke blifvit redovisade, och i anledning häraf å Magistratens vägnar Rådmännen U. och L., hvardera för de af dessa ärenden, med hvilka han, såsom föreståndare för stadens exekutionsväsende, haft att taga befattning, till Konungens Befallningshafvande inkommit med skriftlig redogörelse, den Hallgren med påminnelse bemött, samt förhör i saken jemväl blifvit den 12 och 13 Oktober 1866 inför Konungens Befallningshafvande hållna, Konungens Befallningshafvande i skrifvelse till mig den 4 påföljande December anmält, hurusom vid pröfning af berörda ärende, äfvensom vid granskning af det från Magistraten insända utdrag af exekutionsjournalen för 1866 års tredje kvartal, Konungens Befallningshafvande funnit, det Magistraten gjort sig skyldig till försummelse i fråga om verkställighet af flera bysättningsutslag, hvilka i Konungens Befallningshafvandes protokoll och i min skrifvelse närmare specificerades

I fråga om dessa utslag hade Rådmännen U. och L. hos Konungens Befallningshafvande uppgifvit: än att nuvarande Föreståndaren för exekutionsverket ej blifvit om den påkallade bysättningsåtgärden underrättad; än att försäljning af utmätt tillgång egt rum, och vidare verkställighet berott på stadsfogden; än att fordringsägaren lemnat anstånd. och skulden derefter blifvit genom afbetalning minskad; än — då gäldenären varit militär — att annan åtgärd i afseende å verkställigheten icke vidtagits, än att Rådmanen L. hos Magistraten begärt, det anmälan skulle hos Militärbefälet göras om gäldenärens inmanande i bysättningshåkte; än att intet skäl till försummelsen kunde anföras; än att verkställigheten hindrats af gäldenärs vistande på landet, hans inträffade sjukdom eller död o. s. v.; än att föreståndaren för exekutionsväsendet saknat kännedom om bysättningsmedlens aflemnande; än att bysättningen blifvit genom mellankommen konkurs förhindrad; — emot hvilka ursäakter Styckjunkaren Hallgren i serkilda fall framställt erinringar; och, sedan Advokatfiskals-embetet, i anledning af dertill från mig emottaget uppdrag, tilltalat Magistraten för den försummelse i handhavandet af exekutionsväsendet, som dessa ärenden utvisade, hade Borgmästaren samt Rådmännen U. och L., i den till Konungens Befallningshafvande afgifna förklaring, med åberopande af hvad de förut hos Konungens Befallningshafvande andragit, vidare förmält: att sedan längre tid tillbaka verkställigheten af de till exekutionsverket inlemnade utslag varit uppdragen åt Stadsfogden, med hvilken fordringsägarna, i de flesta fall åtminstone, förbigående verkets föreståndare, ställt

sig

sig i direkt förbindelse, hvarigenom, och då Stadsfogden derjemte både fört och till Konungens Befallningshafvande inlemnad föreskrifvet utdrag af det diarium, som bort vid verket hållas, kontrollen öfver Stadsfogdens åtgöranden blifvit försvårad, om icke nästan omöjliggjord; att under tiden före år 1866 några väsendtliga anmärkningar om försummelse uti ifrågasvarande hänseende icke hade afhörts, vare sig från fordringsegare eller från Konungens Befallningshafvande; samt att då, genom Magistratens medverkan, de personer, hvilkas rätt åtalet afsåge, långt före åtalet blifvit förnöjde, Magistraten hyste den förhoppning, att någon påföljd i ansvarsväg icke komme att Magistraten ådömas.

Min tredje skrifvelse om åtal emot merbemälda Magistrat var föranledd deraf att -- sedan tillförordnade Landskanslisten Th. Bergman hos Konungens Befallningshafvande i Gotlands län klagat deröfver, att Magistraten, som, enligt ett af Rådmannen L. utfärdadt bevis, den 19 Februari 1867 till verkställighet emottagit ett af Landshöfdinge-embetet den 16 i samma månad meddeladt utslag, hvarigenom gäldenären blifvit förpligtad, vid äfventyr af bysättning, att genast till Bergman utgifva åttatiosex riksdaler med ränta samt åtta riksdaler 25 öre i kostnadsersättning, icke kunnat förmås att utslaget verkställa eller för detsamma redovisa, i anseende hvartill Bergman yrkat åläggande för Magistraten att till Bergman utgifva förenämnda belopp så ock ersättning för honom tillskyndade ytterligare kostnader -- Konungens Befallningshafvande, efter det Magistraten sig förklarat, jemte meddelande af utslag på Bergmans klagan, tillika i skrifvelse till mig den 18 Juli 1867, enär Konungens Befallningshafvande ansåge Magistraten hafva genom underlåtenhet att till verkställighet befordra förberörda utslag åsidossatt sin pligt, Magistraten till åtal därför anmält, helst enahanda klagomål och anmälan till förene egt rum, utan att Magistraten syntes deraf kunna förmås att för bysättnings verkställande lemna laglig handräckning; och hade Magistraten i förevarande fall hos Konungens Befallningshafvande sökt ursäcka sig dermed, att, sedan utslaget, som den 27 Februari 1867 blifvit gäldenären delgifvet, vunnit laga kraft den 21 Mars, hvarförinnan icke något kunnat i ärendet tillgöras, hinder för verkställigheten skulle mött deruti, att Militärbefälhafvaren, hos hvilken, enligt lag, enär gäldenären varit officer, anmälan om den äskade bysättningsåtgärden, innan den vidtoges, bort ske, varit från orten frånvarande, i afseende hvarå Konungens Befallningshafvande likväl erinrat, att denna anmälan kunnat ske antingen hos den i Wisby varande Militärbefälhafvare-expeditionen eller ock, genom Landshöfdinge-embetets försorg, derest Magistraten icke tilltrött sig att göra sådan anmälan direkte hos Militärbefälhafvaren.

Beträffande serskildt åtalet i fråga om de restförda stadsutskylderna, hade Advokatfiskals-embetet, i ett senare memorial, med sammanförande till hufvudsakliga delar af hvad, på sätt föregående memorial innehöller, vid den hos Konungens Befallningshafvande hållna undersökning förekommit, tillika fäst Konungens Befallningshafvandes uppmärksamhet derå, att, enligt hvad som inhemtades af handlingarne uti ett från Konungens Befallningshafvande till Kongl. Hofrätten fullföljdt mål, rörande anmärkningar emot den af Magistraten i Maj månad år 1865 afgifna redovisning för de för åren 1858 till och med 1863 resterande utskylderna, i samma redovisning afförts dels ett tusen elfva riksdaler 52 öre, utan annan orsak, än att de ej kunde af exekutionsverket redovisas, dels ock femhundra-sjuttiosju riksdaler 17 öre, för hvilka borgen varit stäld, men som, sedan de restskyldige sjelfve kommit på obestånd, icke inom i lag föreskrifven tid blifvit hos löftesmannen uttagne; att sedan, på sätt protokollet öfver ofvanberörda undersökning utvisade, Konungens Befallningshafvande, på yrkande af Drätselkammaren, genom utslag den 21 Juli 1866 ålagt Magistraten, vid påföljd af utmätning, att genast till Drätselkammaren utgifva sjuttontusen sextioåtta riksdaler 69 öre, utgörande oredovisade kommunalutskylder för år 1865, Kongl. Hofrätten, efter klagan af Magistraten, genom utslag den 20 Februari 1867, i så måtto fastställt Konungens Befallningshafvandes utslag, att, då tretusen åttahundranittio riksdaler 3 öre afsåge utskylder påförda personer boende utom Wisby stads område, betalningsskyldighet, på sätt Konungens Befallningshafvande stadgat, förklarades ega rum blott för återstående trettontusen etthundra-sjuttioåtta riksdaler 66 öre; att, efter det Konungens Befallningshafvande, vid undersökningen den 24 Juli 1866, funnit, det Stadsfogden då häftade för uppburna, icke redovisade stadsutskylder under år 1865 till belopp af sextusen sexhunderttretton riksdaler 36 öre, Konungens Befallningshafvande, genom beslut samma dag, för betryggande af stadens rätt förordnat, det skulle med qvarstad beläggas så väl Stadsfogden tillkommande lön och honom tillhörig egendom, motsvarande sistnämnda belopp, som ock de Magistratens ledamöter anslagna löner och dem tillhörig egendom för det belopp, som hos Stadsfogden kunde komma att brista, så ock för skillnaden emellan Stadsfogdens balans och det af Konungens Befallningshafvande genom utslag den 21 Juli 1866 Magistraten till betalning ådömda belopp, efter afdrag derå för dåmera redovisade sjuhundra fyratiotre riksdaler 34 öre; samt att på åtal, som sedermera blifvit mot Stadsfogden vid Rådhusrätten i Wisby anställt för förskingring af honom i tjensten anförtrödda medel med mera, Rådstufvurätten den 7 Mars 1867 meddelat utslag, hvaruti Stadsfogden till last lades, att han åsamkat sig uppbördsbrist af sextusen sex-

hundra-tretton riksdaler 36 öre å 1865 års utgifter till staden, hvaraf Stadsfogden likväl sedermera till Drätselkammaren levererat sextusen sexhundra riksdaler, och dessutom att han uraktlåtitt dels att af de i mät tagna löner uppbära förefunna rester, dels att ombesörja försäljning af utmätt gods, dels ock att afhemta eller i försegladt förvar sätta utmätt lösegendom; hvarförutan för nästan alla åren af Stadsfogdens tjenstetid, hvilken börjat med Augusti månad 1860, funnits utestående rester, dem han icke ens uppgifvit sig hafva försökt utbekomma.

Vidare, och jemte det i sammanhang härmed Advokatfiskals-embetet, äfven i fråga om stadsutskylderna, till upplysning om det sätt, hvarpå Magistraten såväl som den äldre Drätsel förvaltningen i Wisby iakttagit sina ömsesidiga skyldigheter, åberopat hvad de berättelser, som för granskning af stadens drätsel förvaltning och räkenskaper utsedde Revisorer afgifvit för hvart och ett af åren 1862 till och med 1865, så ock de i revisionsberättelserna intagna förklaringar, till hvilka Revisorerernas anmärkningar föranledt, innehölle angående uppbörden och redovisningen af stadsafgifter med dithörande ämnen, och enligt hvilka berättelser utestående restantier och oredovisad uppbörd bestigit sig år 1862 till trettioåttatusen sjuttiofyra riksdaler 34 öre, år 1863 till tjugoniotusen etthundrafyrtiosju riksdaler 60 öre, år 1864 till trettiotusen sexhundra-trettiosex riksdaler 59 öre och år 1865 till trettiosex tusen sexhundra-åttio riksdaler 54 öre, har Advokatfiskals-embetet vidare anført: att sedan äldre tider tillbaka Magistraten ålegat den omedelbara tillsynen å all uppbörd af och redovisning för utskylder till staden, men att, genom ett af Kongl. Maj:t den 30 April 1850 utfärdadt reglemente rörande Wisby stads drätsel, denna blifvit stäld under vård, förvaltning och redovisning af en Drätselkommission, uti hvilken Magistraten egde utse en och stadens innevånare tillsammans sex ledamöter, med åliggande bland annat, dels *för denna kommission*: att genom Stadskassören, som fortfarande af Magistraten tillsattes, låta debitera, uppbära och redovisa alla afgifter, som efter taxering borde till staden erläggas; att, för sådant ändamål, hvarje år före utgången af året till Magistraten inkomma med förslag till stadens utgifter under nästföljande år, för att prövas af stadens äldste och derefter tjena till ledning för den i Maj månad sammanträdande Taxerings-kommittéen; att sedermera, efter erhållen del af taxeringslängderna, ofördröjligen låta verkställa debitering och uppbörd så tidigt, att uppbördsstämman kunde före utgången af September månad afslutas; att genast derefter utfärda restlängd å oguldna utskylder, på det dessa måtte varda indrifna och redogörelse af Kassören lemnad före slutet af samma år; samt att i Maj månad påföljande år, efter det räkenskaperna för näst förutgångna år blifvit inom Kommissionen granskade,

hafva desamma i fullständigt skick färdiga att afemnas till Revisorer, som, efter slutad granskning, hade att låta revisionsberättelsen på Stads-kassans bekostnad ofördröjligen tryckas och utdelas samt exemplar deraf till Konungens Befallningshafvande i länet och Magistraten afemna; dels ock för *Magistraten* att, jemte Landshöfdingen, å drätsel förvaltningen fortfarande hafva det allmänna öfverinseende, som dem författningsenligt tillkomme, samt i öfrigt, sedan revisionsberättelsen blifvit Magistraten tillstald, deri förekommande ärenden å allmän rådstufva handläggas; att genom nu gällande allmänna författning om kommunalstyrelse i stad, Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862, Magistraten väl vore skild från all omedelbar befattning med kommunens gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, i hvilka dädanefter beslutanderätten skulle utöfvas af stadens röstberättigade innevånare vid allmän rådstufva, eller, der befolkningen öfverstege tretusen personer, af utsedde stadsfullmäktige, samt verkställighet och förvaltning åter tillkomma en af denna kommunalstyrelse utsedd Drätselkammare, men att, jemte det Magistraten egde att, genom en sin ledamot, deltaga uti kommunalstyrelsens öfverläggningar, ehuru ej i densammas beslut, Magistraten, äfven efter nämnda Förordning, hade till åliggande: att öfvervaka så väl kommunalförvaltningen i sin helhet, som serskildt verkställigheten, genom Kommunalstyrelsens underordnade myndigheter eller personer, af de utaf samma styrelse lagenligt fattade beslut; hvarförutan Magistraten hade sig uppdraget, bland annat, att årligen efter specialförslag, som förvaltningsmyndigheterna skulle afgifva, uppgöra förslag till utgifts- och inkomst-stat för att i December månad underställas Kommunalstyrelsen; att i enlighet med den stat, som af samma Styrelse fastställdes, upprätta debiterings- och uppbördslängd med serskild kolumn för restantier; att, sedan Drätselkammaren, som hade att utfärda debetsedlar, verkställa uppbörden och, efter slutad uppbördsstämma, till Magistraten afgifva berättelse, huru uppbörden utfallit, med bifogande af restlängd öfver oguldne stadsutskylder, denna berättelse till Magistraten inlemnad, låta de resterande utskylderna i laga ordning uttagas och till Drätselkammaren afemnas; samt att emottaga så väl stadens räkenskaper, de der, afslutade för kalenderår, före den 1 April skulle till Magistraten öfverlemnas, för att Revisorer tillställas, som äfven dessas sedermera afgifna berättelse, för vederbörlig handläggning; i enlighet med hvilka grunder också under den 6 December 1864 för Wisby Stads Drätselkammare utfärdats ett reglemente, som från och med 1865 varit till efterrättelse gällande, med en deri den 24 Februari samma år faststald förändring; — att, ehuru Magistraten, hvilken således, enligt både äldre och nyare författningar, hade skyldighet att tillse, det städernes enskilda inkomster blifve

ordentligen indrifna, egt och i viss mån ännu egde att dervid begagna biträden, Magistraten derigenom ingalunda vore befriad från det ansvar, Magistraten vid uppburden och förvaltningen åläge, såsom ock genom Kongl. Förordningen den 22 November 1791 vore uttryckligen förklaradt; — att, hvad serskildt exsekutionsväsendet beträffade, Magistraten fått sig genom Kongl. Förordningen den 28 Juni 1798 ålagdt att öfver alla utmätningssmål, ehvad de efter remiss från annan myndighet eller genom enskild person inkommit, hålla ordentliga dagböcker eller diaries, utmärkande a) dagen, då utmätningssmålet eller domen blifvit emottagen; b) summan, som skulle utmätas, och c) hvad vid hvarje ärende blifvit tillgjordt med tiden, då sådant skett, eller, derest någon handläggning eller verkställighet icke följt, hvilket hinder sådant vållat; äfvensom att, hvar tredje månad, för då förflutna tiden, till Konungens Befallningshafvande insända utdrag af detta diarium, åtföljdt af förteckning å ännu oafslutade äldre mål, med uppgift om orsaken till dröjsmålet eller det inträffade uppskofvet i handläggningen; — att vidare genom Kongl. Förordningen den 21 Mars 1835, vore stadgadt: att i städerna, med undantag af Stockholm, Magistraterna åläge dels att, inom sex veckor från den dag, då dit inkommit den handling, hvarå utmätning följa borde, ej allenast hafva fullgjort sin skyldighet i afseende å utmätningen, utan ock, då lös egendom, som borde säljas, vore i mät tagen, hafva verkställt försäljningen deraf samt af försäljningssumman, så långt den försloge, borgenärens fordran betalt, derest borgenär om utbekommande af betalningen sig anmälde, och dels att, der fast egendom blifvit utmätt, hafva densamma i vederbörlig ordning försålt inom fyra månader från nyssnämnda dag samt köpeskillingen inom viss utsatt tid derefter borgenär tillhandahållit; att, derest Magistrat försummade något af hvad sålunda vore föreskrifvet och icke kunde visa, att borgenär lemnat anstånd med betalningen, eller att, oaktadt vidtagna lagliga åtgärder till utmätning, försäljning och köpeskillingens indrifvande, sådant hinder mött, som af Magistraten ej kunnat förekommas, Magistraten skulle svara för det, hvarför utmätning sökt vore; samt att, om hinder af omförmälde beskaffenhet mötte, detsamma, vid äfventyr att det eljest icke finge till ursäkt räknas, borde genast fullständigt antecknas i det diarium, som Magistrat, enligt 1798 års ofvanberörda Förordning, åläge att hålla; — att för öfrigt genom flere författningar vore, serskildt i afseende å bysättning på grund af löpande förskrifningar, förordnadt, att utslag derom skulle utan hinder af besvär, eller någon annan förevärdning, genast till verkställighet befordras, vid ansvar af skadans ersättande, derest exsekutor härmed icke allvarsamligen förföre, dock att, i vissa uppgifna fall, anstånd egde rum under åtta dagar, räknade från den dag, då utslaget blifvit gälde-

nären delgifvet; att alla dessa Kongl. Maj:ts Förordnanden blifvit af Magistraten i Wisby under en längre tid åsidosatta:

1:o deruti, att Magistratens diarium eller s. k. journal öfver exsekutionsärenden, såsom inhemtades af ett utaf Rådsmannen L. bestyrkt utdrag utaf detsamma, bilagdt Drätselkammarens ofvanberörda skrift för den 26 Oktober 1866, varit, i afseende å de till Magistraten för indrifning aflemnade längder å oguldna stadsutskylder, i högsta måtto ofullständigt, då derstädes saknades all anteckning om de före år 1860 till Magistraten inkomna så beskaffade längder, samt, i afseende å de under nämnda och följande åren inregistrerade dylika restlängder, diariet icke utmärkte, hvad tillgjordt blifvit, eller om och hvad hinder för verkställigheten mött;

2:o deruti, att Magistraten icke blott uraktlåtit sin pligt att vaka öfver drätselförvaltningens jemna gång, jemväl hvad beträffade stadsutskyldernas ordentliga uppbärande och indrifvande, desto oursäktligare, som Magistraten, ända till senaste tid, genom en sin ledamot, som tillika varit ledamot af Drätselstyrelsen, haft omedelbar del i nämnda förvaltning och följaktligen om densammas beskaffenhet aldrig saknat kunskap, utan dertill icke eller vårdat sig om att, då Drätselförvaltningen tid efter annau begärt Magistratens handräckning för indrifvande af restförda stadsumgälder, åt dessa ärenden egna någon allvarlig uppmärksamhet, låtande helt och hållet på underlydande biträden bero, om och hvilka åtgärder med anledning af de inkomna restlängderne blifvit vidtagna samt om, när och på hvad sätt redovisning lemnats för de i samma längder upptagna belopp; genom hvilket Magistratens förhållande icke allenast fått inrota sig slapphet i hela stadsförvaltningen samt alstrats och underhållits den nu mera öfverklagade ovanan hos mängden af de skattskyldige att icke på uppbörsstämman erlægga sina utskylder utan låta desamma långt efteråt hos sig utsökas, utan ock kunnat inträffa, att, på sätt här ofvan vore ådagalagdt, vid den efter nya kommunalförfattningen företagna utredning af drätselverkets ställning, resterande och på indrifning af Magistraten beroende stadsutskylder funnits oredovisade för många år tillbaka, uppgående sammanlagdt till omkring trettioåttatusen riksdaler; att, för dessa utskylder, afseende tiden till och med år 1862, så väl som för 1863—1865 årens restantier, redovisning, oaktadt erinringar derom af Kommunalstyrelsen, icke kunnat från Magistraten erhållas annorledes än efter lagsökning, och sedan Magistraten blifvit dertill genom serskilda förelägganden af Konungens Befallningshafvande förpligtad; samt att de redovisningar, hvilka till följd häraf omsider afgifvits, varit ofullständiga och jemväl i andra hänseenden icke nöjaktiga; hvarförutan, vid undersökning hos Konungens Befallningshafvande i Juli månad år 1866, exsekutionsväsendet häftat för uppburna stadsutskylder till belopp

af närmare sjutusen riksdaler, som till största delen blifvit genom den Magistraten underlydande Stadsfogden indrifna men af denne förskingrats, samt för öfrigt, jemlikt den af Drätselkammaren den 26 Oktober 1866 åstadkomna utredning, i hvilken något fel icke vore visadt, för Magistraten då ännu återstode att till staden leverera eller på annat sätt nöjaktigt redogöra för resterande stadsutskylder till belopp af minst tjugotretusen sexhundra-fyrtiotvå riksdaler 38 öre, utestående sedan år 1865 och flera föregående år; och

3:o icke minst deruti, att Magistraten ej stält sig till efterrättelse de till Magistraten för verkställighet aflemnade utslag, i hvilka gäldenär fått sig ålagd betalningsskyldighet vid äfventyr af bysättning, utan, trotsande lag och vederbörande myndigheters föreskrifter, lemnat samma utslag och borgenärers derpå grundade ansökningar om bysättning utan allt afseende, så att, på sätt det under den 14 Januari 1867 afgifna memorial innehölle och här ofvan vore anfördt, uti tjugu serskilda så beskaffade ärenden borgenärens lagenliga rätt blifvit honom genom Magistraten förhållen; samt att hvad Magistraten till sin ursäkt i alla dessa hänseenden åberopat så mycket mindre förtjente något afseende, som det här skildrade tillståndet af rättslöshet, äfven sedan det omsider blifvit föremål för Kommunalstyrelsens allvarliga uppmärksamhet och af Konungens Befallningshafvande gång efter annan till beifrande anmaldt, ändock, såsom af det förestående ådagalades, fått fortfara: till bevis hvarom Advokatfiskalsembetet åberopat jemväl den omständighet, att, efter hvad Konungens Befallningshafvande anmält, till svar å Advokatfiskalsembetets förfrågan om anledningen dertill, att redovisning icke inkommit för böter, som af Kongl. Hofrätten under förra hälften af år 1866 blifvit ådömde personer boende inom Gotlands län och funnos upptagna i sakörelängdsutdrag, det der med skrifvelse från Advokatfiskalsembetet af den 31 Augusti 1866 blifvit till Konungens Befallningshafvande öfversändt, Magistraten, hvilkens handräckning påkallats för uttagande af den del af dessa böter, som afsåge personer i Wisby stad, oaktadt förnyade påminnelser och förelägganden, ännu den 15 November 1867 icke för samma böter aflemnat slutlig redogörelse, hvadan Konungens Befallningshafvande äfven nämnde dag förpligtat Magistraten, vid vite af etthundra riksdaler, att, inom viss utsatt tid, hafva med sådan redogörelse inkommit; hvarförutan Advokatfiskalsembetet funnit det förtjena att här bemärkas, hurusom Magistratens ledamöter under senaste åren blifvit af Kongl. Hofrätten ellofva serskilda gånger pliktfälde för tjensteförsummelse af hvilka de flesta inträffat under åren 1865 och 1866; och har i anseende härtill, och då, efter Advokatfiskalsembetets åsigt, Magistraten i Wisby sålunda vore förvunnen att under en längre tid hafva på ett högst betänkligt

sätt vårdslösat sina embetspligter, till skada för samhället och till förnärmande af enskilda personers rätt, samt Magistraten, oaktadt härom erhållna flerfaldiga erinringar af förmän så väl som af Kommunalstyrelsen, icke ådagalagt något allvarligt bemödande att införa ordning och drift i sin embetsförvaltning, utan deremot ådragit sig förnyade anmärkningar för tjensteförsummelse, genom hvilket allt Magistratens nuvarande ledamöter syntes Advokatfiskalsembetet hafva visat sig alldeles oskickliga att sina embeten vidare innehafva, Advokatfiskalsembetet påstått, det måtte bemälda ledamöter, Borgmästaren samt Rådmännen U. och L., jemlikt 25 Kap, 17 § Strafflagen, dömas till afsättning från deras innehafvande embeten och befattningar; hvarjemte Advokatfiskalsembetet yrkat, att samma ledamöter, af hvilka L., den der icke visat sig hafva vid tjenstens tillträdande år 1862 vidtagit någon åtgärd för att undandraga sig delaktighet i den redovisningsskuld, hvori Magistraten redan då häftade, af Advokatfiskalsembetet ansåges derigenom hafva gjort sig lika med Magistratens öfriga ledamöter äfven för denna skuld ansvarig, måtte, i enlighet med 6 Kap. Strafflagen och ofvan anförda Kongl. Förordning den 21 Mars 1835, värda förpligtade att gemensamt eller den af dem, som gälda gitte, ej mindre till Wisby stad genast utgifva oredovisade beloppet af oguldna utskylder till staden, enligt till Magistraten aflemnade restlängder för år 1865 och föregående år, med de af Drätselkammaren fordrade tjugutretusen sexhundrafyrtiotvå riksdaler 38 öre, efter afdrag af hvad derå dåmera kunde hafva till Drätselkammaren influtit, samt med staden förbehållen öppen talan emot Magistratens bemälda ledamöter i afseende å det uti samma restlängder upptagna utskyldsbelopp, som icke i nämnda summa inginge, än ock genast utbetala till tillförordnade Landskanslisten Bergman hvad genom Landshöfdingeembetets förberörda utslag af den 16 Februari 1867 blifvit vederbörande gäldenär till betalning ådömdt, samt till Styckjunkaren Hallgren, — som uti ett med anledning af Magistratens förklaring honom affordradt och under den 28 Augusti 1867 afgifvet yttrande bestridt, att dittills redovisning blifvit honom lemnad för de af ifrågakomna bysättningsutslag, hvilka funnos under uppgifna numer i exsekusionsdiariet antecknade — likaledes hvad genom dessa utslag vore vederbörande gäldenärer ålagdt att utgifva, dock med afdrag för hvad Magistraten kunde visa dåmera hafva blifvit Bergman och Hallgren å samma utslag godtgjort,

Efter undfången del af detta memorial hafva Magistratens ledamöter, under åberopande af hvad de förut anført, vidare hufvudsakligen andragit:

Borgmästaren att det af Advokatfiskalsembetet framställda ansvarsyrkande syntes sakna behörig rättsgrund, helst största delen af ifrågavarande
stads-

stadsafgifter redan vore af Magistraten redovisad och betald; att den återstående delen, eller slutliga redovisningen för år 1864 och de föregående åren från och med år 1858, till belopp af sju tusen fyra hundra fjorton riksdaler 51 öre, hvarför säkerhet medelst utmätning hos Magistraten vore stäld, i flera hänseenden ännu berodde på pröfning af Kongl. Hofrätten, samt att den oreda, hvaruti exekutionsväsendet råkat, och serskildt underlåtenheten att till verkställighet befordra utslag angående enskilda personer, i första rummet borde tillskrifvas Exsekutionsrådmannen, och följderna honom drabba; hvarförutan Borgmästaren, i serskildt, sedermera afgifvet tillägg till förklaringen, erinrat, hurusom Advokatfiskalsembetets uppgift, i fråga om det antal gånger Magistratens ledamöter skulle blifvit af Kongl. Hofrätten plikt-fälde för tjensteförsummelse, så tillvida härledde sig från missförstånd som Magistraten uppenbarligen hade blifvit af Advokatfiskalsembetet sammanblandad med Rådstufvurätten, hvilken åtskilliga gånger varit dömd till dagaböter för underlåtenhet att insända de så kallade månadsprotokollen:

Rådmannen U: att det af Advokatfiskalsembetet gjorda ansvarsstående saknade stöd i det af embetet återropade lagrum; att, hvad anginge embetets yrkande om utgifvande af ersättning både till staden och till två enskilda personer, frågorna derom redan varit hos Konungens Befallningshafvande i länet anhängiga och blifvit der afgjorda genom beslut, hvilka till en del medelst besvär dragits under Kongl. Hofrättens pröfning, vid hvilket förhållande, enligt U:s förmenande, Kongl. Hofrätten vore förhindrad att i sammanhang med förevarande åtal upptaga berörda yrkande, hvilket, såsom outredt och icke till riktigheten styrkt, i allt fall bestredes, jemväl så vidt det afsåge solidarisk betalningsskyldighet för både ordförande och ledamöter i Magistraten; samt

Rådmannen L: att han förenade sig i hvad Rådmannen U., såsom nyss berördt är, andragit; hvarjemte L., i fråga serskildt om åtalade försumligheten under tiden före år 1866, fäst uppmärksamheten derå, att han, på sätt ett förklaringen bifogadt protokollsutdrag utvisade, vid öfvertagandet från och med nyssnämnda år af föreståndareskapet för exsekutionsverket, reserverat sig för ansvarighet i afseende å behandlingen af förut inkomna exsekutionsärenden.

I utslag af den 16 Mars 1869 har Kongl. Hofrätten sig utlåtit: att alldenstund upplyst vore — ej mindre att Magistraten i Wisby, hvilken det, enligt Kongl. Reglementet rörande stadens drätsel den 30 April 1850, Kongl. Förordningen om Kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862 samt det för Drättselkammaren i Wisby den 6 December 1864 utfärdade Reglemente jemte äldre författningar, ålegat vaka öfver drätselförvaltningens derstädes

jemna gång samt tillse, att stadsutskylderna blefve ordentligt indrifna och redeviseade, i så måtto brustit i fullgörandet af dessa åligganden, som vid undersökning i ämnet, den Konungens Befallningshafvande, på hemställan af Justitieombudsmannen, i Juli månad år 1866 företagit, det befunnits: att för stadsutskylder, upptagna i serskilda till Magistraten tid efter annan aflemnade restlängder för 1858 och följande år till och med år 1863, redovisning icke blifvit till drätselverket afgifven förr än i Maj månad 1865 och att, enligt denna under den 29 April 1865 utfärdade redovisning, hvilken aflemnats först efter det Magistraten, på yrkande af Drätselkammaren, blifvit af Konungens Befallningshafvande genom ansenliga viten dertill hållen, då ännu återstått, såsom på indrifning genom Magistraten beroende, ett belopp af ett tusen tre hundra nittiosju riksdaler 59 öre, utan att, så vidt styrkt vore, hinder för indrifningen mött, hvarförutan de olika årens rester äfvensom de levereringar, som skett, varit i redovisningen sammanblandade, så att deraf icke kunnat erhållas nöjaktig upplysning om förhållandet för hvardera året; att, beträffande 1864 års oguldna stadsutskylder, de der i restlängd, som, enligt exsekutionsdiariet, inkommit till Magistraten, under Januari månad år 1865, upptagits till sjutton tusen sjuhundra sju riksdaler 39 öre, och i fråga om hvilka Konungens Befallningshafvande genom beslut den 30 September 1865 förpligtat Magistraten, vid vite, att afgifva redovisning före utgången af derpå följande Oktober månad, detta icke blifvit fullgjordt, utan allenast från Stadsfogden i Januari månad år 1866 till Stadskassören för åtgärd, som kunde på honom ankomma, aflemnats redogörelse för den befattning, Stadsfogden med ärendet tagit, och att i denna redogörelse, enligt hvilken endast nio tusen fyra hundra tjugosju riksdaler 85 öre varit till Drätselkammaren levererade, af återstoden, förutom sju hundra sextio riksdaler 11 öre, dem Stadskassören levererat, fyra tusen nio hundra nittio riksdaler 95 öre upptagits såsom beroende på indrifning efter utmätning af lön, fastighet och lösegendom samt tillhoppa två tusen fem hundra tjugosju riksdaler 40 öre dels såsom afkortade och dels såsom utestående i konkurser hos utfattiga, hos personer boende utom Wisby och hos sådana, hvilkas vistelseort vore okänd; att, vidkommande den å stadsutskylder för år 1865 utfärdade restlängden daterad i Augusti månad samma år och försedd med uppbördsordres af den 25 på följande September samt upptagande resterna, efter afdrag af hvad före längdens expedierande derå blifvit guldets och hos Drätselkammaren levererat, till belopp af tjugutvå tusen nio hundra nittio riksdaler 76 öre, de restskyldige, enligt anteckningar å längden, erlagt tretton tusen två hundra riksdaler 93 öre, men att häraf ännu vid undersökningen hos Konungens Befallningshafvande den 24 Juli 1866 icke varit till Drätselkamma-

ren levereradt eller redovisadt mera än sex tusen tre hundra femtio riksdaler 96 öre, utan inestått hos en af Rådmännen två hundra trettiosex riksdaler 61 öre, och hos Stadsfogden sex tusen tretton riksdaler 36 öre, samt att Magistraten angående det icke inbetalda restbeloppet ej kunnat lemna någon upplysning, om och i hvad mån utmätning derför egt rum eller annan verkställighetsåtgärd blifvit vidtagen; att de utmätningar, som uppgifvits hafva skett för en del utskylder, icke blifvit fullföljda, och således i mät tagne löner icke uppburits, utmätt egendom lemnats osåld, och lösören ej ens blifvit satta under försegling eller annorledes egaren frånskilda, samt att Magistraten, som öfverlåt tit exekutionsärendena till handläggning af en utaf Rådmännen, såsom föreståndare för exekutionsverket, med biträde af Stadsfogden, icke utfärdat någon instruktion, i afseende å dessa befattningar eller ens vid inträffade ombyten i samma befattningar föranstaltat om inventering af- och illträdare emellan; — än äfven, att det hos Magistraten hållna diarium öfver exekutionsärenden icke, hvad stadsutskylderna beträffade, blifvit fördt i enlighet med Kongl. Förordningen den 28 Juni 1798, utan varit, bland annat, i så måtto ofullständigt, att derstädes icke funnits någon anteckning om hvad i afseende å de till Magistraten aflemnade restlängderna tillgjordt blifvit eller om och hvilket hinder för verkställigheten mött; Fördenskull, och emedan vidare utredt vore, att i afseende å elfva serskilda, utaf Styckjunkaren Hallgren till Magistraten för verkställighet aflemnade, här ofvan närmare omförmälda utslag, genom hvilka betalningsskyldighet vid äfventyr af bysättning blifvit ådömd, och för hvilka bysättning varit begärd, samt medel till gäldenärernas underhåll i häktet aflemnade: för ett utslag redan den 31 Oktober 1865, för ett den 13 Januari 1866, för ett den 27 Februari 1866, för ett den 17 April 1867, för tre å andra tider i nyssnämnde April månad och för fyra inom den 1 September 1866, då för dem beviljad anståndstid gått till ända, dröjsmål med verkställigheten egt rum, så att det utslag, för hvilket bysättning begärts den 27 Februari 1866, ännu den 1 påföljande April, och det utslag, för hvilket bysättning begärts den 17 April 1866, ännu i medlet af påföljande Juli månad, samt de öfriga utslagen ännu den 12 och 13 Oktober 1866, då förhör i ämnet inför Konungens Befallningshafvande egt rum, icke varit till äskad verkställighet befordrade, hvartill komme det utslag, meddeladt den 16 Februari 1867 och laga kraftvunnet den 21 påföljande Mars, för hvilket tillförordnade Landskanslisten Bergman den 19 Februari 1867 påfordrat bysättning och förskjutit bysättningsmedel, utan att ännu den 18 Juli 1867, då Konungens Befallningshafvande anmält förhållandet hos Justitieombudsmannen, verkställighet följt; ty och som Magistratens ledamöter, Borgmästaren samt Rådmännen U. och L. icke anför

någon omständighet, innefattande laga ursäkt för det dröjsmål, som under deras tjenstetid, på sätt berördt vore, förelupit i afseende å indrifning och redovisning af restförda stadsutskylder, och hvad de i fråga om uraktlåthenheten att till verkställighet befordra omförmälda tolf bysättningsutslag till sitt urskuldande andragit vore dels obestyrkt dels af beskaffenhet att icke förtjena afseende; samt bemälde ledamöter, de der, med åsidosättande icke allenast af sin pligt att öfvervaka drätsel förvaltningens jemna gång utan ock sin skyldighet att med ordning och skyndsamhet, på sätt lag bjöde, handhafva exsekutionsväsendet, låtit hufvudsakligen på underlydande, utan nödig kontroll lemnade biträden bero, hvad i anledning af inkomna exsekutionsärenden bort åtgöras, hvarigenom i exsekutionsväsendet uppstått synnerlig oreda, som, trots gång efter annan upprepade erinringar och föreställningar från kommunalstyrelsens sida och förnyade förelägganden af ansenliga viten i fråga om stadsutskylderna, Magistraten utan vidtagande af sådana om allvarligt nit för införande af bättre ordning vittnande åtgärder, som varit af omständigheterna påkallade, låtit fortfara, så att ännu den 26 Oktober 1866, då Drätselkammaren afslutat den uträkning, enligt hvilken Stadsfullmäktige i detta mål fordrat ersättning, och i hvilken uträkning, grundad å de till Magistraten aflemnade restlängderna och den redogörelse, Magistraten till Drätselkammaren afgifvit, Magistratens ledamöter icke gittat visa något fel, å restförda stadsutskylder för 1865 och de föregående åren återstått oredovisade åtminstone tjugutretusen sex hundra fyratiotvå riksdaler 38 öre, sålunda vore förvunne att hafva under längre tid visat hög grad af vårdslöshet och försummelse i tjensten; alltså, och då nämnde Magistratsledamöter, för hvad af anmärkta tjensteförsummelserna under deras gemensamma tjenstetid fölle, desto heldre vore gemensamt ansvarige, som Magistratens förfarande att till en af Rådmännen öfverlåta handläggningen af exsekutionsärendena icke ens uppgifvits vara grundadt å någon för Magistraten utfärdad arbetsordning och således ej kunde betraktas annorlunda än såsom enskild öfverenskommelse ledamöterna emellan, hvarigenom den ansvarighet, som enligt lag ålåge Magistraten samfäldt, ej kunnat för någon af ledamöterna minskas, än mindre upphävas; samt af Magistratens ledamöter Borgmästaren och Rådmannen U. innehaft, den förre Borgmästarembetet och den sednare sin Rådmanstjenst under hela den tid, ifrågavarande åtal afsåge, men Rådmannen L. deremot icke tillträdit sin rådmansbefattning förr, än den 30 April 1862, pröfvade Kongl. Hofrätten, — som vid det förhållande att, hvad anginge de åtta i exsekutionsjournalen för 1866 års tredje kvartal upptagna bysättningsutslag, för hvilka Magistraten jemväl i detta mål blifvit stäld under åtal, ej ens uppgifvet, mindre utredt vore, att i detta fall borgenärerne iakttagit hvad för utslagens bringande till verk-

ställighet på borgenärerne i fråga om gäldenärernas underhåll i bysättningshäktet lagligen ankommit, funne den af Advokatsfiskalsembetet derutinnan förda talan icke kunna bifallas, — rättvist, i förmågo af 25 Kap. 17 § Strafflagen, döma Borgmästaren samt Rådsmännen U. och L. för hvad de i öfrigt, på sätt berördt vore, låtit komma sig till last, att mista, den förstnämnde sitt Borgmästarembete på en tid af ett år, U. sin rådmans-tjenst jemväl på ett år, samt L. sin rådmans-tjenst för åtta månader; äfvensom och då, så vidt ådagalagdt vore, redovisning ännu ej blifvit afgifven för ofvanberörda af Stadsfullmäktige fordrade belopp, tjugutre tusen sex hundra fyratiotvå riksdaler 38 öre, samt, hvad serskildt L. vidkomme, den omständighet, att en del af detta ersättningsbelopp härlede sig från restlängder, som, innan han tillträdt rådmansbefattningen, varit till Magistraten aflemnade, icke lagligen kunde föranleda dertill att, i fråga om redovisningsskyldighet, honom tillmättes mindre ansvarighet, än de båda andra ledamöterna i Magistraten åläge, Kongl. Hofrätten, som ansåge de beslut, Konungens Befallningshafvande eller Kongl. Hofrätten i exekutiv väg meddelat rörande stadsutskylderna, så mycket mindre utgöra hinder för pröfning af Stadsfullmäktiges i detta mål framställda anspråk, som Magistratens ledamöter icke gittat visa, i hvad mån samma anspråk omfattade belopp, de der redan genom laga kraftvunna beslut blifvit Magistraten till utgifvande ådömda, aktade skäligen ålägga Borgmästaren och de begge Rådsmännen att gemensamt, eller den af dem, som gälda gitte, till Wisby stad för 1865 och föregående årens oredovisade stadsutskylder genast utgifva tjugutre tusen sex hundra fyratiotvå riksdaler 38 öre, efter afdrag dock af hvad derå numera kunde hafva till Drätselkammaren influtit, samt med iakttagande för öfrigt, att belopp, som genom laga kraftvunnet beslut redan blifvit dem ådömdt, ej finge, så vidt det i förberörda summa innefattades, hos dem mer än en gång uttagas; och staden ega att, såsom den sig förbehållit, i afseende å det uti ifrågakomna restlängder upptagna utskyldsbelopp, som icke i nu ådömda summa inginge, emot Magistraten i laga ordning föra den talan, hvartill omständigheterna kunde föranleda; hvaremot, och enär hvarken allmän lag eller serskild författning innehölle föreskrift om betalningsskyldighet såsom påföljd för underlåtenhet å exsekutors sida att till verkställighet befordra bysättningsutslag, samt det ej vore visadt, att eller i hvad mån skada eller förlust genom Magistratens försumlighet i fråga om de af Hallgren och Bergman aflemnade utslag tillskyndats fordringsegarne, Kongl. Hofrätten funne Magistraten icke kunna till betalningsskyldighet härutinnan förpligtas.

Uppå de sakfäldes underdåniga besvär och nådansökningar har Kongl. Maj:t meddelat nådigt utslag den 22 September 1869 och förklarar skäl icke

hafva förekommit att i Hofrättens utslag göra ändring, eller anledning att den sökta nåden bevilja.

Sedan Lars Andersson i Svanebacken hos mig skriftligen klagat deröfver, bland annat, att uti ett mål, som mellan Kontraktsprosten L. Carlén i Fogelås, käreande, samt Lars Andersson, svarande, angående utbekommande af rester å arrenden och presträttigheter samt husröte-ersättning, varit anhängigt vid Wartofta Häradsrätts lagtima hösteting med Dimbo tingslag år 1864, den tillförordnade Domhafvande, som i Häradsrätten fört ordet, skall, fastän blott uppskof till annat ting begärdes, likväl i Dom-boken oriktigt infört, att käreandens ombud begärde bifall till stämningen och öfverlemnade målet till pröfning; så hade jag, af de vid klagoskriften fogade handlingar inhemtat:

af utdrag ur Häradsrättens dombok vid ofvannämnda ting: att ifrågavarande mål den 3 November förevarit, då käreandens ombud yrkat bifall till stämningen och öfverlemnadt målet till pröfning; samt att Häradsrätten den 22 påföljande December meddelat slutligt utslag; och

af utdrag ur Rådstufvurättens i Sköfde dombok den 24 Juli 1865: att, efter det ofvanberörda mål blifvit genom vad till Kongl. Hofrätten fullföljdt, Kongl. Hofrätten genom beslut den 21 Juni sistnämnda år, tillåtit, att nedanuppgifne, utaf Lars Andersson till vittnen åberopade personer finge inför Rådstufvurätten höras; och att dessa vittnen, Nämndemännen J. Svensson i Olofstorp och Johannes Pettersson i Baggebolet, på vittnesed hörde, intygat, bland annat:

Svensson: att då förberämda mål vid Wartofta härads hösteting med Dimbo tingslag år 1864 förevarit, parterna å ömse sidor begärt anstånd med målet till näst derpå följande ting, hvarefter Rättens Ordförande äfven förklarar målet hvilande och förelagt käreandens ombud att vid påföljande ting förete det såsom grund för krafvet åberopade arrendekontraktet i hufvudskrift; och

Pettersson: att berörda mål, efter slutad handläggning vid nyssnämnda tillfälle af Häradsrätten förklarats hvilande till nästa ting; tilläggande begge vittnena, att målet icke desto mindre vid höstetingets slut befunnits slutligen afgjordt.

Efter det jag lemnat den tillförordnade Domhafvanden tillfälle att med utlåtande i anledning häraf inkomma, hade denne förklarar sig för det dåvarande icke finna nödigt afgifva annat yttrande, än det yrkande, att klagandens påståenden, såvidt det anginge Domhafvanden, måtte utan afseende lemnas.

Då emellertid sannfärdigheten af klagandens uppgift angående förloppet af ifrågavarande måls handläggning inför Häradsrätten icke bestreds, trodde jag mig kunna antaga, att dermed så förhölle sig, att meranämnda mål blifvit vid behandlingen inför domstolen i parternes närvaro uppskjutet till nästa ting, med föreläggande för käranden att då i hufvudskrift inlemna en uppgifven handling, men att, i följd af underlåten anteckning härom i protokollet eller af annan orsak, målet sedermera kommit att vid tingets slut afdömas. Det kunde visserligen sägas, att härigenom någon skada icke blifvit klaganden tillskyndad, då han icke desto mindre i Kongl. Hofrätten sin talan förföljt, men denna omständighet urskuldade ej hvad i ofvanberörda måtto var feladt, och det stora förtroende vår rättegångsordning tillmätte domarens redbarhet och noggrannhet, i fråga om protokollsföringen vid domstolarne, serdeles på landet, syntes mig ej allenast uppfordra domaren till det samvetsgrannaste iakttagande af sin pligt i detta afseende, utan tillika utgöra ett kraftigt skäl att, då spår af vårdslöshet i denna gren af domarens verksamhet visade sig, ej lemna sådant opåtaladt. I denna sak vore af klaganden åberopadt två på ed hörde mäns vittnesbörd, att vid Häradsrätten, under det ifrågakomna målets handläggning, annorlunda tillgått, än Rättens protokoll innehölle, och domaren, häröfver hörd, hade icke haft att anföra jäf eller invändning vare sig emot vittnenas personer eller emot deras vittnesmål. Detta förhållande syntes mig påkalla en närmare undersökning, den jag derföre i skrifvelse till Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Göta Hofrätt uppdrog åt bemälda embete att hos Kongl. Hofrätten i laga ordning utverka, hvarvid samma embete skulle hafva att, sedan tillfälle blifvit angifvaren beredt att, der han så för godt funne, ytterligare bevisning förebringa och sin talan vidare utföra, samt saken i öfrigt blifvit behörigen utredd, emot merbemälda Domhafvande framställa de ansvars- och ersättningspåståenden, till hvilka fog kunna förefinnas.

Å det anmärkningsmemorial, Advokatfiskalsembetet, med ledning af min berörda skrifvelse, till Kongl. Hofrätten ingifvit, har tillförordnade Domhafvanden, i afgifven förklaring anført, att Lars Andersson uti sin till Kongl. Hofrätten ingifna vadeinlaga för fullföljd af talan mot det Häradsrättens utslag den 22 December 1864, hvarigenom ofvanberörda mål blifvit afgjordt, uppgifvit, att Kontraktsposten Carléns ombud, Kronolänsmannen Mellin *ensam* påkallat uppskof, men i angifvelseskriften ändrat denna sin uppgift så, att han, utan att antyda, om endera eller begge parterne uppskofvet begärt, endast påstått, att uppskofvet äskats och af Häradsrätten beviljats; att de till stöd härför af Lars Andersson åberopade vittnesintyg vore helt och hållet stridande mot sanningen, men att sådant, då Domhafvanden ej hade anledning förmoda, det vittnena med vilja vitt-

nat falskt, antagligen härledde sig från en hos vittnena uppkommen villfarelse angående rätta betydelsen af de yttranden, Domhafvanden under målets handläggning låtit undfalla sig; att Domhafvanden nemligen, sedan Kronolänsmannen Mellin till Häradsrätten ingifvit afskrifter af de till grund för Carléns stämning åberopade handlingar och öfverlemnadt målet till pröfning, yttrat, med serskildt afseende på ofullständigheten af en utaf sagda handlingar, att det torde blifva nödigt förete handlingarne i hufvudskrift, men att likväl något beslut härom eller om målets uppskjutande icke afkunnats, hvarom Domhafvanden vore desto mera förvissad, som han, under de många lagtima ting han förrättat, aldrig före tingets slut meddelat beslut i civila mål, derest ej felande protokoll i något mål föranledt uppskof; att som emellertid Domhafvanden, efter granskning af handlingarne, icke ansett uppskof erforderligt, så hade, i enlighet med Mellins yrkande, målet vid tingets slut till afgörande företagits; samt att Domhafvanden, som på det bestämdaste bestrede, det han låtit komma sig till last hvad emot honom vore anmärkt, ansåge otillförlitligheten af de åberopade vittnesmålen icke böra undgå någon sakkunnig person, som jemförde Häradsrättens protokoll med vittnesmålen, enär anledning att förklara målet hvilande icke förefunnits, och sådant ej heller egt rum, likalitet som uppskofsbeslut meddelats; hvartill komme att vittnet Svensson, i strid mot Lars Anderssons egen uppgift, intygat, att begge parterne begärt uppskof.

Lars Andersson, åt hvilken lemnats tillfälle att yttra sig i anledning af berörda förklaring och andraga hvad han i öfrigt för bevakande af sin rätt kunde finna erforderligt, hade, i en till Kongl. Hofrätten ingifven skrift, med fortsättande af angifvelsen, fordrat att, enär han, om målet förblifvit uppskjutet, fått vid Häradsrätten låta afhöra alla sina vittnen och derigenom skolat undgå betalningsskyldighet i målet, Domhafvanden måtte förpligtas ersätta Lars Andersson ej mindre för hvad denne, efter utmätning, utbetalt till Carlén med etthundraelfva riksdaler 89 öre, än äfven de kostnader, Lars Andersson fått vidkännas i och för målet mot Carlén och nu förevarande mål, enligt räkning, med åttatiofyra riksdaler 52 öre, jemte lösen för ett exemplar af Kongl. Hofrättens utslag.

Sedan Advokatfiskalsembetet härefter yrkat bötesansvar, enligt 17 §, i 25 kap. Strafflagen, för hvad Domhafvanden, under utöfvande af domare-embetet uti ifrågavarande hänseende af förbiseende felat, samt hemställt om förpligtande för Domhafvanden att med skäligen belopp till Lars Andersson återgälda de utgifter, denne fått vidkännas ej mindre i och för det vid Rådstufvurätten i Sköfde i förr omnämnda mål hållna vittnesförhör,
än

än äfven i följd af nu ifrågavarande angifvelse; hvaremot Advokatfiskals-
 embetet till Kongl. Hofrättens bedömande öfverlemnadt, huruvida och i hvad
 mån Lars Anderssons öfriga ersättningsanspråk kunde bifallas; så hade,
 till följd af Domhafvandens, uti förklaringen öfver sistberörda yrkande, gjorda
 anhållan, äfvensom i anledning af Lars Anderssons framställning, vittnes-
 förhör rörande anmärkta förseelsen egt rum inför Häradsrätten i Dim-
 bo tingslag, hvarvid såsom vittnen blifvit afhörde, bland andra, före-
 nämnde J. Svensson och Johannes Petersson samt Kronolänsmannen
 Mellin, hvilken i det förutgångna målet varit Kontraktsposten Carléns om-
 bud, samt Carl Elofsson i Hulan: hvarefter Advokatfiskalsembetet uti nytt
 memorial, i frågan huruvida uppskof vid 1864 års hösteting blifvit uti må-
 let emellan Carlén och Andersson begärdt, samt om förthy anteckningen
 uti Häradsrättens protokoll rörande målets öfverlemnande till pröfning vore
 oriktig, anført, att det visserligen förekomme att, enligt hvad J. Svenssons, Jo-
 hannes Petterssons och Carl Olofssons vittnesberättelser föranledde, Mellin
 skulle hafva påkallat målets uppskjutande, men då Mellin, hvilken om för-
 hållandet måste ega den säkraste kännedom och på hvilken utsago härutin-
 nan Advokatfiskalsembetet lade hufvudsaklig vikt, förmält sig hafva öfver-
 lemnadt målet till pröfning, och öfriga vittnenas häremot stridande utsagor
 tilläfventyrs härflutit från en felaktig uppfattning af Mellins vid rättegångs-
 tillfället, i sammanhang med målets öfverlemnande till pröfning, fälda ut-
 lätelse om en handlingens företeende å annat ting, i händelse uppskofsbeslut
 meddelades, samt icke något af vittnena kunnat bestämdt förklara, att å
 Lars Anderssons vägnar uppskof blifvit påkalladt, om hvilket förhållande
 Lars Andersson i sina egna uppgifter varit sväfvande, funne Advokatfiskals-
 embetet Lars Anderssons anmärkning mot riktigheten af det utaf Domhaf-
 vanden förda protokoll sakna behörig bestyrkelse; att, beträffande det jem-
 väl angifna förhållande, att sagda mål skulle, jemlikt ett vid tillfället af-
 kunnadt muntligt beslut, hafva uppskjutits, så lemnade den förebragta be-
 visningen icke något stöd åt samma förhållande, utan måste det, på sätt
 Domhafvanden anført, antagas, att angifvelsen härutinnan härflutit från upp-
 kommen villfarelse angående rätta betydelsen af de yttranden, Domhafvan-
 den under målets handläggning låtit undfalla sig derom att, med afseende
 å ofullständigheten af företedda handlingar, det kunde blifva nödvändigt att
 förete handlingarne i hufvudskrift; samt att, med hänseende till det för-
 ändrade skick, hvari målet dämera befunne sig, Advokatfiskalsembetet, vid
 brist af behörig bestyrkelse för de af Lars Andersson angifna, nu ifråga-
 komna förhållanden, icke kunde emot Domhafvanden föra någon talan, hvar-
 före embetet återkallade sina i förutgångna memorialet emot honom fram-

ställda påståenden, med hemställan deremot om förpligtande för Lars Andersson att dels med lämpligt belopp ersätta Domhafvanden för kostnaderna i följd af åtalet och de inför Häradsrätten i Dimbo tingslag hörda vittnen, dels återgälda Kongl. Maj:t och Kronan hvad af allmänna medel blifvit utbetaldt till den tjensteman, hvilken å Advokatfiskalsembetets vägnar vittnesförhöret öfvervarit.

Genom utslag den 8 Januari 1869 har Kongl. Hofrätten sig utlåtit, att enär, vid jmförelse af J. Svenssons, Johannes Peterssons, Carl Olofssons och Kronolänsmannen Mellins vid vittnesförhöret aflagda berättelser, det icke kunde anses styrkt, att under handläggningen af målet emellan Kontraktsprosten Carlén och Lars Andersson den 3 November 1864 begäran om uppskof med målet blifvit af någondera partens ombud framställd, samt genom samma berättelser vore fullt ådagalagdt, att något beslut om målets uppskjutande icke blifvit vid nämnda tillfälle meddeladt; så, och då Lars Andersson följaktligen saknat fog för de emot Domhafvanden framställda anmärkningar, pröfvade Kongl. Hofrätten, som vid Advokatfiskalsembetets frånträdande af talan läte bero, lagligt ogilla Lars Anderssons på samma anmärkningar grundade ersättningsanspråk; hvaremot Lars Andersson förpligtades att dels till bemälda Domhafvande, som fordrat ersättning för sina kostnader i följd af åtalet men desamma icke förtecknat, utgifva hvad till lösen af ett exemplar af Kongl. Hofrättens utslag åtginge, dels för inställelse inför Häradsrätten i Dimbo tingslag ersätta tre vittnen med tillsammans tjugutre riksdaler samt återgälda Kongl. Maj:t och Kronan de af allmänna medel till Advokatfiskalsembetets ombud utbetalde trettiotvå riksdaler.

Uppå Lars Anderssons underdåniga besvär har Kongl. Maj:t genom nådigt utslag den 3 Augusti 1869 förklarar skäl icke vara anfördt, som kunde verka ändring i Hofrättens utslag

Sedan jag af förekommen anledning, infordrat Rådstufvurättens i Lund den 16 Januari 1865 gifna utslag angående drängen Jacob Jönsson, hade jag deraf inhemtat, att Rådstufvurätten, under åberopande af 1, 6, 15 och 20 §§ i Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855 fält Jacob Jönsson att, för första resan stöld med inbrott af varor till sammanlagdt värde af femtionio riksdaler, böta det stulnas tredubbla värde med ett hundra sjuttiosju riksdaler, allt riksmünt, samt att dessutom hållas till straffarbete i ett år och sex månader; hvarjemte Rådstufvurätten ytterligare föreskrifvit att, om Jacob Jönsson ej förmådde till fulla gälda de honom ådömda böter, han

skulle, enligt 8 och 11 §§ i Kongl. Förordningen, om nya Strafflagens införande och hvad dervid iakttagas bör, den 16 Februari 1864, samt 4 Kap. 6, 7 och 8 §§ i Strafflagen, utöfver det honom redan ådömda straffarbete, undergå sådan bestraffning tretton dagar, eller tillsammans ett år, sex månader och tretton dagar.

I skrifvelse till Rådstufvurätten anmärkte jag, att det ville synas uppenbart, det Rådstufvurätten förbisett stadgandet i 5 § af ofvanbemälda Kongl. Förordning om Strafflagens införande, enligt hvilken § brott, som vore föröfvadt innan nya lagen blifvit gällande, men för hvilket dessförinnan straff ej vore bestämdt genom dom, som vunnit laga kraft eller ej blifvit öfverklagadt, skulle efter nya lagen straffas, om det straff, som efter samma lag ådömas borde, vore lindrigare, än det som i äldre lag eller författning för brottet stadgades; och då begge lagarne lemnade Domaren tillfälle att för nu ifrågakomna brottslighet bestämma straffarbete till det belopp, domstolen här funnit vara skäligt, nemligen ett år och sex månader, men den gamla lagen derutöfver innehölle bestämmelser om böter, hvilka, vid bristande tillgång till deras gäldande, borde öfvergå till förvandlingsstraff, antoge jag någon tvekan ej kunna uppstå derom, att ju bestraffningen efter nya lagen vore den lindrigare. Men, om böter skolat ådömas, hade de jemväl, vid bristande tillgång, bort förvandlas i öfverensstämmelse med gällande lag, i hvilket fall dessa böter, som, enligt 2 Kap. 10 § Strafflagen, motsvarade fjorton dagars fängelse vid vatten och bröd, jemlikt ej mindre 11 § samma kapitel än ock de af Rådstufvurätten åberopade §§ i 4 Kap. af berörde lag och i Kongl. Förordningen om nya strafflagens införande, bort förvandlas till tjuguen dagars straffarbete; och anmodades derföre Rådstufvurätten att underrätta mig om grunderna till berörda angående Jacob Jönsson meddelade utslag, i de delar, som nu varit föremål för anmärkning.

I anledning häraf har Rådstufvurätten, med tillkännagifvande hvilka af Rättens ledamöter till ifrågavarande beslut bidragit, -- bland hvilka *en* dåmera aflidit -- anfört att, enär Kongl. Förordningen om ansvar för stöld snatteri och rån den 4 Maj 1855 såsom straff för första resan stöld med inbrott bestämde böter till belopp af det stulnas tredubbla värde samt straffarbete från och med sex månader till och med två år, under det att Strafflagen belade detta brott med straffarbete från och med sex månader till och med fyra år, Rådstufvurätten ansett sig handla i öfverensstämmelse med stadgandet i 5 § af merberörda Kongl Förordning om nya Strafflagens införande den 16 Februari 1864, genom att uti förevarande fall tillämpa 1855 års Förordning, alldenstund den grad af brottslighet, som Rådstufvurätten funnit efter berörda Förordning betinga ett straff af ett år och sex månaders straffarbete, det vill säga tre fjerdedelar af det högsta

belopp utaf sådant straff, som enligt denna lag kunde på första resan inbrottsstöld följa, samt dessutom böter, skulle efter Strafflagen hafva medfört tre års straffarbete, förutom så långt dylikt straff, som motsvarade de af Rådstufvurätten ådömda böter. — Beträffande åter förvandlingen af böterna, ett hundra sjuttiosju riksdaler riksmünt, anfördes vidare, att 8 § af ofvanberörda Kongl. Förordning den 16 Februari 1864 väl innehölle, att »för böter, som enligt äldre lag eller författning äro eller blifva ådömda, skall vid bristande tillgång förvandling till annat straff ske efter nya lagen»; men att Rådstufvurätten trott denna föreskrift icke innebära annat, än att *så mycket* af dylika böter, som enligt den lag, hvarefter de ådömts, *finge* förvandlas, det ville, i fråga om stöld, bedömd efter 1855 års Förordning, säga en tredjedel af böterna, eller det stulnas värde, skulle till annat straff utbytas efter bestämmelserna i Strafflagen, i följd hvaraf Rådstufvurätten uti förevarande fall till straffarbete förvandlat endast femtionio riksdaler sagde münt, motsvarande, efter Strafflagens förvandlingsgrunder, nio dagars fängelse vid vatten och bröd, tjugusju dagars annat fängelse, eller tretton dagars straffarbete.

I skrifvelse till Rådstufvurätten erinrade jag att, vid jemförelse af stadgandena i 6 § af Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855 och i 6 § af 20 Kap. Strafflagen — de lagbud, Rådstufvurätten vid förklaringens afgifvande tvifvelsutän haft för ögonen — det visade sig, att det senare lagbudet omfattade flera och svårare förbrytelser, än det förra, samt till och med sådana, som i 1855 års Kongl. Förordning vore belagda med straffarbete från och med två till och med sex år. Att, vid sådant förhållande, anse lagstiftaren hafva haft för afsigt att skärpa straffet för de mindre förbrytelserna, då han utvidgat strafflatituden för de sålunda i en § sammanförda, förut olika bestraffade brotten, syntes mig vara förhastadt, helst denna af andra skäl föranledda utvidgning i latituden väl icke kunde hindra, att straffarbetet för nämnda mindre förbrytelser blefve detsamma, som det varit. Borttagandet af tjufvaböterna utur bestraffningen för stöld borde deremot betraktas såsom en lindring i det förra straffet, äfven om denna straffarts afskaffande vid nu ifrågavarande brott tillika haft en annan grund; och en bestämd och ostridig lindring, om icke i straffet, åtminstone i dess följder, vore den i Strafflagen intagna föreskrift om viss tids förlust af medborgerligt förtroende, i stället för den förut antagna, om också ej i lag uttryckligen stadgade lifstidsvanfrejd, som åtföljde tjufnadsbrott. Af dessa skäl förmente jag, att straffet för stöld efter nya Strafflagen kunde betraktas såsom lindrigare, än det i den äldre lagstiftningen utsatta, och att förstnämnda straff följaktligen borde tillämpas på tjufnadsbrott, begångna före år 1865, en åsigt, som jemväl visat vara med högst få undantag allmänt rådande. — Den grund,

Rådstufvurätten iakttagit vid förvandlingen af tjufnadsböter till straffarbete, kunde så mycket mindre vara riktig, som Rådstufvurätten, efter att hafva nedsatt bötesbeloppet till en tredjedel, eller till det stulna godsets värde, derpå tillämpat Strafflagens tariff, ehuru denna vore så låg att, äfven om hela bötesbeloppet blifvit efter sistnämnde tariff förvandladt, det icke uppstigit till så många dagars fängelse vid vatten och bröd, som efter gamla tariffen motsvarade tredjedelen af böterne. — Vid besvarande af frågan, huruvida nya eller gamla lagen borde tillämpas i tjufnadsbrott, föröfvadt före 1865 års början, finge ej heller lemnas ur sigte stadgandet i Kongl. Förordningen den 20 Januari 1865, som ordnade förhållandet med förutnämnda påföljd af vanfnejd för tjufnadsbrott, genom uttalande af den grund-sats, att då frejdbetyg meddelades, hvarmed enligt författningens ord, allenast skall förstås intyg, huruvida den ifrågavarande personen, vid den tid, då prestbetyg meddelas, är i följd af Domstols utslag, deri ändring ej skett, förlustig medborgerligt förtroende för alltid eller på viss tid, med det tillägg, att nämnda Förordning icke skulle ega tillämpning i fråga om anteckning i prestbevis rörande brott, hvarför någon genom utslag, deri ändring ej skett, vore dömd före början af år 1865, i hvilket fall komme att förfaras i enlighet med hvad dittills varit iakttaget. I följd häraf skulle, om Råd-stufvurättens åsigt tillämpades på brott af beskaffenhet att medföra förlust af medborgerligt förtroende på viss tid, såsom händelsen vore med de flesta tjufnadsbrott, inträffa att, när brottet blifvit begånget före år 1865 men först efter den tiden lagfördes och bestraffades, hvarken den påföljd af ständig vanfnejd, som förut egde rum, ej heller den af vissa års förlust af medborgerligt förtroende, som Strafflagen föreskrefve, blefve tillämpad. På grund af hvad jag sålunda anfört, och då det vore af vigt att ett förfarande ej vunne häfd och opåtaladt kunde fortgå, som, på sätt jag sålunda sökt visa, stridde emot grunderna i den gällande lagstiftningen, anmodade jag Råd-stufvurätten att från de domstolens ledamöter, hvilka i beslutet deltagit och ännu i Rätten qvarsutte, äska ett bestämdt förklarande, huruvida de såsom riktiga vidhölle och fortfarande ämnade tillämpa de grunder, de för nu ifrågavarande beslut åberopat; och komme på berörda förklarings innehåll att bero, om, och hvilka vidare åtgärder kunde af den gjorda anmärkningen påkallas.

Uti det yttrande, som i följd häraf till mig insändes, medgäfvos visserligen de två Rådsmän, som för det anmärkta domslutet skulle ansvara, att nya Strafflagen i många fall, ja till och med i de flesta, stadgade mildare bestraffning, än som i den äldre lagen funnes bestämd, och förklarade, att de i dessa fall ej ämnade förbise bestämmelserna uti 5 § af Kongl. Förordningen om nya Strafflagens införande den 16 Februari 1864; men att utan inskränkning antaga, att alla före år 1865 begångna tjufnadsbrott borde

bestraffas enligt 1864 års Strafflag af skäl, att den nya lagens straffbestämmelser vore lindrigare, än den äldres, ansåge deremot Förklarandena, för sin del, stridande mot lagens uttryckliga ord. Så t. ex stadgade 1855 års Förordning, i fråga om ett olofligt, enkelt tillgrepp af fem riksdaler, blott böter från fem till och med tjugu daler, hvaremot nya Strafflagen i 20 Kap. 2 § stadgade böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader. Förklarandena kunde icke inse, att ju icke i detta fall straffbestämelsen i 1855 års Förordning vore lindrigare, än den i nya Strafflagen, hvarvid de dock icke ville lemna oanmärkt, att sistberörde lag i så måtto vore mildare, som den i allmänhet icke ansåge olofligt tillgrepp för stöld, utan för så vidt det tillgripnas värde öfverstege femton riksdaler, då deremot 1855 års Förordning i allmänhet såsom stöld bestraffade tillgrepp af gods värdt mer än fem riksdaler. I fall man ville antaga att, i fråga om snatteri, äfven enligt nya lagen icke mer än högst tjugu daler skulle kunna ådömas derföre, att den äldre, upphäfdade lagen icke utsatt ett högre maximum, så betviflade Förklarandena, att en sådan åsigt vore riktig, enär det skulle innebära tillämpning af en upphäfd grundsatts, och icke af den, som nu enligt nya lagen vore gällande. Likaså hade, i fråga om de stölder, som omförmäldes uti 6 § af 1855 års Förordning, den äldre grundsatsen om dessa stölders varierande straffbarhetsgrader, — från sex månader till två år — blifvit ändrad genom den nya lagen, enär denna lag i 20 Kap. 6 § obestriddigen äfven för dessa stölder stadgade en latitud af straffarbete från sex månader till och med fyra år. Förklarandena betviflade, att straffarbetet för dessa stölder, äfven enligt nya lagen, aldrig borde höjas öfver två år. En dylik åsigt vederlades derigenom, att stöld af ifrågavarande beskaffenhet upptoges i den grupp af brott, som belades med straffarbete från sex månader till fyra år, och hvilka brott just derigenom likställdes, så att ej några af dem kunde kallas »mindre förbrytelser» i jemförelse med de öfriga. Obestriddigt ansåge Förklarandena vara, att den i Strafflagen intagna föreskrift om viss tids förlust af medborgerligt förtroende, i stället för den förut antagna lifstidsvanfrejden, som åtföljde tjufnadsbrott, vore en lindring i straffets följder; men då i förevarande fråga, derest nya Strafflagen tillämpats, Jacob Jönsson, med hänsyn till arten af hans begångna brott, skolat dömas medborgerligt förtroende för alltid förlustig, eftersom denna påföljd blifvit, i fall som detta, af lagstiftaren stäld såsom hufvudregel, ansåge Förklarandena tillämpning af 1855 års Förordning icke hafva medfört svårare påföljd för den tilltalade, än om han dömts efter nya Strafflagen. Emot förmenandet, att den grund, Rådstufvurätten iakttagit vid förvandlingen af tjufvaböter till straffarbete, icke vore riktig, då Rådstufvurätten, efter att hafva nedsatt bötesbeloppet till en tredjedel, derpå tillämpat Strafflagens tariff, ville Förklarandena erinra att då, på sätt

de förut anført, 8 § i Kongl. Förordningen den 16 Februari 1864 innehölle, att för böter, som efter äldre lag eller författning blifvit eller blefve ådömda, förvandling till annat straff skulle, vid bristande tillgång, ske efter nya lagen, och Förklarandena med tillämpning af detta stadgande ådömt den lindrigaste bestraffning, som kunnat följa, förmodade de sig hafva dervid rätteligen förfarit. Ehuru jag derom intet anmärkt, ville Förklarandena dock, enär af yttrandet i deras första förklaring: »förutom så långt dylikt straff, (straffarbete) som motsvarar de af Rådstufvurätten ådömda böterna», möjligen skulle kunna dragas den slutföljd, att Förklarandena med dessa ord menat, att böter skolat jemte straffarbete ådömas. i händelse nya Strafflagen på förevarande fall tillämpats, nu till sin förklaring lägga, att sådant ej varit deras mening; uttalande Förklarandena, på grund af hvad de sålunda andragit, såsom deras slutliga yttrande, att de ej kunde medgifva, att de af dem uti förevarande fall åberopade grunder vore oriktiga, utau vidhölles desamma fortfarande af Förklarandena.

I skrifvelse till Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Bekinge yttrade jag, att det alltid vore en svår sak att afgöra, hvilken af två lagar, som begge innehölle straffstadganden med vidsträckt latitud, vore den strängaste. På hvilka grunder jag ansåge tjufnadsbrott vara belagdt med lindrigare straff efter nya Strafflagen, än efter 1855 års Kongl. Förordning, hade jag imellertid i min ofvan omförmälda skrifvelse till Rådstufvurätten sökt utveckla. Förklarandena anförde deremot, att min uttalade åsigt skulle strida mot lagens uttryckliga stadganden och erinrade dervid först, att olofligt tillgrepp af gods, värdt fem riksdaler, medförde efter 1855 års Kongl. Förordning endast böter från fem till tjugudaler, under det att ansvaret för slikt tillgrepp enligt Strafflagen kunde uppgå till ett hundra riksdalers böter eller sex månaders fängelse. Denna skärpning i straffet vore dock mera skenbar än verklig. Den hade uppenbarligen tillkommit i följd deraf, att gränsen emellan stöld och snatteri blifvit uppflyttad från fem till femton riksdaler. Redan häri låge, i allmänhet taladt, en mildring i straffet för olofligt tillgrepp, och en annan dylik mildring bestode deri, att efter Strafflagen snattaren, först *tredje* gången han snattade, blefve tjuf. då han efter 1855 års Kongl. Förordning blefve det *andra* gången. I serskilda fall torde ock, med skäligt afseende på dels utsträckningen i så väl brottet som bötesbeloppets latitud, dels ock den införda nedsättningen i förvandlingstariffen, straffet för snatteri af så ringa belopp stanna under det förr stadgade maximum. Det vore i allt fall om stöld, icke om snatteri, jag i ofvannämnde skrifvelse till Rådstufvurätten yttrat mig, såsom af sammanhanget kunde skönjas. Förklarandena hade vidare anført att, i fråga om de stölder, som omförmälas i 6 § af 1855

års Förordning, den äldre grundsatsen om dessa stölders varierande straffbarhet (från sex månader till två år) blifvit ändrad genom den nya lagen, enär denna lag i 20 Kap. 6 § obestriddigen äfven för dessa stölder stadgade en latitud af straffarbete från och med sex månader till och med fyra år; och att Förklarandena betviflade, att straffarbetet för dessa stölder enligt nya lagen aldrig borde höjas öfver två år, hvilken min åsigt skulle vederläggas derigenom, att stöld af ifrågavarande beskaffenhet upptoges i den grupp af brott, som belades med straffarbete från sex månader till fyra år, och hvilka brott just derigenom likställdes, så att ej några af dem kunde kallas mindre förbrytelser i jämförelse med de öfriga. Mig åter förekomme det som om den sammanföring af flera olika kvalificerade tjufnadsbrott under *en* lagparagraf, i förening med strafflatitudens vidgande, som egt rum vid strafflagens slutliga affattande, sannolikt icke hade annat syfte, än att befordra reda och enkelhet i lagens uppställning. Skulle något syftemål derutöfver hafva förefunnits, så kunde, efter min tanke, lika väl och snarare förmodas, att detta varit nedsättning i minimum för de svårare brotten, än höjning i maximum för de mindre svåra, emedan en gruppering, som tillhopaförde så många och olika kvalificerade brott under så vidsträckt strafflatitud, omöjligen kunde åsyfta alla dessa brotts likställighet, så att deras skiljande i gröfre och mindre förbrytelser vore otillåten. Sådant skulle strida icke blott mot all teori utan ock emot all praxis.

Förklarandena medgäfvade, att den i Strafflagen intagna föreskrift om viss tids förlust af medborgerligt förtroende, i stället för den förut antagna lifstidsvanfrejden, vore en lindring i straffets följder; men, tillade de, då i förevarande fråga, i fall nya Strafflagen tillämpats, den tilltalade, med hänsyn till arten af hans begångna brott, skolat dömas medborgerligt förtroende för alltid förlustig, så ansåge Förklarandena tillämpningen af 1855 års Förordning icke hafva medfört svårare påföljd för den tilltalade, än om han dömts efter nya Strafflagen. Detta vore utan tvifvel en sanning, ty härigenom hade den tilltalade gått fri icke blott för lifstids- utan ock för viss tids vanfrejd. Men kunde domaren stå till svars med ett slikt domslut endast derföre, att den tilltalade ej hade skäl att deröfver klaga, då skulle han äfven kunna från hvad straff som helst saklöst frikänna den om brott förvunne tilltalade. Det vore just möjligheten af en slik utgång i fråga om brottslingens vanfrejd, när han gjort sig till vanfrejdande brott förfallen, som bevisade, att Förklarandenas åsigt i denna sak ej låte försvara sig och ej kunde lemnas opåtalad.

Förklarandenas försvar för åtgärden att förvandla endast en tredjedel af tjufvaböterna till straffarbete, bemötte jag endast med Förklarandenas egna ord i fråga om tillämpning af bötesbestämningen i 1855 års Förordning

ning å snatteri, begånget efter det nya Strafflagen trädde i verksamhet, nemligen att besagda åtgärd innebure tillämpning af en redan upphäfd grundsats och icke af den, som nu gälde enligt nya lagen; och åberopades för öfrigt hvad jag i detta ämne erinrat i min förut omförmälde skrifvelse till Rådstufvurätten.

Hela tvisten, huruvida, i fråga om tjufnadsbrott och andra förbrytelser, som kunde medföra förlust af medborgerligt förtroende på längre eller kortare tid, Strafflagen vore mildare eller strängare, än äldre lagstadganden, och hvilkendera förthy, jemlikt 5 § i 1864 års Kongl. Förordning, borde tillämpas på brott, begångna före 1865 års början och *efter* nämnde tid åtalade, skulle vara af jembörelsevis ringa vigt och kunna lemnas beroende på olika domares olika uppfattning, derest icke Kongl. Förordningen den 20 Januari 1865 rörande frejdebetyg, i sammanhang med Strafflagens stadgande rörande förlust af medborgerligt förtroende, infört föreskrifter, som hade till påföljd, att i frejdebetyg, utfärdade efter 1865 års början, ej finge intagas någon anmärkning rörande frejden, som icke stödde sig på domstols beslut, hvarigenom dömdes till förlust af medborgerligt förtroende, hvilken påföljd ännu varade, då betyget utfärdades, hvaremot för sådana personer, som vore för brott dömda före nämnde tid, anteckningen derom allt framgent i frejdebetyget kvarstode. Detta ledde nemligen derhän, att en person, som begått ett såsom vanfrejdande ansedt brott, till exempel stöld, och blifvit derföre dömd *före* år 1865, finge i sitt frejdebetyg behålla anteckningen derom hela sin lifstid, då deremot den, som föröfvat samma brott *efter* 1865 års början och sedermera blifvit dömd, befriades från dylik anteckning i frejdebetyg, sedan den tid förflutit, hvarunder förlust af medborgerligt förtroende varit honom ådömd, hvilket äfven vore händelsen med den, som begått stölden *före* år 1865 men ändock blifvit, såsom i de andra flesta fall skett, dömd efter nya lagen; men den som stulit före år 1865 och blifvit sedermera dömd efter gamla lagen och således icke fått sig ådömd förlust af medborgerligt förtroende, han ginge fri från hvarje anteckning derom i frejdebetyget, emedan detta ej finge innehålla anteckning om annat, än sådana brott, om hvilka anteckning förut skett i kyrkoboken, eller om förlust af medborgerligt förtroende, ådömd genom utslag, gifvet efter 1865 års början. Det kunde således hända, att af tre personer, som samtidigt begått samma slags brott, till exempel stöld, *en* blefve vanfrejdad för hela sin lifstid, *en* finge fem eller sex års vanfrejd, och *en* ginge alldeles fri från sådan påföljd, allt efter tiden för åtalens anställande, och i de två senaste fallen, efter domarens olika uppfattning af den äldre eller den nyare lagstiftningens större stränghet.

Ett sådant rättstillstånd kunde icke vara tillfredsställande; och då jag ansåge den åsigt, jag här ofvan förfäktat, vara den riktiga, hade jag varit pliktig att derät söka bereda framgång, och att låta domaremagten skilja emellan mig och dem, som tillämpat och icke ville afstå från framtida tillämpning af en deremot stridande åsigt, hvarföre jag åt Advokatfiskals-embetet uppdroge att inför Kongl. Hofrätten lagligen tilltala förberämda Rådmän för deras anmärkta oriktiga förfarande och, sedan dem lemnats tillfälle att ytterligare sig förklara, å dem påstå det ansvar, hvartill fog kunde förefinnas.

Sedan Advokatfiskalsembetet, i enlighet med de af mig gjorda anmärkingar, vid Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge det förordnade åtalet anställt, hafva de tilltalade Rådmännen med förklaring till Kongl. Hofrätten inkommit samt deri, med åberopande och utveckling af hvad de i ämnet förut hos mig andragit, äfven anført; att då Rådstufvurätten, enligt Förklarandenas åsigt, varit pliktig att i förevarande fall tillämpa 1855 års Författning om stöld, Kongl. Förordningen den 20 Januari 1865, som ordnade förhållandet med vanfrejd såsom påföljd för tjufnadsbrott, icke bort, äfven om samma Förordning funnits till då Rådstufvurättens ifrågavarande utslag faldes, hafva inneburit tillräckligt skäl att afvika från denna pligt; att det visserligen vore sannt, att Jakob Jönsson, i följd af bestämmelserne i denna senare tillkomna Förordning, blifvit på visst sätt fri från den ständiga vanfrejd, hans brott, efter 1855 års Författning bedömdt, skolat medföra, och som, om Strafflagen tillämpats, blifvit honom ådömd, men att denna brist i lagstiftningen snarare borde komma brottslingen till godo, än för honom medföra ett vida svårare straff än det, hvartill domaren, med frånseende af denna lucka i lagstiftningen, funne hans brottslighet föranleda; och att enär, beträffande klandrade bötesförvandlingen, enligt 1855 års Författning, böter för stöld skulle till belopp af det stulnas tredubbla värde ådömas, men, i händelse af bristande tillgång till deras gäldande, endast en tredjedel deraf förvandlas till annat straff, sistnämnda föreskrift icke kunde anses upphäfd genom åberopade 8 § i Kongl. Förordningen den 16 Februari 1864 om Strafflagens införande, hvilken § syntes endast bestämma den tariff, som borde följas vid förbytande till annat straff af det bötesbelopp, som enligt den lag, efter hvilken böterna blifvit ådömda, borde förvandlas.

Advokatfiskalsembetet har härefter, uti afgifna slutpåståenden, anført att då, hvad Förklarandena åberopat till stöd för sin åsigt, att den genom Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855 för sådan förbrytelse, hvarom Jakob Jönsson vore förvunnen, eller för första resan stöld med inbrott, stadgade straffpåföljd vore lindrigare, än den, som bort enligt Strafflagen å slik

förbrytelse följa, innefattade ett upprepande af de försvarsskäl, som redan blifvit hos mig framställda och af mig bemötta, Advokatfiskalsembetet der- vid endast hade att åberopa innehållet af den skrifvelse, hvarigenom åtalet blifvit af mig anbefaldt, med erinran att, hvad anginge Förklarandenas be- mödande att ådagalägga, det Rådstufvurätten icke med fog kunnat låta sitt förfaringsätt bestämmas uteslutande af förhållandet med den vanfrejd, Ja- kob Jönssons brott skolat medföra, något sådant icke kunde anses vara af mig påstådt: och att enär, i fråga om klandrade bötesförvandlingen, påbu- det i 8 § i Kongl Förordningen den 16 Februari 1864 att för böter, som efter äldre lag eller författning voro eller blefvo ådömda, skulle vid bri- stande tillgång förvandling till annat straff ske efter nya lagen, måste an- ses innebära ett fullständigt upphäfvande af alla förut gällande stadganden angående böters förvandling, utom i vissa undantagna fall, borde hvad För- klarandena häremot andragit anses icke vara af beskaffenhet att kunna till- vinna sig något afseende vid åtalets pröfning: hvadan Advokatfiskalsembe- tet yrkat att Förklarandena måtte, för de lagskipningsfel, som jag lagt dem till last, dömas till bötesansvar enligt 25 Kap. 17 § Strafflagen.

Förklarandena, öfver dessa påståenden hörde, uttryckte sin tillförsigt att varda från ansvar i målet frikända, äfven om Kongl. Hofrätten ej skulle godkänna deras mening i fråga om förvandlingen af de Jakob Jönsson ådömda böter, i följd hvaraf denne fått undergå tretton dagars straffarbete, då han deremot, efter den af Advokatfiskalsembetet hyllade åsigt, bort ut- stå sådant straff i tjugutva dagar och icke, såsom antaget blifvit, i tju- guen dagar.

Genom utslag den 14 Juni 1869 utlät sig Kongl. Hofrätten: att som Rådstufvurätten dels ådömt Jakob Jönsson, för föröfvade första resan stöld med inbrott, ansvar, enligt Kongl. Förordningen den 4 Maj 1855, ehuru det straff, som för sådan förbrytelse bestämdes i 20 Kap. Straff- lagen, vore lindrigare och således, enligt stadgandet i 5 § af Kongl. För- ordningen den 16 Februari 1864, samma lag bort tillämpas, dels ock, emot föreskriften i åberopade 8 § af sistnämnda Kongl. Förordning, att böter, som efter äldre lag eller författning vore ådömde, skulle efter Strafflagen för- vandlas, föreskrifvit, att endast en tredjedel af de böter, hvartill Rådstufvu- rätten för stölden fält Jakob Jönsson, skulle till annat straff öfvergå; så pröfvade Kongl. Hofrätten rättvist, jemlikt 25 Kap. 17 § Strafflagen, fälla de tilltalade, hvilka såsom ledamöter i Rådstufvurätten uti förevarande fel- aktiga beslut deltagit, att för orätt dom hvardera böta tjugu riksdaler riks- mynt till Kronan.

Emot detta utslag hafva de sakfælde anført underdåniga besvär. Kongl. Maj:ts nådiga utslag är, när detta tryckes, ännu icke meddeladt.

Hos mig klagade Stadsfiskalen i Sköfde A. Lindmans arvingar, sonen Handlanden A. P. Lindman, enkan Sofia Petronella Lindman och mågen L. Andersson öfver Rådstufvurättens i nämnda stad förfarande under handläggningen af ett utaf Rådsmannen E. A. Gudheim emot såväl Stadsfiskalen Lindman i lifstiden som jemväl klaganden Lindman anhängiggjort mål, hvarom af handlingarne inhemtades: att Rådsmannen Gudheims stämningsspåstående gått derpå ut, att som Stadsfiskalen Lindman under åren 1857, 1858 och 1859 skuldsatt sig hos Gudheim icke allenast för bekomna varor utan ock för hållna auktioner, utan att kunna förmås till betalning eller redovisning, Lindman måtte varda ålagdt att, enligt räkning, godtgöra Gudheim dels kontant trehundra-trettiiofyra riksdaler 78 öre jemte ränta och dels, genom qvittning å Gudheims skuld för gjorda auktionsinrop och för bekomna medel, sexhundra-trettiiosex riksdaler 95 öre, eller tillsammans niohundra-sjuttioen riksdaler 73 öre; att, sedan detta mål vid serskilda tillfällen och deribland den 17 och 24 Juli samt den 21 och 28 Augusti 1865 af Rådstufvurätten handlagts, Gudheim till den 18 September samma år, till hvilken dag målet varit uppskjutet, uttagit stämning å ofvanbemälda Handlanden Lindman, med yrkande att, då denne gått i borgen såsom för egen skuld för fadrens auktionsredovisningar, han lika med fadren måtte förpligtas att betala auktionsmedlen jemte ränta, i anledning hvaraf, — och efter det Gudheim till stöd för sitt anspråk företett dels en räkning å sina fordringar hos Sköfde stads auktionskammare för den tid, Stadsfiskalen Lindman förestått densamma, och dels, i bestyrkt afskrift, en utaf Joh. Kjellander med flere, en för alla och alla för en, den 18 Augusti 1859 ingången borgen såsom för egen skuld för alla de medel, Stadsfiskalen Lindman, såsom föreståndare för Auktionskammaren i Sköfde, kunde få om händer, samt för fullgörande af alla de förbindelser, honom i sådan egenskap åläge, å hvilken skrift fanns tecknad ett så lydande bevis: »att äfven Handlanden A. P. Lindman ingått borgen för Stadsfiskalen A. Lindmans redovisning för auktioner intygas; Sköfde den 15 September 1865. S. G. Wetterberg.» — Handlanden Lindman vid sistnämnda rättegångstillfälle skriftligen genmält, att han hvarken hade sig bekant, om Gudheim egde någon fordran hos Stadsfiskalen Lindman, ej heller visste sig hafva till Gudheim ingått någon borgen, och derföre undandroge sig att ingå i svaromål, förrän Stadsfiskalen Lindman, som af sjukdom hindrats att sin talan utföra, kommit i tillfälle att sjelf utreda sina affärer med Gudheim; att Rådstufvurätten, som efter målets handläggning vid nyssomförmälda tillfälle förklarar, att utslag skulle efter anslag afkunnas, icke meddelat det sålunda utlofvade utslaget förr, än den 6 Mars 1866, då målet uppskjutits till den 16 påföljande April med föreskrift, att nödig ansedd utredning och

liquidation parterne emellan dertill borde vara verkstald; — att å den sålunda utsatta dagen för målets vidare handläggning, Gudheim och Handlanden Lindman, den senare, enligt anteckning i protokollet, »för sig och öfrige sterbhusdelegare efter då mera affidne Stadsfiskalen Lindman» tillstädeskommit, hvarvid Gudheim dels inlemnade protokollen öfver två för liquidationens verkställande parterne emellan hållna sammanträden, det ena i Sköfde den 29 Mars, då Stadsfiskalen Lindmans tillstädesvarande sterbhusdelegare förklarade, att de ej voro försedde med handlingarne i boet, hvilket blifvit i konkurstillstånd försatt, och det andra i Falköping den 6 April, då likväl icke heller någon liquidation kommit att ega rum, dels ock yrkat, att sterbhusdelegarne måtte förpligtas till honom gälda trehundra sjuttio tre riksdaler 46 öre jemte ränta, Handlanden Lindman särskildt såsom löftesman för fadrens auktionsredovisningar, och dessutom ersätta kostnader för liquidationen och rättegången, samt A. Smedberg i Borgunda, i egenskap af god man i konkurs- och urarfvamålet efter Stadsfiskalen Lindman, anmält sig såsom mellankommande part och afgifvit yttrande hvarjemte slutligen Handlanden Lindman invändt, att hans borgen blifvit lemnad till Magistratens men icke till Gudheims säkerhet; att, sedan målet derefter till pröfning öfverlemnats, Rådstufvurätten meddelat det besked, att efter anslag utslag komme att utgifvas, hvilket sedermera afsagts först den 2 Juni, då målet för verkställighet af liquidation parterne emellan uppskjutits till den 16 Juli; — att sistnämnde dag Gudheim ensam sig inställt och inlemnade en den 16 Juni daterad, af Gudheim, förbemälda Smedberg, A. P. Lindman, Sofia Petronella Lindman och A. W. Trolander, den sistnämnde i egenskap af Rättens ombudsman i nämnde konkurs, undertecknad handling, enligt hvilken de, för att bespara sig och konkursmassan kostnaden af en liquidation genom annan man, sammanträdt och uppgjort räkning samt liquidation, hvarvid Gudheims ostridiga fordringar för auktioner antagits utgöra tvåhundra sexton riksdaler 93 öre, men vederbörande icke velat godkänna ett af Gudheim jemväl fordradt belopp af tjugusju riksdaler 49 öre, hvilket Stadsfiskalen Lindman fört sig till godo för kungörelse-kostnader, skrifvarebiträde m. m. vid auktionsförrättningar, hvadan till Rådstufvurätten öfverlemnats att pröfva och afgöra, huruvida Gudheim borde vidkännas denna påföring eller icke, samt huru rättegångs- och liquidationskostnader skulle godtgöras; att Rådstufvurätten genom utslag den 20 Juli ytterligare uppskjutit målet till den 23 i samma månad, med föreläggande för »Svarandena» att sig då infinna, så vida de önskade att i målet vidare varda hörde, och för Gudheim att om detta beslut bevisligen dem underrätta; att Gudheim sistnämnde dag ensam sig inställt och företett intyg, att nyssnämnda beslut blifvit delgifvet Smed-

berg, Sofia Lindman och A. P. Lindman, hvarefter Rådstufvurätten tillkännagifvit, att utslag komme att efter anslag meddelas; — samt att Rådstufvurätten den 30 Juli 1866 afkuunat utslag, såsom det i protokollet hette, »i målet emellan Rådsmannen E. A. Gudheim, käreande, samt Stadsfiskalen A. Lindmans sterbhusdelegare, svarande, om skuldfordran», och i utslaget sig utlåtitt: att som käreanden genom det i målet företedda, af Borgmästaren Wetterling utfärdade intyg, hvars riktighet svarandena icke förnekat, styrkt, att svaranden A. P. Lindman jemte flere andra personer, såsom för egen skuld, ingått borgen för hvad Stadsfiskalen Lindman omhänderhade såsom föreståndare för stadens auktionskammare, och svarandena vid sammanträde den 16 Juni medgifvit, att käreanden hos dem egde en ostridig fordran af tvåhundra sexton riksdaler 93 öre, förpligtades svarandena, med stöd af 9 kapitlet Handels-Balken, att gemensamt, eller hvilkendera af dem gälda gitte, till käreanden genast utgifva nämnda belopp tvåhundra sexton riksdaler 93 öre jemte sex procent ränta derå från förfallodagen den 1 Februari 1865 till dess betalning följde; och enär, hvad anginge de käreanden af Stadsfiskalen Lindman påförde kostnader för kungörelser, skrivvarebiträde m. m., Lindman såsom auktionsprovision tillgodofört sig viss procent af auktionssumman och deri jemväl måste vara inbegripen godtgörelse för sagde kostnader, ålades det svarandena, att till käreanden återbära tjugusju riksdaler 49 öre jemte sex procents ränta derå från den 1 Februari 1865 till dess betalning skedde, hvarjemte svarandena, som, »genom sin underlåtenhet att betala käreanden hans omstämda fordran vållat rättegången», skulle godtgöra hans rättegångskostnader och utgifter för liquidationssammanträdena med etthundratjuguen riksdaler 6 öre.

I skrifvelse till Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Göta Hofrätt den 28 Februari 1867 yttrade jag: att bland de flere anmärkningar, klagandena framställt emot Rådstufvurättens förfarande i detta mål och det sätt, hvarpå detsamma blifvit afdömdt, de isynnerhet syntes mig förtjenta af uppmärksamhet, som afsåge den personliga ansvarighet, hvilken Rådstufvurätten ålagt Stadsfiskalen Lindmans sterbhusdelegare. I afseende härå vore anmärkt: att sterbhusdelegarne aldrig varit i målet instämde; att icke destomindre, och ehuru de öfrige sterbhusdelegarne af sådan orsak hvarken befullmäktigat ej heller haft anledning befullmäktiga Handlanden Lindman att vara deras ombud, denne dock blifvit i protokollet för den 16 April såsom sådant ombud antecknad; samt att sterbhusdelegarne, ehuru de, enligt hvad under rättegången flere gånger blifvit upplyst, sökt urarfvafröman efter Stadsfiskalen Lindman, hvarom Rådstufvurättens vid klagoskriften fogade protokoll af den 12 Mars 1866 samt bestyrkt afskrift af den sistberörde dag utfärdade offentliga stämningen å Stadsfiskalen Lindmans

borgenärer vittnade, icke desto mindre blifvit af Rådstufvurätten dömd att, gemensamt eller hvilkendera gälda gitte, utgifva det ådömda beloppet. I de utlåtanden öfver klagoskriften, hvilka, efter dertill lemnadt tillfälle, afgifvits dels af ständige Ordföranden i Rådstufvurätten gemensamt med två Rådmän, dels af en tillförordnad Ordförande i samma Rätt, såsom de der inom Sköfde Rådstufvurätt deltagit i målets behandling, hade de förstnämnde anført: det Handlanden Lindman blifvit rätteligen antecknad såsom i rättegången närvarande »för sig och Stadsfiskalen Lindmans öfriga sterbhusdelegare», enär han inför protokollet så anmält sig, och det vore »mel-lankommande part tillåtet att, utan serskild stämning, föra talan i förut anhängiggjord sak»; hvaremot den tillförordnade Ordföranden, hvilken å Råd-stufvurättens vägnar undertecknat protokollet vid åtskilliga tillfällen, der-ibland jemväl det, då slutliga utslaget den 30 Juli 1866 afkunnades, i sitt utlåtande ej meddelat något serskildt yttrande öfver nu anförda klagopunkter.

Då sålunda af Rådstufvurättens Ordförande och ledamöter icke ens blifvit uppgifvet, att Handlanden Lindman hos Rådstufvurätten företett någon för honom utfärdad fullmakt att föra talan för öfrige sterbhusdelegare efter Stadsfiskalen Lindman, kunde jag, lika med klagandena, ej annat finna, än att i protokollet för den 16 April 1866 obehörigen influtit, att Lindman tillstädeskom »för sig och öfrige sterbhusdelegare»; men, ehvad bemålde sterbhusdelegare uti ifrågavarande rättegång varit att betrakta såsom parter eller icke, kunde i allt fall, sedan urarfvaförmån efter Stadsfiskalen Lindman varit af dem sökt, personlig ansvarighet för dennes gäld, i sådan ordning som nu skett, dem icke ådömas; hvarföre jag ansåge Råd-stufvurättens ifrågavarande slutliga utslag vara uppenbarligen lagstridigt.

Vidare hade klagan blifvit förd deröfver, att Rådstufvurätten såsom domskäl mot Handlanden Lindman åberopat, att käranden genom det i målet företedda af Borgmästaren Wetterberg utfärdade intyg, »hvars riktighet svaranden icke förnekat», styrkt, det Handlanden Lindman, jemte flere andra personer, såsom för egen skuld ingått borgen för hvad Stadsfiskalen Lindman omhänderhade, såsom föreståndare för stadens auktionskam-mare; emot hvilka domskäl Handlanden Lindman erinrat, att bemålde Borg-mästares bevis ej finge utgöra surrogat för laga borgensförbindelse, helst detta bevis icke upplyste, huruvida borgen blifvit ingången såsom för egen skuld, i hvilket fall borgen skulle »utgått tolf månader efter förfallotiden, hvilken Gudheim vid rättegångstillfället den 18 September 1865 sjelf upp-gifvit hafva inträffat omkring år 1860», eller om Handlanden Lindman endast ingått enkel borgen, då åter någon betalningsskyldighet hos honom ej inträdde förr, än gäldenärens medellöshet varit undersökt, hvarförutan

Handlanden Lindman anmält, att i alla händelser honom ej bort ådömas betalningsskyldighet, annorlunda än mot sjelfva förbindelsens återfående eller afskrifning derå.

Härtill hade den tillförordnade Ordföranden genmält, att Handlanden Lindman icke under rättegången förnekat sin borgen för Stadsfiskalen Lindman såsom föreståndare för auktionskammaren, hvarjemte sistbemälde Ordförande, för att ådagalägga beskaffenheten af denna borgen, insändt bestyrkt afskrift af en den 3 September 1863 af J. Bogren, A. P. Lindman, m. fl. underskrifven handling af innehåll, att för alla de medel, Stadsfiskalen Lindman kunde omhänderfå såsom föreståndare för Auktionskammaren i Sköfde, samt för fullgörande af de förbindelser honom i sådan egenskap åläge, och hvarför L. Sundvall m. fl. uppgifne personer stode i borgen, ginge äfven berörda handlings undertecknare, en för alla och alla för en, i full borgen såsom för egen skuld.

Äfven om berörda borgensförbindelse, i händelse densamma under rättegången blifvit hos Rådstufvurätten företedd, tilläfventyrs utgjort laga skäl till Handlanden Lindmans förpligtande att ifrågakomna fordringsbelopp gälda, förekomme det mig dock anmärkningsvärdt, att Rådstufvurätten ådömt Lindman en sådan ansvarsskyldighet, utan att förut hafva sett och i protokollet intagit den handling, hvarå borgensansvarigheten sig grundade, och, utan att ens hafva sökt utreda, huru vidsträckt berörda borgensförbindelse varit, antagit eller uppgifvit, att förbindelsen varit ingången såsom för egen skuld.

I fråga om det sätt, hvarpå målet blifvit hos Rådstufvurätten behandladt, hade klaganderne i öfrigt framställt åtskilliga anmärkningar, mer och mindre befogade, men bland dessa hade jag ansett endast den böra göras till föremål för åtal att, ehuru Rådstufvurätten vid flere tillfällen yttrat, det utslag skulle efter anslag afkunnas, flera beslut i målet samt till och med det slutliga utslaget syntes hafva blifvit afsagda, utan att dagen derför varit på förhand genom anslag tillkännagifven.

Härvid hade blifvit erinradt: af ständige Ordförande och de två Rådsmännen: att domboksutdraget af den 6 Mars 1866 visade, att det då gifna utslag afkunnats efter anslag; och af tillförordnade Ordföranden: att anmärkningen, om felande anslag före besluts och utslags afkunnande, vore sanningslös.

Denna klagopunkt syntes likväl, trots det enhälliga bestridandet deraf, ej sakna all grund. Protokollet vittnade i uppgifna delar till fördel för klaganden, och i de fall, der domstolen uraktlätit, att i sitt protokoll anteckna, det anslag egt rum, syntes domstolens ledamöters sedermera afgifna utsagor sakna

sakna det laga vitsord, hvilket tillkomme ett protokoll, hvarföre bevisning om det uppgifna förhållandet behöfde af dem förebringas.

Slutligen ansåg jag mig ej böra lemna obeifradt det onödigt långa uppskof, som egt rum emellan målets handläggning den 18 September 1865 och afkunnandet af beslut deruti den 6 Mars 1866, äfvensom emellan målets handläggning den 16 April berörda år och det beslut, som derefter den 2 Juni meddelades.

Visserligen hade, å den af ständige Ordföranden och de två Rådmännen afgifna förklaring, Handlanden Lindman under den 23 Januari 1867 tecknat, att han, efter tagen kännedom af berörda handling, funnit Förklarandena för deras del icke hafva oriktigt eller olagligt förfarit; men detta förklarande, hvilket ej kunde anses eller gälla såsom återkallelse af den hos mig förda klagan, syntes mig ej böra inverka på frågans bedömande.

Af nu anförda orsaker föranlätts jag att förordna om åtal, hvars utförande uppdrogs åt Advokatfiskalsembetet; och sammanfattade bemälda embete hvad sålunda var anmärkt så, att Rådstufvurätten till last lades, att hafva på sätt protokollet den 16 April 1866 utmärkte, ansett Handlanden Lindman såsom tillstädeskommen för sig och öfriga sterbhusdelegare efter Stadsfiskalen Lindman, ehuru bemälde Handlande icke företett någon för sådant ändamål utfärdad fullmakt;

genom utslaget den 30 Juli 1866 ådömt sterbhusdelegarne ansvarighet för Stadsfiskalen Lindmans gäld till Rådmannen Gudheim, oansedt de, hvilka icke blifvit i målet instämde, sökt urarfva förmån efter bemälde Stadsfiskal;

medelst samma utslag förklarar Handlanden Lindman bunden till särskild ansvarighet för omstämda gälden, på grund af en utaf honom utgifven borgensförbindelse, utan att förut ens hafva infordrat och gjort sig i ringaste mån underrättad om beskaffenheten af samma förbindelse;

i målet meddelat åtskilliga beslut och utslag, utan att anslag förutgått, eller parterne derom på annat sätt erhållit underrättelse, samt

obehörigen fördröjt målets behandling från den 18 September 1865 till den 6 Mars 1866, samt från den 16 April till den 2 Juni sistnämnda år; hvarjemte Advokatfiskalsembetet tillkännagifvit, hvilken Ordförande och hvilka ledamöter vid hvart och ett af de ifrågakomna rättegångstillfällena tjenstgjort; visande det sig deraf, att utom de omförmälde Rådmännen äfven en Bisittare i Rättens förhandlingar tagit del.

Hos Kongl. Hofrätten hafva förklaringar afgifvits dels af den ständige Ordföranden i Rådstufvurätten, som hufvudsakligen fäst sig vid den af honom redan hos mig framhållna omständighet, att Handlanden Lindman, på sätt det af honom den 23 Januari 1867 utfärdade intyg utmärkte, förklarar, att bemälde Ord-

förande och de två Rådmännen icke olagligt förfarit, på grund hvaraf Ordföranden förment, att anmärkningen om bristande fullmakt för Lindman att föra öfrige sterbhusdelegarnes talan borde ogillas, hvarjemte han under bestridande, att auslag före beslutets afkunnande ej egt rum, i öfrit åberopat hvad han hos mig anført; dels af den tillförordnade Ordföranden, som andragit: att då Handlanden Lindman afstått från ansvarspåståendet mot ständige Ordföranden samt Rådmännen, det vore uppenbart, att Lindmans och de öfriges klagan öfver Rådstufvurättens åtgärd att afdöma målet, innan Lindman företett skriftliga fullmakter från medparterne, icke förtjente afseende; att, vidkommande den särskilda ansvarighet, hvartill Lindman ansetts bunden, utan att den åberopade borgensförbindelsen blifvit infordrad och företedd, uppmärksamhet borde fästas dervid, att Lindman aldrig förnekat, det han ingått borgen för fadrens förbindelser såsom auktionskammarföreståndare, och att i slutliga utslaget ej åberopats omförmälda borgensförbindelse utan det af Borgmästaren Wetterberg den 15 September 1865 meddelade skriftliga intyg, hvilket väl icke kunde tydas annorlunda, än att Lindman iklädt sig en lika borgen, som de personer, hvilka underskrifvit den förbindelse, hvarå intyget funnits tecknad; hvarjemte tillförordnade Ordföranden bestred angifvarens obestyrkta uppgifter om felande anslag till besluts afkunnande; dels ock af Rådmännen och Bissittaren, hvilka hänfört sig till de yttranden, som afgifvits af Ordförandena, samt derjemte antydt, att de, såsom illiterate ledamöter, icke kunnat ofelbart bedöma formen för rättstvister och deras slitande.

Sedan härefter angifvarena lemnats tillfälle att i ämnet sig yttra, hade de uti en till Kongl. Hofrätten ingifven skrift yrkat, att Rådstufvurättens Ordförande och ledamöter måtte förpligtas ersätta de angifvarena »genom den olagliga domen» ådömda belopp jemte ränta och lösen för Rättens protokoll, angifvelsekostnad fem riksdaler, kommissionärsarfvide i Kongl. Hofrätten femton riksdaler och lösen för blifvande utslag; varande dock slutligen i skriften förklaradt, att ansvarspåståendet mot ständige Ordföranden icke fullföljdes.

Sedan härom hos Kongl. Hofrätten ytterligare skriftvexlats, så har Kongl. Hofrätten genom utslag den 30 April 1869 sig utlåtut: att, då af de omständigheter, som åberopats till stöd för anmärkningen, att Rådstufvurättens den 24 Juli och den 28 Augusti 1865 samt den 2 Juni och den 20 och 30 Juli 1866 meddelade utslag afsagts utan förutgångna anslag, icke borde mot de tilltalades bestridande för gifvet antagas, att sagda utslag utan dylika anslag afkunnats, Kongl. Hofrätten funne de tilltalade i denna del ej kunna till ansvar fällas; men emedan dem till last låge, ständige Ordföranden och de två Rådmännen: dels att Handlanden Lindman, fastän han ej företett fullmakt från Stadsfiskalen Lindmans öfrige sterbhusdelegare, likväl, enligt protokollet för den 16 April 1866, emot stad-

gandet i 15 Kap. 4 § Rättegångsbalken, antagits såsom ombud för dem, hvilket haft till följd, att de sedermera blifvit såsom svarande parter i protokollet antecknade, och dels att målets handläggning fördröjts från den 18 September 1865 till den 6 Mars 1866 samt från den 16 April till den 2 Juni i sistnämnda år, utan att giltig anledning dertill föreburits; samt den tillförordnade Ordföranden, den ene Rådsmannen äfvensom Bisittaren: dels att, ehuru Stadsfiskalen Lindmans sterbhusdelegare icke varit stämde med påstående om skyldighet för dem att personligen ansvara för betalningen af Gudheims fordran, samt oaktadt under rättegången blifvit upplyst, att de efter Stadsfiskalen Lindman sökt urarfvaformån, Rådstufvurätten dock känt dem skyldige att godtgöra den senares gäld till Gudheim, och dels att Rådstufvurätten, utan att den af Gudheim åberopade borgen företetts, så att densammes beskaffenhet och giltighet kunnat af Rådstufvurätten bedömas, ansett Handlanden Lindman, på grund af samma borgen, för gälden ansvarig; ty, och som det, enligt lag, icke på målseganden ensam ankomme att beifra de fel, som af domare i embetet beginges, samt vid sådant förhållande Handlanden Lindmans, enkan Lindmans och Inspektoren Anderssons återkallelse i viss mån af deras gjorda angivelse icke på förevarande åtal inverkade; pröfvade Kongl. Hofrätten, i förmågo af 25 Kap. 17 § Strafflagen, rättvist döma de tilltalade, hvar för de felaktigheter, han i omförmälda hänseende låtit komma sig till last, att böta ständige Ordföranden femtio riksdaler, den tillförordnade Ordföranden etthundra riksdaler, ene Rådsmannen sjuttiofem riksdaler, den andre tjugufem riksdaler och Bisittaren femtio riksdaler till Kronan; hvarförutan Kongl Hofrätten, enligt 6 Kap. 5 § sagde lag, förpligtade den tillförordnade Ordföranden, ene Rådsmannen och Bisittaren, hvilka till Rådstufvurättens slutliga utslag bidragit, att en för alla och alla för en godtgöra Handlanden Lindman, enkan Lindman och Inspektoren Andersson icke allenast hvad de i följd af samma utslag redan utbetalt eller kunde komma att utgifva jemte sex procents ränta derå från de dagar, medlen af dem utbetalts, tills liquid skedde, utan ock deras kostnader å angifvelsen och åtalet med fyratjotvå riksdaler jemte lösen för ett exemplar af Kongl. Hofrättens utslag.

Emot detta utslag äro i eke å någondera sidan besvär anförda.

Löjtnanten C. J. Tjäder har uti en den 14 Oktober 1867 till mig ingifven skrift — med bifogande af två gravationsbevis angående Tjäder då tillhöriga hemmanet ett halft mantal N:o 53 Fermanstorp, utfärdade, det ena den 3 Oktober 1863 af ständige Domhufvanden, och det andra den 16

November 1864 af en tillförordnad Domhafvande i Medelstads härad -- an-
 fört: att vid granskning af samma bevis finnes, hurusom en panträtt,
 den enkan Christina Wickelgren egde i berörda fastighet, uti ständige Dom-
 hafvandens bevis icke blifvit anmärkt på annat sätt, än med dessa ord i
 7:de punkten: »Christina Wickelgrens undantagsrättigheter, in-tecknade den
 26 Juli 1858», då deremot beviset af den 16 November 1864 innehölle
 dels, under 2:o, »Carl Anderssons och Christina Wickelgrens undantagskon-
 trakt, in-tecknad den 2 Maj 1837 i ett åttendedels mantal, hvarefter för-
 nyelse skett sednast den 23 Juli 1855, innehållande jemväl, att vid bådas
 död, då undantaget faller till gården, tre hundra trettiotre riksdaler 16
 skillingar banko skola utan ränta af jordegaren utbetalas», dels ock i 7:de
 punkten: »Kontrakt om bortarrenderande af Christina Wickelgrens ofvan-
 nämnda undantag, dateradt den 13 Juli 1848 och in-tecknad den 26 Juli
 1858»; att, enligt hvad uppenbart vore, endast sistberörda kontrakt rörande
 undantagsrättigheternes bortarrenderande åsyftades i det af ständige Dom-
 hafvanden utgifna bevis, hvori således icke med ett ord omnämnts Carl
 Anderssons och Christina Wickelgrens den 2 Maj 1837 in-tecknade undan-
 tagskontrakt eller den i och med detta kontrakt in-tecknade skuld af fem
 hundra riksdaler riksmünt; att den vilseledande uppgiften i samma bevis,
 att berörda undantagsförmåner in-tecknats den 26 Juli 1858, i stället för
 den 2 Maj 1837, i förening dermed, att såväl detta senare datum som
 undantagets bortarrenderande alldeles uteglömts, vållat, att Tjäders fånges-
 man, förre Nämndemannen Sven Nilsson, som genom afhandling den 16 Juli
 1863 till Tjäder försålt omförmälda ett halft mantal N:o 53 Fermanstorp
 med inventarier och växande gröda emot tjugotvå tusen fem hundra riks-
 daler riksmünt, som skulle sålunda godtgöras, att köparen öfvertog i fa-
 stigheten in-tecknade skulder till sammanlagdt belopp af tretton tusen riksdaler
 och till Sven Nilsson å bestämda tider utbetalte återstående nio tusen fem
 hundra riksdaler, lätteligen kunnat öfvertyga Tjäder, att kontraktet om un-
 dantagsrättigheternes bortarrenderande af den 30 Juni — eller, såsom det
 senare gravationsbeviset oriktigt upptog, den 13 Juli — 1848 innefattade
 allt hvad Tjäder behöfde känna om Christina Wickelgrens rättigheter i
 hemmanet, och att han således kunde bespara Sven Nilsson kostnaden och
 besväret att anskaffa protokollsutdrag rörande hennes åtkomst till undan-
 taget; att, då Tjäder den 16 Novemher 1864, genom gravationsbeviset af
 samma dag, erhöi kunskap om in-teckningen å fem hundra riksdaler, det
 varit för sent att af köpeskillingen för hemmanet innehålla ett motsvarande
 belopp, enär Tjäder redan den 24 November 1863 godkänt Sven Nilssons
 den 11 i samma månad gjorda öfverlåtelse till vice Häradshöfdingen O. F.
 Brunberg i Tving af sin då oguldna köpeskillingsfordran hos Tjäder, sex

tusen fem hundra riksdaler, hvilka blifvit af Brunberg qvitterade, fyra tusen riksdaler den 24 i nyssberörde månad och år samt återstoden den 24 November 1864; samt att Tjäder, som till följd deraf hos ständige Domhafvanden, utan hvilkens bristande uppmärksamhet vid det första gravationsbevisets utfärdande det icke skulle lyckats Sven Nilsson att dölja ifrågakomna in-teckning och derigenom af Tjäder tillnarra sig fem hundra riksdaler utöfver hvad han med kännedom om in-teckningens tillvaro skulle för hemmanet utbetalt, framstält begäran om godtgörelse för den förlust, han på detta sätt genom bemälda Domhafvandes förvällande lidit, men härå erhållit afslående svar och hänvisats till Sven Nilsson, vid sådant förhållande funne sig för-anlåten hos mig hemställa om vidtagande af åtgärder, som kunde leda dertill, att ständige Domhafvanden kändes skyldig att ofördröjligen till Tjäder utgifva fem hundra riksdaler riksmünt, hvartill eventualiter borde läggas ränta efter sex för hundra om året från den dag, då Tjäder kunde komma att till Christina Wickelgrens arfvingar utbetala nämnda belopp, till den dag, han af Domhafvanden bekomme full ersättning för sin förlust.

Uti häröfverafgifven förklaring, har nyssbemälda Domhafvande, med före-teende af ett utaf Sven Nilsson den 21 Oktober 1867 utfärdadt intyg, enligt hvilket Tjäder, då han af Sven Nilsson köpte hemmanet Fermanstorp, »er-hållit alla handlingarne, ibland dem äfven enkan Wickelgrens undantagsbref,» genmält: att, enär Tjäder i 4:de punkten af köpeafhandlingen mellan honom och Sven Nilsson den 16 Juli 1863 förbundit sig att efterleva Christina Wickelgrens undantagskontrakt, samt detsamma innefattades i köpebrevet af den 12 Maj 1835, som Tjäder, tillika med öfrige åtkomsthandlingar till hemmanet, vid köpslutet med Sven Nilsson fått emottaga, Tjäder följaktligen haft ovilkorlig skyldighet att, ehvad in-teckning meddelats eller ej, ansvara för ifrågavarande undantagsförmåner, till hvilka äfven hörde, att innehafvaren af hemmanet skulle, efter Christina Wickelgrens död, till hennes och hen-nes mans arfvingar erlägga det belopp, fem hundra riksdaler, om hvars utbe-kommande af Domhafvanden Tjäder väckt påstående af det skäl, att in-teck-ningen, som därför blifvit fastställd, icke funnes anmärkt i det den 3 Oktober 1863, då Tjäder redan var egare af hemmanet, utaf ständige Domhafvanden meddelade gravationsbevis; hvadan, och då förlust i uppgifna hänseendet så-ledes icke genom Domhafvandens förvällande tillskyndats Tjäder, som, i händelse han ansett sig icke vara skyldig att framdeles ansvara för utgif-vandet af nämnda belopp, bort göra anspråk på afdrag därför, innan han den 25 November 1864, eller nio dagar efter det han erhållit den tillför-ordnade Domhafvandens gravationsbevis, godtgjorde sista köpeskillingster-minen, ständige Domhafvanden förmente Tjäders hos mig gjorda framställ-ning icke förtjena afseende, utan Tjäder böra, derest han ansåge sig på

något sätt vara vilseledd af Sven Nilsson, emot denne anställa talan efter befogenhet.

Efter det Tjäder afgifvit påminnelser har jag, som funnit det vara ådagalagdt, att ständige Domhafvanden den 3 Oktober 1863 utfärdat ett gravationsbevis angående ett halft mantal N:o 53 Fermanstorp i så måtto oriktigt, att deruti icke upptagits den inteckning, som omförmäldes i 2 punkten af den tillförordnade Domhafvandens den 16 November 1864 meddelade bevis, uppdragit åt Advokatfiskalsembetet uti Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att för sådan vårdslöshet i embetsutöfning lagligen tilltala ständige Domhafvanden och dervid, i mån af befogenhet, jemväl understödja Tjäders talan om skadestånd.

Uti den i följd af Advokatfiskalsembetets memorial afgifna förklaringen har Domhafvanden väl erkänt, att vid utfärdaude af ifrågavarande gravationsbevis, hvilket vore i anmärkta hänseendet ofullständigt, förbiseende förelupit, men förmenat att, enär Tjäder icke framställt påstående om ansvar, och han icke genom Förklarandens förvällande lidit eller kunde komma att lida någon förlust, samt den omständighet, att Tjäder, enligt hvad han erkänt, emottagit det den 26 Juli 1858 intecknade protokoll angående arrendeauktion å enkan Wickelgrens undantagsförmåner, i hvilket protokoll funnes uttryckligen omnämnd sjelfva undantagsafhandlingen den 12 Maj 1835, ådagalade, att han om densamma haft kännedom, åtalet icke måtte till vidare påföljd föranleda; hvar-efter Advokatfiskalsembetet uti afgifvet slutpåstående yrkat, att Förklaranden måtte för sin genom erkända förbiseendet visade vårdslöshet i sitt embete dömas till bötesansvar, enligt 25 Kap. 17 § Strafflagen, men ansett sig sakna fog att understödja Tjäders talan om skadestånd i vidsträcktare mån, än att densamma hemställes till Kongl. Hofrättens pröfning; och har Domhafvanden, öfver slutpåståendet hörd, under åberopande af hvad han förut anfört, fäst uppmärksamhet derå, att Tjäder slutligen försålt hemmanet Fermanstorp och dervid gjort ovilkorligt förbehåll, att Christina Wickelgren skulle tillgodonjuta det till henne och hennes affidne man i lifstiden utfärdade undantagskontrakt, hvilket jemväl till köparen öfverlemnats.

Hörd öfver hvad i målet förekommit, har Tjäder, under förnyande af sina förut gjorda yrkanden och med den hufvudsakliga anmärkning, att ifrågavarande fem hundra riksdaler utgjorde Christina Wickelgrens resterande köpeskillingsfordran, då hon år 1835 sålde ett åttendedels mantal Fermanstorp, samt blifvit såsom sådan, men icke såsom undantag, intecknade, och att, då Tjäder köpte ett halft mantal Fermanstorp, icke ett ord nämnts om inteckningen af samma fem hundra riksdaler utan endast om undantaget, på sätt jemväl hans köpebref utvisade, yrkat åläggande för ständige Dom-

hafvanden att med ett hundra femtio riksdaler ersätta Tjäders kostnader i målet.

I utslag den 1 Oktober 1869 har Kongl. Hofrätten yttrat: att som — oansedt i Medelstads Häradsrätt Inteckningsprotokoll blifvit intagna såväl den 2 Maj 1837 ett utaf affidne Carl Andersson i lifstiden och hans hustru Christina Wickelgren den 12 Maj 1835 utfärdadt salubref, hvare de, vid försäljning till Kaptenen E. H. Pihl af ett åttendedels mantal kronoskatte N:o 53 Fermanstorp emot ett tusen tre hundra trettio tre riksdaler 16 skillingar banko eller två tusen riksdaler riksmünt. ej mindre vilkorat, att tre hundra trettio tre riksdaler 16 skillingar banko eller fem hundra riksdaler riksmünt af köpeskillingen skulle först efter båda säljarnes död, då nedanomförmälda undantag till hemmanet återfölla, utbetalas. dock utan ränta, enär undantaget ansåges motsvara årliga räntan å berörda köpeskillingsandel, än äfven förbehållit sig rättighet att i sin lifstid få nyttja och bruka tvenne jordstycken, kallade Nässkiften och Ökahagen, och begagna hemmanets fiskevatten i sjön, hvilka förmåner, efter säljarens död, borde återgå till hemmanet emot det att dess egare erlade ofvan omförmälda oguldna köpeskillingsandel; som ock, den 26 Juli 1858, ett den 30 Juni 1848 hållet auktionsprotokoll, utvisande att dåvarande egaren till ifrågavarande ett åttendedels mantal N:o 53 Fermanstorp, A. H. Holm, inropat de Christina Wickelgren jemlikt afhandling den 12 Maj 1835 tillkommande undantagsförmåner emot årlig afgäld af sextio sex riksdaler 32 skillingar riksgäldssedlar, en skäppa hvete, två tunnor råg, två tunnor korn och fyra tunnor potäter samt skyldighet att låta Christina Wickelgren få bebo en uppgifven boningslägenhet samt begagna ett skäppeland jord och utså en fjerding linfrö å hemmanets egor; af hvilka inteckningar den förstnämnda är vorden förnyad senast den 23 Juli 1855, — Förklaranden likväl, uti det gravationsbevis, han i egenskap af Domhafvande i Medelstads härad den 3 Oktober 1863 på Sven Nilssons begäran utfärdat angående ett halft mantal N:o 53 Fermanstorp, hvaraf förberörda ett åttendedels mantal utgjorde en del, icke anmärkt den af Häradsrätten den 2 Maj 1837 fastställda och sist den 23 Juli 1855 förnyade inteckning af ett åttendedels mantal N:o 53 Fermanstorp till säkerhet för Carl Anderssons och Christina Wickelgrens innestående köpeskillingsfordran fem hundra riksdaler och de af dem förbehållne undantagsfördelar, utan allenast omförmäلت »Christina Wickelgrens undantagsrättigheter intecknade den 26 Juli 1858; alltså, och då Förklaranden, hvilken, efter ty omförmäلت vore, meddelat ett ofullständigt och missledande gravationsbevis, måste anses hafva derigenom ådagalagt vårdslöshet i embetet, pröfvade Kongl. Hofrätten, jemlikt 25 Kap. 17 § Strafflagen, rättvist döma

Förklaranden att för hvad han i anmärkta afseendet låtit komma sig till last böta femtio riksdaler riksmünt till Kronan.

Vidkommande Löjtnanten Tjäders framställda ersättningsanspråk: så emedan Tjäder, enligt hvad han sjelf uti sin klagoskrift uppgifvit, redan den 16 November 1864 af det utaf då tillförordnade Domhafvanden samma dag till Tjäder utfärdade gravationsbevis angående det af Tjäder från Sven Nilsson inköpta ett halft mantal N:o 53 Fermanstorp inhemtat, att ett åttendedels mantal af samma hemman till följd af in-teckning den 2 Maj 1837 häftade för ett penningebelopp af fem hundra riksdaler, som efter Carl Anderssons och Christina Wickelgrens död borde af hemmansdelens egare, dock utan ränta, utbetalas; samt vid det förhållande, att Tjäder, då han sålunda erhöi kännedom om den vid inköpta fastigheten lådande penninge-in-teckning, ännu varit å utfästa köpeskillingen skyldig två tusen fem hundra riksdaler jemte ränta och först den 25 November 1864 derom med vice Häradshöfdingen O. F. Brunberg, i egenskap af Sven Nilssons rätts-innehafvare, uppgjort liquid, Tjäder måste anses hafva varit lagligen berättigad och förthy jemväl oförhindrad att emot Brunberg, hvilken, såvidt visadt vore, icke fått Sven Nilssons köpeskillingsfordran å sig öfverlåten med annan eller bättre rätt, än Sven Nilsson tillkommit, göra gällande enahanda anspråk att för in-tecknade beloppet fem hundra riksdaler å köpeskillingen tillgodonjuta afdrag, som Tjäder må kunna egt mot Sven Nilsson; ty, och som Tjäder, äfven om han icke, såsom Sven Nilsson uti afgifvet intyg försäkrat, och Förklaranden påstått, till följd af utfästelsen uti köpeafhandlingen den 16 Juli 1863 att bibehålla enkan Christina Wickelgren vid hennes kontrakt varit pligtig att utan motsvarande afdrag å köpeskillingen ansvara för de uti ett åttendedels mantal N:o 53 Fermanstorp in-tecknade fem hundra riksdaler, hvilken fråga dock uti detta åtal icke kunde blifva föremål för pröfning, samt äfven om sålunda antoges, att Tjäder genom utbetalande tillfullo af hela köpeskillingen lidit förlust å ett mot penninge-in-teckningen svarande belopp, fem hundra riksdaler, Tjäder likväl finge anses hafva icke Förklaranden, som utfärdat det ofullständiga gravationsbeviset, utan fastheldre sig sjelf att skylla för den förlust, han lidit derigenom, att å köpeskillingen icke gjorts afdrag för in-tecknade beloppet; alltså förklarade Kongl. Hofrätten Tjäders ifrågavarande ersättningspåstående icke kunna bifallas; likasom, enär Tjäder icke förtecknat sina i målet hafde kostnader, annan godtgörelse i berörda afseende icke kunde Tjäder tillerkännas, än lösen för ett exemplar af Kongl. Hofrättens utslag, hvilken lösen Förklaranden förpligtades att till Tjäder gälda med åtta riksdaler riksmünt.

Emot detta utslag har den sakfælde anfört underdånige besvär, hvilka ännu icke äro afgjorda.

Uti en till Konungens Befallningshafvande i Westmanlands län den 18 Juli 1866 ingifven skrift, hade Organisten A. P. Ekblom sökt, att Kronofogden C. E. Dillman måtte förpligtas genast till Ekblom betala fem hundra fyratiofyra riksdaler 90 öre jemte sex procent ränta derå från den 21 Februari 1865 och ersättning för lagsökningskostnaden, samt till stöd för denna ansökning i bestyrkta afskrifter fogat dels en af Länsmannen P. M. Wijkman genom G. Klingberg utfärdad handling af innehåll, att Ekblom den 21 Februari 1865 hos Wijkman deponerat nämnda belopp att användas till liqid af Hemmansegaren C. F. Söderlings i Skråmsta skuld till Säteriegaren C. A. Björkman i Igelsta, enligt Konungens Befallningshafvandes utslag den 10 i nämnde månad, med vilkor att bemälda Björkman å Ekblom transporterade den till samma utslag hörande, i $\frac{1}{4}$ mantal Kronoskatte Skråmsta in-tecknade skuldsedel af den 7 December 1861, och att berörda transport godkändes af Söderling; dels ett af Kronofogden Dillman genom Knut Bel-lander meddeladt bevis, enligt hvilket Konungens Befallningshafvandes utslag af den 10 Februari 1865, N:o 152, angående C. A. Björkmans fordran af Söderling, blifvit den 1 November 1865 för verkställighet aflemnadt å Westerås Kronofogdekontor. I förklaring, hvilken Kronofogden Dillman häröfver afgaf, bestred denne påståendet, med anmärkning, att de af Ekblom åberopade handlingar icke utgjorde några fordringsbevis, enär den af Länsmannen Wijkman utfärdade handling anginge det sätt, hvarpå Ekblom blifvit innehafvare af en Björkmans i Igelsta fordran hos Söderling i Skråmsta, och det belopp, Ekblom betalt till Björkman, således en sak, med hvilken Dillman ej hade det ringaste att skaffa, och att, hvad vidkomme den andra handlingen, eller diariebeviset, Dillman väl vore skyldig att för deri omförmälda exsekutionsmål redovisa, men ingalunda att betala Ekbloms fordran hos Söderling, utan endast så mycket deraf, som efter liqid om köpeskillingen för Söderlings försålda fastighet kunde på Ekbloms från Björkman transporterade fordran belöpa; hvarjemte Dillman, under uppgift, att det ifrågavarande utslaget lydte icke på det af Ekblom uppgifna kapitalbelopp, utan på fem hundra riksdaler, förmält, att redovisningen för samma utslag vore beroende på en ganska invecklad liqid om köpeskillingen för den försålda fastigheten, hvilken varit utsatt men måst uppskjutas dels i saknad af nödiga uppgifter om förmånsrättsegande poster, hvaribland oguldne fördelsförmåner, dels för mellankomna tjänstegöromål och resor, som ej tålt uppskof, men att Dillman hoppades inom fjorton dagar komma i tillfälle att liqidationen afsluta, då Ekblom skulle erhålla hvad på hans fordran hos Söderling kunde belöpa, utan att Dillman likväl kunde yttra sig, om densamma blefve af köpeskillingen betäckt. Efter det

Kronofogden Dillmans förklaring blifvit den 6 Augusti 1866 utstald till påminnelser af Ekblom, afgaf denne sådana den 21 i samma månad, hvarvid han, med förmälan, hurusom det af honom utsökta belopp utgjordes af hvad Ekblom i kapital, ränta och expenser måst betala, innan Konungens Befallningshafvandes merberörda utslag på honom transporterades, och att samma utslag blifvit af Ekblom sjelf till Kronofogden Dillman öfverlemnadt, hvarföre Ekblom ej haft till stöd för sitt kraf mot Dillman andra fordringsbevis att förete, än dem, som blifvit till Konungens Befallningshafvande förut i målet ingifna, i öfrigt hufvudsakligen andragit: att, sedan Kronofogden Dillman, som den 4 April 1866 å exekutiv auktion försålt ofvannämnda fastighet och kontant uppburit köpeskillingen för densamma, utsatt liqvid om köpeskillingen till den 4 derpåföljande Maj, Dillman sedermera, enligt hvad fyra i afskrifter vid påminnelserna fogade skrivelser från honom skulle utvisa, på föregifna skäl gång efter annan uppskjutit köpeskillingsliqviden, likasom han icke heller fullgjort sitt i förklaringen gifna löfte om redovisning, samt att hans invändning derom, att invecklade förmånsrättsanspråk hindrade liqviden, vore alldeles ogrundad och tillkommen endast för att han efter behag skulle kunna draga ut på tiden och slutligen, enligt hvad till Ekbloms kunskap kommit, blifva utan tillgångar till godtgörande af Ekbloms fordran; yrkande Ekblom derföre, att Kronofogden Dillman måtte förpligtas att genast afgifva redovisning för ifrågavarande auktion, så vidt densamma Ekbloms rätt rörde, samt ersätta Ekbloms kostnader.

I en härefter den 28 Februari 1867 till mig ingifven skrift, har Ekblom, med omförmälände af de åtgärder, han sålunda vidtagit för utbekommande af sin rätt i förberörda hänseende, vidare anmält: hurusom, oaktadt Ekblom, efter det hans påminnelser till Konungens Befallningshafvande inkommit, flere gånger gjort erinran om målets afgörande, Konungens Befallningshafvande likväl hvarken derutinnan meddelat utslag eller annorledes tillhållit Dillman att fullgöra sin redovisningsskyldighet för ifrågavarande, af honom å tienstens vägnar uppburna auktionsmål, Ekblom, som, enligt hvad af honom åberopade, vid skriften fogade handlingar utvisade, i konkursen bevakat sin förutnämnda fordran, fem hundra fyratiofyra riksdaler 90 öre jemte ränta, och sjuttiofem riksdaler i kostnadsersättning, yrkat, att Konungens Befallningshafvande måtte kännas skyldig till Ekblom utgifva, hvad af hans fordran ej komme att i Dillmans konkurs utgå, samt derjemte ersätta de genom dröjsmålet med utfärdande af utslag i berörda mål, Ekblom tillskyndade kostnader och besvär, enligt en klagoskriften bilagd räkning.

Sedan jag lemnat Konungens Befallningshafvande tillfälle att öfver nämnda klagoskrift sig yttra, samt i följd deraf Herr Landssekrete-

raren afgifvit förklaring, har jag, i skrivelse till Advokatfiskalsembetet i Kongl. Svea Hofrätt den 11 April 1867, yttrat: att, om med de förhållanden, som sålunda vore utredda och ådagalagda, jemfördes dithörande lagstadganden, anledning förekomme till följande anmärkningar, nemligen: att, då, enligt hvad ostridigt vore, ett Konungens Befallningshafvandes utslag blifvit för verkställighet aflemnadt å Westerås fögderis Kronofogdekontor den 1 November 1865, fullständig redovisning för de i sådant hänseende vidtagna åtgärder bort, jemlikt Kongl. Förordningen den 21 Mars 1835, vara afgifven senast den 15 Juni 1866 och besked derom att finna i andra kvartalets exekutionsdiarium för nämnda år, hvilket åter bort hafva till Landskansliet inkommit den 12 påföljande Juli; att, om åter sådant besked i nämnda diarium icke förefunnits vid den granskning deraf, som, enligt 58 § i Landshöfdingeinstruktionen, skolat af Landssekreteraren verkställas, det ålegat denne att derom göra anmälan hos Landshöfdingen, äfven om icke någon klagan öfver den fördröjda redovisningen blifvit förd, men att en sådan anmälan ej syntes hafva skett; att, då den ansökning, som jemte bifogade handlingar den 18 Juli 1866, då, på sätt berördt vore, exekutionsdiariet för andra kvartalet bort vara till Konungens Befallningshafvande inkommet, blifvit af Ekblom hos Konungens Befallningshafvande gjord, otvetydigt utmärkte, att Ekbloms deri framställda kraf härledde sig från bristande redovisning för en utmätningsförrättning, och Kronofogden i sin förklaring äfven vidgått, att han vore skyldig redovisa köpeskillingen för en utmätt och försåld fastighet, och att Ekblom skulle af samma köpeskillning erhålla hvad på hans fordran hos Söderling belöpte, samt härigenom äfven medgifvit, att frågan gälde verkställighet af ofvanberörda på Kronofogdekontoret den 1 November 1865 aflemnade utslag, Konungens Befallningshafvande, enär således en erkänd tjensteförsummelse här varit för handen, och de af Dillman anförda ursäkter ej varit så styrkta, som åberopade 1835 års Förordning fordrade, syntes hafva haft en i samma Förordnings och Landshöfdingeinstruktionens stadganden grundad ovilkorlig skyldighet att genast inkalla Kronofogden och Ekblom till muntligt förhör, för att få saken fullligen utredd och kunna förhjelpa Ekblom till skyndsamt åtnjutande af sin lagliga rätt; att, ehuru Ekblom i sina den 21 Augusti afgifna påminnelser uppgifvit och med handlingar sökt styrka, att Dillman gång efter annan undandragit sig aflemna redovisning för ifrågasvarande köpeskillning samt till och med antydt misstanka, att Dillman kunde göra sig utan tillgångar, Konungens Befallningshafvande likväl låtit hela saken hvila, så att densamma icke ens varit afgjord, då Dillman, nära fem månader efter det Ekbloms påminnelser afgifvits, blifvit för yppad balans inmanad i häkte; och att Landssekreteraren visserligen åberopat till ursäkt

det outhälsamma skicket, hvori Ekblom öfverlemnade saken, äfvensom de många göromål, med hvilka Landssekreteraren varit öfverhopad, men att saken, såsom jag trodde mig hafva ådagalagt, varit sådan, att det ålegat Konungens Befallningshafvande såsom embetspligt att densamma utreda; vid hvilket förhållande, och då här tillika varit fråga om ett ärende, vid hvars behandling skyndsamhet funnes serskildt föreskrifven, något afseende icke kunde fästas å de sålunda åberopade omständigheterna; och ansåge jag härmed vara tydligen visadt, att fel och försumlighet uti ifrågavarande saks behandling hos Konungens Befallningshafvande förelupit, äfvensom att både felet och försumligheten låge Landssekreteraren till last; hvaremot, så vidt förhållandena blifvit utredda, ej annat, än det långa dröjsmålet med sakens afgörande, syntes kunna förevittas Landshöfdingen, som likväl härför borde stånda ansvar och i ersättningsskyldigheten deltaga; på grund af hvilket allt jag åt Advokatfiskalsembetet uppdragit att hos Kongl. Hofrätten anställa åtal mot Konungens Befallningshafvande i Westmanlands län, Herr Landshöfdingen samt Landssekreteraren.

Efter det Advokatfiskalsembetet i aflåtet memorial tilltalat bemålde Herr Landshöfding och Landssekreteraren för hvad jag, på sätt nämnt är, lagt dem till last, har, i de förklaringar, desse hvar för sig afgifvit, blifvit anfördt:

af *Landssekreteraren*: att, hvad anginge anmärkningen derom, att Landssekreteraren skulle underlåtit att, i enlighet med föreskriften i 58 § af Landshöfdinginstruktionen, hos Landshöfdingen göra anmälan om den fördröjda redovisningen af ifrågavarande exsekutionsärende, Landssekreteraren åberopade ett förklaringen bilagdt, af tjenstförrättande Landskamereraren meddeladt intyg till upplysning att, efter det Kronofogden Dillman i skrifvelse den 11 Juli 1866 anhållit om anstånd med insändande af andra kvartalets exsekutionsrapport, denne inkommit till Konungens Befallningshafvande först den 10 Augusti, hvarjemte Landssekreteraren i detta hänseende vidare erinrade: att, då Ekbloms ansökning ingifvits den 18 Juli, och, efter det Dillmans förklaring inkommit den 26 i samma månad, målet blifvit redan den 6 Augusti utställt till påminnellers afgifvande, den ifrågavarande granskningen af exsekutionsdiariet och deraf beroende anmälan hos Landshöfdingen icke kunnat af Landssekreteraren företagas å de tider, jag förutsatt; att Landssekreteraren med det anförda till en del äfven besvarat min anmärkning i afseende derå, att Konungens Befallningshafvande icke inkalla parterne till muntligt förhör, utan utställt målet till påminnelser, men att, beträffande denna fråga, vidare vore att bemärka, det Konungens Befallningshafvandes rätt att förordna om muntligt förhör naturligtvis finge lika litet, som hvarje annan rättighet, användas godtyckligt, utan endast när laglig

anledning dertill förefunnes, och i civila mål, af lätt insedda skäl, blott undantagsvis, då erforderlig utredning thy förutan ej kunde åstadkommas; att, då första villkoret för begagnandet af denna magt väl måste vara, att den person, som anlidade Konungens Befallningshafvande för att komma i besittning af någon uppgifven rätt, företedde giltiga skäl och bevis därför, det likväl uti ifrågavarande mål förekomme, att Ekblom, som redan vid ansökningens ingifvande lätt kunnat åstadkomma fullständig bevisning derom, att hans rätt varit beroende af redovisningen för det till Dillman lemnade utslaget, för hvilket ändamål Ekblom endast behöft förete bevis af Kronofogden, att Ekblom till verkställighet öfverlemnade utslaget med tillhörande, på honom transporterade skuldebref, i stället endast åberopat två bevis, af hvilka intetdera i och för sig ådagalade, att Ekbloms rätt vore af utmättingsärendet beroende, samt att, vid sådant förhållande och då tillförlitlig upplysning i nyssnämnda hänseende icke heller kunnat vinnas, vare sig af Dillmans förklaring eller af den Konungens Befallningshafvande vid denna tid ännu icke tillhandakomna exsekutionsrapporten, Konungens Befallningshafvande syntes hafva egt fullt fog att utställa målet till påminnelser, för att såmedelst bereda Ekblom tillfälle att bättre styrka sin rätt, innan vidare åtgärd företoges; att, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, Landssekreteraren icke kunde inse eller erkänna, att någon felaktighet vid målets behandling egt rum; samt att, hvad anginge det anmärkta dröjsmålet med ärendets expedierande, Landssekreteraren endast hade att, liksom förut hos mig, till sin ursäkt åberopa öfverhopande göromål, i hvilket hänseende Landssekreteraren nu likväl ville fästa uppmärksamhet derå, att göromålen vid Landskanslierna i de flesta län och äfven i Westerås län dåmera så tillökats, att det vore omöjligt att äfven med de yttersta ansträngningar tillbörligen sköta desamma; samt

af *Herr Landshöfdingen*: att han ansåge sig endast böra till Kongl. Hofrättens bepröfvande öfverlemnna, om och i hvad mån det honom till last lagda förhållande skäligen kunde, med afseende å omfånget af Landshöfdingens öfriga embetsåligganden, hvilka ej medgåfvo en mera speciel och detaljerad kontroll öfver alla förekommande ärenden, ådraga Landshöfdingon ansvars- eller ersättningsskyldighet i förevarande mål.

Sedan Advokatfiskalsembetet i afgifvet ytterligare memorial bemött hvad Förklarandena andragit samt framställt ansvarspåståenden och understödt de anspråk på ersättning, hvilka Ekblom framställt, samt Förklarandena deröfver sig yttrat, har Kongl. Hofrätten i utslag den 26 sistlidne Maj sig utlätit; att, enär ådagalagdt vore, att efter det Organisten Ekblom i ofvan omförmälda, den 18 Juli 1866 till Konungens Befallningshafvande ingifna ansökning, påkallat dess åtgärd för att af Kronofogden Dillman er-

hålla redovisning för ett den 1 November 1865 till denne för verkställighet aflemnadt utslag, samt Dillman, hvilken i skrifvelse den 11 berörde Juli hos Konungens Befallningshafvande anhållit om fjorton dagars anstånd med insändande af 1866 års andra kvartals exekutionsdiarium för Westerås fögderi, i sin öfver Ekbloms berörda ansökning den 26 Juli 1866 afgifna förklaring vidgått, att han då ännu ej redovisat köpeskillingen för en till följd af nämnda utslag utmätt och försåld fastighet, och att Ekblom, såsom innehafvare af säteriegaren C. A. Björkmans ofvan omförmälda fordran hos hemmanssegaren C. F. Söderling i Skråmsta egde att, så snart liquidation af samma köpeskillning blifvit af Dillman uppgjord, deraf i mån af tillgång erhålla hvad å berörda fordran belöpte, någon annan åtgärd i anledning häraf, och fastän omförmälda diarium, hvilket bort innehålla anteckning om de hinder, som kunde hafva för Dillman mött att inom i lag stadgad tid afgifva slutlig redovisning för sin befattning med berörda exekutionsärende, icke inkommit inom den af Dillman sålunda begärda anståndstiden, ej från Länsstyrelsens sida vidtagits, än att Dillmans förklaring den 6 påföljande Augusti blifvit utställd till påminnelser af Ekblom; äfvensom att, sedan Ekblom den 21 i nyssnämnde månad afgifvit påminnelser och deruti sökt ådagalägga, att Dillman gång efter annan undandragit sig fullgöra utfästad redovisning, målet, änskönt detsamma varit af beskaffenhet att, enligt uttryckliga föreskriften i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1835, Ekblom hade bort erhålla skyndsam handräckning mot Dillman, likväl lemnats utan all handläggning, så att det ännu i Januari månad år 1867, då Dillman blifvit för uppbördsbalans skild från utöfningen af sin tjänst, varit oafgjordt, och Ekblom derigenom nödsakats att sitt fordringsanspråk i Dillmans tillika yppade konkurs bevaka; ty pröfvade Kongl. Hofrätten, i förmågo af 25 Kap. 17 § Strafflagen, rättvist döma Landssekreteraren, hvilken, såsom föredragande hos Länsstyrelsen, den anmärkta försummelsen i första rummet låge till last, samt Landshöfdingen, som underlätit den tillsyn, hvarigenom försummelsen kunnat förekommas, att böta, för hvad de sålunda i embetet felat, Landssekreteraren två hundra riksdaler, och Landshöfdingen ett hundra riksdaler, hvilka böter tillfölle Kronan, samt att derjemte gemensamt till Ekblom utgifva godtgörelse ej mindre för hvad af hans fordran, enligt Konungens Befallningshafvandes ifrågavarande, på Ekblom öfverlättna utslag af den 10 Februari 1865 emellan förenämnde Björkman och Söderling, icke kunde af Dillmans afträdde tillgångar gäldas, än äfven för det besvär och de kostnader, som blifvit Ekblom i målet förorsakade, med sjuttiofem riksdaler riksmünt.

Öfver detta utslag har Landssekreteraren sig i underdånighet besvärat, men, enligt nådigt utslag den 23 November 1869, har Kongl. Maj:t ej funnit

skäl i det öfverklagade beslutet göra annan ändring, än att de klaganden ådömda böter nedsattes till ett hundra riksdaler riksmünt.

Till följd af anmärkningar vid granskningen af de från länshäktet i Örebro inkomna fångförteckningar för år 1866 infortrade jag dels Sundbo Häradsrätts utslag den 28 December 1865, angående arbetskarlen Johan Dahlqvist, dels ock Edsbergs Häradsrätts utslag den 22 Maj 1866, angående förre betjenten Carl Johan Larsson eller Setterlund.

I utslaget rörande Dahlqvist hade Häradsrätten, under åberopande af 14 Kap. 12 och 14 §§, 11 Kap. 15 §, 18 Kap. 15 § samt 3 Kap. 1 § Strafflagen, yttrat: att Dahlqvist, hvilken för fylleri å allmän väg gjort sig skyldig att böta fem riksdaler och för föröfvad misshandel att hållas i fängelse under fem månader tjugusex dagar, skulle, med tillämpning af 4 Kap. 5, 6 och 7 §§ Strafflagen, då han, enligt hvad upplyst vore, saknade tillgång till böternas gäldande, i ena bot undergå fängelse i sex månader.

Utslaget angående Setterlund gaf åter vid handen, att Häradsrätten, med åberopande af 20 Kap. 2 § Strafflagen, pröfvat Setterlund saker till ansvar för första resan snatteri af gods värdt fyra riksdaler; och som Setterlund derjemte blifvit af Grimstens Häradsrätt sakfäld för första resan stöld af gods till sammanlagdt värde af femtiotre riksdaler, så, och med ytterligare stöd af 4 Kap. 5, 6 och 7 §§ Strafflagen, dömdes Setterlund, hvilken ansågs förfallen att för snatteriet böta trettiofem riksdaler och för stölden, jemlikt 20 Kap. 1 och 18 §§ samt 2 Kap. 19 § Strafflagen, att hållas till straffarbete i tre månader samt vara förlustig medborgerligt förtroende i fem år, att nu, då han saknade tillgång till gäldande af sagda böter, i ena bot undergå straffarbete i tre månader och nio dagar samt vara medborgerligt förtroende förlustig i fem år.

Hvad beträffade förstberörda utslag, så syntes detsamma felaktigt ej allenast derutinnan, att böterna för fylleri, fem riksdaler, blifvit förvandlade antagligen till fyra dagars fängelse, i stället för att, jemlikt 4 Kap. 7 §, jemförd med 2 Kap. 10 och 11 §§ Strafflagen, nämnda bötesbelopp rätteligen bort förvandlas till nio dagars fängelse, utan ock i thy att, då nämnde fyra dagars fängelse sammanlades med det för misshandel stadgade fängelsestraffet, fem månader tjugusex dagar, summan utsattes till sex månader, i stället för fem månader och trettio dagar, hvarigenom derjemte straffbestämningen i sin helhet fått utseende af att vara tillkommen genom godtyckligt jemnkande ej mindre å det omedelbart ådömda fängelsestraffet än ock å det, hvartill böterne förvandlats. Att jag ogillade förfarandet

att, vare sig omedelbart eller genom sammanläggning med annat fängelsestraff, beräkna i *månadtal* sådant fängelsestraff, som uppkommit genom böters förvandling, hade sin grund deri, att dels Strafflagen vid detta slags straffförvandling omförmälde endast *dagar* såsom tidsmätt för straffet, dels ock Kongl. Förordningen den 30 November 1860 föreskrefve, att då tid för ådömdt fängelsestraff skall räknas efter månad eller år, samt någon annan beräkningsgrund ej finnes serskildt i lag stadgad, den dag för slutdag skulle anses, från hvilken tidsräkningen börjades. Genom sistberörda stadgande gjordes nemligen, i följd af månadernas olika dagatal, strafftidens längd beroende af den tid på året, då straffet verkställdes, och det fängelse, som Häradsrätten bestämt såsom motsvarande fylleriböter, kunde, i följd af den verkställda sammanläggningen och den sammanlagda tidens utsättande i månadtal i stället för i dagatal, komma att aftjenas lika väl med två eller med fem dagar som med fyra.

Hvad åter anginge det senare utslaget, hade Häradsrätten synbarligen förbiset eller oriktigt uppfattat föreskriften i 20 Kap. 12 § Strafflagen, som icke tillstodde, att ansvar ådömdes på en gång för snatteri och stöld.

Genom skrifvelse den 3 Mars 1868 uppdrog jag åt Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Svea Hofrätt att inför Kongl. Hofrätten anhängiggöra och utföra ansvarstalan mot den tillförordnade Domhafvande, som med de omförmälda Häradsrätterna fattat nyssnämnda beslut, för hvad jag mot samma beslut anmärkt; och sedan Advokatfiskalsembetets i öfverensstämmelse med denna min skrifvelse aflåtna memorial blifvit af Kongl. Hofrätten utställt till den tillförordnade Domhafvandens förklaring, har denne ej allenast erkänt riktigheten af anmärkningen i fråga om förvandlingen af de arbetskarlen Dahlqvist ådömda böter för fylleri, under förmälan, att beslutet derom tillkommit af misstag, utan ock, i afseende å utslaget angående Setterlund, anfört, att detsamma vore grundadt på 4 Kap. 2 § och ordralagen i 20 Kap. 12 § Strafflagen, och att sistnämnda lagrum, i hvars 2 moment icke omnämndes snatteri, således ej blifvit af Domhafvanden förbiset men möjligen oriktigt uppfattadt, hvarjemte Domhafvanden förklarat sig afstå från sin rätt att varda hörd öfver de påståenden, Advokatfiskalsembetet kunde finna sig befogadt emot honom framställa.

I afgifvet slutpåstående yrkade härefter Advokatfiskalsembetet att tillförordnade Domhafvanden måtte för de anmärkta besluten och derigenom ådagalagd bristande uppmärksamhet i domareembetets utöfning fällas att böta, i enlighet med grunderna i 25 Kap. 17, 21 och 22 §§ Strafflagen.

Genom utslag den 19 Januari 1869 utlät sig Kongl. Hofrätten: att som ej mindre Sundbo Häradsrätt genom utslag den 28 December 1865,
vid

vid sammanläggande af de arbetaren Dahlvist för fylleri ådömda böter, fem riksdaler, med det för misshandel honom ådömda fängelse under fem månader tjugosex dagar, förklarar, det Dahlvist i en bot skulle undergå fängelse i sex månader, oakadt, jemlikt 2 Kap. 10 och 11 §§, samt 4 Kap. 7 § Strafflagen, böterna för fylleri förseelsen rätteligen bort förvandlas till nio dagars fängelse, hvadan sammanlagda straffet för berörda förbrytelser skolat bestämmas till fem månader trettiotvå dagar; än äfven Edsbergs Häradsrätt, genom utslag den 22 Maj 1866, dömt förre Betjenten Carl Johan Larsson eller Setterlund, såsom den der vore förfallen, för snatteri, till böter, trettiotvå riksdaler, och för första resan stöld till straffarbete i tre månader jemte förlust af medborgerligt förtroende under fem år, att, då han till böterna saknade tillgång, undergå straffarbete i tre månader nio dagar och vara förlustig medborgerligt förtroende under fem år, men sistnämnda utslag, hvarigenom serskildt ansvar för hvardera af de olika tillgrepp, hvarom den tilltalade ansetts under en lagföring förvunnen, blifvit honom ådömdt, vore derutinnan stridande mot 20 Kap. 12 § Strafflagen; så pröfvade Kongl. Hofrätten rättvist, med stöd af 25 Kap. 17, 21 och 22 §§ Strafflagen, det tillförordnade Domhafvanden, hvilken, såsom ordförande i nämnde Häradsrätter då omförmälda två beslut meddelades, vore för desamma ansvarig, skulle, för hvad sålunda kommit honom till last, böta femtio riksdaler, som tillfölle Kronan.

Detta utslag är icke å någöndera sidan öfverklagadt.

Vid granskning af de från länshäktet i Hernösand inkomma fängförteckningar för år 1866 anmärktes, att dels Arnäs tingslags Häradsrätt, genom utslag den 3 Augusti berörda år, under återopande af 4 Kap. 3 § samt 20 Kap. 1, 3, 8, 12 och 15 §§ Strafflagen, dömt manspersonen Josef Henrik Fremling och qvinnan Inga Maria Uddeson att för första resan å serskilda tider och ställen föröfvad stöld hvar för sig hållas till straffarbete i sex månader, dels ock Själevads tingslags Häradsrätt, den 30 i ofvannämnde månad, under återopande af 20 Kap. 2 och 16 §§ Strafflagen, fält Torparen Johan Christoffersson och hans hustru Anna Jonsdotter att för första resan stöld hållas till straffarbete, Jonas Christoffersson i fyra månader och Anna Jonsdotter två månader; men att straffpåföljden: förlust utaf medborgerligt förtroende, ej syntes hafva blifvit dessa sakfälda ålagd;

Just.-Ombudsmannens Embetsberättelse till 1870 års Riksdag.

hvilken anmärkning jemväl bestyrktes af de för verkställighet insända utslagen, dem jag från Konungens Befallningshafvande infortrat.

Öfver anmärkningen hörd, har den tillförordnade Domhafvande, hvilken vid begge de sålunda omförmälda målens handläggning i de serskilde Häradsrätterna fört ordet, i afgifvet yttrande anført, att den anmärkta underlåtenheten sannolikt endast vore en skenbar följd af oriktigt eller ofullständigt utskrifvande af de till Konungens Befallningshafvande för verkställighet öfversända utslagen, dem tillförordnade Domhafvanden förmodade i koncepthandlingarne, till hvilka han vid utlåtandets afgifvande ej egde tillgång, skulle finnas vara fullt lagenliga; men i motsatt fall måste Domhafvanden medgifva, att samma underlåtenhet hade sin grund i förbi-seende vid afdömandet af ransakningsmålen.

För att utröna rätta förhållandet härmed, öfversände jag derefter utslagen till den ständige Domhafvanden i nämnda tingslag, med anmodan till honom att, efter jemförelse med konceptprotokollen, meddela bevis, huruvida de till verkställighet utskrifna expeditionerna öfverensstämde med koncepten eller icke; och af de bevis bemålde Domhafvande härom afgaf, inhemtades att, enligt konceptprotokollen, Jonas Christoffersson och Anna Jonsdotter blifvit förklarade hvar för sig förlustige medborgerligt förtroende under fem år, hvaremot sådan påföljd ej varit Josef Henrik Fremling och Inga Maria Uddeson ålagd.

Då således felaktigt domslut, i det ena fallet, och felaktig expedition, i det andra, låge den tillförordnade Domhafvanden till last, ansåg jag sådant ej böra undgå laglig beifran utan uppdrog åt Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Svea Hofrätt att inför Kongl. Hofrätten lagligen tilltala bemålde Domhafvande och å honom yrka det ansvar, hvartill lag och sakens beskaffenhet kunde föranleda.

Genom utslag den 26 Februari 1869 utlät sig Kongl. Hofrätten: att, ehuru, jemlikt Kongl. Kungörelsen angående fångförteckningars upprättande och insändande den 25 Oktober 1839, sådana förteckningar skulle innehålla uppgift om det straff, hvartill häktade personer blifvit dömda, samt följaktligen de utslag, som till Konungens Befallningshafvande för verkställighet öfverlemnades, borde innehålla fullständig underrättelse i sådant hänseende, vid hvilket förhållande i det till Konungens Befallningshafvande expedierade transsumt af Själevads Häradsrätts ofvanberörda utslag angående Jonas Christoffersson och Anna Jonsdotter bort intagas jemväl den del af utslaget, hvarigenom de blifvit förklarade förlustige medborgerligt förtroende under fem år, Kongl. Hofrätten likväl funne den underlåtenhet, tillförordnade Domhafvanden härigenom låtit komma sig till last, icke vara af beskaffenhet att till ansvar för honom föranleda; men emedan

18 § i 20 Kap. Strafflagen ovilkorligen bjöde, att den, som gjort sig förfallen till straff för stöld efter 1 och 3 §§ i samma kapitel, tillika skulle dömas till förlust af medborgerligt förtroende på viss tid, samt genom Arnäs tingslags Häradsrätts utslag den 3 Augusti 1866, enligt hvilket Jonas Christoffersson och Anna Jonsdotter ansetts förfallne till straffarbete för stöld efter sistomfördade §§, de icke tillika blifvit till förlust af medborgerligt förtroende dömd; ty, och som tillförordnade Domhafvanden, i egenkap af Häradsrätts Ordförande, i beslutet deltagit och följaktligen vore ansvarig för det förbiseende, som sålunda egt rum, blefve med stöd af 25 Kap. 17 § Strafflagen, tillförordnade Domhafvanden, för vårdslöshet vid domarembetets utöfning, fäld att böta femtio riksdaler riksmünt.

Detta utslag är hvarken af mig eller den tilltalade öfverklagadt.

Sedan Konungens Befallningshafvande i Kalmar län den 20 Februari 1868 utfärdat allmän kungörelse af innehåll, att Konungens Befallningshafvande ansett sig böra upplysa och erinra vederbörande att, när embets- eller tjänsteman eller enskild person önskade att med bevis öfver uppläsandet i kyrka återfå någon kungörelse eller annan handling, som lagligen skolat offentliggöras, samma kungörelse eller handling borde vara åtföljd af en lika lydande afskrift eller duplett, som derefter med uppläsningsbevis återbekommes; och Häradshöfdingen i Södra Møre härads domsaga uti en till mig insänd skrift, på anförda skäl, anhållit om min embetsåtgärd för att få berörda påbud upphäfvat; samt Konungens Befallningshafvande, som i anledning häraf fått tillfälle att närmare angifva och utveckla de grunder, på hvilka Konungens Befallningshafvande funnit sig böra och kunna utfärda nämnda kungörelse, med yttrande i ämnet till mig inkommit; så, och emär jag ansåg Konungens Befallningshafvande hafva, genom kungörelsens utfärdande felaktigt förfarit, i så måtto som Konungens Befallningshafvande deruti meddelat länets invånare upplysningar eller erinringar, hvilken öfvensstämmelse med gällande lag och författningar på goda skäl kunde ifrågasättas, anmodade jag Advokatfiskalsembetet vid Kongl. Göta Hofrätt att emot Herr Landshöfdingen och Landssekreteraren i nämnda län, hvilka kungörelsen utfärdat, anhängiggöra åtal, för att få deusamma undanröjd.

Efter det i följd häraf Advokatfiskalsembetet afgifvit memorial i ämnet och yrkat, att Konungens Befallningshafvande måtte förpligtas att i vederbörlig ordning genast återkalla kungörelsen, såsom obehörigen tillkommen, hafva, vid afgifvande af förklaring öfver detta memorial, Förklarandena

öfverlemnadt ett exemplar af Konungens Befallningshafvandes den 16 Juli 1868 utfärdade kungörelse, hvarigenom förstomförmälda kungörelse blifvit återkallad; och utlät sig Kongl. Hofrätten, genom utslag den 15 Januari innevarande år: att Kongl. Hofrätten väl funne Konungens Befallningshafvande hafva saknat laglig befogenhet att utfärda ifrågavarande kungörelse af den 20 Februari 1868; men då densamma redan blifvit af Konungens Befallningshafvande återkallad, ansåge Kongl. Hofrätten vidare yttrande i anledning af åtalet icke erfordras.

Uti en till mig ingifven skrift hade Bonden Anders Jousson i Pingbo klagat deröfver, att Domhafvanden i Stora Schedvi tingslag för ett å klagandens begäran utfärdadt gravationsbevis angående den klagandens tillhöriga halfva bergsfrälse- och skatteegendomen Pingbo i Stora Schedvi socken påfört och uppburit i lösen sex riksdaler; förmenande klaganden att, då nämnda egendom Pingbo utgjorde *en* hemmansdel eller lägenhet, den omständighet, att hemmansdelen vore dels af bergsfrälse- dels af skattenatur, ej varit laglig grund för påförande af dubbel lösen, enär denne bestämdes icke efter jordenaturen utan efter antalet af »hemman», »hemmansdelar» eller »lägenheter»; och att, då hvarken klaganden eller någon annan kunde utvisa å marken, hvilka af jordlapparne vore af bergsfrälse- och hvilka af skattenatur, samt Domhafvanden genom gravationsbevisets ordalydelse utmärkt, att detsamma anginge *en* fastighet, *en* egendom, Domhafvanden bort utsätta lösen för beviset till tre, i stället för sex, riksdaler.

Sedan Domhafvanden fått del af denna klagan, har han i deröfver afgifvet yttrande hufvudsakligen anfört, att han till mitt bedömande öfverlemnade att afgöra, om hans förfarande vore riktigt eller icke. Han hade ansett saken icke vara alldeles klar, enär han förutsatte, att med de i gällande expeditionstaxa begagnade uttrycken hemman, hemmansdel och lägenhet, åsyftades den åtskillnad, som i jordeboken vore angifven. I fråga härom åter förekomme, att ingenstädes i jordeboken påträffades under samma numer hemman af blandad skatte- och frälse natur. Vål kunde påträffas, under kategorien »skatte», t. e. »Norrby N:o 1, $\frac{1}{2}$ mantal», och under »frälse», möjligen äfvenledes »Norrby N:o 1, $\frac{1}{4}$ mantal», men dessa ansåges då icke såsom samma jordeboksnumer. Om nu bergsfrälsehemmanet Pingbo och skattehemmanet Pingbo blifvit förenade i en egares hand och, efter undergången laga skifte, hvarunder egorna blifvit sammanblandade, så att, såsom klaganden uttryckt sig, ingen kunde utvisa å marken, hvilka af jordlapparne vore skatte och hvilka

frälse, hela den sålunda konsoliderade egendomen klöfves och fuge två serskilde egare, af hvilka hvardera i afseende på skatternas beräkande toge hälften af bergsfrälset så väl som af skattet, så komme ju i alla fall hvardera att hafva sin jord från två serskilda hemman, likasom i allmänhet, inom skattejorden allena, mången, ehuru han köpt jord från två hemmansnumer, likväl fått densamma i ett egoskifte sammandragen, när så kunnat åtbära; men med tillhjälp af refverket och skifteshandlingarne kunde likväl en efter de serskilda jordnaturerna lämpad klyfning lätteligen låta sig verkställas. På dessa skäl bestrede Domhafvanden afseende å klagoskriften, men han vore, på sätt han förut antydt, i sak af förevarande beskaffenhet, långt ifrån att strängt hålla på sin mening.

Härpå genmälte jag i skrifvelse den 29 Juni 1868: att jag ej funnit mig af de skäl, Domhafvanden anfört, öfvertygad om riktigheten af hans öfverklagade förfarande, men, i betraktande af hans yttrandes innehåll i öfrigt, lemnades Domhafvanden sex veckors rådrum att till mig inkomma med bevis, att det belopp, hvarmed den påförda lösen öfverstege hvad för *en* hemmansdel belöpte, blifvit till klaganden återställdt; hvarjemte jag tillkännagaf, att efter nämnda tids förlopp ärendet komme att slutligen pröfvas, ehvad det omnämnda beviset inkommit eller icke.

Efter det den sålunda förelagda tiden tilländagått, utan att Domhafvanden visat, att orsaken till den hos mig förde klagan blifvit undanröjd, företog jag den 16 September nämnda år detta ärende till pröfning och beslöt åtal emot Domhafvanden, anförande i den skrifvelse, som härom samma dag afläts till Advokatfiskalsembetet i Kongl. Svea Hofrätt: att jag funne det vara uppenbart, att de i expeditionstaxan angifne grunder för beräkande af lösen för gravationsbevis afsåge det större eller mindre besvär, som vore förknippadt med utfärdandet af sådant bevis, så att lösen för det samma ökades i den mån de deri omförmälda hemman, hemmansdelar och lägenheter till antalet förmerades, hvilken beräkningsgrund icke kunde anses undergå förändring derföre, att lösen slutligen stannade vid ett maximum. Deremot kunde väl ett hemmans, en hemmansdel eller en lägenhets olika jordnatur icke sägas inverka på besväret med bevisets uppsättande, med mindre den olika jordnaturen föranledt flera hemmansnumers åsättande. Hvad den ifrågavarande egendomen Pingbo anginge, så, och då egendomens blandade jordnatur icke förorsakat olika namn eller hemmansnumer å samma egendom och, i följd deraf, olika beteckningar i brädden af in-teckningsprotokollet, samt bevis icke äskats serskildt om de gravationer, som vidlåde frälsehemmanet Pingbo, och serskildt om dem, som häftade vid skattehemmanet Pingbo, kunde den olika jordnatur, klagandens fastighet möjligen egde enligt jordeboken, icke hafva orsakat ökad möda vid gravationsbevisets utfärdande och

följaktligen ej heller berättigat Domhafvanden att påföra och uppbära högre lösen, än om hemmanet varit af blott *en* jordnatur. Jag ansåge mig därför icke böra förvägra klaganden det biträde, hvarföutan han, efter hvad som visat sig, ej kunde återbekomma det belopp, han efter min åsigt utöfver laglig lösen måst utgifva för berörda gravationsbevis.

I sin förklaring till Kongl. Hofrätten anförde Domhafvanden, bland annat, att klagandens fastighet i Pingbo utgjordes af dels jord från ett skattehemman derstädes, räntande i soldatårspenningar 1 daler 29 $\frac{1}{2}$ öre, dels jord från ett bergsfrälsehemman, innehållande 7 spannländ 11 snesland 4 bandland, d. v. s. jord från tvenne, enligt betydelsen af ordalagen i gällande förordning om expeditionslösen, serskilda hemman, hemmansdelar eller lägenheter, hvilka *kunnat* vara serskildt in-tecknade, innan de förenades, liksom efteråt, — huruvida de vore hvar för sig in-tecknade, verkade ej på bestämmandet af lösen. Vidare omförmålde Domhafvanden de svårigheter och vådor, med hvilka utfärdandet af gravationsbevis i hans domsaga vore förenadt, i saknad af numer eller annan stadigvarande beteckning för hemman och hemmansdelar och i anseende till den der i orten långt drifua hemmansklyfning och jordafsöndring, så att Domhafvanden gerna skulle försaka den sportel, gravationsbevisen gäfvé, derest han på samma gång befriades från besväret med utfärdandet af dessa bevis och vådan af misstag, som dervid af förutnämnde orsaker lätteligen kunde inträffa; hvarjemt Domhafvanden tillkännagaf, att han till klaganden Anders Jansson återburit tre riksdaler af den upptagne lösen.

Kongl. Hofrätten meddelade utslag den 9 Februari 1869 och yttrade: att som upplyst vore, att den fastighet i Pingbo, angående hvilken ifrå-gavarande gravationsbevis blifvit utfärdadt, utgjordes af jord utaf dels bergsfrälse- och dels skattenatur, samt, jemlikt Kongl. Förordningen angående expeditions-lösen den 30 November 1855, lösen för gravationsbevis å fast egendom å landet skulle hos Häradsrätt, då beviset omfattade tio år, beräknas för hemman, hemmansdel eller lägenhet, för hvarje af dessa till och med tre, till tre riksdaler, utan att i berörda Kongl. Förordning funnes bestämdt, hvad med hemman, hemmansdel eller lägenhet förstodes; alltså, och då Domhafvanden följaktligen icke kunde anses hafva i anmärkta hänseendet, oriktigt förfarit, funne Kongl. Hofrätten skäligt åtalet att ogilla.

Med detta utslag ansåg jag mig icke kunna vara nöjd. Då Domhafvanden redan godtgjort klaganden hvad jag trodde denne hafva för mycket erlagt i lösen för det ifrå-gavarande gravationsbeviset; och då de fall, i hvilka Kongl. Hofrättens utslag skulle kunna åberopas såsom præjudikat, nemligen sådana, der ett hemman eller en hemmansdel innehölle jord af olika kame-ralistisk natur, vore ytterst sällsynta och, i följd deraf, jemväl vådan af ett slikt

præjudikat ganska ringa, skulle jag visserligen kunnat låta bero vid Kongl. Hofrättens domslut; men emedan Domhafvanden på grund af samma utslag kunde, om icke återfordra de tre riksdaler, klaganden redan erlagt, likväl i all framtid, så ofta utfärdande af gravationsbevis för Pingbo hemmanet komme i fråga, därför fordra dubbel lösen, hade jag i denna omständighet enahanda anledning att fullfölja, som jag haft att anhängiggöra åtalet, så mycket mer som det gälde att bekämpa en tolkning af expeditionstaxan, hvilken jag fann stridande emot densammas rätta förstånd. Jag anmodade därför Advokatfiskalsembetet att genom underdåniga besvär söka ändring i Kongl. Hofrättens utslag och anförde vidare, till utveckling af min åsigt derom, att stadgandet i berörda taxa rörande lösen för gravationsbevis hade till hufvudsakligt syftemål, att genom den olika lösen i sin mån godtgöra domarens större eller mindre besvär vid bevisets utfärdande, ej allenast den omständighet, att nämnda lösen ökades med antalet af hemman, hemmansdelar eller lägenheter, utan ock den att, om beviset omfattade egendom, som vore belägen i flera härad eller tingslag, serskild beräkning af lösen egde rum för den inom hvart och ett härad eller tingslag liggande del af egendomen, uppenbarligen af det skäl, att i detta fall flera in-teckningsprotokoll måste genomgå. Likaså berodde lösen på det större antalet af år, beviset afsåge, så att, om beviset gälde endast ett år, lösen utgjorde en tiondel af den för tio år bestämda o. s. v., dock med stadgadt minimum af två riksdaler. Det vore tillika föreskrifvet, att i brädden af in-teckningsprotokollet skulle tecknas namnet (icke jordnaturen) å den egendom, som in-tecknats. När då ett gravationsbevis skulle uppsättas, vore besväret onekligen mindre, om endast ett härads eller tingslags eller ett års in-teckningsprotokoll skulle genomgå, och ett namn, en numer eller annan beteckning i brädden af in-teckningsprotokollet efterses, än om dylika protokoll för flera härad eller tingslag eller för flera år skulle granskas, och uppmärksamheten hållas spänd på flera namn eller numer å hemman, hemmansdelar eller lägenheter, och det vore detta jag trodde det ifrågavarande stadgandet i expeditionstaxan afse. Hvad annat, som i detta fall skulle afses, visste jag icke, emedan, om fastighetens kamerala storlek hade något inflytande på lösen, hemman och hemmansdel väl icke skulle räknas lika, och fästes något afseende på egendomens värde, så borde derom finnas uttrycklig föreskrift, och detta värde på något sätt i in-teckningsprotokollet vara upptaget. Lösen för gravationsbevis vore dessutom lika stor, ehvad egendomen befundes för gäld in-tecknad eller icke, och huru många eller stora de in-tecknade penningssummorna vore; hvilket allt syntes mig ådagalägga, att det vore domarens möda vid genomgåendet af det vidlyftigare protokollet, och den uppmärksamhet, han måste egnå åt hemmans, hemmansdelars

eller lägenheters namn, numer eller beteckning i öfrigt, som genom ifrågasvarande lösen, i densamma olika grader, belönades. Kongl. Hofrätten tycktes hafva lagt vikt på den omständighet att, då olika jordnatur ingått i hemmansdelen, detta utmärkte att två hemmansdelar sammansmält; men om ock detta varit förhållandet, hvad hade det kunnat göra till saken, då den sålunda sammansmälta hemmansdelen hade samma namn och, äfven om inteckningar funnits i de serskilda delarne, dessa skulle hafva anträffats under samma namn i brädden af inteckningsprotokollet och följaktligen icke vållat domaren större besvär, än om hemmansdelen varit i sitt ursprungliga skick och jordnaturen densamma.

Det var på dessa grunder Advokatfiskalsembetet anmodades att fullfölja den talan, jag hos Kongl. Hofrätten anhängiggjort, dock med den förändring i det der framställda yrkandet att, enär Domhafvanden redan till klaganden återställt hvad han utöfver enkel lösen för gravationsbeviset uppburit, frågan om ersättning till denne förklarades hafva förfallit, men att deremot den underdåniga framställning tillades att, derest Kongl. Maj:t skulle finna Domhafvanden icke hafva gjort sig skyldig till ansvar, Kongl. Maj:t ändock måtte täckas, med upphäfvande af Kongl. Hofrättens utslag, i nåder förklara, att vid det förhållande, att Domhafvanden redan godtgjort klaganden hvad denne förment sig hafva utöfver laga lösen för ifrågasvarande gravationsbevis erlagt, saken finge dervid bero.

I nådigt utslag den 30 September 1869 har Kongl. Maj:t förklarat skäl icke vara anfördt, som kunde i Hofrättens utslag verka ändring. —

Det stadgande uti Kongl. Förordningen angående expeditionslösen den 30 November 1855, om hvars tillämpning här varit fråga, har följande lydelse:

Gravationsbevis för fast egendom.

a) för tio år:

på landet: angående hemman, hemmansdel eller lägenhet, för	
hvarje af dessa till och med 3	3 Rdr.
öfver 3 till och med 6	2 "
öfver 6	1 "
dock att lösen ej må påföras högre än	20 "
så vida icke beviset omfattar egendom, som är belägen i flera härad eller tingslag, i hvilket fall serskild lösen beräknas för den inom hvardera häradet eller tingslaget liggande del af egendomen.	

b) för kortare tid än tio år:

för hvarje år, beviset omfattar, $\frac{1}{10}$ af hvad härofvän finnes bestämdt,	
men icke i något fall mindre än	2 Rdr.
	I Kongl.

I Kongl. Hofrättens härofvän intagna utslag yttras, att uti ifrågavarande Förordning icke finnes bestämdt, hvad med hemman, hemmansdel eller lägenhet förstodes, och i ett annat af mig anställt åtal rörande tillämpning af nyssanfördas stadgande (se sidd. 39 och följande i min till 1868 års Riksdag afgifna berättelse) har det visat sig, att uttrycket *egendom*, som deri förekommer, är lika obestämdt, så att deraf icke kan med visshet slutas, huruvida, t. ex. en person, hvilken köpt en sätesgård med underlydande flera hemman och hemmansdelar och sedermera tillhandlar sig andra hemman och hemmansdelar till obegränsadt antal men liggande inom samma härad eller tingslag, skulle kunna fordra att för alla dessa hemman, hemmansdelar eller lägenheter, huru många de än vore, undfå *ett* gravationsbevis emot lösen af tjugu riksdaler, eller om hemmanens skötande i sambruk, eller den omständighet, antingen att de blifvit gemensamt intecknade, eller ock att de i jordboken äro upptagne såsom sammanhörande, är bestämmande i fråga om deras egenskap att utgöra ett så beskaffadt helt, att icke serskildt gravationsbevis för hvarje hemman, hemmansdel eller lägenhet får utfärdas och lösen derigenom blifva större, än för ett gemensamt bevis. Detta ådagalägger, synes mig, att ifrågavarande stadgande är behäftadt med otydlighet i mer än ett hänseende, hvilket påkallar lagstiftarens snara mellankomst så mycket mer som alla förhållanden emellan rättssökande och domare, hvilka genom sin obestämdhet gifva upphof till misstanka om egennytta hos den sistnämnde, då han söker göra sin rätt gällande, alltid äro ömtåliga. Vid en förändrad uppställning af förevarande stadgande har jag föreställt mig, att domarens möda vid utfärdandet af gravationsbevis skäligen kunde tillgodoses utan att den, som äskar beviset, ändock betungades med obillig lösen därför, om dels dervid stadgades, att antalet af hemman, hemmansdelar och lägenheter beräknas efter deras i kanten af inteckningsprotokollet, enligt gällande föreskrift, utförda namn och numer eller annan beteckning och ej efter deras fördolda jordnatur, dels ock maximum af lösen för dylika bevis antingen helt och hållet borttoges eller så förhöjdes, att alltför stor olägenhet för domaren af ett större antal hemmans, hemmansdelars eller lägenheters intagande i *ett* gravationsbevis undanröjdes.

Då jag under embetsresa den 10 Augusti 1868 besökte länsfängelset Wexiö, klagade fången Jonas Svensson Broberg deröfver, att han, som
Just.-Ombudsmannens Embetsberättelse till 1870 års Riksdag.

vore under tilltal vid Sunnerbo Häradsrätt för förfalskning af, bland annat, ett skuldebref, alltsedan den 12 nästförutgångne Februari afbidat fortsättning af ransakningen vid bemälda Häradsrätt, hvartill orsakades vara den, att, sedan tillförordnade Länsmannen C. W. Pontén, hvilken, till följd af angivelse, att han å det förfalskade skuldebrevet skulle hafva tecknat vittnes- och vederhäftighetsbetyg, blifvit af Häradsrätten dömd till värjemålsed, hos Kongl. Göta Hofrätt sökt ändring i berörda domslut, bemälda Kongl. Hofrätt då ännu icke meddelat dom i målet. Dels å landskansliet i Wexiö och dels hos Domhafvanden i Sunnerbo härad, hvilken derefter besöktes, inhemtade jag om nämnda sak vidare: att, efter det Bengt Nilsson i Ballingslöf till Sunnerbo Häradsrätt instämt ej mindre Jonas Svensson Broberg och dennes Broder Anders Petter Svensson än och bemälda Pontén, under yrkande, bland annat, att Pontén, som å ett af Broberg den 26 November 1864 till Bengt Nilsson utfärdadt skuldebref, försedt med borgen af Anders Petter Svensson och en annan icke instämde person, meddelat intyg, att låntagaren och löftesmännen egenhändigt underskrifvit sina namn, erkänt skulden och för densammas gäldande vore vederhäftige, måtte, sedan genom löftesmännens nekande till samma skuld, uppdagadt blifvit, att borgensförbindelsen svikligen tillkommit, dömas skyldig att hålla Bengt Nilsson skadeslös för hvad han af det förskrifna beloppet med ränta och åbragta kostnader icke kunde hos låntagaren eller löftesmännen utbekomma; och att Häradsrätten i utslag den 20 Januari 1868, uppå anförda skäl, förpligtat Pontén att, om han det förmådde, med ed vita och betyga, att Broberg och Anders Petter Svensson, i Ponténs närvaro, egenhändigt undertecknat, Broberg det ifrågavarande skuldebrevet, och Anders Petter Svensson den derå befintliga borgensförbindelsen, samt att de erkänt den på samma handling grundade skuld; att vidare Pontén, enligt Häradsrättens hänvisning, öfver nämnda utslag besvärat sig hos Kongl. Hofrätten, som i utslag den 14 derpåföljande Mars föreskrifvit, att Pontén, derest han ville sin talan emot Häradsrättens utslag fullfölja, skulle anmäla sig hos domaren för att efter erläggande af vad erhålla behörig hänvisning till detsammas fullföljd; och att Pontén sedermera i vadväg fullföljt målet hos Kongl. Hofrätten, som den 29 Maj samma år afgjort detsamma, men att domen icke utgifvits förr, än den 31 påföljande Juli.

Enär Häradsrättens nyssberörda utslag, hvilket varit föremål för Kongl. Hofrättens pröfning, innehållit, att Häradsrätten uppskjutit sitt yttrande rörande Broberg och den andre svaranden intilldess sig visat, om Pontén ginge den honom förelagda eden eller deråt bruste, samt att Broberg under tiden skulle hållas i häkte, anförde jag uti skrifvelse till Kongl. Hofrätten den 24 September 1868, att jag icke kunde lemna oanmärkt, att,

oaktadt nyssberörda omständigheter varit kända, expeditionen af Kongl. Hofrättens dom blifvit så lång tid fördröjd; och anmodade jag derföre Kongl. Hofrätten att lemna vederbörande ledamöter, som det ifrågavarande målet i Kongl. Hofrätten handlagt och borde för domens expedierande svara, del af min anmärkning, på det att de kunde komma i tillfälle att deröfver afgifva yttrande.

I anledning häraf insände Kongl. Hofrätten yttrande i detta ämne ej mindre från referenten i målet än ock från de öfrige ledamöterna af den Division i Kongl. Hofrätten, som målet handlagt.

Referenten vidgick i sitt yttrande, att ifrågavarande dom kunnat och bort, efter det densamma beslutades, långt förr än som skett, expedieras, och detta så mycket heldre som af domens mer eller mindre skyndsamma utgifvande berodde en för brott tilltalad persons längre eller kortare qvarhållande i häktet, med afseende hvarå den i gällande Arbetsordning för Hofrätterne medgifna längsta tid för utslags eller doms justerande och utgifvande skäligen icke bort begagnas, långt mindre, såsom i förevarande fall blifvit händelsen, öfverskridas; men för att visa, det detta dröjsmål med domens utgifvande varit föranledt mer af olycka, än af någons vållande, anförde Referenten vidare, bland annat: att, sedan ifrågavarande mål till Kongl. Hofrätten inkommit och vid lottning den 12 Maj 1868 tillfallit Referentens rotel, så hade detsamma, efter att berättelse deri blifvit utfärdad samt af parterne granskad och underskrifven, föredragits och afgjorts den 29 i sistnämnde månad, då äfven ett af Referenten uppsatt förslag till dom af Divisionens öfrige ledamöter godkänts, i följd hvaraf den beslutade domen kunnat af tjenstgörande Notarien så hastigt färdigskrifvas, att densamma är vorden af Referenten granskad och undertecknad den 1 påföljande Juni; att derefter, ehuru besagde Division, som handlagt målet, i anseende till ferier, ej tjenstgjort under Juni månad utan sammankommit de närmast följande veckorna endast så ofta omständigheterna dertill föranledt, för offentligt justerande, enligt Arbetsordningens föreskrift, af redan beslutade men vid sessionens slut icke justerade expeditioner, ifrågavarande dom likväl, så fort sig göra låtit, blifvit vid ett dylikt sammanträde offentligen justerad; att, änskönt Kongl. Hofrättens ledamöter, jemlikt öflig sed, hvilken förmodades icke hafva oskäl med sig, underskrefve expeditionerna först efter deras granskning i hemmet för upptäckande af felaktigheter, som vid den offentliga justeringen möjligen blifvit förbisedda, domen icke desto mindre efter fulländad cirkulation emellan ledamöterna, enligt Referenten lemnad underrättelse, skulle hafva för utskrifning och expedierande blifvit vederbörande tillstånd under loppet af sistnämnde månad, sedan Ordföranden å Divisionen den 26 i nämnde månad densamma underskrifvit; att erfor-

derlig skyndsamhet med målets handläggning blifvit iakttagen, så vidt på Divisionens gemensamma åtgärder berott och alltintildess domen kommit i det skick, att han kunnat och bort af vederbörande tjänsteman expedieras; att dylik expedition visserligen, enligt 26 § i Arbetsordningen, tillhörde vederbörande Notarie, men att, på det den af Kongl. Hofrättens domar härflytande lösen måtte blifva jemnt fördelad emellan Kongl. Hofrättens samtliga Notarier, ett från den allmänna regeln något afvikande sätt för domsexpeditionen blifvit, med Kongl. Hofrättens tysta samtycke, af expeditionschefvandena vidtaget, utan att deraf någon nämnvärd olägenhet försports; att detta expeditionssätt bestode deruti att, enligt öfverenskommelse mellan Notarierna och Expeditionsredogöraren, den sistnämnde ombesörjde utskrifningen af *alla* domar, aflemnade de utskrifna domsexemplaren derefter till Notarierna att kollationeras, framlemnade de kollationerade, utgående domsexemplaren till præsidi underskrift, vidtog åtgärd för utfärdande af anslag till domars utgifvande samt tillhandahölle sedermera parter och ombud domarne emot lösen, hvilken, i den mån han inflöte, lika emellan Notarierna fördelades; att, då vid hvarje sessions slut och under de närmast derpå följande veckorna naturligen en större mängd af domar hos Expeditionsredogöraren hopade sig, än som på en gång kunde hinna utskrifvas, kollationeras och underskrifvas, det visserligen hände, att med åtskilliga domars expedierande finge anstå någon tid efter det de kommit Expeditionsredogöraren till handa, och att detta inträffat med ifrågavarande dom, hvilken af en olycklig tillfällighet kommit att få sin plats nära botten i den hög af domar, som i början af sommarferierna samlats hos Expeditionsredogöraren, enligt hvad som blifvit Referenten meddeladt då han, efter återkomsten i slutet af Augusti från en af honom den 19 Juni företagen resa, efterfrågat orsaken till domens emot förmodan sena utgifvande; att Referenten ansett så mycket mindre lämpligt att anmäla vare sig vederbörande Notarie eller Expeditionsredogöraren till åtal för dröjsmålet som Notarieu, enligt hvad ofvan blifvit nämnt, icke toge befattning med domarnes expedierande eller ens finge dem sig tillställda, sedan de blifvit af ledamöterna underskrifna, samt det ej heller skäligen kunde begäras, att Expeditionsredogöraren skulle genomläsa samtliga i Kongl. Hofrätten beslutade domar för att tillse, om någon af dem borde framför de andra skyndsamt expedieras; att det enda, som Referenten skulle kunna förebrå sig i detta fall, vore det, att han ej, innan han lemnade orten, tillsagt Expeditionsredogöraren om angelägenheten af domens skyndsamma utgifvande, eller att han icke derom gjort anteckning å det hos Kongl. Hofrätten förvarade domsexemplaret, men huruvida underlåtenheten härutinnan kunde lagligen föras Referenten till last såsom en försummelse i tjensten förmodade Referenten med så

mycket större skäl kunna sättas i tvifvelsmål som uti stadgandet i sista punkten af 1 momentet uti Arbetsordningens 19 § anledning förefunnes till det antagande, att referent, oaktadt honom, enligt 16 § 2 momentet i samma Arbetsordning, åläge närmaste tillsynen derå, att ett på hans föredragning fattadt beslut blefve, så fort ske kunde, uppsatt och expedieradt, likväl skulle kunna saklöst låta anstå med justering inför Kongl. Hofrätten af beslut, fattadt inom sex veckor före feriers början, tilldess Divisionen efter feriernas slut åter sammanträdde till tjänstgöring, hvilket förfarande i detta fall skulle vållat dröjsmål med den ifrågavarande domens justerande till början af September månad; att Referenten ingalunda ville hafva detta yttrande ansedt så, som skulle det innebära ett försvar för hans underlåtenhet i omförmälda hänseendet, emedan, om än emot den af honom antydda tolkning af den åberopade punkten icke skulle kunna göras någon grundad invändning, han dock ansåge påyrkandet eller begagnandet af en dylik rättighet för referenten, om den förefunnes, innefatta talande bevis på bristande nit i tjensten, en tillvitelse den Referenten sökt och fortfarande ville söka att, så vidt på honom berodde, gå fri för; att deremot Referenten ansåge det vara väl mycket fordradt, att referent, som underskrifvit, justerat och behörigen från sig lemnat utslag eller domar i de af honom föredragna mål, skulle behöfva offra en del af sina väl behöfliga ferier för att vaka öfver expeditionernas ordentliga utgifvande, och en dylik åsigt eller deraf föranledd praxis hade, så vidt Referenten visste, ej heller gjort sig gällande inom någon af Hofrätterne; att, derest det omhandlade tvistemålet kunnat någon vecka tidigare före sessionens slut föredragas eller varit af beskaffenhet, att det bort genom utslag, i stället för genom dom, afgöras, något anmärkningsvärdt dröjsmål med expeditionernas utgifvande för visso ej skulle hafva inträffat; och att, beträffande Brobergs klagan, Referenten ville fästa uppmärksamheten derpå, att den i Arbetsordningen medgifna längsta tid i fråga om domars utgifvande blifvit i endast ganska ringa mån uti förevarande fall öfverskriden, när domen, som beslöts den 29 Maj, enligt Arbetsordningens 19 §, ej behöft framläggas till justering förr än sex veckor derefter, eller fredagen den 10 Juli, och, då domar endast *en* gång i veckan, nemligen fredagarne, i Kongl. Hofrätten utgäfves, samt de utskrifna exemplaren af dem nästföregående tisdag borde vara kollationerade för att underskrifvas på onsdagen af Sekreteraren och på torsdagen af Presidenten, det varit mer än sannolikt, att utgifvandet af ifrågavarande dom — förutsatt att längsta justeringstiden begagnats — ej kunnat försiggå fredagen den 17 Juli, — åtminstone skulle befogad anledning till klander ej hafva förefunnits, om med utgifvandet dröjt till nästpåföljande fredag, den 24 i samma månad — hvadan det varit endast en eller, strängt taget, högst

två domsdagar, som legat emellan tiden för domens utgifvande och den dag, å hvilken Broberg kunnat hafva i lag grundade anspråk att få den expedierad; förmenande Referenten, efter den utredning han lemuat öfver behandlingen af ifrågavarande mål och expedierandet af Kongl. Hofrättens deri beslutade dom, någon vidare åtgärd, i följd af det anmärkta dröjsmålet, ej vara erforderlig; men, för den händelse jag i allt fall skulle anse åtal böra ega rum, hemställde Referenten, att åtalet måtte anställas endast emot honom och ej komma att drabba hans Divisionskamrater, hvilka någon försummelse i anmärkta hänseendet ej låge till last.

Ordföranden och de öfrige ledamöterna å den Division, Referenten tillhörde, åberopade hvad hans nyssanförda yttrande innehöлле angående ifrågavarande doms beslutande, justerande och underskrifvande.

Uti min skrifvelse till Kongl. Hofrätten den 17 Oktober 1868 yttrades, hurusom jag af de sålunda andragna omständigheter funnit att, ehuru Kongl. Hofrättens ledamöter å den Division, som handlagt förevarande mål, icke med den skyndsamhet, hvilken kunnat väntas, då vigten af målets snara afgörande, såsom inverkan på tiden för en persons kvarhållande i häkte, varit insedd och erkänd, på sätt genom serskild lottnings anställande och föredragningens påskyndande vore ådagalagdt, granskat och underskrifvit den ingalunda vidlyftiga domen; och, om än Referenten i målet, då han hade sig bekant den hos Kongl. Hofrätten vedertagna ordning för domars utgifvande, icke bort, såsom han i sitt afgifna yttrande förmält sig hafva gjort, från Kongl. Hofrättens residensstad afresa, innan han vidtagit nödiga mått och steg för att åt det mål, hvilket han med all tillbörlig skyndsamhet, så i afseende å föredragning som doms uppsättande, granskande och underskrifvande, dittills handhaft, tillförsäkra den snara expedition, förutan hvilken ändamålet med den påskyndade handläggningen i öfrigt väsentligen förfelades, den förnämsta orsaken till det anmärkta dröjsmålet dock vore att söka uti ofvanberörda hos Kongl. Hofrätten vedertagna ordning för domars utskrifning och utgifvande, hvarigenom detta bestyr är vordet lagdt på en enda tjänsteman, den så kallade Expeditionsredogöraren; och som denna anordning stode i strid med stadgandet i 26 § af förr åberopade Arbetsordning och i förevarande fall visat sig kunna leda till ganska betänkliga följder; så hemställde jag till Kongl. Hofrätten att, med undanrödjande af nämnda anordning, nyssberörda stadgande måtte sättas i verket.

Härupå meddelade Kongl. Hofrätten i skrifvelse den 30 i nyssnämnde månad svar; och — sedan till upplysning om befogenheten af nyssberörda anordning i afseende på domars expedierande åberopats Kongl. Maj:ts i afskrift insända nådiga skrifvelse angående den nya Arbetsordningens tillämpning af den 14 December 1858, hvaraf inhemtades, bland annat, att Kongl.

Hofrättens hemställan, huruvida icke samtliga Kongl. Hofrättens domar kunde få, i likhet med hvad förut varit öfligt, för delegarnes i domslösen gemensamma räkning utskrifvas, blifvit i nåder bifallen, utan annan ändring, än att kostnaden för berörda utskrifning förklarats skola afdragas och beräknas på annat sätt, än Kongl. Hofrätten föreslagit — yttrade Kongl. Hofrätten, att detta med Kongl. Maj:ts tillåtelse från Arbetsordningens föreskrift afvikande förfarande, som icke åstadkommit dröjsmål eller annan olägenhet, påkallats af gomensamheten i domslösen samt deraf betingadt uppbörds- och redovisningssätt; och att föröfrigt det vore uppenbart, att sådan händelse, som den, hvilken ådragit sig min uppmärksamhet, äfvenledes kunnat, såsom beroende af förbiseende eller ogynsam tillfällighet, ega rum, ifall Kongl. Hofrättens domar af de protokollsförande utskrefves och till utgifvande befordrades.

Härmed var sålunda utredt, att den ifrågakomna anordningen för domars expedierande i Kongl. Göta Hofrätt icke tillkommit genom en med Kongl. Hofrättens tysta samtycke vederbörande expeditionshafvande emellan träffad öfverenskommelse, såsom i Referentens ofvanintagna yttrande uppgafs, utan hade denna anordning sin grund i ett Kongl. Hofrättens af Kongl. Maj:t i nåder gilladt förslag; hvilket förhållande tvifvelsutan varit orsaken till Kongl. Hofrättens obenägenhet att göra afseende på min framställning om samma anordnings afskaffande. Kongl. Hofrättens uppgift deremot, att anordningen icke åstadkommit dröjsmål eller annan olägenhet, syntes mig icke stå väl tillsammans med det faktum, som föranledt skriftvexling emellan mig och Kongl. Hofrätten, emedan, om ock en händelse, sådan som den nu ifrågakomna, kunnat inträffa äfven i det fall, att Kongl. Hofrättens domar utskrefves och expedierades af protokollsförandena, hvilket jag ej ville bestrida, det dock å andra sidan måste medgifvas, att faran för en slik händelses inträffande vore ringare, då bestyret med domarnes expedierande åläge protokollsförandena, hvar och en för hans mål, alldenstund desse personer alltid egde någon kännedom af de saker, domarne rörde, och följaktligen hade sig bekanta sådana omständigheter, som kunde påkalla en doms expedierande före de andra, än när nämnda bestyr med *alla* Kongl. Hofrättens domar vore lemnadt i *en* persons hand, af hvilken svårligen kunde begäras sådan närmare kännedom af målen och de med dem förenade omständigheter, som hos prokollsförandena förefunnes. För öfrigt, om en slik händelse som den, hvarom fråga vore, inträffat, när protokollsföranden skolat expediera domen, hade ansvaret för försummelsen utan betänklighet kunnat utkrävas hos honom, således hos den omedelbart skyldige, hvilket åter, under nuvarande förhållande, af de skäl, Referenten andragit, icke billigtvis kunde ske.

Det vore af denna orsak, det vore derföre, att merberörda anordning för domars expedierande icke lemnade någon trygghet för framtiden, att icke likartade händelser kunde förnyas, och då, såsom nu, från Kongl. Hofrättens sida lemnas opåtalta, emedan de vore »beroende på förbiseende eller en ogynsam tillfällighet»; det vore derföre, att berörda anordning sålunda skyddade för ansvarstalan dem, hvilka omedelbart vore skyldige till försummelsen, som jag, ledd af den åsigt, att verklig försummelse i förevarande fall egt rum, måste söka utkräfva ansvaret derför hos den medelbart skyldige, hos referenten i det ifrågavarande målet, hvilken underlätit tillse, att domen blifvit med tillbörlig skyndsamhet expedierad.

Af denna anledning fann jag mig nödsakad att genom underdånig inlaga den 8 December 1868 hos Kongl. Maj:t anhängiggöra åtal ej mindre emot Referenten i merberörda mål än ock emot Ordföranden och öfrige ledamöter å den Division i Kongl. Göta Hofrätt, på hvilken bemålde Referent tjenstgjort; och anförde jag i nämnda underdåniga inlaga, till bemötande af hvad Referenten i sitt till mig afgifna yttrande andragit, vidare: att 16 § i ofta åberopade Arbetsordning, beträffande referents åliggande i fråga om expedition af Kongl. Hofrättens domar, uttryckligen stadgade, att »referent skall hafva närmaste tillsynen derå, att besluten, så fort ske kan, uppsättas och expedieras». Härvid hade Referenten i sitt ofvanintagna yttrande anmärkt, att det vore väl mycket fordradt, att en referent, som underskrifvit, justerat och behörigen från sig lemnat utslag eller domar i de af honom föredragna mål, skulle behöfva offra en del af sina välbehöfliga ferier för att vaka öfver expeditionernas ordentliga utgifvande, samt att, såvidt Referenten visste, någon sådan åsigt om referents ansvarsskyldighet i berörda hänseende icke gjort sig gällande i praxis vid någon af Hofrätterna. Häremot erinrade jag, att tyngden af den fordran, Arbetsordningen i detta afseende stälde på en referent, motvägdes i icke ringa mån af föreskriften i samma Arbetsordnings 26 §, att Notarierna skola expediera Hofrättens domar och utslag i civila mål, der denna föreskrift efterlefdes. Der finnes nemligen underordnade tjänstemän, som toge omedelbar befattning med expeditionen och det på ett sådant sätt, att de kunde ställas till ansvar för försummelser och förbiseenden, hvilket åter, såsom i förevarande mål visat sig, icke skäligen kunde ifrågasättas med den tjänsteman i Kongl. Göta Hofrätt, som ensam hade bestyr med expeditionen af alla Kongl. Hofrättens domar. Detta förhållande förklarade nogsam, hvarföre referentens ansvarighet måste kännas tyngre i sistbemålde Kongl. Hofrätt, än i de öfrige, äfvensom hvarföre åtminstone i desse sistnämnde det mera sällan kunde ifrågakomma att ställa en referent inför

inför Rätta, för en sådan försummelse, som den nu anmärkta. Vidare för-
 mälde Referenten i sitt yttrande, att det enda han skulle kunna förebrå
 sig i förevarande fall vore att ej hafva, innan han lemnade Kongl. Hofrät-
 tens residensort, tillsagt Expeditionsredogöraren om angelägenheten af domens
 skyndsamma utgifvande, eller att icke hafva derom gjort anteckning å det
 hos Kongl. Hofrätten förvarade domsexemplar. Detta, eller att han icke
 genast vid domens underskrifvande gjort nämnda anteckning, vore ock just
 det, jag lade Referenten till last. Han ifrågasatte dock, i fortsättning med
 nyss anförda erkännande, huruvida hans underlåtenhet i berörda afseende
 kunde lagligen anses såsom en försummelse i tjensten, då uti sista punkten
 af 1 momentet i 19 § Arbetsordningen anledning förefunnes till det an-
 tagande, att referent, utan afseende på den tillsyn å doms eller utslags
 expedierande, hvilken 16 § 2 momentet i Arbetsordningen honom ålade, skulle
 kunna saklöst låta anstå med justering inför Kongl. Hofrätten af beslut,
 fattadt inom sex veckor före feriernas början, tilldess Divisionen, som fattat
 beslutet, efter feriernas slut åter sammanträdde till tjenstgöring, ett för-
 farande, hvilket, om det i detta fall tillämpats, skulle hafva medfört dröjs-
 mål med ifrågavarande doms justerande ända till början af September
 månad (i stället för att det nu skedde i första hälften af Juni månad).
 Emot denna anmärkning, den Referenten dock förklarade sig icke vilja
 hafva ansedd såsom skulle densamma innebära något försvar för under-
 låtenheten, erinrade jag, att 1 momentet i 19 § af återopade Arbets-
 ordningen bjöde, att öfver alla mål och ärenden, som inför Hofrätt före-
 komme, protokoll skulle föras, och att protokoll, domar, utslag och andra
 expeditioner borde inför Hofrätten justeras; att protokollet skulle vara färdigt
 och justerat samt i sådant skick hos Hofrätten företes inom sex veckor
 efter den dag, då det fördes; att, inom samma tid, af alla till protokollet
 hörande domar, utslag och resolutioner de exemplar, som skulle hos Hof-
 rätten förvaras, borde der uppvisas vederbörligen underskrifna; och att, om
 sådan tid tilländaginge under ferier, när den Division, der protokollet varit
 fördt, åtnjöte ledighet, *uppvisandet* kunde ske, då Divisionen till tjenstgöring
 sammanträdde. Af dessa ordalag syntes mig uppenbarligen följa först och
 främst, att *justering* af den ifrågavarande domen icke, utan öfverträdelse
 af nyssanförda stadgande, kunnat uppskjutas till dess Divisionen efter fe-
 riernas slut sammanträdde, emedan det vore endast *uppvisandet* af det redan
 justerade och underskrifna, inneliggande exemplaret af dom, utslag eller re-
 solution, som finge uppskjutas. Om det fattade beslutets uppsättande och
 justerande handlade således icke den återopade punkten i Arbetsordningen,
 och han kunde då ej heller rimligen få tolkas så, som medgäfvit han

någon eftergift i de skyldigheter, hvilka i 16 § 2 momentet i samma Arbetsordning ålades referenten. Det skulle ock leda till besynnerliga följder att antaga Referentens ofvanantydde tolkning af ifrågavarande punkt i Arbetsordningen, emedan, efter en slik tolkning, referenterne i alla mål, som afgjordes inom sex veckor före t. ex. sommarferiernas början — den 1 Juni — d. v. s. i alla mål, som afgjordes från och med den 20 April till och med den 31 Maj, skulle saklöst kunna lemna domarne i samma mål ojusterade tilldessa den Division, de tillhörde, efter feriernas slut åter sammanträdde, en ansvarslöshet som aldrig någon Arbetsordning skulle kunna medgifva, än mindre stadga. Det vore härmed antydt, i hvilket afseende jag ansåge Referenten hafva felat, men, såsom jag redan i min här förut till hufvudsakliga innehållat återgifna skrifvelse till Kongl. Göta Hofrätt yttrat, funne jag Ordföranden och de öfrige ledamöter på den Division, som handlagt målet, icke hafva vid domens slutliga justerande och underskrifvande iakttagit den skyndsamhet, som bort kunna väntas. Utan tvifvel vore i fråga härom den invändning att förutse, att, då Referenten underlåtit att på det till underskrift cirkulerande domsexemplaret göra auteckning om angelägenheten af domens snara utgifvande, de öfrige Divisionsledamöterna saknat anledning att fortare, än som skett, granska och underskrifva nämnda domsexemplar; men då målet så nyss förut föredragits, och dess egenskap att inverka på en persons hållande i häkte varit känd, syntes besagda invändning icke utgöra giltig ursäkt för så långt uppskof med granskningen af den hvarken invecklade eller vidlyftiga domen, att detta upptagit längre tid, än lagen i 23 Kap. 6 § Rättegångsbalken tillstodde, då mål före afgörandet cirkulerade. Jag ansåge mig därför pliktig att äfven till bemälda Ordförande och Hofrättsledamöter utsträcka min talan och yrka att de, i den mån de kunde finnas delaktige i den anmärkta försummelsen, jemväl måtte dela ansvaret därför.

På dessa skäl och grunder stödde jag mitt åtal och yrkade deruti i underdånighet, att Referenten i merberörda mål samt Ordföranden och ledamöterne på den Division, Referenten tillhörde, måtte förpligtas ansvara efter lag för den anmärkta försummelsen med doms utfärdande samt att utgifva den ersättning till Kongl. Maj:t och Kronan samt till häktade Broberg, som härflöte från dennes hållande i häkte längre tid, än som vederbort.

Under den ytterligare skriftvexling härom, som hos Kongl. Maj:t egt rum, har jag i afgifvet underdånigt slutpåstående yrkat, att det ansvar, som på den åtalade embetsförsummelsen borde följa, måtte bestämmas till böter, enligt 25 Kap. 17 § Strafflagen, afmätta efter den grad af vårdslöshet eller försummelse, hvartill enhvar af de Hofrättsledamöter, emot hvilka åtalet vore

riktadt, kunde finnas skyldig, samt ersättningen, efter 6 Kap. 1 § i nämnda lag, och att den tid, för hvilken slik ersättning borde utgå ej mindre till Kongl. Maj:t och Kronan för Jonas Svensson Brobergs underhåll i häktet än ock till bemålde Broberg för hans olagligen förlängda fängelsetid, skulle beräknas till fyratiofyra dagar, eller från den 16 Juni 1868, då ifrågavarande dom senast bort utgifvas, till den 31 Juli, då den utgafs, af hvilken ersättnings belopp, sådant det funnes upptaget i underdånigst bilagda handlingar, Förklarandena gemensamt borde gälda hvad som belöpte för tiden från den 16 till den 27 Juni, men Referenten i målet ensam den del, som komme på tiden från och med sistnämnde dag till den 31 derpåföljande Juli.

Kongl. Maj:t har derefter den 1 November 1869 meddelat nådigt utslag; och som, efter det uti omnämnda, på förrebemålde Referents föredragning afgjorda mål justering af Hofrättens beslutade dom skett, på sätt ostridigt antagits, den 12 Juni 1868, och det för förvaring hos Hofrätten afsedda exemplar af domen, hvilket då redan varit af Referenten försedt med hans underskrift, blifvit af öfrige på samma Division tjenstgörande ledamöter slutligen underskrifvet den 26 Juni, Hofrättens dom icke utfärdats förr än den 31 påföljande Juli; alltså och då, enligt 16 § 2 momentet i Arbetsordningen för Hofrätterna af den 14 September 1858, referent åläge, bland annat, att hafva närmaste tillsynen derå, att de på hans föredragning fattade beslut, så fort ske kunde, uppsattes och expedierades; men, ehuru af handlingarna i nämnda mål varit upplyst, att, till följd af domstolsbeslut, ransakning med häktad person hvilade i afbidan på utgången af det i Hofrätten fullföljda målet, Referenten likväl icke vidtagit någon åtgärd för domens skyndsamma expedierande; samt hvad han härutinnan anfört icke kunde freda honom från ansvar för den försummelse, som i berörda måtto fölle honom till last, pröfvade Kongl. Maj:t, som deremot icke ansåge något sådant dröjsmål med ineliggande exemplarets underskrifvande hafva förelupit, på grund hvaraf någon påföljd kunde de öfrige Förklarandena ådömas, skäligt endast på det sätt bifalla de väckta ansvarsyrkandena, att Referenten för sagda tjensteförsummelse, enligt 25 Kap. 17 § Strafflagen, dömdes att böta femtio riksdaler riksmünt.

Hvad åter anginge frågan om skyldighet för bemålde Referent att till såväl Kongl. Maj:t och Kronan som till Jonas Svensson Broberg utgifva de ersättningar, hvilka i målet äskats såsom följd deraf, att Broberg längre tid, än vederbort, hade varit i häkte hållen: så enär Broberg, hvilken, på grund af Sunnerbo Häradsrätts beslut, från den 12 Februari 1868 under en tid af omkring sex månader i häkte afbidat den vidare ransakningen, hvilken, såsom nämnt vore, gjorts beroende af det hos Hofrätten fullföljda målet, genom Kongl. Maj:ts utslag den 22 nästlidne September förunnats den

nåd, att det honom i ransakningsmålet ådömda två års sju månaders straffarbete blifvit med sex månader nedsatt, funne Kongl. Maj:ts den yrkade ersättningsskyldigheten icke vidare ega rum. —

Vid detta måls afgörande i Högsta Domstolen yppade sig skiljaktiga meningar. Tre ledamöter ansågo svarandena i åtalade hänseendet icke vara om sådan försummelse vid embetets utöfning förvunne, att ansvar eller ersättningsskyldighet kunde dem åläggas, emedan den omständighet, att vidare handläggningen af ett ransakningsmål rörande häktade Jonas Svensson Broberg af Sunnerbo Häradsrätt förklarats beroende på den af Länsmanuen Pontén under Hofrättens pröfning dragna sak icke, enligt lag eller eljest för Hofrättens arbeten gällande föreskrifter, föranledt serskildt ordning för behandlingen af vadesaken, samt, efter det lottning af saken den 12 Maj 1868 egt rum, dom deri utfärdats den 31 nästpåföljande Juli; två ledamöter åter dömde samtliga svarandena till ansvar, och de öfrige två ledamöterna förenade sig om den mening, som blef Kongl. Maj:ts nådiga dom.

Vid granskning af 1867 års fångförteckningar från länshäktet i Malmö anmärktes, att Juliana Pettersson, som genom Kongl. Hofrättens öfver Skåne och Blekinge utslag den 11 September 1866 blifvit, för andra resan stöld, dömd till straffarbete under ett år och sex månader och den 13 i nämnde månad insatt på sagda bestraffning, från hvilken hou således, med iakttagande af det i Kongl. Förordningen om straffarbets och fängelsestraffs aftjenande i enrum den 21 December 1857 stadgade afdrag, bort lösgifvas den 20 November 1867, frigifvits redan den 24 September sistnämnda år, såsom det i fångförteckningen hette, »till följd af namnförvexling med en annan fånge».

I anledning häraf begärde jag från Konungens Befallningshafvande närmare besked, huru med den oförmälda namnförvexlingen tillgått, hvem den fånge varit, med hvilken Juliana Pettersson blifvit förvexlad, samt huruvida bemälda fånge, hvilken antagligen bort, i stället för Juliana Pettersson, förutnämnde 24 September frigifvas, sålunda fått undergå längre tids bestraffning, än vederbort; och insände Landshöfdinge-embetet, till svar härpå, ett af Direktören vid ifrågavarande länshäkte afgifvet memorial, hvaraf hufvudsakligen inhemtades: att i Malmöhus län finnes en gammal tjufslägt, hvilken inom sig skiftevis och efter omständigheterna begagnade namnen Fredriksson, Widriksson, Pettersson och Hallberg; att den fånge, hvilkens namn föranledt ofvannämnda misstag, hetat Cecilia Widriksson

och varit intagen å länshäktet den 14 Juli 1866 till undergående af straffarbete under ett år och sex månader, henne ådömdt för första resan stöld ur ficka, men att hon, i ansceude till bristande utrymme uti länshäktet i Malmö, den 27 i nämnde månad afförts till länshäktet i Jönköping för att derstädes fortsätta bestraffningen, hvilken, efter vederbörligt afdrag, skolat sluta den 24 September 1867; att imellertid, då utdraget ur straffjournalen vid länshäktet uti Malmö i början af sistnämnde månad verkställdes öfver de fångar, hvilkas strafftid under månaden tilländaginge, Juliana Petterssons namn förvexlats med Cecilia Widrikssons, och således den senares afgångsdag införts i nämnda utdrag i stället för den förras; hvadan alltså icke någon fänge, till följd af det begångna misstaget, kommit att i häktet kvarhållas längre tid, än som vederbort.

Då jag ansåg Konungens Befallningshafvande böra ansvara för de fel och misstag i straffs verkställande, som vid de under denna myndighets uppsigt stående häkten förefölle, anmodade jag i skrifvelse den 31 December 1868 Advokatfiskalsembetet i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att emot Konungens Befallningshafvande i Malmöhus län anhängiggöra och utföra åtal för den försummelse i tillsyn å straffs verkställande uti länshäktet, hvarom det anmärkta misstaget vittnade.

Samtidigt härmed hade bemålde Kongl. Hofrätt — der Juliana Pettersson, hvilken, efter det hon ur häktet frigifvits, ytterligare gjort sig skyldig till tjufnadsbrott och derföre blifvit af Rådstufvurätten i Helsingborg, genom utslag den 4 April 1868, dömd för tredje resan stöld till straffarbete i fem år och förlust af medborgerligt förtroende under tio år, i sistberörda utslag sökt ändring och vid besvären fogat ett af Direktören vid länshäktet i Malmö den 11 April 1868 meddeladt bevis, innehållande, att Juliana Pettersson, på sätt ofvan förmäldt är, blifvit ur häktet lösgifven, innan hon tillfullo utstått det henne genom Kongl. Hofrättens utslag den 11 September 1866 ådömda straff,*) — för den åtgärd hvartill fog kunde förefinnas, till Advokatfiskalsembetet öfverlemnat handlingarne i sistberörda mål.

*) Ändamålet med ofvanberörda intygs företeende var naturligtvis att undgå ansvar såsom för tredje resan stöld för det sist begångna tjufnadsbrottet. Kongl. Hofrättens utslag, gifvet den 5 Juni 1868, elter föregången omröstning, innehöll ock, att vid det förhållande, att, enligt hvad upplyst blifvit, Juliana Pettersson icke tillfullo undergått bestraffning för andra resan stöld, hon då icke kunde till ansvar för tredje resan slik förbrytelse dömas; men, i nådigt utslag den 31 påföljande Augusti, förklarade Kongl. Maj:t: att, då Juliana Pettersson, till undergående af det för andra resan stöld henne ådömda straffarbete, i fängelse intagits och derstädes till straffarbete hållits, intilldess hon af behörig myndighet blifvit, såsom den der straffet utstått, frigifven, Juliana Pettersson måste, för den derefter ånyo föröfvade stöld, såsom för tredje resan sådant brott, straffas.

Under skriftvexlingen anförde Herr Landshöfdingen samt Länsnotarien, hvilken såsom Landssekreterare tjenstgjort den dag berörda misstag egt rum, bland annat, att Juliana Petterssons förtidiga lösgifvande berott endast på ett misstag å Fängelsedirektörens sida, utan att detsamma kunnat hindras af Konungens Befallningshafvande, som ej ens haft kännedom om det begångna felet förr än, med ingifvande af dagrapporten för nyssberörde dag. Fängelsedirektören påföljande dag derom gjort anmälan; att ehuru, enligt lag, ansvarigheten för det sätt, hvarpå bestraffningar å läns-cellfängelset verkställes, ålåge Konungens Befallningshafvande, det likväl icke vore tänkbart, att Landshöfding eller Landssekreterare skulle kunna personligen öfvervaka Direktörens alla tillgöranden inom fängelset och såmedelst afstyra de felaktigheter, som kunde vara på väg att af honom begås; att beräkningen af Juliana Petterssons strafftid varit riktig, så att, om verkställigheten af det henne ådömda straff skett i enlighet dermed, ingen anledning till anmärkning förefunnits; att, ehuru Konungens Befallningshafvande, innan fånge frigåfves, borde undersöka, huruvida den honom ådömda bestraffning blifvit vederbörligen verkställd, likväl i detta serskilda fall, der frigifningen berott derpå, att Fängelsedirektören förväxlat Juliana Pettersson med en annan fånge, hvilkens strafftid efter fångrullan tilländagått den 24 September 1867, någon anmälan från Direktören om tillämnadt frigifvande eller begäran om Konungens Befallningshafvandes tillstånd der-till, i följd af sjelfva sakförhållandet, icke kunnat ifrågakomma; och att det således icke stått i Konungens Befallningshafvandes makt att hindra misstaget; hvarföre Förklarandena hemställt, att åtalet icke måtte till någon ansvarspåföljd föranleda.

Kongl. Hofrätten meddelade utslag den 25 Oktober 1869; och emedan det Juliana Pettersson af Kongl. Hofrätten den 11 September 1866 för andra resan stöld ådömda straffarbete, verkställdt i enrum, der det tagit sin början den 13 i samma månad, skolat fortfara till den 20 November 1867, men likväl upphört redan den 24 nästförutgångna September; ty, och som det ålåge Konungens Befallningshafvande, såsom öfverexsekutor, att hafva tillsyn derå, att ådömda bestraffningar, hvilka skulle undergå i länshäktet, blefve behörigen verkställda; alltså, och då hvad af Herr Landshöfdingen jemte Länsnotarien till befrielse från påföljd af åtalet vore anfördt icke kunde såsom lagligen gällande ursäkt antagas, pröfvade Kongl. Hofrätten, i förmågo af 25 Kap. 17 § Strafflagen, rättvist fälla dem att för underlåtenhet att med erforderlig omtanka handhafva den Konungens Befallningshafvande omedelbart tillkommande styrelse och inseende öfver länshäktet, hvarigenom Juliana Petterssons bestraffning blifvit obehörigen förkortad,

hvar för sig böta, Herr Landshöfdingen ett hundra riksdaler och Länsnotariern femtio riksdaler, hvilka böter skulle tillfalla Kronan.

Detta utslag har vunnit laga kraft.

Sedan, vid granskning af de från länsfängelset i Hernösand inkomna fångförteckningar för år 1867 blifvit anmärkt, att Säbrå Häradsrätt, der en tillförordnad Domhafvande då fört ordet, genom utslag den 29 Januari 1867, jemte det Drängen Nils Söderberg från Högmårsvedjan dömdes till fängelse i fyra månader för misshandel å sin hustru, i tre månader för våld å annan person i dennes hemvist, i en månad för våld å annan vid auktionsförrättning och i likaledes en månad för slagsmål å allmän väg, vid sammanläggning af dessa serskilda straff, innefattande tillhoppa en tid af nio månaders fängelse, förklarar, det Söderberg skulle undergå fängelse uti allenast åtta månader, med hvilken bestraffning Söderberg jemväl fått sina omförmälda förbrytelser umgälla, så har jag anmodat Advokatfiskals-embetet i Kongl. Svea Hofrätt, att berörda förseelse i domareembetets utöfning åtala; hvarefter bemälda embete i afgifvet memorial yrkat, att den tillförordnade Domhafvanden måtte, för hvad honom sålunda till last låge, fällas till ansvar, jemlikt grunderne i 25 Kap. 17 och 21 §§ Strafflagen; och har Kongl. Hofrätten, genom utslag den 18 Juni 1869, sig utlåtut; att, emedan, enligt hvad handlingarne utvisade, Säbrå Häradsrätt, i utslag ofvanförstberörde dag, vid sammanläggning af de fängelsestraff, hvartill Söderberg genom samma utslag blifvit för serskilda förbrytelser dömd, förklarar berörda fängelsestraff utgöra tillhoppa åtta månader, ehuru de, rätteligen sammanräknade, innefattade en tid af nio månader, och härigenom vållats, att den sakfælde fått umgälla sina förbrytelser med mindre straff, än det, som för desamma blifvit honom af Häradsrätten ådömdt; ty blefve tillförordnade Domhafvanden, hvilken såsom Häradsrättens ordförande, vore för omförmälda felaktiga beslut ansvarig, fäld att, för den vårdslöshet i domareembetets utöfning, han sålunda låtit komma sig till last, jemlikt 25 Kap. 17 och 21 §§ Strafflagen, böta tjugo riksdaler, hvilka skulle tillfalla Kronan

Äfven detta utslag har vunnit laga kraft.

Rådstufvurätten i Arboga, hvarest Repslagaren N. F. Ljungkrantz sökt, att Trädgårdsmästaren A. W. Seger, som genom kontrakt den 20 November

1865 af Ljungkrantz hyrt en trädgård emot årlig afgift af etthundrafemtio riksdaler och hos Ljungkrantz häftade i skuld för ogulden hyra af tvåhundrastrutton riksdaler 50 öre men försålt all sin egendom och deribland jemväl skörden i nämnda trädgård, måtte varda i konkurstillstånd försatt, hvilken ansökning Seger, deröfver hörd, bestridt, hade genom beslut den 2 September 1867, på den grund, att Seger ej gittat visa, att han å hyran för tiden från den 20 November 1865 till samma dag år 1866 gjort andra eller flera afbetalningar än de å Ljungkrantz' exemplar af kontraktet antecknade, hvaraf följde, att Ljungkrantz egde klar och förfallen fordran hos Seger, hvilken dessutom uppgifvit sig hvarken ega andra tillgångar, än dem han genom köpebref, som vid Rådstufvurätten lagfarits nyssnämnde dag, sig afhändt, ej heller kunna förnöja Ljungkrantz för hans fordran eller derföre ställa antaglig borgen, med åberopande af 1 Kap. 6 § 2 momentet Konkurslagen förordnat, att Segers egendom skulle till hans borgenärens förnöjande afträdas samt offentlig stämning å dem utfärdas.

Med förmälan härom samt företeende af Kongl. Svea Hofrätts den 18 December 1867 gifna utslag, hvarigenom Kongl. Hofrätten, uppå Segers besvär öfver Rådstufvurättens nyssnämnda beslut, förklarar, att Seger icke i anledning af ofvanberörda ansökning kunde förpligtas att sin egendom afträda, och att derföre den beslutade stämningen skulle anses förfallen, har Seger, uti en till mig ingifven skrift, vidare anfört: att, innan Kongl. Hofrättens nu omförmälda utslag kommit vederbörande tillhanda, all Segers egendom blifvit honom fräntagen och till ringa pris försåld, samt tillika framställt det yrkande, att Borgmästaren och en Rådman, som till Rådstufvurättens ifrågavarande beslut medverkat, måtte förpligtas till Seger utgifva ersättning för den honom fräntagna lösegendom med ett i bifogadt värderingsinstrument upptaget belopp jemte ränta derå äfvensom för Seger tillskyndade förluster samt öfriga besvär och rättegångskostnader.

Denna klagoskrift meddelade jag förbemälde Borgmästare och Rådman samt, emedan tillika förekommit, att Rådstufvurättens vid Segers klagoskrift bilagda protokoll syntes vara författadt vidlyftigare, än målets egenskap tarfvat, lemnade på samma gång Protokollsföranden tillfälle att öfver sistberörda anmärkning sig yttra.

Då de utlåtanden, som i anledning häraf inkommo, ej mindre från Borgmästaren och den bland Rådmännen, som jemte honom deltagit i beslutet om Segers försättande i konkurstillstånd, än ock ifrån Protokollsföranden, som äfvenledes var Rådman men tillika bestridde Stadsnotariebefattningen och i sådan egenskap fört protokollet, ej syntes mig tillfredsställande, anförde jag i skrifvelse till Advokatfiskalsembetet i Kongl. Svea Hof-

Hofrätt den 22 November 1868: att det syntes mig vara klart, att det vore i 1 Kap. 2, 3 och 4 §§ af gällande konkurslag och endast i dessa §§ som lagstiftaren uppställt grunderna för borgenärens rätt att få gäldenär, äfven emot hans bestridande, försatt i konkurstillstånd; att 6 § 2 mom. af samma lag åter innefattade föreskrift om det förfarande, som skulle iakttagas, när borgenär, till följd af någon bland de i föregående §§:na omförmälda grunder, hos Rätten sökt, att gäldenärs egendom måtte till borgenärer afträdas, hvarjemte detta moment uppgäfve, huru gäldenären skulle kunna undvika konkurs, hvilken eljest borde ega rum, på borgenärens ansökning, när denna vore stödd på de grunder, som ofvan omnämndes; att det således vore en fullkomligt oriktig uppfattning af konkurslagens anda och mening att anse 6 § 2 mom. kunna tillämpas, lösryckt ur sitt sammanhang med föregående §§, och grundlägga vidsträcktare rätt för borgenärer än den, som i sistberörde §§ är vorden utstakad, enär tvärtom de stadganden i nämnda moment, hvilka icke afsåge Rättens ofvanomförmälda förfarande, åsyftade förmåner för gäldenären; att, om gäldenärens oförmåga att tillgodogöra sig samma förmåner, eller någon af dem, skulle hafva till påföljd konkurs, äfven emot gäldenärens bestridande, de vilkor, lagstiftaren till gäldenärens skydd i föregående 2, 3 och 4 § uppställt för medgifvande af dylik tvungen konkurs, blefve utan ändamål; att sistbemälde Förklarandes antagande, det Segers åtgärd att till annan person försälja all sin lösa egendom borde anses vara ett sådant svikligt afhändande af tillgångar, borgenärer till förfång, som i 4 § af Konkurslagen omnämndes, vore lika oriktigt, emedan, om den sålunda verkställda, vanliga, så kallade lösöreförsäljning vore till sin natur af sådan sviklig och brottslig beskaffenhet, som Förklarandena antagit, lagstiftaren ej kunde hafva tillåtit sådan försäljning ännu mindre, på sätt som skett, genom serskild lag förordna, huru dervid borde förfaras; och att det således vore uppenbart att, såsom Kongl. Hofrätten jemväl i sitt ofvanomnämnda utslag förklarar, här icke varit för handen något bland de förhållanden, på grund af hvilka, enligt lag, till konkurs dömas kunnat.

Beträffande åter den anmärkta vidlyftigheten af Rådstufvurättens protokoll, yttrade jag vidare: att den omständighet, att Ljungkrantz jemte det åberopade hyreskontraktet i hufvudskrift tillika företett en bestyrkt afskrift deraf, varit fullkomlig likgiltig, och att för omnämmandet deraf i protokollet och synnerligast för den deri anställda utredning, i hvilken mån afskriften skilde sig från hufvudskriften, knappast något skäl torde kunna uppgifvas; att nämnda kontrakt i sin helhet intagits i protokollet, oaktadt så ringa del af innehållet varit på frågan inverkan, att detsamma endast

behöft med några få ord anmärkas; att på två ställen funnes omförmäldt och serskildt motiveradt, att och hvarföre en af Rådstufvurättens ledamöter vid behandlingen af ärendet ur Rätten uppstått, ehuru underrättelsen derom lämpligast haft sin plats i serskilde §§, hvilka det icke varit nödigt att för detta mål utskrifva; att Protokollsföranden, som emot beslutet, hvarigenom den af Ljungkrantz gjorda ansökningen utställes till kommunikation, inlagt sin reservation, jemväl bifogat besvärshänvisning, hvilken, enär Protokollsförandens yttrande ej blifvit domstolens beslut, varit fullkomligt ändamålslös; att, då i beslutet, hvarigenom Seger försattes i konkurstillstånd, omförmäldes, att förrättandet af uppteckning öfver Segers tillgångar och skulder uppdroges åt Stadsexekutorn Lindqvist, och tillika nämndes, att serskildt förordnande komme att, efter hvad påföljande § i protokollet skulle utvisa, för Lindqvist utfärdas, det tycktes hafva varit alldeles öfverflödigt att i den §, som handlade om konkursmålet, inrycka allt hvad i den senare §:n om Lindqvists förordnande ansetts nödigt att föreskrifva, men att likväl en jemförelse mellan begge §§:na, af hvilka jag infortrat den senare, utvisade, att allt hvad i förordnandet för Lindqvist blifvit sagdt vore i protokollet öfver konkursmålet upprepadt, och det vidlyftigare och med större omskrifningar, än i det serskilda förordnandet; att dessutom förekomme ordrika och omständliga upprepanden af samma saker, hopande af titulaturer, onödiga omskrifningar, utskrifvande af ordet: paragraf, hvilket eljest i protokoll plögade utmärkas genom tecken m. m.; samt slutligen att en sådan utdragning af stilen egt rum, att bokstäfvernas antal öfverhufvud utgjort åttahundra femtio för hvarje sida i stället för ettusen åtta, som de, enligt den i expeditionstaxan meddelade föreskrift, bort utgöra, hvaraf följt, att expeditionen upptoge tretton sidor nitton rader, då densamma rätteligen skolat inrymmas å elfva sidor tolf rader, och att sålunda lösen för ett ark mera, än som vederbort, uppburits; i anseende hvartill, och då alla de i målets handläggning deltagande ledamöter af Rådstufvurätten haft rättighet och följaktligen jemväl skyldighet att i protokollets justering taga del, och förthy ansvaret för protokollets öfverflödiga vidlyftighet borde drabba dem alla, men ansvaret för felaktigheten i utskrifningen endast protokollsföranden, jag anmodade Advokatfiskalsembetet att emot Borgmästaren, ene Rådmannen samt Protokollsföranden föra talan för de fel, som blifvit en hvar af dem till last förda.

Sedan, i följd häraf, bemälda embete afgifvit memorial, så hafva, uti förklaringar deröfver, *Borgmästaren och ene Rådmannen* hufvudsakligen anført: att de aldrig förnekat sammanhanget emellan 1 kap. 2, 3 och 4 §§:na samt 6 § 2 mom. i Konkurslagen och ej ville bestrida, att de i beslutet, hvarigenom Seger försattes i konkurs, bort af förstnämnde §§ jem-

väl åberopa 4 mom. i 2 och 3 §; att det, genom hvad i målet förekommit, vore upplyst, att Ljungkrantz egde fordran hos Seger, om ock ej förfallen, och att deraf, och då Seger jemväl häftade i annan skuld, varit tydligt, att han, genom att medelst köpebref till Per Jonsson i Ljungås afhända sig alla sina tillgångar, måste antagas hafva handlat svikligt och till förfång för sina öfriga borgenärer samt derigenom möjliggjort tillämpningen af 1 kap. 2 § 4 mom. i Konkurslagen, helst desse borgenärers fordringar ej behöfde, såsom i 3 § föreskrefves, vara klara och förfallna; att det svikliga i nämnda förfarande vore, i betraktande af den valuta, Per Jonsson, enligt det köpebrefvet åtecknade qvitto, gifvit Seger, fullständigt bevisadt och ådagalades ytterligare deraf, att samma egendom, som sålunda blifvit till Per Jonsson förytttrad för etthundranittiotvå riksdaler 50 öre, derefter å auktionskammaren i Arboga för konkursboets räkning sålts för trehundra sjutton riksdaler 13 öre; samt, i afseende å den anmärkta vidlyftigheten af protokollet, att detsamma utan föregången justering inför Rådstufvurätten eller Borgmästaren blifvit af Protokollsföranden expedieradt, och att derföre denne ensam vore för nämnda felaktighet ansvarig; samt af *Protokollsföranden*, rörande sistberörda fråga eller protokollets beskaffenhet: att han medgäfvit riktigheten af nyssnämnda uppgift, angående protokollets uteblifna justering; att, beträffande de framställda anmärkningarna vid sättet för protokollets affattande, Konkurslagen uttryckligen föreskrefve, att hvarje handling, som i konkursmål till domstol ingäfvades, skulle i två exemplar inlemnas, och att, om samma handlingar afveke från hvarandra, det vore en ordentlig protokollsförandes pligt att derom göra anmärkning, synnerligast då olikheten förekomme i de delar, hvilka, såsom i förevarande mål, låge till grund för den gjorda ansökningen; att en domstolsledamots jämsförhållande omnämndes på två ställen, emedan Rådstufvurätten på den tid, som förflutit emellan första beslutet i målet och detsammans fortsatta behandling längre fram på dagen, förehaft ärenden, i hvilkas afgörande bemålde ledamot, såsom ej jäfvig, varit skyldig att deltaga; att den summariska besvärshänvisning, Protokollsföranden låtit åtfölja sin reservation i afseende på ansökningens utställande till kommunikation, just ådagalade, att han dermed icke åsyftat annat, än att visa, det han ansett Rådstufvurättens uraktlåtenhet att vid sitt beslut meddela slik hänvisning ej kunna godkännas; att det ej skulle kunnat annorlunda än såsom en försummelse anses att ej meddela gäldenär hvad denne emot den förordnade uppteckningsmannen hade att iakttaga; samt att Protokollsförandens åtgärd att intaga handlingar i den form de blifvit ingifna ej borde anses annorlunda än såsom ett sträfvande efter en väl behöflig redighet i expeditionen.

Sedan Advokatfiskalsembetet lemnat mig del af ofvanintagna förklaringar, har jag i skrifvelse till bemälda embete förklarat, det jag, i följd af Protokollsförändens underlåtenhet att protokollet justera, funne ansvarigheten för detsamma beskaffenhet hvila endast på honom, hvilken tillika borde vidkännas serskild ansvarspåföljd för berörda underlåtenhet; och har der- efter Advokatfiskalsembetet i afgifvet slutpåstående yrkat, att dels Borgmästaren och den Rådman, som bidragit till Rådstufvurättens beslut, i följd hvaraf Segers tillgångar blifvit utan laga skäl till hans borgenärer öfverlemnade och sedermera försålda, måtte fällas till ansvar, enligt grunderna för 25 kap. 17 och 21 §§ Strafflagen, samt derjemte förpligtas utgifva skäligt skadestånd till Seger, dels ock Protokollsföränden, för det han underlåtit justera protokollet, och för det detta varit författadt vidlyftigare, än erforderlig tydlighet och målets egenskap tarfvat, samt dessutom för det att det till Seger utfärdade exemplar af samma protokoll ej varit utskrifvet, i enlighet med 7 § i Kongl. Förordningen den 30 November 1855, måtte, jemlikt ofvan åberopade §§ i Strafflagen samt 17 § i nyssnämnda Kongl. Förordning dömas att böta för det han till vederbörande expedierat protokollet, ehuru detsamma varit ojusteradt, femtio riksdaler, samt för de båda expeditionernas obehöriga vidlyftighet, efter tjugu riksdaler för hvardera, fyratio riksdaler; hvarjemte Seger i ytterligare ingifven skrift förnyat sina förut framställda ersättningspåståenden enligt bifogad uppgift å honom tillskyndad förlust och kostnad.

Sedan vederbörande afgifvit förklaringar öfver nu anförda slutpåståenden, meddelade Kongl. Hofrätten utslag den 21 December 1869 och yttrade: att Kongl. Hofrätten funne ifrågavarande af Rådstufvurätten den 2 September 1867 fattade beslut, hvarmedelst Seger blifvit försatt i konkurs-tillstånd, icke vara af beskaffenhet, att de af Rådstufvurättens ledamöter, som medverkat till samma beslut, derigenom ådagalagt oförstånd eller oskicklighet eller eljest, såsom i den af Advokatfiskalsembetet åberopade 17 § i 25 kap. Strafflagen sägs, förfarit felaktigt, så att ansvar derå följa borde, hvarföre Kongl. Hofrätten pröfvade rättvist Borgmästaren och förbemälda Rådman från den emot dem i detta mål anställda ansvars- och ersättningstalan befria.

Vidkommande deremot åtalet emot Protokollsföränden, så emedan han erkänt, att det af honom uti ifrågavarande konkursmål förda protokoll icke, innan detsamma till parterna utlemnats, blifvit i behörig ordning inför öfrige ledamöter i Rådstufvurätten eller Ordföranden justeradt, och vidare förekomme, ej mindre att Protokollsföränden författat nämnda protokoll vidlyftigare, än målets egenskap tarfvat, i så måtto, att han vid sin från Rådstufvurättens serskilda beslut yttrade skiljaktiga mening bifogat

besvärshänvisning och i protokollet intagit mer än nödigt varit af hvad det serskilda förordnandet för förrättaren af Segers bouppteckning innehållit, än äfven att vid utskrifvandet af berörda protokoll föreskriften i 7 § af Kongl. Förordningen den 30 November 1855 derom, att i medeltal minst trettiosex bokstäfver belöpte å hvarje fullskrifven rad, icke iakttagits; ty, och då genom sistberörda felaktigheten inträffat att, ehuru till expeditionen rätteligen två ark bort användas, likväl det åt Seger utfärdade, i Kongl. Hofrätten företedda exemplaret derutöfver blifvit med ett ark förlängdt, och lösen Seger påförd för tre ark, blefve, i förmågo af 25 kap. 17 § Strafflagen och 17 § i Kongl. Förordningen den 30 November 1855, Protokolls-föranden fäld att böta för försummelsen att justera protokoll femtio riksdaler och för det han brutit emot 6 och 7 §§ i sistnämnda Kongl. Förordning tjugu riksdaler, af hvilka böter de förra tillfölle Kronan och de senare Kronan, Advokatfiskalen och Seger till lika del hvar.

Till följd af hvad som under åtalets handläggning hos Kongl. Hofrätten blifvit utredt, har jag ansett mig kunna låta saken vid denna utgång bero.

Härmed är redogörelsen för utförda åtal slutad. Han har denna gång upptagit större arktal än vanligt, hvartill orsaken är att söka ej så mycket i åtalens mängd som icke fastmer deri, att flera bland dem varit af vidlyftig beskaffenhet.

Någon gång har jag hört den anmärkning framställas, att åt redogörelsen för denna del af Justitie-Ombudsmannens verksamhet egnas alltför stor del af hans embetsberättelse, synnerligast i betraktande deraf, att de flesta bland åtalen icke röra ämnen, som hafva något framstående interesse i juridiskt afseende. Detta kan i viss mån medgifvas, utan att ett slikt medgifvande innebär tillräcklig grund för vidtagande af förändring i ett häfdvunnet förfarande, och detta af flera skäl.

En embetsberättelse af förevarande art — låt vara att densamma hufvudsakligen sysselsätter sig med rättsskipningen — är dock icke en juridisk tidskrift, som måste hafva till syftemål att ur hela mängden af gifna rättsfall utsofra dem, hvilkas behandling och afgörande erbjuda det största vetenskapliga eller praktiska interesse. Embetsberättelsen är begränsad inom omfånget af de rättsfall, som varit föremål för åtgärd af det embete, för hvars verksamhet densamma redogör. Men skall denna berättelse då nödvändigt upptaga *alla* nyssnämnda fall, eller bör icke bland dem lämpligen utgallras de, som hafva ett verkligt juridiskt interesse? — På denna fråga

kan icke annat svar gifvas, än det, att, om berättelsen skall tjena för sitt ändamål, att nemligen visa, huru det embete, för hvilket han redogör, blifvit förvaltadt, måste han så troget som möjligt återspegla embetets verksamhet och icke för andra, för densamma jemförelsevis mera fremmande ändamål, framhålla några och undandölja andra bland embetets åtgärder. — Härvid är nu utan tvifvel att vänta den invändning, att Justitie-Ombudsmannens embetsåtgärder i allt fall granskas och blifva föremål för yttrande af Lagutskottet, hvilket har för ögonen icke blott de embetets åtgärder, som genom åtal erhålla en större offentlighet, utan äfven dem, som begrafvas i glömskan, såsom klagomål, hvilka utan åtal afskrifvas, sådana i annan ordning emot embets- och tjenstemäns förfarande förekomna anmärkningar, som fått förfalla o. s. v., och att derföre embetsberättelsens utförlighet uti nu ifrågavarande hänseende icke skulle vara behöflig. Invändningen saknar icke sin vikt ur den synpunkt, hvarur denna embetsberättelse hittills är betraktad, nemligen såsom utgörande endast en redovisning för Justitie-Ombudsmans-embetets verksamhet; men han har tillika ett annat ändamål, hvilket ej heller får lemnas ur sigte. Detta är att framställa lagskipningens tillstånd i landet; och i sådant hänseende torde en fullständig redogörelse för de åtal, hvilka Justitie-Ombudsmannen förordnat, vara af större betydelse och mera upplysande, än blotta omdömen i samma ämne. Men om ock berättelsen bör upptaga *alla* åtal, så kan det likväl ifrågasättas, huruvida det ändock är nödvändigt, att dessa åtal upptagas så utförligt, som vanligen sker, med anförande af hvad de tilltalade till sitt försvar anfört och hvad Advokatfiskalsembetena — de vanliga åklagarena i dessa mål — andragit. Här kommer rättvisans kraf i strid med hvarje författares naturliga åstundan att göra sin literära anrättning så smaklig som möjligt. Utan orättvisa kan nemligen icke den tilltalades försvar utslutas. De bland embets- och tjenstemän, hvilka af Justitie-Ombudsmannen antastas med åtal, äro i allt fall sämre lottade, än de, som — äfven då förseelserna äro lika — åklagas af Justitiekanslern eller af Advokatfiskalsembetet efter någon Hofrätts förordnande, derutinnan nemligen, att de förres felsteg offentliggöras i en embetsberättelse. Det torde vid detta förhållande få anses så mycket billigare att, när de tilltalades förseelser göras till föremål för framställning i tryck, deras försvar dervid icke utelemnas. Och, jemte det denna billighetsfordran villfarits, har äfven den grannlagenhet ansetts vara på sin plats, att så vidt som möjligt undvika utsättandet af de tilltalades namn. Åklagarens anföranden åter intagas dels derföre att sådant oftast erfordras på det att domstolarnes utslag öfver åtalen må blifva fullt begripliga, dels ock af den orsak, att dessa anföranden lemna en stundom behöflig sammanfattning af de serskilda klagopunkter, om hvilka åtalet handlar. —

Af dessa skäl har jag, ehuru redogörelsen för åtalen denna gång upptagit nog stort utrymme af berättelsen, likväl icke tilltrott mig att frånträda gammal ordning för densammas affattande, en ordning, hvilken, likasom hon, enligt hvad här ofvan nämndes, någon gång blifvit klandrad, jemväl haft att hugna sig åt gillande omdömen, tvifvelsutan af det skäl — om också ej af andra — att den del af vår i allmänhet fattiga juridiska literatur, som sysselsätter sig med offentliggörande af præjudikat, derigenom erhåller icke alltid värdelösa bidrag.

Likasom det skett i embetsberättelserne för de två sistförflutna åren, går jag nu att redogöra för inkomna klagomål under år 1869. Dessa hafva utgjort 74, af hvilka 7 föranledt åtal, 27 efter vederbörandes hörande lemnats utan afseende, 37 ansetts icke ledande till någon åtgärd, och 3 ännu äro under handläggning.

Under år 1867 utgjorde klagomålen antal.....	57.
till åtal föranledde.....	5.
efter vederbörandes hörande förföllo.....	17.
utan all åtgärd lemnades.....	34.
under handläggning vid årets slut befanns.....	1. 57.
Under år 1868 åter var klagomålen antal.....	45.
till åtal ledde.....	6.
efter vederbörandes hörande förföllo.....	10.
utan all åtgärd lemnades.....	24.
och under handläggning vid årets slut voro.....	5. 45.

Sålunda har under år 1869 klagomålen antal i icke ringa mån ökats, men deras betydenhet, för så vidt denna kan bedömas efter mängden af åtal, dem de föranledt, minskats, i förhållande till klagomålen år 1868, hvaremot, i jämförelse med dem, som inkommo år 1867, någon märkbar förändring i detta afseende icke visat sig.

Bland de under sistförflutna år äfvensom under ett och annat af de förutgångna anhängiggjorda klagomål hafva några varit riktade emot kommunalstyrelser, kommunala tjänstemän samt gode män och sysslomän så ock Rättens ombudsmän i konkurser. Dessa klagomål hafva ansetts icke kunna af Justitie-Ombudsmannen till pröfning upptagas, enär den för honom gällande instruktion inskränker hans behörighet i så mätto, att han eger föra talan endast emot domare, embets- och tjänstemän, för hvad de i embets- eller tjensteutföring brutit eller försummat. Denna åsigts riktighet har jag icke hört

bestridas: men deremot har den mening offentligen i tryck uttalats, att det vore ett åsidosättande af nämnde instruktions 19 §. *) att icke längesedan, på den väg nämnde § anvisar, någon åtgärd å Justitie-Ombudsmannens sida vidtagits, i ändamål att få nämnda instruktion ändrad och Justitie-Ombudsmannens åtalsrätt så utsträckt, att densamma kunde utöfvas äfven emot förstnämnda slags myndigheter, tjenste- och förtroendemän

Den underlåtenhet, som sålunda påbördats mig, är, jag bekänner det, uppsåtlig; och orsaken dertill har varit den, att, utom den formella oegentlighet, som syntes mig ligga deri, att en Riksdagens ombudsman skulle vända sig till Kongl. Maj:t för att få ändring i den instruktion, som det, enligt 96 § Regeringsformen, tillkommer Riksdagen att utfärda och följaktligen äfven ändra, när sådant erfordras, jag hyst och fortfarande hyser betänkligheter i sak emot nämnda instruktions förändring i den uppgifna riktningen.

Börjande med den anmärkning, att icke någon af de uppräknade myndigheterna, tjenste- eller förtroendemännen, om hvilka fråga är, höra till det slags embetsmän, hvilka icke få af enskilde dragas inför Rätta i och för deras embetsåtgärder, såsom t. ex. domare, tillåter jag mig vidare anmärka, att den ifrågasatta förändringen, enligt min tanke, skulle vara hvarken tidsenlig, ändamålsenlig eller behöfzig. Den är icke *tidsenlig*, emedan sjelfstyrelse är hvad tiden fordrar och sträfvar att verkliggöra i de fria stater, der densamma ännu icke blifvit fullständigt genomförd. Denna riktning uppenbarar sig otvetydigt i vår kommunallagstiftning och kan jemväl i viss mån varseblifvas i den allmänna lagstiftningens bemödande att mer och mer inskränka den allmänna åklagarens åtalsrätt och förbehålla denna åt den enskilde målseganden, såsom det skett t. ex. just i den senaste konkurslagstiftningen. Öfvervakandet af denna sjelfstyrelses verksamhet och de maktmissbruk, till hvilka denna styrelses organer göra sig skyldige, synes under sådana förhållanden icke följdriktigt kunna öfverlemnas åt en allmän åklagare. Detta öfvervakande måste tillhöra allmänheten, kommunen, de enskilda, hvilkas rätt är i fråga. De tidt och ofta förekommande tillfällena att genom fritt val utmönstra dem bland förrbemälde förtroendemän, som genom val tillsättas men missbrukat förtroendet, är det mäktiga medlet att öfver dessa utöfva kontroll. Hvad åter Rättens ombudsmän i konkurser vidkommer, så tillsätts desse visserligen af Rätten eller domaren, men de kunna också af Rätten eller domaren

*) Denna § lyder sålunda: »Skulle, i ärenden rörande allmänna hushållningen eller eljest af allmän beskaffenhet, Justitie-Ombudsmannen förmärka någon anstalt nödig till befrämjande af Konungens och Rikets bästa och vältrefnad, må hos Kongl. Maj:t han ock underdånig anmälan derom göra, till den uppmärksamhet Kongl. Maj:t i nåder finner sådant förtjena.»

domaren utan vidare omständigheter entledigas, när så skäligt pröfvas, och, om vederbörande derutinnan icke göra sin skyldighet, lärer borge-när vara oförhindrad, att för olaga beslut, i detta som i andra afseenden, hos Justitiekanslern, Justitieombudsmannen, eller vederbörande Hofrätt, domaren eller Rätten angifva. När derjemte hvarje enskild person har befogenhet att i föreskrifven ordning söka ändring och rättelse i de kom-munala myndigheternas beslut samt att vid de allmänna domstolarne sjelf tala å de rättsförnärmelser, som genom ofvanbemälde tjänstemän honom till-skyndas, eller att genom angivelse hos allmän åklagare utverka sig dennes bistånd till slikt åtals utförande, då brottet ej är sådant, att det endast af målseganden åtalas må; synes det hvarken vara *behöfligt* att vidare ut-sträcka åtalsrätten i detta fall, ej heller *ändamålsenligt* att, om icke desto mindre ytterligare kontroll i detta hänseende skulle vara erforderlig, för slikt behofs afhjelpande, med serskild åtalsrätt bekläda en i hufvudstaden befintlig embetsman, som icke annorlunda, än genom nyssnämnde allmänne åklagare — till hvilken målseganden sjelf har tillfälle att vända sig — kan utföra åtal i landsorten, helst som denne embetsman, för en så vid-sträckt åtalsrätts utöfning, skulle behöfva serskildt anslag af medel att be-kosta åklagares resor och traktamenten, när dessa kostnader icke kunde den åtalade åläggas, eller af honom gäldas. Härvid kan visserligen invändas, att sistberörda förhållande ändock stundom måste inträffa, då t. ex. åtal skall anställas i följd af klagan öfver tjänstefel, begångna af kronobetjeningen och andra tjänstemän i landsorten. Invändningen eger sin riktighet; och någon gång har verkligen förlägenhet varit för handen derföre att anslag till nyssberörda ändamål icke funnits att tillgå, när fråga uppstått att förordna allmän åklagare att vid domstol i landsorten tilltala tjänstemän och det icke med visshet kunnat förutses, huru åtalet kunde utfalla eller om den tilltalade egde tillgång, att utbetala den kostnadsersättning, hvilken blefve honom ådömd; men dessa fall hafva lyckligtvis varit sällsynta, emedan oftast, när mot bemälde tjänstemän an-gifvits verkliga och bevisliga tjänstefel, dessa fel härrört icke af vrång afsigt, utan af ovarsamhet hos den felande, i hvilka händelser saken kunnat öfver-lemnas till beifran af Konungens Befallningshafvande eller till klagandens eget utförande, efter omständigheterna; men det är gifvet, att om Justitie-Ombudsmannens åtals rätt så betydligt skulle utvidgas och komma att omfatta så många flera myndigheter och personer, än de som nu äro före-mål för hans åtal, de omförmälda praktiska svårigheterna i samma mån måste ökas. — Dessa äro de skäl, som afhållit mig att för ifrågavarande ändamål föreslå ändring i Justitie-Ombudsmannens instruktion.

Utom de ofvanomnämnda sju åtal, som varit föranledda af anmälda klagomål, hafva under det förflutna året tio åtal förordnats, på grund af dels anmärkningar vid granskning af fångförteckningar, dels ock en fånges muntliga klagan vid besök i ett fängelse under embetsresan. De från nyssnämnda granskning sig härledande åtal hafva till största delen rört domares obehöriga dröjsmål att till verkställighet insända utslag meddelade öfver häktade personer. I närmast föregående berättelser är vordet redogjort för åtskilliga förut anställda åtal för enahanda försummelse, på hvilken tillämpats stadgandet i 14 § mom. b, uti Kongl. Förordningen angående expeditionslösen den 30 November 1855, så att sex dagar ansetts vara den längsta tid, som medgåfves för expedition af dylika utslag.

Genom fortsatta anmärkningar öfver dröjsmål i detta afseende hoppas jag att småningom utrota det missförstånd, som visat sig vara rådande i detta ämne, i det vederbörande synas föreställa sig, att för expedierande af dessa utslag skulle vara medgifven lika lång tid som för insändande till Hofrätt af protokoll och utslag i underställda mål; och gör jag mig förvissad, att derefter en snabbare expedition af ifrågavarande slags utslag skall följa, ledande till icke så ringa afkortning i fängelsetiden för de häktade och besparing i kostnaderna för deras underhåll, under den tid af en och annan vecka, som nästan hvarje fånge, äfven de som icke besvärat sig i högre rätt, eljest finge onödigtvis tillbringa i fängelset under afbidan på utslagets ankomst, hvarförinnan detsammes verkställighet ej kunnat börja.

Föremål för anmärkning, om det också icke ensamt för sig föranledt åtal, har varit det förhållande, att åtskillige domare utsatt dagen för sommaringets begynnelse senare, än lagen i 1 § 2 Kap. Rättegångsbalken stadgar. I häröfver afgifna förklaringar har andragits, att tingsgöromålen tilltagit till den grad, att, så vida icke tingen inom domsagan skulle ingå i hvarandra, alla sommaringen icke kunnat begynna under den korta tid, mellan Valborgs och Midsommarsdag, som är anslagen för dessa ting. Till svar härå har jag hänvisat till Kongl. Brevet den 13 Januari 1757, som synes angifva en utväg, att, der sådant är af nöden, på annat sätt, än det i lag stadgade, ordna tingshållningen.

Denna hänvisning har med önskad framgång blifvit begagnad af domare och innevånare i Norra Åsbo härad, på sätt Kongl. Maj:ts nådiga Bref till Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge den 2 September 1869 utvisar.

Och har jag, i anseende till sakens vigt för åtskilliga orter inom landet, trott mig böra här intaga berörda nådiga brefs hufvudsakliga innehåll, så lydande:

»Med förmälan hurusom Norra Åsbo härads röstberättigade innevånare »vid sammanträde inför Häradsrätten den 29 sistlidne Juni, i anledning af »en utaf ordinarie Domhafvanden till dem gjord framställning, enhälligt »beslutat anmoda Eder att, enligt nådiga Brefvet den 13 Januari 1757, »hos Oss begära nådigt tillstånd, att sommartingen i häradet framdeles, så »ofta Domaren funne det nödigt, måtte kunna utsättas att börjas efter Mid- »sommarsdag, men före den 5 Juli hvarje år, hvarjemte häradsboerne upp- »dragit åt Domhafvanden att, medelst insändande af det vid sammanträdet »inför Häradsrätten i ärendet förda protokoll, deras omförmälda ansökning »till Eder öfverlemna, hafven I med underdånig skrifvelse den 2 nästlidne »månad till Oss öfverlemnad de i ärendet inkomna handlingar, hvarvid I »tillika anfört, det I sågen Eder böra inskränka Edert yttrande i anledning »af häradsboernes framställning till vitsordande af det förhållande, att så »väl inom Norra och Södra Åsbo samt Bjäre häraders domsaga som i en »och annan af de öfriga under Eder domvärjo lydande domsagor det vore »förenadt med stora olägenheter att börja alla sommartingen inom dom- »sagan under den i lag föreskrifna tid samt omöjligt att, såsom i lagen syn- »tes förutsättas, under samma tid jemväl afsluta desamma utan öfveran- »strängning för domaren och anlitande af extra arbetsbiträden, som svår- »ligen kunde påräknas.»

»Efter inhemtande af Justitekanslersemetets underdåniga utlåtande »hafve WI funnit godt att, med bifall till förevarande underdåniga fram- »ställning, i Nåder tillåta, att sommartingen i Norra Åsbo härad må, så »ofta Domaren finner sådant nödigt, utsättas att börjas efter midsommaren »men före den 5 Juli; hvilket Eder till kännedom samt vederbörandes för- »ståndigande meddelas.»

Annat, än hvad den nyss slutade redogörelsen för anställda åtal gifver vid handen och hvad jag yttrat om de inkomna klagomålen, skulle jag denna gång icke hafva att meddela angående *lagskipningens tillstånd*, då det säkerligen vore utan ändamål att upprepa de omdömen derom, som i föregående embetsberättelse år efter år influtit, och i hvilka föga något kunde tilläggas eller fråntagas; men emedan denna berättelse utkommer just vid

ett tidskifte, då, efter nya val ett stort antal af ledamöter i den ena af Riksdagens kammare är ombytt, torde en kort framställning af hvad i detta ämne förut blifvit från min sida andraget, här vara på sin plats.

Hvad dervid först beträffar personerna, som med lagskipningen hafva befattning, eller landets domarekorps, har jag funnit denna fortfarande hafva gjort sig förtjent af det vitsord för sjelfständighet, rättsinnighet och oväld, som mina företrädare i embetet uti sina berättelser uttalat.

Beträffande vidare sjelfva lagskipningen, eger hon obestriddigen förtjensterna af en omutlig rättvisa, en upplyst och menniskovänlig anda, men hon arbetar lika obestriddigt med åtskilliga ofullkomligheter. Bland dessa sistnämnda har jag i första rummet upptagit *långsamheten*. Denna har visat sig hos underdomstolarne i rättegångsmålens *idkeliga uppskjutande* från ting till ting, å landet, från rättegångsdag till rättegångsdag i städerna, till hvilket öfverklagade förhållande skulden dock icke är att söka endast hos domstolarne utan ock hos parterna eller förnämligast hos dessas ombud, dålige saksförare, betalda efter rättegångstillfällenas antal och derföre finnande sin uträkning i tvisternas uttänjande. En bidragande orsak till uppskofven är ock de *täta ombytena af ordförande* företrädesvis i Häradsrätterna, enär dessa ombyten medföra frestelse för den ene domhufvanden efter den andre att, med begagnande af än en än en annan uppskofsledning, skjuta från sig afgörandet af svårare eller vidlyftigare mål.*) De olägenheter som åtfölja ombytet af domare låta äfven märka sig vid öfverrätterna, hvilkas ständige ledamöter dragas till andra befattningar, någon gång rätt obetydliga, under det att deras platser vid domarebordet intagas af jembförelsevis yngre och foljaktligen mindre erfarne domare. I sammanhang dermed har äfven blifvit anmärkt det egna, i väsentlig mån genom aflönings sättet tillkomna förhållandet i vårt land, att domareplatserna inom öfverrätterna upptagas icke af äldre, mognare män, som genom långvarig utöfning af underdomarens viktiga kall samlat erfarenhet om landets och folkets förhållanden, utan af yngre män, hvilkas insigter i den beskrifna lagen och goda vilja att göra densamma gällande icke ifrågasättas, men hvilkas kännedom om nyssnämnda viktiga förhållanden, på hvilka lagarne skola tillämpas, inskränker sig till

*) Dessa olägenheter skulle till en icke oväsentlig del afhjelpas, derest en af serskide, i anledning af Rikets Ständers framställning i ämnet, utaf Kongl. Maj:t förordnade komiterade utarbetad *Stagna angående allmänna underdomstolarne på landet m. m.* blefve lag. Deruti föreskiffes, bland annat, dels ökande af de lagtima tingens antal ända till elfva om året dels ock anställande i hvarje domsaga, under vissa förhållanden, af en stadigvarande biträdande domare, som skulle icke allenast öfvertaga åtskilliga domare-embetet tillhörande mindre viktiga bestyr, så att den ständige domaren med odelade krafter kunde egna sig åt tingshållningen, utan ock, vid den ständige domarens förfall, städse i hans ställe förrätta de lagtima tingen.

hvad som nuder ett eller annat års vistande på landet och några tings förrättande kunnat inhemtas, under ledning af någon underdomare, hvilkens beslut och åtgärder de omedelbart derefter, såsom ledamöter i den högre domstolsinstansen, skola bedöma — och mästra.

Den serdeles allmänna klagan öfver rådande ovisshet om hvad lag och rätt är, som alstrats deraf, att i många fall olika domslut i likartade saker från högsta domstolsinstansen utgått, har också i en af mina föregående berättelser utgjort föremål för betraktelse; och jag har der uttalat den oförgrifliga mening, att, utan troget vidhållande af en gång i högsta instansen gifna præjudikat någon tillfredsställande rättssäkerhet icke kan ernås. Ett dylikt præjudikat måste vara lag, till dess det genom lagstiftningens åtgärd undanrödjes. I alla länders lagskipning bildar praxis en nödvändig fyllnad till den skrifna lagens bud, men utan följdriktig tillämpning i högsta domstolsinstansen af en gifven lag, kan icke någon praxis i verklig mening uppstå och utveckla sig.

Ett medel till utbildande af en dylik stadigvarande lagskipningspraxis och till kontroll å de lagskipande likasom å de styrande myndigheterna har under tiden uppgifvits och förordats, bestående i inrättandet af ett *advokatstånd*. Jag har derom uttalat den åsigt, att en dylik inrättning under vissa vilkor kan vara af stor nytta och betydelse, serskildt i nyssnämnda hänseenden, om nemligen hos berörda stånds medlemmar finnas dels de insigter, som erfordras för att de skola kunna, till verklig båtnad för lagskipningen, taga del i utbildningen af ofvanomförmälda praxis, dels ock en redbarhet, jemngod med den, som besittes af ledamöterna i den eller de embetsmannakörpsen, hvilkas åtgärder dessa advokater skola kontrollera; men jag har tillika antydt, att sagda inrättning likväl å andra sidan icke saknar sådana brister, som villåda alla menliga inrättningar, så att äfven med införande af denna inrättning icke all rättfärdighet finge anses uppfylld. Hvad åter beträffar frågan om rätta sättet att bilda ett advokatstånd, har jag erinrat om de orsaker, jag trott hafva vållat, att ett sådant stånd icke hos oss, likasom hos andra nationer på samma bildningsgrad, uppstått, och bland dessa orsaker äfven tillåtit mig räkna den, att »lagboken hos oss varit och är en folkets bok». Detta från flera håll antastade uttryck, tror jag dock låter försvara sig i det sammanhang, hvaruti det det blifvit begagnadt. Det heter nemligen omedelbart efter nämnda uttryck: I denna anda äro våra lagar skrifna, vårt rättegångssätt ordnadt; och derföre har hos oss folket, den läge som den höge, den fattige som den rike, vant sig att sjelft inför domstolarne utföra sina tvister, bestyra om sina angelägenheter, och endast, när hinder för parten sjelf att infinna sig uppstått, anlitat ombud, ej advokater i verklig mening; då deremot i andra länder lagarne antingen icke varit sammanfattade i en bok

eller ock den boks innehåll varit obekant för folket, så att detta aldrig sjelft kunnat utföra och bevaka sin rätt, utan dertill måst använda advokater». Detta synes mig innefatta en förklaring af det klandrade uttryckets mening, som bort freda detsamma från missförstånd, helst denna mening aldrig varit eller kunnat vara den, att vårt folk innehade den fullständiga kännedom om lagboken med dertill hörande författningar, som tillkommer den lagfarne. Jag har icke heller uppstått denna hos folket befintliga lagkunskap, såsom ett skäl emot införandet af ett advokatstånd eller såsom görande ett sådant öfverflödigt; jag har endast uppgifvit nämnda förhållande såsom en bland orsakerna, hvarföre ett advokatstånd hos oss icke uppstått, och såsom ett förmodadt hinder för bildandet af ett sådant stånd. Jag har tillika uttalat den öfvertygelsen, att införandet af ett advokatstånd icke låter sig verkställas med ett penndrag, så vida icke lagstiftaren med ens vill påbjuda, att sakegaren aldrig får uppträda vid domstol och sjelf utföra sin talan eller ombesörja sina angelägenheter, utan deremot detta allt skall verkställas af advokater eller med biträde af sådana; och ett så afgörande steg har jag trott lagstiftaren hos oss ännu icke befinnas hågad att uttaga. Deremot har det synts mig antagligt, att det med hvarje dag vexande behovet af saksförare skall af sig sjelft så småningom föranleda uppkomsten af ett advokatstånd, sådant det efter våra förhållanden kan blifva.*)

*) Såsom bekant är, togs under sistförflutna riksmöte, från Riksdagens sida, ett steg, om man så vill säga, till bildande af ett advokatstånd, genom beslutet om ett tillägg till hvad lagen i 15 Kap. Rättegångsbalken angående laga fullmäktig innehåller, så lydande: »Vid hvarje allmän domstol skola minst två skicklige män bemyndigas att såsom fullmäktige tillbandagå parter, som dem anlita. Desse fullmäktige skola nämnas vid hofrätt och underrätt af rätten sjelf och »vid Högsta domstol af Konungens nedre justitierevision». Under den 14 Juli 1869 afstyrkte Högsta Domstolen bifall till en sådan lagförändring, och Kongl. Maj:ts beslut i ämnet är, när detta skrifves, ännu icke känt. Men huru detta än må utfalla, kvarstår dock det oafvisliga behovet af personer, som ega insigter och redbarhet samt vilja bistå rättsökande i deras angelägenheter, och detta behof förnekas ej heller af de Högsta Domstolens ledamöter, som icke tillstyrkt Riksdagens förslag. Det är svårigheten att finna dylika personer inom hvarje domstols område, som ingifvit sagde ledamöter betänklighet emot ett *ovilkorligt* åläggande för domstolarne att, vid sådant förhållande, meddela ett bemyndigande till saksförarekallet, på sätt Riksdagens förslag innehöller. Ehuru det sålunda gifna behovet tvefvelsutan så småningom skall undanrödja nämnda svårighet, vore det dock att önska, det Riksdagens uttalade syftsmål befordrades på sådana ställen, der berörda svårighet icke förefinnes, såsom vid öfverdomstolar samt i de större städerna; och det saknas icke i 15 Kap. Rättegångsbalken anledning för domstolarne att sjelfmant i besagda riktning taga första steget, såsom ock vid en öfverrätt, nemligen Kongl. Göta Hofrätt, redan skett, genom tillsättande af så kallade Liquidationskommissarier. Serskildt vid öfverrätterna, i hvilka parterne, utan att bo i samma stad der öfverrätten finnes, icke sjelfva kunna bevaka sina rättegångar, blifver bristen på redbara och pålitliga rättegångsombud, om också icke advokater i egentlig mening, mer och mer känubar, i samma mån som oredliga och

I *lagstiftningsväg* har jag ej heller något nytt förslag att framställa. Detta kommer sig ej deraf, att icke åtskilligt på det området kunde vara att göra, om, såsom det heter, tidens alla kraf skulle finna sig tillgodosedda, men om någorstädes äro här den högsta betänksamhet och försigtighet af nöden. Äfven till utseendet ringa förändringar i gällande lagar kunna ofta medföra olägenheter vida större, än de små fördelar, som åsyftas, och detta af det enkla skäl, att äfven den minsta rubbning i någon del af ett sammanhängande helt medför verkningar som på förhand icke kunna beräknas. Mera omfattande förändringar åter i en eller annan gren af lagstiftningen erbjuda visserligen en lättare öfversigt af följderna och medföra icke samma fara af rubbning i lagarnes sammanhang; men komma dessa vidlyftigare lagförändringar för tätt på hvarandra, så hafva de med sig en annan olägenhet nemligen den, att, åtminstone till en tid, osäkerhet och förvirring uppstå ej allenast i lagskipningen utan ock i det allmänna rättsmedvetandet, innan den nya sakernas ordning blifvit fullständigt uppfattad och hunnit rotfästa sig i tänkesättet; och det läser icke förnekas, att tecken af slik art, så i ena som andra afseendet, låtit sig förmärkas, såsom verkningar af de genomgripande lagförändringar, hvilka under det sistförflutna årtiondet följt på hvarandra. Det erfordras icke ringa tid för att en lagstiftning, stödd på nya grundsatsar, skall genomtränga samhället. Är nu detta en obestriddig erfarenhet, så läser det vara ännu obestriddigare, att omstöpningar af jembörelsevis nya lagar, hvilkas betydelse icke hunnit blifva fullt klar för dem, som hafva till sitt kall att tillämpa lagarne eller för dem, som i ändamål att vinna sin lagliga rätt påkalla deras tillämpning, måste, om möjligt, förorsaka vida svårare förvirring i begreppen om rätt och orätt och skapa ett rättstillstånd någon gång sämre, än det man äflats att förbättra.

Det är härofvän yttradt, att tecken visat sig, som antyda, att lagstiftningen befinner sig på sin bana något framom det allmänna tänkesättet. Annorlunda torde icke kunna förklaras det förhållande, att icke sällan klagan förspörjes öfver bristande eller felaktig lagstiftning i ett och annat ämne, deri likväl lag och god lag finnes, och att sålunda lagstiftningen eller de, som lagen tillämpa, få skuld för sådana olägenheter, som endast den enskilde rättsökanden kan afhjelpa. Sålunda, för att anföra ett exempel, hör det till den nyare lagstiftningens grundsatsar att inskränka den allmänna åklagarens talan, så att målseganden i allt flera fall tillerkännes

försumliga ombud allt oftare uppträda och genom tillkännagifvanden i hufvudstadens och landsorternas tidningar locka till sig kunder, hvilkas angelägenheter de sedermera vårdslösa på samma gång de förskingra de dem i och för nämnda angelägenhetens utförande anförtrodda medel.

uteslutande rätt att åtala sådana gerningar, som honom förnära. Betydelsen af denna grundsats synes ännu icke vara fullständigt uppfattad. Rättigheten i detta hänseende tages till godo, men den skyldighet, som svarar deremot, vinner icke samma erkännande. Om härigenom laglöshet uppkommer, så är ju felet icke lagens och icke deras, som skola handhafva lagen, utan deras, som egt att påkalla lagens skydd och icke gjort det. Men samhället, hvars första pligt är att uppehålla rättstillståndet, kan icke låta härvid bero; det måste fordra, att den enskilde medborgaren, som fått sig anförtrodd nämnda rättighet, begagnar henne. I denna riktning bör allmänna tänkesättet utbilda sig, såvida icke lagstiftningen skall nödgas återtaga den andel i rättstillståndets bevakande, hon sålunda öfverlemnad åt enskilda medborgare.

De betänkligheter, som härflyta från ofvan antydda förhållanden, uppmuntra icke till försök på lagstiftningens område, äfven om erfarenheten icke ådagalagt, huru ytterst få af de många förslag till lagförändringar, som vid våra riksmöten blifvit väckta, lyckats vinna framgång. Orsakerna härtill äro likväl icke så svåra att finna. Sedan riksmötena blefvo årliga och icke räckta längre än fyra månader, har det blifvit snart sagdt omöjligt för Lagutskottet att hinna utarbета åtminstone några vidlyftigare förslag till lagförändringar, på grund af enskilda motioner, helst när samtidigt lagförslag från Kongl. Maj:t varit att handlägga, och viktiga frågor inom kommunallagstiftningen — detta nya föremål för Utskottets verksamhet — påkallat behandling. Det är i min tanka ett misstag, hvilket alltför ofta begås, att behovet af en lag eller en lagförändring helt lösligt och i allmänna ordalag antydes, under yttrad eller underförstådd önskan, att Lagutskottet måtte utarbета den äskade lagen eller lagförändringen. Man glömmar härvid, att Lagutskottet icke är en lagkomité som har att utarbета lagförslag. Lagutskottets pligt är, enligt 42 § i Riksdagsordningen, att meddela utlåtande öfver de från Kamrarna dit hänvisade förslag till stiftande af ändring, förklaring eller upphäfvande af civil-, kriminal- och kyrkolag. För Utskottets verksamhet förutsattes alltså ett förslag, och denna fordran är väl icke uppfylld dermed, att en antydan af nyssnämnda art blifvit gjord om motionärens åsigt rörande hvad som i en ny lag borde inflyta eller i en gammal ändras; men hvad som verkligen erfordras för att framställningen skall förtjena namnet af *förslag*, derom kan tvistas. Så mycket tyckes emedertid erfarenheten gifva vid handen, att den, som allvarligen vill åstadkomma en ny lag eller en lagförändring, gör klokast att framlägga sitt förslag affattadt i form af lag med bestämd ordalydelse och åtföljdt af en framställning

ning utaf de grunder, på hvilka förslaget är byggt. Om endast så beskafade motioner i dithörande frågor komme till Lagutskottet, och detta befrädes från allt det ändamålslösa arbete, som nedlägges på pröfningen af omogna och outvecklade förslag i dessa ämnen, skulle utan tvifvel bättre frukter, än de hittills vunna, vara att förvänta af Riksdagens lagstiftningsarbete. I de stora och vidlyftigare lagfrågorna lærer väl i allt fall, Riksdagen komma att hos Kongl. Maj:t begära utarbetandet af de förslag, dem Lagutskottet sedan granskar och Riksdagen gillar eller förkastar. Detta förfaringssätt, i sig sjelf det naturligaste, är redan snart sagdt af nödvändigheten påkalladt, i följd af de förhållanden, som här ofvan blifvit antydda.

För att sätta Riksdagen i tillfälle att närmare följa utarbetningen af den balans utaf oafgjorda mål, som föranledde Rikets Ständers beslut vid 1859 och 1860 årens riksdag att öka antalet af Högsta Domstolens ledamöter, fortsattes i denna berättelse meddelandet af den årligen skeende redovisning för besagda arbetes gång genom intagande utaf:

Sammandrag af Revisions-sekreterarnes Arbets-redogörelse för år 1868.

Balans, vid slutet af år 1867:

Revisionssaker	169.
Skiftesmål	32.
General-auditörs-ärenden	4.
Besvärs- och ansökningsmål	184.
Kabinettsmål	4.
	<u>393.</u>

Inkomna mål under år 1868:

Revisionssaker	446.
Skiftesmål	118.
General-auditörs-ärenden	19.
Kammarrättsmål	4.
Hemställda brottmål	2.
Besvärs- och ansökningsmål	1043.
Kabinettsmål	137.
	<u>1,769. 2,162.</u>

Af gjorda mål under år 1868:

Revisionssaker	469.
Skiftesmål	107.

Transport 576.

Just.-Ombudsmannens Embetsberättelse till 1870 års Riksdag.

	Transport	576.	
General-auditörs-ärenden		17.	
Kammarrättsmål		4.	
Hemställda brottmål		2.	
Besvärs- och ansökningsmål		1086.	
Kabinettsmål		141.	1,826.
<i>Balans till år 1869:</i>			
Revisionssaker		146.	
Skiftesmål		43.	
General-auditörs-ärenden		6.	
Besvärs- och ansökningsmål		141.	336. 2,162.
Balansen, som vid början af år 1868 utgjorde	393		
och vid årets slut	336		
har under årets lopp <i>minskats</i> med	57 mål.		
Af denna minskning belöper på			
Revisionssaker	23.		
Besvärs- och ansökningsmål	43.		
Kabinettsmål	4.	70.	
Deremot har balansen <i>ökats</i> med			
Skiftesmål	11.		
General-auditörs-ärenden	2.	13.	57 mål.

Af de till år 1869 balanserade 146 Revisionssaker hafva inkommit:

år 1867	2.
» 1868	144. 146.

Jemförelse, för de sistförflutna fem år, emellan antalet af:

	<i>Inkomna mål:</i>				
	år 1864.	1865.	1866.	1867.	1868.
Revisionssaker	325.	465.	456.	402.	446.
Skiftesmål	124.	124.	101.	99.	118.
Hemställda mål	13.	7.	6.	2.	2.
Andra mål	1240.	1094.	1207.	1181.	1203.
Summa	1702.	1690.	1770.	1684.	1769.

Afgjorda mål:

	år 1864.	1865.	1866.	1867.	1868.
Revisionssaker	580.	472.	503.	496.	469.
Skiftesmål	133.	134.	105.	111.	107.
Hemställda mål	11.	8.	7.	2.	2.
Andra mål	1245.	1249.	1300.	1213.	1248.
Summa	1969.	1863.	1915.	1822.	1826.

Minskningen i antalet af balanserade *Revisionssaker*, hvilken började

år 1861 med	35.
har fortgått » 1862 »	61.
» 1863 »	229.
» 1864 »	255.
» 1865 »	7.
» 1866 »	47.
» 1867 »	94.
» 1868 »	23.

Summa *minskning* i balansen under åtta år. . 751.

Föredragningen i Högsta domstolen af lagärenden upptog

under år 1864	17 dagar.
» » 1865	43 »
» » 1866	17 »
» » 1867	16 »
» » 1868	9 »

Från Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern har, uppå framställd förfrågan, det svar erhållits, att efter sistförflutna riksmötes början någon förklaring öfver lagen icke blifvit, i den ordning Regeringsformens 19 § bestämmer, meddelad.

Det senast förflutna årets *embetsresa* har omfattat ej mindre Gestrikland, Helsingland och Ångermanland, än ock östra delen af Skåne, Blekinge, Kalmar län, samt delar af Ostergötland och Södermanland. De först-

nämnda, nordliga landskapen besöktes af Herr Revisionssekreteraren m. m. Lindhagen, under mitt vistande utrikes; de sistnämnda åter af mig under hemresan.

Embetsförvaltningen i den Hofrätt, de exsekutionssäten, domkapitel, stads- och landsdomstolar, der besök under nämnda resor skett, har, så vidt genom den dervid verkställda granskning kunnat utrönas, icke gifvit anledning till några anmärkningar af synnerlig vikt. — Vid de ransakningsfängelser, som under nämnda resor besökts, åtminstone vid flertalet af dem, har, i följd af det stora fångantalet, ensamhetssystemet i någon mån måst frånträdas, i det att flera fångar fått inrymmas i en och samma cell; dock syntes dervid, med ett och annat undantag, som på stället anmärktes, urskillning och omtanka varit iakttagna, till förekommande af de olägenheter, en slik sammanflyttning kan medföra. Vid ordningen och snyggheten i dessa fängelser, likasom uti straff-fängelset i Karlskrona, var ingenting att anmärka, och från fångarnes sida förspordes få, och till största delen obetydliga klagomål. — Arbetet med förmyndareförteckningarnes upprättande har fortgått men kan i allmänhet icke sägas ännu hafva uppnått nödig fulländning. Klagomålen öfver otillräckligheterna af detta skydd för de omyndiges egendom, och af de träffade anstalterna för denna egendoms behöriga förvaltning fortfara också samt påkalla skyndsamma åtgärder i den syftning, Riksdagens underdåniga skrifvelse i ämnet sistlidna år antydde. — Konkursernas och lagsökningsärendenas antal syntes vara i nedgående; dock vittnade de till landskanslierna ingångna exsekutionsdiarierna, att en serdeles stor mängd dithörande ärenden, — d. v. s. på utmätning och försäljning af utmätt fast och lös egendom beroende exsekutorialer, förnämligast Konungens Befallningshafvandes utslag i skuldfördringsmål — ännu icke blifvit slutligen handlagd och behörigen redovisad. Granskningen af nyssberörda diariier tillhör Landssekreteraren i hvarje län, och denna granskning förutsätter naturligen tillgång till verifikationer, som bestyrka de i diarierna af underexsekutorerna införda anteckningar. Icke destomindre har jag flera gånger under förflutna år vid mina besök i landskanslierna haft att anmärka, det dylika verifikationer till de insända exsekutionsdiarierna saknades. Denna anmärkning har då blifvit bemött med framhållande af svårigheten för underexsekutorer att undvara dessa för deras trygghet emot fordringsegarnes anspråk nödiga handlingar samt med uppgift, att verifikationerna vid diariernas insändande medföljt, eller ock blifvit serskildt infordrade, men i begge fallen, efter det granskningen försiggått, återstälts till underexsekutorerne. På ett och annat landskansli har, utan afseende på nämnda svårighet, de insända verifikationerna kvarhållits, hvilket förfarande likväl onekligen kan understundom vålla olägenhet för under-

exekutoren. På det att denna olägenhet må förekommas utan att anspråket, det behöriga verifikationer skola finnas vid nämnde diaries, behöfver eftergifvas, har en utväg blifvit funnen, som användes vid ett af de landskanslierna, der jag under resan gjorde besök. Denna utväg, hvilken syntes mig förtjent att vinna tillämpning vid alla landskanslierna, består i användandet af dubbla qvittenser å verkställd redogörelse eller ock dubbla bevis om dervid inträffade hinder, af hvilka handlingar det ena exemplet stannar hos underexekutorn och det andra åtföljer exekusionsdiariet till landskansliet, begge så affattade, att någon betänklighet ej kan uppstå hos den, som bör dem utgifva. De nyssnämnde handlingarne voro, såsom redan är antydt, af två slag, det ena utmärkande, att slutlig redovisning för exekutorialet var lemnad, det andra innehållande, att fordringsegaren för någon orsak återtagit exekutorialet och dermed satt underexekutorn ur tillfälle att vidare handlägga ärendet, hvarigenom denne tillika befriats från ansvar för sålunda inträffadt dröjsmål med exekutionen. Men, då exekutionsdiarierna ofta hafva den anteckning, att »fordringsegaren medgifvit anstånd med skuldens uttagande», utan att han tillika återfordrat exekutorialet, bör äfven för detta fall ett formulär upprättas. Till dessa handlingar nyttjades tryckta blanketter*).

Hvad i öfrigt under ifrågavarande embetsresor förekommit, finnes närmare redovisadt i resediarierna, som komma att till Lagutskottet öfverlemnas.

*) Dessa blanketter hade här nedan framställda form och lydelse:
N:o I (eller qvittenset för slutlig redovisning):

Utm. Diar.

N:o
år

Duppletqvitto att insändas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande.

Såsom redovisning för
. den 18 meddelade
i mål emellan
samt
har jag denna dag hos
. uppburit R:dr öre Riksmünt, som
genom detta duppletqvitto ytterligare erkännes
. den 18

Såsom vittnen härtill underskriva

Till fullgörande af den i 14 § af Instruksen för Justitie-Ombudsmannen lemnade föreskrift angående redovisning för behandlingen af Riksdagens hos Kongl. Maj:t anmälda beslut och underdåniga hemställningar, har jag från Kongl. Stats-departementen förskaffat mig uppgifter:

dels på de så beskaffade beslut och hemställningar, som under sistförflutna års Riksmöte till hvart och ett af nämnda Departement inkommit och blifvit af Kongl. Maj:t gillade, utfärdade och i verket ställda;

N:o 2 (eller bevis, att exsekutorialet är återtaget).

»Utm.-Diar.

N:o

år

Duppletbevis, att till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändas.

Hos har jag denna dag återtagit
 den 18, meddelade i mål
 emellan
 samt
 hvilket genom detta duppletbevis ytterligare erkännes,
 den 18

Såsom vittnen härtill underskrifva»

och kunde följande lydelse gifvas åt

N:o 3 (eller bevis, att fordringsegaren lemnat anstånd med verkställande af exsekutorial):

»Duppletbevis att till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insändas

Utm -Diar.

N:o

år

Hos har jag denna dag anmält, det jag medgivit anstånd till
 med verkställighet af den 18 meddelade
 emellan i mål
 samt
 hvilket genom detta duppletbevis ytterligare erkännes.
 den 18

Såsom vittnen härtill underskrifva»

varande, i enlighet med berörda uppgifter, förteckning upprättad jemväl öfver de Riksdagens beslut och hemställningar, som icke blifvit afgjorda; dels ock rörande de äldre beslut och hemställningar, som i min berättelse till sistförflutna års Riksdag upptogos såsom helt och hållet eller till någon del oafgjorda, samt rörande de åtgärder, hvilka med desamma under tiden blifvit vidtagna.

Nämnda uppgifter tillika med en Tabell öfver de underdåniga skrivelser, som vid nästlidna års riksmöte af Riksdagen aflätos, finnes intagna i Bilagorna till denna berättelse.

Stockholm i Januari 1870.

N. A. FRÖMAN.

Arvid Ulrich.

Bilaga

till

Riksdagens Justitie Ombudsmans Berättelse

1870.

—•••—

STOCKHOLM,
tryckt hos G. W. Blomqvist, 1870.

I.

*Uppgift från de serskilda Kongl. Stats-Departementen på de af Riksdagen år 1869 aflåtna underdåniga skrivelser, jemte anteckning om de åtgärder, som i anledning deraf blifvit vidtagna *).*

I:o Kongl. Justitie-departementet.

1:o Riksdagens underdåniga skrivelse af den 27 Februari 1869, angående val af Justitie-Ombudsman och hans Suppleant. (4.)

1869 den 5 Mars i Statsrådet anmäld och lagd till handlingarne.

2:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatsens Andra Hufvudtitel. (73.)

1869 den 21 Maj och 7 September i Statsrådet anmäld och föreskrifter i ämnet till vederbörande expedierade.

3:o af den 13 Maj 1869, angående färandrade stadganden rörande främmande trosbekännare och deras religionsöfning. (83.)

Efter det Högsta Domstolen öfver förslaget blifvit hörd, förevar ärendet i Statsrådet den 16 sistlidne November, dervid Kongl. Maj:t förklarade ifrågavarande lagförslag böra förfalla.

4:o af den 13 Maj 1869, om upphäfvande af Kongl. Förordningen den 23 Oktober 1860, angående ändring i gällande bestämmelser om ansvar för den, som träder till eller utsprider villfarande lära. (84.)

Den 16 sistlidne November har Kongl. Maj:t, sedan Högsta Domstolen blifvit hörd, med bifall till Riksdagens förslag, låtit utfärda Förordning i ämnet.

*) De vid slutet af hvarje rubrik, inom parentes, utsatta siffertal visa skrivelstens nummer i Tionde Samlingen af Bihaget till Riksdagens protokoll.

5:o af den 13 Maj 1869, om ändring i gällande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges egendom. (87.)

Frågan afvaktar Kongl. Maj:ts nådiga beslut.

6:o af den 13 Maj 1869, angående tillägg till 15 Kap. 2 § Rättegångs-Balken i fråga om fullmäktigskap. (88.)

Sedan Högsta Domstolen öfver förslaget blifvit hörd, har Kongl. Maj:t i Statsrådet den 21 sistlidne Oktober å detsamma vägrat sanktion.

7:o af den 14 Maj 1869, angående ändringar i Konkurslagen. (89.)

Sedan Högsta Domstolen öfver förslaget blifvit hörd, har Kongl. Maj:t i Statsrådet den 5 sistlidne Oktober å detsamma vägrat sanktion.

8:o af den 7 Maj 1869, i anledning af år 1868 verkställd revision af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under år 1866, i hvad samma skrifvelse angår gjord framställning om indragning af Kanslirätten. (53.)

Sedan Kanslirätten blifvit i ämnet hörd, har Kongl. Maj:t infordrat Högsta Domstolens utlåtande, hvilket ännu ej inkommit.

9:o af den 13 Maj 1869, i anledning af väckta frågor angående grundskatternas omsättning i penningar m. m. (82.)

Genom utdrag af Statsråds-protokollet öfver Finans-ärenden den 21 sistlidne Maj har utaf ifrågavarande framställning blifvit till Justitie-departementets föredragning öfverlemnad frågan om upphörande af förmånen för embets- och tjenstemän under sistnämnde Departement att uppbära ränte- eller tiondeanslag efter medelmarkgångspris, jemte forsellöns-ersättning; och har Kongl. Maj:t i Statsrådet den 7 innevarande månad meddelat föreskrift i ämnet.

Stockholm den 18 December 1869.

Ex officio

C. F. W. Lamberg.

2:o Kongl. Utrikes-departementet.

10:o Riksdagens underdåniga skrifvelse den 13 Maj 1869, angående regeringen af utgifterna under Riksstatens Tredje Hufvudtitel. (74.)

1869 den 21 Maj inför Kongl. Maj:t i underdånighet föredragen och derefter till verkställighet befordrad, utom hvad beträffar senare delen af berörde skrifvelse, rörande indragning af Konsulsplatser i åtskilliga hamnar vid Medelhafvet, på det tillfälle måtte beredas att, utan Statsverkets vidare betungande, anställa aflönade konsulter i Newyork och i öfrige platser, der Kongl. Maj:t kunde finna nödigt att de förenade rikenas handelsintressen bevakades, hvilken fråga blifvit den 4 derpåföljande Juni i underdånighet föredragen; och har, med anledning af Riksdagens derom uttryckta önskan, i öfverensstämmelse med af Kongl. Maj:t, efter vederbö-

rande Svenska och Norska embetsmyndigheters hörande i ämnet, den 9 sistlidne Juli fattade beslut, den anordning blifvit vidtagen, att de förenade rikenas Generalkonsulat i Tanger blifvit anförtrodt åt en fremmande magts konsul och derigenom det årliga traktamente af 2,000 R:dr Hamburger Banko, hvilket utgått till platsens förre innehafvare, blifvit indraget; samt att det till konsul Munck Reder å Malta anvisade årliga anslag af 2,000 R:dr Hamburger Banko tillsvidare, under den tid bemälda konsul förestår Generalkonsulbefattningen i Alexandria, icke kommer att utgå.

I sammanhang härmed har ett förslag angående upprättande af ett lönadtt konsulat i Newyork blifvit uppjordt, öfver hvilket förslag vederbörande Svenska och Norska embetsmyndigheter afgifvit yttrande. Denna frågas slutliga afgörande är beroende på ytterligare, ännu icke inkomna upplysningar.

3:o Kongl. Landtförsvars-departementet.

11:o Riksdagens underdåniga skrifvelse af den 22 Mars 1869, angående anslag för år 1869 till fästningsbyggnadsarbeten vid Carlsborg samt å Westra Hästholmen (9).

1869 den 2 April i underdånighet föredragen och vederbörande till behörig efterrättelse meddelad.

12:o af den 3 April 1869, angående försäljning af den till Regementsskrifvare-bostället vid Helsinge regemente Norrbyn hörande andel i laxfisket Hofdan i Ljusne elf. (19.)

1869 den 14 Maj i underdånighet föredragen; och blef Riksdagens härutinnan fattade beslut meddeladt Chefen för Helsinge regemente, med förständigande för bemälda regementschef att föranstalta om försäljning af ifrågavarande fiske-andel till det af Riksdagen bestämda pris 500 R:dr och om försäljningsmedlens förvaltning i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts och Riksdagens derom fattade beslut, men att, derest anbud till detta pris ej erhöles, hos Kongl. Maj:t i underdånighet föreslå de åtgärder, som för de till fiskets bedrifvande nödvändiga byggnadernas återförsättande i brukbart skick kunde finnas erforderliga.

13:o af den 3 April 1869, angående jordafsöndring från Fanjunkare-bostället Stoby vid Skånska Hussar-regementet för Stoby församlings kyrkas och skolas behof. (23.)

1869 den 14 Maj i underdånighet föredragen och Kongl. Maj:ts med Riksdagen i detta ärende fattade beslut meddeladt Arméförvaltningen, till behörig efterrättelse samt vederbörandes förständigande.

14:o af den 3 April 1869, angående afsöndring af jord från Ryttmästarebostället Silfåkra vid Skånska Hussar-regementet för anläggning af kyrka med kyrkogård samt sockenstuga och fattighus åt Kellna församling. (24.)

1869 den 14 Maj i underdånighet föredragen; och blef hvad Kongl. Maj:t med Riksdagen härvid beslutit Arméförvaltningen till behörig efterrättelse och vederbörandes förständigande meddeladt.

15:o af den 7 Maj 1869, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående afsöndring af jord från militieboställslägenheterna Sjöleden och Lökshuset samt bostället Tostarp, för att tilläggas exercisfältet Ljungbyhed. (51.)

1869 den 4 Juni i underdånighet föredragen; och meddelades Arméförvaltningen nådig föreskrift att, i öfverensstämmelse med den af Riksdagen yttrade åsigt angående lämpligaste sättet för afsöndringens verkställande, söka, för tiden intilldess de om boställena för närvarande avslutade arrendekontrakt tilländalöpa, med nuvarande arrendatorer uppgöra öfverenskommelse om ifrågavarande för vapenöfningarna å Ljungbyhed oundgängligen erforderliga hedlotters upplåtande åt Kronan mot möjligen lägsta kostnad, ej öfverstigande de uppskattade afgäldsbeloppen, samt att vidtaga nödiga åtgärder i ändamål att vid blifvande förnyad utarrendering af boställena, derest sådan kommer att ega rum, hedlotterna måtte i behörig ordning varda boställena frånskilda.

16:o af den 11 Maj 1869, angående landtförsvarets organisation. (57.)

1869 den 22 Juni i underdånighet föredragen; och då Riksdagen under närvarande förhållanden ansett sig icke kunna bifalla Kongl. Maj:ts framställda förslag, åsyftande en tillökning i indelta stamtruppens styrka, men, i afseende å vissa båtsmansrotars föreslagna öfverflyttande till Arméen, hemställt, att ifrågavarande rotar måtte, i mån af inträffande afgång, ställas på vakans; skulle transsumt af skrifvelsen, i hvad denna punkt rörer, meddelas Sjöförsvars-departementet, för att på dess föredragning till nådig pröfning af frågan om båtsmansrotarnas ställande på vakans i underdånighet anmälas; men i öfrigt ansågs punkten icke för närvarande till åtgärd föranleda.

Då Riksdagen väl bifallit det framställda förslaget, att till Arméens förstärkande indraga de till stadsvakt i Göteborg nu anslagna 44 rotar i Säfvedals härad, men dervid yttrat den åsigt, att staden Göteborg borde åtnjuta den ersättning här för, hvartill staden kunde vara lagligen berättigad, fann Kongl. Maj:t, vid sådant förhållande, skäl ej förekomma att för närvarande vidtaga någon åtgärd i anledning af Riksdagens förevarande beslut.

I anledning af Riksdagens framställning beträffande Kongl. Maj:ts förslag angående rusthålls-infanteriets ordnande, meddelades Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande nådig befallning, att vid utlysta sammanträden låta till rusthål-

larne framställa det af Riksdagen ifrågasatta erbjudande, samt att angående förloppet vid sammanträdena och rusthållarnes dervid afgifna svar till Kongl. Maj:t inkomma med underdånig berättelse före slutet af påföljande Oktober månad, hvar efter Kongl. Maj:t ville taga under nådigt öfvervägande de vidare åtgärder, som af Riksdagens framställning och rusthållarnes svar å omförmälda erbjudande kunde föranledas.

För vidare pröfning af ärendet i dess belhet hafva nödiga befunna ytterligare upplysningar rörande vissa rusthållsnummer vid Westgöta regemente blifvit från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs län infordrade.

Beträffande frågan om öfverenskommelse med rusthållarne vid beridna rusthålls-regementena och korpserna om Kronans öfvertagande af anskaffning och underhåll af beklädnads-, bevärnings-, remtyg-, häst- och sadelmunderings-persedlar, uti hvilken fråga det af Kongl. Maj:t framställda förslag blifvit af Riksdagen bifallet, anbefaldes Arméförvaltningen att hos Kongl. Maj:t föreslå de vilkor, hvar under dylik öfverenskommelse må kunna afslutas.

I anledning af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts förslag i afseende å förändrad organisation af underbefälsskolorna vid indelta Arméen, anbefaldes Chefen för Fortifikationen och Inspektören för Kavalleriet, hvar för sig, att till Kongl. Maj:t inkomma med yttrande och förslag rörande åtskilliga till organisationen af underbefälsskolorna hörande frågor, den förre i hvad angick infanteriets och den senare beträffande kavalleriets ifrågavarande slags skola; hvarjemte Kongl. Maj:t förklarade sig skola i kommandoväg meddela de i öfrigt för organisationens genomförande erforderliga föreskrifter, såsom om undervisningens bedrivande m. m. Sedan derefter nyssberörda yttranden och förslag inkommit, hafva de deraf föranledda föreskrifter blifvit under den 5 Oktober och 16 November vederbörande meddelade.

I sammanhang med frågan om underbefälsskolornas organisation, och i anledning af hvad Departements-chefens förslag innehölle om upphörande af de till Carlstens fästning och till Grisslehamn utgående kommenderingar ur indelta Arméen, äfvensom af korporalsskolorna å nämnda ställen, behagade Kongl. Maj:t förordna, att berörda kommenderingar och korporalsskolor skulle upphöra, på förra stället från och med den 15 November och på senare stället från och med den 15 September innevarande år, samt att kommandantsbefattningen i Grisslehamn skulle med sistnämnde månads utgång indragas, dock med rättighet för nuvarande Kommendanten att till årets slut uppbära det med befattningen förenade arvode.

I anledning af Riksdagens i den underdåniga skrifvelsen framställda anhållan, att den indragning i Marinregementets nummerstyrka måtte ega rum, som Kongl. Maj:t ansåge med försvarets ordnande på ett tillfredsställande sätt förenlig, täcktes Kongl. Maj:t förordna, att denna punkt skulle, genom transsumt af Riksdagens

skrifvelse, Sjöförsvars-departementet meddelas, för att på dess föredragning Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas.

Hvad för öfrigt i den underdåniga skrifvelsen anmäls derom, att Riksdagen icke kunnat bifalla Kongl. Maj:ts förslag, dels angående en värnepligtslag, dels angående förändrade bestämmelser rörande indelningsverket, samt för manskapets vid indelta och värfvade Arméens tjenstetid, och dels angående Kronans öfvertagande af rekryteringen vid indelta Arméen, i sammanhang hvarmed bifall vägrats till det äskade medgifvandet, att rekryteringskostnaderna under år 1870 finge bestridas af allmänna beväringsskatten, äfvensom Riksdagens anmälan, att, i afseende å de under Litt. F, G och H uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition framställda förslag, Riksdagens Kamrar stannat i olika beslut, hvadan dessa förslag för närvarande förfallit, fann Kongl. Maj:t ej för närvarande påkalla serskild åtgärd.

17:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatsens Fjerde Hufvudtitel. (75.)

1869 den 11 Juni i underdånighet föredragen och meddelades Arméförvaltningen samt Statskontoret, äfvensom i nödiga delar öfriga vederbörande.

Hvad serskildt angick frågan om ersättning till Ryttmästare-bostället Mölleröds kungsgård för en bostället tillhörig, till följd af Finjasjöns sänkning utrifven vatten-mjölqvarn, så anbefaldes Arméförvaltningen att, om hvad Kongl. Maj:t med Riksdagen härutinnan beslutit, samtliga vederbörande förstärka.

18:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatsens Nionde Hufvudtitel. (80.)

1869 den 21 Maj anmäld genom Finans-departementet och transsumt af skrifvelsen, i hvad Landtförsvars-departementet angick, detta Departement meddeladt.

1869 den 22 Juni föredragen genom Landtförsvars-departementet; och, beträffande de åt Majoren C. Th. Adlercreutz och Förrådsförvaltaren C. J. Hafström, vid afgang ur tjenst, beviljade pensioner å allmänna indragningsstaten, Riksdagens beslut vederbörande delgifvet, samt resolution å sådan pension för Kommendanten å Carlsborgs fästning, Majoren N. F. Bergenstråle utfärdad.

För öfrigt utfärdades i vanlig ordning nådiga cirkulärbref, dels till Öfverståthållaren i Stockholm och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen, angående det af Riksdagen anvisade anslag till understöd åt behöfvande, efter 1808 och 1809 års krig kvarlevande Landtvärnsmän; och dels till vederbörande General- samt Regements- och Korps-befäl, angående fortsatt tillämpning under år 1870 af de genom Kongl. Brevven den 9 Februari 1858 och den 6 November 1860 fastställda pensionsstater för Arméens befäl och tjenstemän; hvarjemte Direktionen öfver Arméens pensionskassa meddelades underrättelse om de af Riksdagen för Arméens pensionering anvisade serskilda kreditiv.

19:o af den 13 Maj 1869, i anledning af väckta frågor angående grundskatternas omsättning i penningar m. m. (82.)

Det

Det af denna skrifvelse från Finans-departementet till Landtförsvars-departementet öfverlemnade transsumt i fråga om Riksdagens hemställan rörande upphörande för framtiden af den med vissa tjänster nu förenade förmånen att uppbära ränte- och tiondeanslag efter medel-markegångspris jemte forsellöns-ersättning, föredrogs den 5 Oktober 1869 och ansågs, i hvad denna framställning afser de under Landtförsvars-departementet lydande embets- och tjänstemän, icke för närvarande till särskild åtgärd föranleda, då förslag till sådan reglering af indelta Arméens löner, att denna Armées befäl och öfriga tjänstemän erhålla kontant aflöning, snart komme att Kongl. Maj:ts pröfning underställas.

Stockholm den 27 December 1869.

N. A. Varenius.
Expeditionschef.

4:o Kongl. Sjöförsvars-departementet.

20:o af den 24 April 1869, angående väckt fråga om fyr- och båkafgifters upphörande för fartyg, gående emellan inrikes orter. (35.)

Efter inhemtande af Förvaltningens af Sjöärendena underdåniga utlåtande har Kongl. Maj:t under den 28 September 1869 bifallit Riksdagens underdåniga framställning och låtit, i öfverensstämmelse dermed, utfärda nådig kungörelse i ämnet.

21:o af den 5 Maj 1869, angående ändring af 20 § af Kongl. Instruktionen för kompanicheferne vid Flottans båtsmanskompanier den 6 April 1838. (44.) Anmäld den 14 Maj 1869 och öfverlemnad till underdånigt utlåtande af Förvaltningen af Sjöärendena, hvarefter och sedan nämnda embetsverks yttrande inkommit, ärendet föredrogs den 28 September 1869, dervid beslöts, att nådig kungörelse i öfverensstämmelse med Riksdagens förslag skulle utfärdas.

22:o af den 5 Maj 1869, angående lotsfartygs förläggande under Skagen. (45.) I underdånighet anmäld den 14 Maj 1869 och Förvaltningen af Sjöärendena anbefald att deröfver afgifva underdånigt utlåtande, efter inbekommande hvaraf berörde skrifvelse den 17 December 1869 föredrogs, hvarvid, med afseende å hvad Förvaltningen emot det väckta förslaget anfört, Kongl. Maj:t fann Riksdagens ifrågasvarande framställning icke till någon åtgärd föranleda.

23:o af den 7 Maj 1869, i anledning af år 1868 verkställd revision af statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning år 1866. (53.)

Den 25 Maj 1869 anmäld genom Finans-departementet och, hvad angick Femte Hufvudtitelns räkenskaper, öfverlemnad till Sjöförsvars-departementet samt, efter

Bil. till Just. Ombudsmannens Embets-Berättelse till 1870 års Riksdag.

det Förvaltningen af Sjöärendena inkommit med infordradt underdånigt utlåtande, föredragen den 30 Juni 1869, då föreskrift meddelades om afskrifning af ett i Flottans räkenskaper balanserad belopp.

24:o af den 10 Maj 1869, angående befrielse för fartyg och båtar af viss dräktighet att vid ingående taga lots och erlägga lotspenningar. (54.)

Den 25 Maj 1869 i underdånighet anmäld och öfverlemnad till Förvaltningen af Sjöärendena för att, sedan General-Tullstyrelsen lemnats tillfälle att sig deröfver yttra, inkomma med underdånigt utlåtande i ämnet, hvarefter och sedan bemälda Embetsverk denna befallning fullgjort, ärendet under den 31 December 1869 föredrogs i sammanhang med Riksdagens underdåniga skrifvelse af den 13 Maj 1868, angående befrielse för vissa fartyg att vid utklarering till utrikes ort taga lots och erlägga lotspenningar; hvarvid Riksdagens uti berörda skrivelser i ena och andra hänseendet gjorda framställningar ansågos icke böra för närvarande bifallas, hvar emot, uppå särskilda af Förvaltningen af Sjöärendena härvid anförda skäl, Kongl. Maj:t i nåder beslöt, att nu gällande förordning, angående Lots- och Fyrinrättningen i riket af den 9 Juli 1862 skall undergå nödig befunnen omarbetning.

25:o af den 11 Maj 1869, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om befrielse för Kommendörkaptenen af 2:a klassen vid Kongl. Flottan C. J. F. Kaffe från honom ålagd ersättningsskyldighet i följd af ångkorvetten Orädds förolyckande å Engelska kusten. (60.)

Den 25 Maj 1869 föredragen och behörig verkställighetsåtgärd Förvaltningen af Sjöärendena anbefald i afseende å beloppets afskrifning ur räkenskaperna.

26:o af den 11 Maj 1869, angående Landtförsvarets organisation och ifrågasatt indragning af Marinregementet. (57.)

Den 22 Juni 1869 föredragen genom Landtförsvars-departementet och, i de delar, som omfatta Riksdagens framställningar dels om vissa båtsmanskompaniers och nummers ställande på vakans, dels om minskning i Marinregementets nuvarande nummerstyrka, öfverlemnad till Sjöförsvars-departementet. Sedan vid ärendets föredragning derstädes den 23 Juli 1869 Förvaltningen af Sjöärendena anbefalts att häröfver afgifva underdånigt utlåtande, och detsamma tillika med Befälhafvarnes vid Sjövapnets stationer yttranden numera inkommit, äro Riksdagens ifrågasvarande framställningar under beredning för att Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas.

27:o af den 13 Maj 1869, angående reglering af utgifterna under Riksstatens Femte Hufvudtitel. (76.)

Den 11 Juni 1869 föredragen och, jemte det innehållet af denna underdåniga skrifvelse delgafs vederbörande till kännedom och efterrättelse, nödiga föreskrifter tillika i nåder meddelade i afseende å verkställigheten af dervid fattade beslut.

28:o af den 13 Maj 1869, i anledning af väckta frågor om grundskatternas omsättning i penningar m. m. (82.)

Den 21 Maj 1869 anmäld genom Finans-departementet och öfverlemnad till Sjöförsvars-departementet i den del ärendet angick Riksdagens i sammanhang med denna skrifvelse gjorda underdåniga anhållan om upphörande för framtiden af den med vissa tjänster hittills förenade förmån att uppbära ränte- eller tionde-anslag efter medelmarkegångspris, jemte forsellöns-ersättning; hvilken fråga, hvaröfver Förvaltningen af Sjöärendena under den 2 Juli 1869 anbefalts afgifva underdånigt utlåtande, tillika med detsamma i underdånighet föredrogs den 30 derpåföljande Oktober, hvarvid frågan icke ansågs till någon särskild åtgärd föranleda.

29:o af den 13 Maj 1869, angående reglering af utgifterna under Riksstatsens Nionde Hufvudtitel. (80.)

Den 21 Maj 1869 anmäld genom Finans-departementet och öfverlemnad till Sjöförsvars-departementet i hvad rörde frågan om tvenne kreditiv för upprätthållande af pensioneringen vid Sjöförsvaret tillhörande Stater samt efter föredragning den 30 Juni nödiga föreskrifter i anledning deraf Direktionen öfver Amiralitetskrigsmanskassan och öfriga vederbörande meddelade.

Stockholm den 31 December 1859.

Fr. R. Lorichs.

5:o Kongl. Civil-departementet.

30:o af den 24 Februari, angående beviljade statsbidrag till vägomläggningar inom Kronobergs, Calmar och Jönköpings Län, för beredande af arbetsförtjenst åt den nödlidande befolkningen i detta Län. (2.)

Anmäld den 26 Februari, då Kongl. Maj:t, med fastställande af upprättade planerne för de uti Riksdagens skrifvelse omförmälda tre arbetsföretag, meddelade Styrelsen för allmänna Väg- och Vattenbyggnader erforderliga föreskrifter i afseende å samma arbetens utförande.

31:o af den 20 April, angående ändring af 24 § i Kongl. Förordningen om Landsting. (30.)

Anmäld den 14 Maj, då, med bifall till Riksdagens förslag, nådig kungörelse i ämnet utfärdades.

32:o af den 28 April, angående villkoren för bränvinstillverkning. (31.)

I öfverensstämmelse med hvad Riksdagen för sin del beslutat, är under den 21 Maj nådig kungörelse utfärdad om förändrad lydelse af § 21 i Kongl. Förordningen den 17 Maj 1867, angående villkoren för bränvinstillverkning.

33:o af den 24 April, angående förändring i afseende på Manufaktur-diskontfondens bokföring. (33.)

Sedan Kommerce-kollegium häröfver afgifvit infor dradt utlåtande och deri, på anförda skäl, afstyrkt bifall till hvad Riksdagens förslag angående ett i det uppgifna afseendet ändradt bokföringssätt innehölle; men tillika anmält, att Kollegium, i öfverensstämmelse med sednare alternativet i Riksdagens förslag, förstän digat Manufaktur-diskont-kontoret, att vid hädanefter afgifvande årsräkenskaper bifoga ett särskildt omslut, visande diskontfondens vinst eller förlust samt behållning, oberäknadt de osäkra fordringarne; så har Kongl. Maj:t vid ärendets föredragning den 27 sistlidne Augusti, behagat låta bero vid hvad Kollegium uti ifrå gavarande hänseende redan föreskrifvit.

34:o af den 30 April, om ändring i gällande stadganden rörande den kommunala rösträtten. (36.)

Den 9 November utfärdades två kungörelser i ämnet i öfverensstämmelse med Riksdagens förslag.

35:o af den 5 Maj, angående statsbidrag till vägars anläggning, bro- och hamnbyggnader samt kanaler äfvensom sjösänkningar och andra vattenaf-tappningsföretag. (39.)

Anmäld den 14 Maj, och innehållet meddeladt Styrelsen för allmänna Väg- och Vattenbyggnader, med befallning att i anledning deraf vidtaga på Styrelsen ankommande åtgärder.

36:o af den 5 Maj, angående allmänna vilkor och stadganden i afseende å de statsbidrag, som under riksdagen beviljats för väganläggningar och vägförbättringar, hamnanläggningar, kanaler, m. m. (40.)

Anmäld den 14 Maj, hvarvid Kongl. Maj:t, med gillande af de i skrifvelsen upptagna vilkor och bestämmelser, befallte, att densamma skulle meddelas Styrelsen för allmänna Väg- och Vattenbyggnader, för behörigt iakttagande af hvad på Styrelsen berodde.

37:o af den 5 Maj, angående förändring af Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 26 Oktober 1866, rörande vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker. (41.)

Anmäld den 21 Maj, och förnyad nådig förordning i ämnet utfärdad.

38:o af den 7 Maj, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående upplåtelse till Köpings stad af en del utaf kronolägenheten Byslätten. (52.)

Sedan Stadsfullmäktige i Köping blifvit, enligt Kongl. Maj:ts vid föredragning af denna skrifvelse den 14 Maj fattade beslut, hörde, huruvida de ville ingå på det af Riksdagen för ifrå gavarande områdes upplåtande till staden föreskrifna ytterligare vilkor och Fullmäktige förklarar sig dertill villige, har Kongl. Maj:t den 2 sistlidne September, på de af Riksdagen godkända vilkor, fastställt den ifrå gavarande upplåtelsen.

39:o af den 10 Maj, angående förändrade föreskrifter i afseende på ekonomiska besigtningar. (55.)

Den 21 Maj anbefalltes Arméförvaltningen och Kammar-kollegium, att, efter vederbörandes hörande, med deras yttranden och eget underdånigt utlåtande till Kongl. Maj:t inkomma; hvilket utlåtande dock ännu icke afgifvits.

40:o af den 10 Maj, angående bestämmelser för erhållande af tjenstebefattningar inom de delar af Norrbottens Län, hvaruti Finska eller Lappska språket hufvudsakligen talas. (56.)

Vid underdånig föredragning häraf den 21 Maj, utfärdades nådig kungörelse i öfverensstämmelse med Riksdagens framställning.

41:o af den 12 Maj, angående anslag till fortsättande af arbetena å Nordvestra stambanan samt för uppförande af stationshus i Stockholm. (61.)

Vid föredragning häraf den 14 Maj, förordnade Kongl. Maj:t, att underrättelse om hvad Riksdagen beslutat skulle meddelas Styrelsen öfver Statens jernvägsbyggnader, med befallning att, så fort ske kunde, i underdånighet föreslå den förändring uti innevarande års arbetsplan, som påkallades af den medgifna tillökningen i årsanslaget och af Kongl. Maj:ts beslut om bidrag från Handels- och Sjöfarts-fonden till stationsbyggnaden i Stockholm, samt att sedermera inkomma med förslag till arbetsplan för 1870, jemte underdånigt utlåtande ej mindre i hvilken omfattning inom det medgifna kostnadsbeloppet af 25,000 R:dr, än ock å hvilka särskilda trakter undersökningar med afseende å stambanornas fortsättning lämpligen kunde under nästa år företagas.

42:o af den 12 Maj, i anledning af väckta frågor om uppgörande af plan för framtida jernvägsanläggningar samt sättet för deras utförande. (62.)

Den 25 Maj anmäld, då genom Cirkulärbref Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen, med undantag för Westerbottens, Norrbottens och Gotlands Län, anbefalldes att på lämpligt sätt meddela invånarne i de särskilda länen kännedom om Riksdagens skrifvelse samt tillika underrätta derom, att menigheten eller enskilde, hvilka, under förutsättning af Statens medverkan, ville för åstadkommande af någon jernvägsanläggning sig förena, skulle ega att hos Kongl. Maj:t, inom medlet af Juli månad sådant anmäla samt dervid, eller om hinder mötte sednast inom Augusti månads slut, tillika öfverlemna kostnadsförslag m. m. jemte uppgift om beskaffenheten af det understöd, som företrädesvis önskades, efter dervid äfven angifven grund. Sedan derefter från flere delar af landet slika framställningar till Kongl. Maj:t inkommit, har Kongl. Maj:t, under den 20 sistlidne Augusti, för ärendets behöriga utredning, förordnat en komité att granska de inkomna framställningarne samt, efter införskaffande af ytterligare upplysningar, i de fall sådana ansåges erforderliga, afgifva underdånigt utlåtande i ämnet och dervid särskildt yttra sig rörande de frågor, i afseende å hvilka pröfning af Riksdagen begärts.

43:o af den 12 Maj, angående beviljadt statsbidrag för anläggning af jernväg mellan Nässjö och Oscarshamn. (63.)

Sedan Kongl. Maj:t, vid föredragning häraf den 14 Maj, anbefalt Styrelsen för allmänna Väg- och Vattenbyggnader att inkomma med förslag i afseende å de ytterligare vilkor, som för det beviljade statsbidragets åtnjutande borde af Kongl. Maj:t föreskrifvas, har Kongl. Maj:t den 18 påföljande Juni vissa sådana ytterligare vilkor stadgat, och deribland att före utgången af Augusti månad detta år skulle till Kongl. Maj:ts pröfning och fastställelse aflemnas plan för jernvägsarbetet. Sådan plan har sedermera blifvit af Kongl. Maj:t fastställd.

44:o af den 12 Maj, angående ifrågasatt anstånd med betalningen af 1868, 1869 och 1870 års annuiteter å det för byggande af jernbana emellan Ystad och Eslöf beviljade statslån. (64.)

Anmäld den 14 Maj, och innehållet af Riksdagens skrifvelse vederbörande till kännedom meddeladt.

45:o af den 12 Maj, i fråga om anstånd med amorteringen för år 1868 af det för sänkning af Mada-ån i Åsheda socken af Kronobergs län beviljade lån. (65.)

Denna skrifvelse anmäldes den 14 Maj och blef innehållet deraf vederbörande till kännedom meddeladt.

46:o af den 12 Maj, angående beviljade medel till understödjande af allmännyttiga arbetsföretag för beredande af tillfälle till arbetsförtjenst åt den i följd af 1868 års missväxt nödställda befolkningen i vissa delar af riket. (66.)

Anmäld den 14 Maj, då Kongl. Maj:t, med gillande af upprättade arbetsplaner, af de utaf Riksdagen anvisade medlen beviljade understöd till utförande af åtta särskilda arbetsföretag inom Jönköpings och Kronobergs län, samt meddelade Styrelsen för allmänna Väg- och Vattenbyggnader i afseende härå nödiga föreskrifter.

47:o af den 11 Maj, om ändring i gällande föreskrifter rörande skyldigheten att hålla vägarne i fargildt stånd vintertiden. (67.)

Den 30 Juli anbefaldes samtliga Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att före medlet af Oktober månad till Kongl. Maj:t inkomma med vissa uppgifter enligt dem meddelade formulär.

Sedan dessa uppgifter numera inkommit, är ärendet under beredning till föredragning.

48:o af den 13 Maj, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående upphörande af det till Handels- och Sjöfarts-fonden å Riksstatens Sjetta Hufvudtitel uppförda förslagsanslag, m. m. (71.)

Anmäld den 23 November; och blef innehållet af skrifvelsen Statskontoret meddeladt.

49:o af den 13 Maj, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjetta Hufvudtitel. (77.)

Anmäld den 21 Maj, hvarvid Kongl. Maj:t, jemte godkännande af de beslut, som i afseende å Sjette Hufvudtiteln blifvit, med afvikelse från hvad Kongl. Maj:t föreslagit, af Riksdagen fattade, i nåder förordnade, att afskrift af Riksdagens skrifvelse skulle meddelas Statskontoret till kännedom och efterrättelse i hvad på detta embetsverk ankomme, äfvensom innehållet deraf meddelas öfrige vederbörande förvaltande verk, styrelser och chefer i de delar, som dem särskildt anginge; hvarjemte i afseende å vissa delar af ifrågavarande skrifvelse, deraf föranledda särskilda beslut meddelades.

50:o af den 13 Maj, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående vissa grunder för förvaltningen af Statens jernvägstrafik och särskildt för den dervid anställda personals aflöning, m. m. (86.)

Vid föredragning häraf den 25 Maj behagade Kongl. Maj:t, med godkännande af Riksdagens beslut, i hvad det innefattade afvikelse från hvad Kongl. Maj:t i sin till Riksdagen aflättna proposition föreslagit, angående aflöningen för den vid Statens jernvägstrafik anstälde personal, förklara, att afskrift af Riksdagens skrifvelse skulle Styrelsen för Statens jernvägstrafik meddelas, samt i sammanhang dermed fastställa arvodes-stat för tjänstemän och betjening vid jernvägstrafiken under år 1869.

Stockholm den 27 December 1869.

Aug. Östergren.

6:o Kongl. Finans-departementet.

51:o af den 10 Februari 1869, angående Riksdagskostnadernas bestridande genom Riksgäldskontoret. (1.)

Detta Riksdagens beslut har den 26 i samma månad blifvit Statskontoret till kännedom och efterrättelse i nåder meddeladt.

52:o af den 24 Februari 1869, angående beviljande af medel till undsättning för de i följd af 1868 års missväxt nödlidande delar af riket. (2.)

Vid underdänig anmälan af denna skrifvelse den 26 i samma månad har Kongl. Maj:t emellan de nödlidande länen fördelat de af Riksdagen, enligt Kongl. Maj:ts förslag, beviljade undsättningsmedlen; hvarefter såväl Riksdagens skrifvelse som Kongl. Maj:ts i anledning deraf fattade beslut blifvit vederbörande Embetsmyndigheter till kännedom och efterrättelse meddelade.

53:o af den 22 Mars 1869, angående beviljande af en brudgäfvä till H. K. H. Prinsessan Lovisa vid hennes förestående giftermål med H. K. H. Kronprinsen af Danmark. (8.)

Riksdagens härutinnan fattade beslut har den 2 April 1869 blifvit Riksgäldskontoret till behörig kännedom i nåder meddeladt.

54:o af den 23 Mars 1869, angående val af Fullmäktige i Riksbanken. (10.)

55:o af den 23 Mars 1869, angående val af Fullmäktige i Riksgäldskontoret. (11.)

Den 9 April 1869 hafva förberörda två skrivelser blifvit i underdånighet anmälda, och, såsom icke påkallande någon åtgärd, lagda till handlingarna.

56:o af den 1 April 1869, angående ändring i 12 § af Jagtstadgan. (18.)

Vid föredragning häraf den 14 sistlidne Maj har Kongl. Maj:t, med afseende på hvad Skogs-styrelsen i häröfver infordradt underdånigt utlåtande anfört, icke funnit skäl i nåder bifalla den af Riksdagen i berörda hänseende gjorda framställning.

57:o af den 14 April 1869, angående val af Fullmäktig i Riksgäldskontoret efter aflidne Öfversten T. af Wirsén. (27.)

Den 23 April 1869, i underdånighet anmäld; och, såsom icke påkallande någon åtgärd, lagd till handlingarna.

58:o af den 17 April 1869, angående beviljande af ytterligare medel till undsättning för de i följd af 1868 års missväxt nödlidande delar af riket. (29.)

Riksdagens genom denna skrivelse anmälda beslut har den 20 i samma månad blifvit inför Kongl. Maj:t föredraget, hvaruppå Kongl. Maj:t, efter fattadt beslut rörande de beviljade undsättningsmedlens fördelning emellan de nödlidande länen, vederbörande myndigheter derom förstänligt.

59:o af den 3 April 1869, i fråga om skattefrihet för Tärnaforss lappskoleboställe och Laxnäs kapellpredikantsboställe i Westerbottens län. (20.)

60:o af den 3 April 1869, angående afsöndring från kronohemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Töra n:o 2 på Öland af plats för en folkskolebyggnad med tillhörande tomt och planteringsland. (21.)

Riksdagens genom sistomförmälda två skrivelser anmälda af Kongl. Maj:ts nådiga framställning föranledda beslut har Kongl. Maj:t under den 23 samma månad meddelat Kammarkollegium till efterrättelse och vederbörandes förstänligande.

61:o af den 3 April 1869, angående försäljning af Kronans till Landtmäterikontor hittills begagnade hus med tillhörande tomt i Wisby. (22.)

Riksdagens berörda af Kongl. Maj:ts nådiga framställning föranledda beslut har Kongl. Maj:t under den 7 derpåföljande Maj meddelat Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gotlands län, med befallning att låta anställa behörigen utlyst auktion till ofvannämnda egendoms försäljande för Kronans räkning och de blifvande köpebudena Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställa; hvarjemte skrivelser i ämnet till Kammarkollegium och Öfverintendents-embetet afgått.

62:o af den 3 April 1869, angående kronobrefbäringens skiljande från jordbruket, m. m. (25.)

Medelst

Medelst nådig remiss af den 7 derpåföljande Maj har Kammarkollegium erhållit befallning att, efter samtliga Läns-styrelsernas hörande, uppgöra och till Kongl. Maj:t inkomma med förslag angående såväl sättet för kronobrefbäringens skiljande från jordbruket, som den ersättning, hvilken må billigtvis bära tilläggas dem, som af kronobrefbäringen hittills egt sig begagna; varande Kollegii sålunda infordrade förslag ännu icke till Kongl. Maj:t inkommet.

63:o af den 3 April 1869, i fråga om upplåtelse under ständig besittningsrätt af åtskilliga lägenheter å Kungsörs kungsladugård (26.)

Den 23 samma månad i underdånighet föredragen; och blef Riksdagens beslut, i följd hvaraf förevarande afsöndringsfråga förfallit, Kammarkollegium till kännedom och vederbörandes förstärkt meddeladt.

64:o af den 24 April 1869, angående revisionen af de under Kommerskollegii förvaltning ställda fonder. (32.)

Uti häröfver den 18 sistlidne Juni på nådig befallning afgifvet underdånigt utlåtande har Kamrätten tillkännagifvit, dels att, sedan Kongl. Maj:t den 6 December 1867 förordnat att räkenskaperna rörande nämnda fonder och medel, med undantag af Manufakturdiskontfonden, skola till Kamrätten aflemnas sednast före utgången af April månad, året näst efter det, hvilket räkenskaperna omfattade, hinder icke mötte för, att Kamrättens Öfverrevisions-departements granskning af dessa räkenskaper må innevarande år och framgent blifva avslutad så tidigt, att hvarje års räkenskap, sålunda granskad, kan tillhandahållas nästföljande årets Statsrevisorer, dels att Kamrätten uti sådant hänseende meddelat vederbörande Revisionskontor behörig föreskrift; och har Kongl. Maj:t den 14 derpåföljande Juli funnit godt låta bero vid hvad Kamrätten uti detta mål redan åtgjort.

65:o af den 24 April 1869, angående eftergift af danaarf efter Skomakaren Anders Olsson i Gatatorp och Skarprättaren C. M. Lindmans enka. (34.)

1869 den 14 Maj i underdånighet anmäld, då Kongl. Maj:t för Dess del i nåder bifallit hvad Riksdagen i afseende å ifrågavarande sterbhusmedel medgifvit, och låtit hvad i ärendet blifvit beslutat meddelas Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i de särskilda länen, för vederbörandes förstärkt meddelande.

66:o af den 5 Maj 1869, angående de i 63 § Regeringsformen föreskrifna kreditivsummor. (38.)

Den 14 i samma månad i underdånighet anmäld, och Statskontoret till behörig kännedom i nåder meddelad.

67:o af den 7 Maj 1869, i anledning af revision utaf Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under år 1866. (53.)

I anledning häraf har Kongl. Maj:t under den 25 samma månad dels låtit utfärda nådig kungörelse om Riksdagens beslut angående ändrad lydelse af 3 mom. uti 7 § af gällande Instruktion för Riksdagens Revisorer, i hvad som rör deras be-

fattning med Statsverket, dels befallt, att hvad Riksdagen för öfrigt uti förevarande skrifvelse yttrat och hemställt skulle medelst transsumter af samma skrifvelse jemte protokollsutdrag meddelas vederbörande andra Stats-departementer för att, uppå deras föredragning, varda Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och afgörande understäldt.

68:o af den 5 Maj 1869, angående tullbevillningen. (42.)

Efter inhemtande af Kommerskollegii och Generaltullstyrelsens infortrade underdåniga utlåtande har Kongl. Maj:t den 10 sistlidne September låtit utfärda ny Tulltaxa att gälla från och med den 1 Januari 1870.

69:o af den 5 Maj 1869, angående stämpelpappersafgiften. (43.)

Efter inhemtande af Statskontorets underdåniga utlåtande har Kongl. Maj:t under den 23 sistlidne Juli, med tillämpning af Riksdagens beslut, låtit utfärda ny förordning angående stämpelpappersafgiften samt hvad vid kontrollen och uppbörderna deraf bör iakttagas, att från och med nästkommande års början och intill slutet af det år, under hvars lopp ny stämpelpappersbevillning varder af Riksdagen fastställd, lända till efter rättelse.

70:o af den 11 Maj 1869, angående upphörande af tackjernstionde, m. m. (59.)

Under den 14 samma månad har ifrågavarande underdåniga skrifvelse blifvit inför Kongl. Maj:t anmäld och, såsom icke erforderande åtgärd, lagd till handlingarna.

71:o af den 7 Maj 1869, med reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning. (46.)

I anledning här af har allmän kungörelse under den 20 Augusti 1869 blifvit i nåder utfärdad.

72:o af den 7 Maj 1869, i fråga om ett nytt myntsystem, grundadt på guld. (48.)

I underdånighet anmäld den 7 September 1869, då Kongl. Maj:t i nåder uppdragit åt en serskildt tillförordnad Komité att rörande berörda fråga, efter utredning af alla på dess lösning inverkan omständigheter, till Kongl. Maj:t afgifva underdånigt betänkande, med förslag till de nya eller förändrade stadganden, som må finnas i ämnet tjenliga och för öfvergången till ett nytt myntsystem erforderliga.

Detta betänkande har ännu icke inkommit.

73:o af den 13 Maj 1869, angående beräkningen af Statsverkets inkomster. (70.)

Enligt nådigt beslut af den 21 samma månad har denna underdåniga skrifvelses innehåll blifvit Statskontoret till kännedom och efter rättelse meddeladt.

74:o af den 11 Maj 1869, angående beskattningen å tillverkningen utaf hvitbetssocker inom landet. (58.)

Sedan Kommerskollegium afgifvit häröfver infordradt underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:t, vid föredragningen af detta ärende den 15 Oktober 1869, låtit utfärda nådig kungörelse om 1:sta och 2:dra punkterna af Riksdagens förevarande beslut; hvarefter — med anledning af de uti 3:dje punkten af samma beslut med-

delade bestämmelser — Kongl. Maj:t den 30 påföljande November medgifvit att Kommerskollegium finge utse någon lämplig person att i Belgien, Frankrike och Tyska Tullföreningens stater taga kännedom om derstädes använda metoder för beskattning af hvitbetssockertillverkningen.

75:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Första Hufvudtitel. (72.)

Enligt nådigt beslut den 21 samma månad har innehållet af förevarande skrifvelse blifvit Statskontoret och Riksmarskalks-embetet till kännedom och efterrättelse meddeladt.

76:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjunde Hufvudtitel. (78.)

Under den 21 samma månad i underdånighet anmäld; och har dervid Kongl. Maj:t dels infortrat Öfverdirektörens vid Mynt- och Kontrollverken underdåniga utlåtande öfver Riksdagens förslag att exemplar af vid Myntverket präglade mynt och medaljer skulle utlemnas till sådana större institutioner, som vore för allmänheten tillgängliga, dels ock, beträffande Postverket, fastställt detta Verks utgifts-stater för år 1870, sådana de blifvit af Riksdagen beslutade, dels i fråga om Tullverket, anbefalt Generaltullstyrelsen att afgifva underdånigt yttrande i anledning af Riksdagens beslut om indragning af samtliga Distrikthefsbefattningar jemte dervid anställda expeditioner, äfvensom att inkomma såväl med underdånigt förslag rörande indragning till Statsverket af den hos Styrelsen fallande lösen för fullmagter och resolutioner samt af sigillpenningar och auktionsprovision vid försäljning af sjöskadadt gods, som ock med nytt förslag till normalstat för Tullverket, dels ock, i afseende å Skogsväsendet, anbefalt Skogsstyrelsen att efter vederbörandes hörande afgifva underdånigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagen yttrat om undervisningens i Skogsväsendet förläggande till Teknologiska Institutet eller någotdera af Landtbruksinstituterna; hvarjemte hvad Riksdagen beslutit angående regleringen af utgifterna å öfriga delar af Sjunde Hufvudtiteln i nåder blifvit vederbörande Embetsverk och myndigheter till kännedom och efterrättelse meddeladt.

Sedermera har Kongl. Maj:t dels den 23 Juli, efter inhemtande af Generaltullstyrelsens yttrande och förslag, fattat nådiga beslut i fråga om indragning af Distrikthefsembetena med deras expeditioner samt af ofvanberörda vid Tullverket fallande sportler och i sammanhang dermed fastställt Tullverkets utgifts-stater för år 1870, dels ock den 10 innevarande December, sedan ny Instruktion för Skogsstyrelsen och Skogsstaten blifvit den 19 förutgångne November utfärdad, meddelat erforderliga förordnanden angående Skogsstyrelsen, Skogsstaten och Skogsläroverkens organisation och utgifts-stater.

77:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Nionde Hufvudtitel. (80.)

Vid föredragning häraf den 21 samma månad har Kongl. Maj:t i nåder befalt att innehållet af förevarande underdåniga skrifvelse skulle meddelas ej mindre Statskontoret till kännedom och efter rättelse, än äfven öfriga förvaltande myndigheter, i hvad dem anginge; äfvensom att för de personer, hvilka fått sig pensioner eller dylika personella anslag anvisade, nådiga resolutioner borde i behörig ordning utfärdas; hvarjemte transsumter af Riksdagens skrifvelse blifvit öfriga Stats-departementen, i hvad den rörde de hvarje af dessa Departementen tillhörande föremål och personer, tillstålda.

78:o af den 13 Maj 1869, angående ersättning af sådana utaf Statskontoret bestridda utgifter, för hvilka statsanslag icke blifvit beviljade. (81.)

Under den 21 samma månad hafva nådiga Bref afåtits till Statskontoret samt Fullmäktige i Riksgäldskontoret angående utbetalningen och dispositionen af de utaf Riksdagen för ifrågavarande ändamål anvisade medel.

79:o af den 13 Maj 1869, angående väckta frågor rörande grundräntornas förvandling i penningar, m. m. (82.)

Den 21 samma månad i underdånighet anmäld, då Kongl. Maj:t dels anbefalt Kammarkollegium att öfver Riksdagens beslut i fråga om förändring i sättet för grundräntans och kronotiondens utgörande, såvidt det afveke från Kongl. Maj:ts proposition i ämnet, afgifva underdånigt utlåtande, dels ock infortrat Statskontorets underdåniga utlåtande angående Riksdagens i samma skrifvelse gjorda framställning om upphörande af Statsverkets magasins- och spanmåls- samt brödbakningsrörelse och om de åtgärder, som i sammanhang dermed borde vidtagas; hvarjemte transsumter af den underdåniga skrifvelsen beträffande jemväl ifrågastäldt upphörande af den med vissa tjänster nu förenade förmånen att uppbära ränte- eller tiondeanslag efter medelmarkegångspris jemte forsellönersättning, skulle öfverlemnas till Justitie-, Landt- och Sjöförsvars-, Civil- och Ecklesiastik-departementerna för underdånig föredragning, i hvad dem särskildt anginge.

Sedan derefter det från Kammarkollegium på sätt ofvan förmåles infortrade utlåtande inkommit, har detta ärende under den 23 Juli blifvit ånyo inför Kongl. Maj:t föredraget, hvarvid Kongl. Maj:t, med gillande af hvad Riksdagen i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga framställning beslutat, låtit utfärda nådig Förordning angående förändring af grundräntor och kronotionde; äfvensom anbefalt Öfverståthållareembetet och Kongl. Maj:ts samtliga öfriga Befallningshafvande att från vederbörande innehafvare af ränte- och tiondeanslag infortra yttranden, huruvida de för berörda anslag ville ingå på den genom nämnda nådiga Förordning stadgade förändring.

Och har Kongl. Maj:t slutligen den 30 November, allt innevarande år, låtit, afvenledes med anledning af Riksdagens ifrågavarande underdåniga skrifvelse, utfärda kungörelse angående förbehåll i afseende å indelt aflöning för embeten af tjänster, som hädanefter tillsättas.

80:o af den 13 Maj 1869, angående upprättadt nytt Reglemente för Riksgäldskontoret. (91.)

Den 18 Juni 1869 har denna skrifvelse blifvit i underdånighet anmäld; och skulle, såsom icke påkallande någon Kongl. Maj:ts åtgärd, läggas till handlingarna.

81:o af den 15 Maj 1869, med ny Riksstat. (92.)

Vid underdånig föredragning häraf den 21 samma månad beslöts att Riksstaten skulle Statskontoret till kännedom och efterrättelse tillställas.

82:o af den 14 Maj 1869, med anmälan om de af Riksdagen beslutade ändringar i gällande bevillningsstadga. (93.)

Efter inhemtande af Kammarrättens den 24 samma månad häröfver infortrade underdåniga utlåtande har Kongl. Maj:t, som icke funnit något att vid de af Riksdagen enligt förberörda skrifvelse beslutade ändringar i nu gällande bevillningsstadga erinra, den 23 derpåföljande Juli låtit utfärda nådig kungörelse angående den af 1869 års lagtima Riksdag åtagna allmänna bevillning.

83:o af den 14 Maj 1869, angående afkortning af böter, ådömda enligt mantalsskrifningsförrordningen. (90.)

Efter inhemtande af Kammarrättens och Högsta Domstolens häröfver afgifna underdåniga utlåtanden, har Kongl. Maj:t den 22 innevarande December låtit i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut utfärda nådig författning i ämnet.

84:o af den 11 Maj 1869, angående särskild skogslagstiftning för Gotland. (68.)

Efter inhemtande af Högsta Domstolens infortrade underdåniga yttrande angående det ifrågavarande lagförslagets öfverensstämmelse med antagna allmänna lagstifningsgrunder, har Kongl. Maj:t under den 10 sistlidne September låtit utfärda nådig Förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse på Gotland.

Stockholm den 27 December 1869.

Henric Lovén.

7:o Kongl. Ecklesiastik-departementet.

85:o af den 30 April 1869, angående godtgörelse till Statskontoret för icke ersatta förskott till utgifter för folkundervisningen. (37.)

Hvad Riksdagen sålunda beslutat har Kongl. Maj:t den 14 Maj 1869 meddelat Statskontoret och Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

86:o af den 7 Maj 1869, angående anslag för anställande af en föreslagen naturvetenskaplig undersökning. (49.)

Kongl. Maj:t har den 14 Maj 1869 härom aflåtit nådiga skrivelser till Statskontoret samt Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

87:o af den 7 Maj 1869, angående Theatercensurens upphörande. (50.)
Kongl. Maj:t har, vid underdånig föredragning den 21 sistlidne Oktober, i nåder anbefalt Öfverståthållarembetet och Kongl. Maj:ts samtliga Befallningshafvande att häröfver afgifva underdåniga utlåtanden, af hvilka endast en del hittills till Kongl. Maj:t inkommit.

88:o af den 13 Maj 1869, angående reglering af utgifterna under Riksstatens Åttonde Hufvudtitel. (79.)
Kongl. Maj:t har den 25 Maj 1869 aflåtit nådiga skrivelser i ämnet till Statskontoret och öfriga vederbörande.

89:o af den 13 Maj 1869, om revision af Kongl. Förordningen om fattigvården och Stadgan rörande försvarlöse m. m. (69.)
Sedan Kongl. Maj:t den 25 Maj 1869 i nåder anbefalt utarbetandet af underdåniga förslag till författningar i omförmälda ämnen, med hufvudsaklig ledning af de utaf Riksdagen antagna grunder, och dessa förslager den 16 September till Kongl. Maj:t inkommit, har Kongl. Maj:t den 17 i samma månad öfver båda förslagen infordrat Öfverståthållare-embetets och Kongl. Maj:ts samtliga Befallningshafvandes underdåniga yttranden, äfvensom i nåder anbefalt Kammarrätten att öfver förslaget till ny Förordning angående fattigvården före den 20 November afgifva underdånigt utlåtande; och har Kongl. Maj:t, efter det ofvannämnda utlåtanden inkommit, den 30 i sistnämnda månad i nåder uppdragit åt en Komité att, efter tagen känedom af dessa yttranden, verkställa granskning af omförmälda förslag och derefter till Kongl. Maj:t inkomma med det underdåniga utlåtande och ytterligare förslag i ämnet, hvartill en sådan granskning må kunna föranleda.

90:o af den 13 Maj 1869, angående förening af folkskolelärare-, klockare- och organisttjenster. (85.)
Kongl. Maj:t har den 25 Maj 1869 häröfver infordrat Domkapitlens underdåniga utlåtanden, hvilka ock till Kongl. Maj:t inkommit.

Förteckning på de i föregående uppgifter intagna af Riksdagen fattade beslut och gjorda framställningar, hvilka icke blifvit i underdånighet föredragna, eller i nåder afgjorda:

Kongl. Justitie-departementet.

5:o af den 13 Maj 1869, om ändring i gällande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges egendom. (87.)

8:o af den 7 Maj 1869, i anledning af år 1868 verkställd revision af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under år 1866, i hvad samma skrifvelse angår gjord framställning om indragning af Kanslirätten. (53.)

Kongl. Utrikes-departementet.

10:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Tredje Hufvudtitel. (74.)

Kongl. Landtförsvars-departementet.

16:o af den 11 Maj 1869, angående Landtförsvarets organisation. (57.)

Kongl. Sjöförsvars-departementet.

26:o af den 11 Maj 1869, angående Landtförsvarets organisation och ifrågasatt indragning af Marinregementet. (57.)

Kongl. Civil-departementet.

39:o af den 10 Maj, angående förändrade föreskrifter i afseende på ekonomiska besigtningar. (55.)

41:o af den 12 Maj, angående anslag till fortsättande af arbetena å Nordvestra stambanan samt för uppförande af stationshus i Stockholm. (61.)

42:o af den 12 Maj, i anledning af väckta frågor om uppgörande af plan för framtida jernvägsanläggningar samt sättet för deras utförande. (62.)

47:o af den 11 Maj, om ändring i gällande föreskrifter rörande skyldigheten att hålla vägarne i fargildt stånd vintertiden. (67.)

Kongl. Finans-departementet.

62:o af den 3 April 1869, angående kronobrefbäringens skiljande från jordbruket, m. m. (25.)

67:o af den 7 Maj 1869, i anledning af revision utaf Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under år 1866. (53.)

72:o af den 7 Maj 1869, i fråga om ett nytt mynts-system, grundadt på guld. (48.)

76:o af den 13 Maj 1869, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Sjunde Hufvudtitel. (78.)

79:o af den 13 Maj 1869, angående väckta frågor rörande grundräntornas förvandling i penningar, m. m. (82.)

Kongl. Ecklesiastik-departementet.

- 87:o af den 7 Maj 1869, angående Theatercensurens upphörande. (50.)
89:o af den 13 Maj 1869, om revision af Kongl. Förordningen om fattigvården och stadgan rörande försvarslöse, m. m. (69.)
90:o af den 13 Maj 1869, angående förening af folkskolelärarc-, klockare- och organisttjenster. (85.)
-

Förteckning å de vid sednaste Riksdagarne till Kongl. Maj:t aflåtna underdåniga skrifvelser, hvilka i Justitieombudsmannens förut afgifna Embetsberättelser finnas upptagna såsom i deras helhet eller till någon del hos Kongl. Maj:t oafgjorde; äfvensom uppgift å de åtgärder, som sedermera blifvit i afseende derå vidtagna.

1:o Kongl. Justitie-departementet.

- 1:o Rikets Ständers underdåniga skrifvelse den 28 Februari 1858, i fråga om lag till ordnande af Notarii Publici befattningar. (225.)
Ärendet har, sedan sist afgifna förteckning, ej undergått vidare behandling.
2:o af den 2 April 1860, angående Sveriges och Norges ömsesidiga förhållanden. (49.)
Sedan nådig Proposition angående antagande af en ny Föreningsakt emellan Sverige och Norge aflåtits till Sveriges Riksdag och Norges Storting, är ärendet beroende på grundlagsenlig behandling af de båda rikenas representationer.
3:o af den 11 Augusti 1860, i fråga om föreskrift till betryggande af besittningsrätt till fast egendom och af in-teckningssäkerhet. (105.)
Ärendet har sedan sist afgifna förteckning ej undergått vidare behandling.
4:o af den 11 Augusti 1860, angående införande af s. k. tjenstehjonsböcker i stället för nu brukliga orlofssedlar. (110.)
1860 den 2 November inför Kongl. Maj:t i Statsrådet anmäld och beror ärendet fortfarande på Kongl. Maj:ts vidare pröfning.
5:o af den 26 Oktober 1860, angående revision och ändring uti gällande lag och författningar rörande utsökningsärenden. (144.)

Den,

Den, på sätt förteckningen den 18 December 1868 utvisar, förordnade Komité har med förslag i ämnet ännu ej till Kongl. Maj:t inkommit.

6:o af den 14 Mars 1863, angående utarbetande af förslag till ny lag rörande vattenrätten. (57.)

I anledning af de, på sätt sist afgifna förteckning omnämner, inkomna utlåtanden öfver komiterades förslag i ämnet har Kongl. Maj:t den 29 sistlidne Januari uppdragit åt en serskild Komité att verkställa en omarbetning i vissa delar af det afgifna förslaget och deruti införa de föreskrifter, som för ängsvattnings befordrande anses lämpliga; och har Komitéen ännu ej med sitt förslag inkommit.

7:o af den 11 November 1863, angående upprättande af förslag till omorganisation af Domkapitlen. (155.)

Sedan, på sätt förteckningen den 18 December 1868 utvisar, allmänna kyrkomötets yttrande inhemtats öfver revideradt förslag i ämnet, har Kongl. Maj:t den 5 sistlidne Januari i Statsrådet föreskrifvit, att frågan skulle öfverlemnas till behandling af den under samma dag i nåder förordnade Komité för ombesörjande af en revision af 1686 års kyrkolag.

8:o af den 28 Maj 1866, angående åtskilliga ändringar i domstolsinrättningen å landet. (55.)

Sedan Rikets Hofrätter inkommit med infordrade utlåtanden öfver den i nåder förordnade Komiténs förslag till förändrade stadganden angående Häradsrätternas arbetssätt m. m., har Kongl. Maj:t den 9 sistlidne November förordnat, att Högsta Domstolens yttrande skulle inhemtas öfver Komiténs förslag till Stadga angående allmänna underdomstolarna å landet samt till Förordning om vissa lagförändringar i sammanhang med antagande af nämnde stadga, hvilket yttrande ännu ej inkommit.

9:o af den 19 Juni 1866, angående föreskrifter rörande ersättningar i händelse af olycksfall vid jernvägstrafiken. (90.)

Sedan Styrelsen för Statens jernvägstrafik med infordradt underdånigt utlåtande öfver ifrågavarande förslag inkommit, beror ärendet på Kongl. Maj:ts vidare pröfning.

10:o af den 20 Juni 1866, angående föreslagen ändring i gällande stadganden om skyldighet att deltaga i kyrkobyggnad. (108.)

Sedan Kammarkollegium afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, afvaktar frågan Kongl. Maj:ts vidare beslut.

11:o af den 13 Maj 1867, rörande åtgärder till domstolsarkivens bevarande. (87.)

Sedan Riksarkivarien och rikets Hofrätter öfver ifrågavarande förslag afgifvit underdåniga yttranden, har Kongl. Maj:t i Statsrådet den 28 sistlidne September meddelat föreskrifter i ämnet, hvarom Cirkulär till vederbörande expedierats.

12:o af den 15 Maj 1868, om vissa åtgärders vidtagande till åstadkommande af kontroll å verkställigheten af utslag, hvarigenom urbota bestraffning ådömts icke häktade personer. (96.)

Sedan Rikets Hofrätter varit hörde, har Kongl. Maj:t den 12 Februari 1869 låtit utfärda kungörelse i ämnet.

13:o af den 12 Maj 1868, angående indragning till Statsverket af de åt civila embets- och tjenstemän upplätta boställen. (71.)

Sedan Kammarkollegium öfver ifrågavarande förslag med inforardt underdånigt utlåtande inkommit, har frågan blifvit remitterad till Rikets Hofrätter, af hvilka Göta Hofrätt ännu ej med yttrande inkommit.

14:o af den 13 Maj 1868, angående väckt fråga om upphörande af sportel-
aflöning m. m. (83.)

Kongl. Maj:ts nådiga beslut i ämnet afvaktas.

15:o af den 15 Maj 1868, angående väckt fråga om den s. k. administrativa domsrättens upphörande och förvaltningens förenkling i vissa hänseenden. (89.)

Kammarrättens, på sätt sist afgifna förteckning förmäler, infortrade utlåtande har ännu ej till Kongl. Maj:t inkommit.

Stockholm den 18 December 1869.

Ex officio

C. F. W. Lamberg.

2:o Kongl. Utrikes-departementet.

16:o af den 6 Maj 1868, angående åtgärders vidtagande för att afhända Svenska Staten ön St Barthelémy. (47.)

De i frågan inledda underhandlingar fortgå.

3:o Kongl. Landförsvars-departementet.

17:o af den 15 September 1860, angående ifrågaställda förändringar i Militieboställsordningen. (126.)

Det från vederbörande Embetsverk infortrade förslag till ny Militieboställsordning har ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

18:o af den 5 Oktober 1860, angående regleringen af utgifterna under Rikstatsens Fjerde Hufvudtitel. (146.)

De förslag dels till förnyad förordning, huru förhållas skall vid besigtningar och öfverbesigtningar, då varor eller färdiga arbeten för landt- eller sjöförsvarets behof

efter kontrakt levereras, och dels till reglemente hvarefter vederbörande vid kronoauktioner för landt- och sjöförsvaret hafva sig att rätta, hvilka, enligt Kongl. Maj:ts den 19 Juni 1866 fattade beslut, skola af Arméförvaltningen och Förvaltningen af Sjöärendena upprättas, hafva ännu icke blifvit af dessa embetsverk afgifna.

19:o af den 17 Oktober 1863, angående regleringen af utgifterna under Riksstatsens Fjerde Hufvudtitel. (133.)

Frågan om indragning af Regementskommissarie- och Mönsterskrifvarettjänsterna vid Arméen är till pröfning anmäld i sammanhang med förslaget till Landtförsvarets ordnande, hvarom här nedan vid Riksdagens skrifvelse N:o 81 af den 13 Maj 1867 omförmäles.

20:o af den 2 December 1863, angående ifrågasatt tillökning i Arméens nuvarande kavalleristyrka. (193.)

Efter det fullständigt förslag till Landtförsvarets ordnande blifvit af Chefen för Landtförsvars-departementet utarbetadt och den 31 December 1868 inför Kongl. Maj:t i underdånighet anmäldt samt hufvudsakligen gilladt, anses denna skrifvelse ej föranleda till vidare åtgärd.

21:o af den 19 Juni 1866, i anledning af Kongl. Maj:ts nådliga propositioner dels angående förändring i grunderna för beväringens-inrättningen samt om bildande af en landstorm, och dels angående grunderna för infanteriets och kavalleriets organisation; m. m. (96.)

Sedan, i anledning af Riksdagens den 13 Maj 1867 gjorda underdåniga framställning, ett fullständigt förslag till Landtförsvarets organisation blifvit för Riksdagen framlagdt, blef denna skrifvelse, såsom ej påkallande åtgärd, den 26 Februari 1869 lagd till handlingarne.

22:o af den 8 Maj 1867, angående regleringen af utgifterna under Riksstatsens Fjerde Hufvudtitel. (61.)

Sedan Kongl. Maj:t, i anledning af Riksdagens uti denna skrifvelse, bland annat, gjorda framställning i sammanhang med beviljade anslag till fästningsbyggnaderna, den 20 Juni 1867 tillsatt en Komité, för att granska planerna för dessa byggnaders utförande, samt denna Komité med betänkan i ämnet inkommit, hafva deretter såväl Vapen- och Befästnings-komitéen som Chefen för Fortifikationen fått sig i frågan yttra.

Vid föredragning af detta ärende den 14 December 1869 har Kongl. Maj:t i nåder bestämt de planer, efter hvilka befästningsarbetena dels i Stockholms skärgård och dels å en del af Carlsborgs fästnings landtfront skola för framtiden utföras.

Vidkommande åter befästningsarbetena i Carlskrona skärgård, fann Kongl. Maj:t pröfningen af de derom framställda förslag tills vidare, och intilldess de numera nedlagda arbetena i berörda skärgård kunde återupptagas, böra anstå.

23:o af den 13 Maj 1867, i anledning af väckta förslag om ändringar i Landtförsvarets organisation. (81.)

Fullständigt förslag till Landtförsvarets organisation har blifvit för Riksdagen år 1869 framlagdt.

24:o af den 2 Maj 1868, angående upplåtelse till Landskrona stad af kronan tillhörig jord derstädes. (35.)

Sedan Arméförvaltningen, efter Chefens för Fortifikationen hörande, afgifvit förslag till bestämmande af det pris, hvartill vall-lotterne må till staden upplåtas, har vederbörandes i Landskrona yttrande häröfver blifvit infordradt och först helt nyligen till Kongl. Maj:t inkommit.

Derefter hafva, i anledning af hvad Stadsfullmäktige i Landskrona och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län i målet anført, handlingarne blifvit till Arméförvaltningen öfverlemnade med föreskrift till Förvaltningen att underdånigt utlåtande i frågan till Kongl. Maj:t afgifva, sedan Chefen för Fortifikationen blifvit i ämnet hörd.

25:o af den 15 Maj 1868, i anledning af väckt fråga om den s. k. administrativa domsrättens upphörande och förvaltningens förenkling i vissa hänseenden. (89.)

Hvilar, i hvad Landtförsvars-departementet rörer, enligt nådigt beslut den 6 November 1868.

Stockholm den 27 December 1869.

N. A. Varenius.
Expeditionschef.

4:o Kongl. Sjöförsvars-departementet.

26:o af den 14 April 1866, angående utarbetande af förslag till ny fördelning af städernas båtsmanshåll. (44.)

Sedan Kongl. Maj:t under den 31 Januari 1868, såsom af den sednast öfver detta ärende afgifna berättelse inhemtas, i nåder bifallit Förvaltningens af Sjöärendena, Kammar- och Kommers-kollegiernas i underdånighet gjorda framställning om vissa afvikelser från förut meddelade föreskrifter i afseende å hufvudgrunderna, hvar efter dem anbefalts att upprätta förslag till ny fördelning af städernas båtsmanshåll, hafva Kollegierna under den 6 sistlidne Oktober inkommit med underdånigt betänkande jemte dertill hörande förslag, hvilka nu äro under handläggning för att Kongl. Maj:ts nådiga pröfning underställas.

27:o af den 6 Maj 1868, angående lindring eller aflösning af båtsmanshåll. (51.)

Den för denna frågas utredning under den 4 December 1868 tillsatta Komité har ännu icke inkommit med det underdåniga betänkandet.

28:o af den 12 Maj 1868, i anledning af år 1867 verkställd revision af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under år 1865. (68.)

Efter det denna skrifvelse, i hvad som omfattade framställning i afseende på Amiralitetskrigsmanskassans räkenskaper, under den 15 Juli 1868 blifvit remitterad till förenämnda kassas Direktion, hvars underdåniga utlåtande afgifvits den 18 derpåföljande Augusti, har, under afvaktan på åtskilliga i anledning deraf infordrade nödiga upplysningar, hvilka sedermera inkommit, frågan förekommit till nådig pröfning den 30 sistlidne Juli, hvarvid nådiga föreskrifter blifvit bemälda Direktion meddelade.

29:o af den 13 Maj 1868, angående befrielse för vissa fartyg att vid utklaring till utrikes ort taga lots och erlægga lotspenningar. (62.)

Sedan Förvaltningen af Sjöärendena den 1 December 1868 inkommit med sitt i denna fråga under den 27 Maj samma år infordrade underdåniga utlåtande, blef detsamma, med föranledande af Riksdagens uti underdånig skrifvelse den 13 Maj 1869 gjorda framställning om befrielse för fartyg och båtar af viss dräktighet att jemväl vid ingående taga lots och erlægga lotspenningar, under den 4 derpåföljande Juni återremitteradt till bemälda Embetsverk, för att i sammanhang med sistnämnda fråga afgifva förnyadt underdånigt utlåtande; och har, efter det yttrande öfver berörda frågor inkommit, desamma under den 31 innevarande December af Kongl. Maj:t tagits under slutlig nådig pröfning, hvarvid, med afseende å hvad Förvaltningen af Sjöärendena, efter Lotsdirektörens hörande, yttrat och anfört, de af Riksdagen gjorda framställningarne funnits icke böra för närvarande i nåder bifallas, hvaremot Kongl. Maj:t beslutat, att den nådiga Förordningen angående lots- och fyrinrättningen i riket af den 9 Juli 1862 skall undergå nödig befunnen omarbetning.

30:o af den 15 Maj 1868, angående väckt fråga om den s. k. administrativa domsrättens upphörande och förvaltningens förenkling i vissa hänseenden. (89.)

Det från Förvaltningen af Sjöärendena under den 16 Oktober 1868 infordrade underdåniga utlåtande, i anledning af vissa uti denna underdåniga skrifvelse förekommande frågor, har först under den 23 dennes till Kongl. Maj:t inkommit, och är ärendet således nu under handläggning.

Stockholm den 31 December 1869.

Fr. R. Lorichs.

5:o Kongl. Civil-departementet.

31:o af den 28 Januari 1860, i anledning af väckta förslag om nya byggnadslagar. (22.)

Skall slutligen anmälas i sammanhang med ett på Ecklesiastik-departementets handläggning beroende ärende.

32:o af den 1 April 1868, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om inlösen af vissa Kronan tillhöriga lägenheter i Falun, för inrättande derstädes af en lägre bergsskola. (11.)

Sedan Stora Kopparbergs läns Landsting icke velat begagna sig af erbjudandet att få för inrättande af den ifrågakända lägre Bergsskolan i Falun inköpa en del af de till f. d. Bergsskolan derstädes upplåtna lägenheter, har Kongl. Maj:t den 10 Augusti 1869 förklarad frågan om användande för berörda ändamål af någon del utaf omförmälde lägenheter hafva förfallit, samt beslutat dels att föreslå näst-sammanträdande Riksdag försäljning af största delen af de åt f. d. Bergsskolan upplåtna gårdar och tomter, dels ock att, i afvaktan på Riksdagens beslut i ämnet, lägenheterne, i den mån de icke ännu för Kronans räkning behöfdes, skulle, genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i länet föranstaltande, under ett års tid från den 1 sistlidne Oktober uthyras.

33:o af den 16 April 1868, angående befrämjande af vattenskadade markers afdikning samt den odlade jordens fullständiga grunddikning. (28.)

Sedan de från vederbörande infordrade utlåtanden i ämnet under loppet af år 1869 inkommit, är ärendet nu under beredning till föredragning.

34:o af den 12 Maj 1868, i fråga om indragning till Statsverket af de åt civile embets- och tjenstemän upplåtta boställen. (71.)

Det från Kammarkollegium och Statskontoret, i hvad angår de under Civil-departementet hörande embets- och tjenstemäns boställen, infordrade underdåniga utlåtandet har ännu icke inkommit.

35:o af den 11 Maj 1868, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition, angående det Franska mått- och vigtsystemets införande i Sverige för medicinskt bruk. (57.)

Sedan Vetenskaps-akademien inkommit med modeller till de nya vigterne m. m., samt Landtmäteri-styrelsen, enligt densamma under den 12 Februari 1869 meddelad nådig befallning, afgifvit förslag till nödiga föreskrifter, är under den 23 sistlidne Juli nådig kungörelse i ämnet utfärdad.

36:o af den 13 Maj 1868, angående ändring i gällande föreskrifter rörande tiden för allmänna vägarnes lagning och grusning. (59.)

Den 25 Maj 1869 utfärdades nådig kungörelse i ämnet.

37:o af den 15 Maj 1868, i anledning af väckt fråga om den s. k. administrativa domsrättens upphörande och förvaltningens förenkling i vissa hänseenden. (89.)

Sedan, på sätt af föregående redogörelse inhemtas, underdånigt utlåtande från Kammarkollegium inforadrats, hvilket utlåtande ännu icke är afgifvet, har någon vidare åtgärd i frågan icke kunnat ega rum.

38:o af den 15 Maj 1868, angående ändring i 86 § af Skiftesstadgan den 9 November 1866. (94.)

Anmäld den 12 Januari 1869, då Kongl. Maj:t, med afseende å hvad Högsta Domstolens fleste ledamöter anfört, icke fann skäl att till detta Riksdagens förslag lemna bifall.

39:o af den 15 Maj 1868, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående ändring i gällande stadganden rörande vinterväghållningen. (97.)

Skrifvelsen anmäldes i underdånighet den 31 December 1868 och ansågs, vid deruti tillkännagifna förhållande, omförmälde fråga hafva för närvarande förfallit.

40:o af den 15 Maj 1868, angående indragning af Öfveringeniörstjensten vid Generallandtmäterikontoret, samt om förändrad arbetsordning för nämnda embetsverk. (86.)

Sedan, vid anmälan af denna skrifvelse, Kongl. Maj:t förordnat, att Öfveringeniörstjensten tills vidare borde uppehållas genom vikarie, samt anbefalt Landtmäteristyrelsen att inkomma med underdånigt utlåtande angående den ifrågasatta förändringen af arbetsordningen inom Generallandtmäterikontoret, har Kongl. Maj:t, vid slutlig föredragning af detta ärende den 31 December 1868, med afseende å hvad Landtmäteristyrelsen i det afgifna utlåtandet anfört, och då den efter utredning af sakkunnige personer för endast få år tillbaka genom Landtmäteriiinstruktionen den 6 Augusti 1864 genomförda omorganisation af Styrelsen syntes vara ändamålsenlig, icke funnit skäl att nu indraga Öfveringeniörsbefattningen, hvarigenom en väsendtlig rubbning i Styrelsens organisation skulle åstadkommas. Deremot förklarades i nåder, *dels* att en Ingeniörstjenst i högre lönegraden skulle vid inträffande ledighet indragas samt den därför anslagna lön Statsverket besparas; *dels* att, när någon af de öfriga tre Ingeniörerne afgår från sin tjenst, anmälan skulle derom hos Kongl. Maj:t göras, och nådigt beslut afvaktas om samma tjensts indragning eller återbesättande; *dels ock* att Aktuarien och Registratorn hädanefter skall vara skyldig att med Ingeniörerne deltaga uti förrättandet af de Arkivundersökningar, som begäras af Kammarkollegium eller andra myndigheter.

Stockholm den 27 December 1869.

Aug. Östergren.

6:o Kongl. Finans-departementet.

41:o af den 27 Februari 1858, angående reglering af utgifterna under Riksstatsens Nionde Hufvudtitel. (229.)

Sedan ej mindre Civilstatens Fullmäktige än äfven Direktionen för Civilstatens Pensionsinrättning inkommit med infortrade underdåniga utlåtanden öfver de förslag till ordnande af pensionsväsendet i allmänhet, hvilka den härför i nåder till-satta Komité afgifvit, äro samma förslag nu på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning beroende.

42:o af den 20 Juni 1860, i fråga om antagande öfver hela riket af mantalet såsom enhet vid skatteberäkningen och reducerande af mantalsbråken till decimalbråk. (76.)

Detta mål, i hvilket på nådig befallning Kammarkollegium och Landtmäterikontoret afgifvit serskilda underdåniga utlåtanden, är för närvarande på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning beroende.

43:o af den 5 Oktober 1860, i fråga om undersökning af de angående jord och skogar inom Norrbottens län utfärdade privilegier. (143.)

Sedan i anledning häraf Kammarkollegium, till följd af nådig befallning, inkommit med utredning rörande ifrågavarande privilegier, har Kongl. Maj:t under den 5 nästlidne November låtit öfverlemna denna utredning till Komitéen för afgifvande af förslag till ordnande af de Norrländska skogsförhållandena, på det att samma utredning måtte hos Komitéen vid fullgörande af dess nyssberörda uppdrag komma under behörigt öfvervägande.

44:o af den 5 Oktober 1860, i anledning af den år 1859 verkställda revision af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning. (136.)

Rikets Ständers genom denna skrifvelse gjorda underdåniga framställning om utfärdande af nytt Reglemente för Mynt- och Kontrollverken, äfvensom ny kontrollstadga, är, sedan samtliga vederbörandes underdåniga utlåtanden och förklaringar i ämnet inkommit, för närvarande på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning beroende.

45:o af den 26 Mars 1863, i anledning af de under åren 1860 och 1861 verkställda revisioner af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under åren 1858 och 1859. (61.)

Till följd af Rikets Ständers i förevarande skrifvelse gjorda underdåniga hemställan om utfärdande af nytt fullständigt och tidsenligt afskrifningsreglemente har Kongl. Maj:t uti nådigt Bref den 6 November 1863 anbefalt Statskontoret, Krigskollegium och Förvaltningen af Sjöärendena att utarbета förslag till ett nytt dylikt Reglemente, hvarefter ett sådant förslag till Kongl. Maj:t inkommit och är på nådig pröfning beroende.

46:o af den 25 Juli 1863, i anledning af väckt fråga om närmare bestämmelser i afseende på erhållande af skatterätt å krononybyggen. (109.)

Efter det Kammarkollegium, till följd såväl af härå meddelad nådig remiss, som af en bemälda Kollegium den 8 Mars 1863 gifven nådig befallning att till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till en fullständig författning angående anläggning och skattläggning af nybyggen m. m., till Kongl. Maj:t afgifvit förslag till grunder för en författning angående nybyggesväsendet i Norrland, har Kongl. Maj:t den 5 nästlidne November låtit öfverlemna handlingarne i detta ärende till Komitéen för afgifvande af förslag till ordnande af de Norrländska skogstörhållandena, på det att Komitéen, vid afgifvande af berörda förslag måtte yttra sig jemväl rörande nybyggesväsendet, i hvad detsamma egde sammanhang med det Komitéen redan i nåder lemnade uppdrag.

47:o af den 7 Oktober 1863, angående gjorda framställningar om grundrännornas kapitalisering. (126.)

Sedan den, till följd af Rikets Ständers förevarande underdåniga framställning, af Kongl. Maj:t under den 30 December 1864 i nåder tillsatta Komité till utredande af frågan om grundskatternas inlösen den 29 Januari 1867 till Kongl. Maj:t inkommit med underdånigt betänkande i ämnet samt Kammarkollegium och Statskontoret häröfver afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, har Kongl. Maj:t, vid föredragning häraf den 12 sistlidne Februari aflåtit nådig proposition till Riksdagen angående förändring i sättet för räntans och kronotiodens utgörande; och är berörda nådiga framställning besvarad uti Riksdagens underdåniga skrifvelse den 13 derpåföljande Maj.

48:o af den 21 November 1863, angående fribrefsrätt för pastorsembetena i riket. (171.)

Denna skrifvelse är beroende på nådig pröfning i sammanhang med ett af Generalpoststyrelsen afgifvet underdånigt förslag till ny fribrefsförfattning.

49:o af den 5 Juni 1866, angående upphörande af tionde för tillverkning af metaller, m. m. (61.)

I underdånighet anmäld den 19 i samma månad, då Kommerskollegium anbefalades, att, efter inhemtande af de för frågans utredning nödiga upplysningar, till Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt utlåtande i ämnet. Detta utlåtande är ännu ej inkommet.

50:o af den 5 Juni 1866, i anledning af väckt fråga om tackjernstiondes upphörande. (60.)

Efter det Kammar- och Kommerskollegierna till Kongl. Maj:t inkommit med häröfver i nåder infordradt gemensamt utlåtande, har Kongl. Maj:t den 2 sistlidne April, angående upphörande såväl af tackjernstionden och andra deremot svarande tackjernsafgifter, som af de friheter i fråga om ränta och rotering, hvilken vissa

orter i egenskap af bergslager åtnjöte, till Riksdagen aflåtit nådig proposition, hvilken besvarats uti Riksdagens underdåniga skrifvelse den 11 påföljande Maj.

51:o af den 20 Juni 1866, angående upphörande i vissa fall af stadgad afgift för transitogods. (116.)

Efter inhemtande af Generaltullstyrelsens infordrade underdåniga utlåtande har Kongl. Maj:t vid föredragningen af detta ärende den 23 sistlidne Juli, låtit i ämnet utfärda nådig kungörelse.

52:o af den 22 Juni 1866, angående åtgärder för beredande af lättnad i myntcirkulation mellan Sverige, Norge och Danmark. (120.)

Sedan såväl Statskontoret som Fullmäktige i Riksbanken i underdånighet inkommit med infordrade utlåtanden beträffande den i förevarande underdåniga skrifvelse gjorda framställning om emottagande i uppbörden jemväl af Norska och Danska mynt, har Kongl. Maj:t under den 23 sistlidne September härom låtit utfärda nådig kungörelse: hvarjemte nådigt Bref aflåtits till Statskontoret med förständigande att genom utfärdadt Cirkulär underrätta vederbörande uppbördsmyndigheter om de pris, till hvilka de vore oförhindrade att antingen till Riksbanken eller derunder lydande lånekontor berörda mynt aflemna.

53:o af den 24 April 1867, angående befrielse för skeppare å inrikes gående fartyg och båtar att lägga till tullstation, belägen utanför destinationsorten. (32.)

Medelst nådig remiss af den 10 Maj 1867 har Generaltullstyrelsen förständigats att i ämnet afgifva underdånigt utlåtande, hvilket ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit.

54:o af den 2 Maj 1868, angående upphörande af arrendet utaf Sala silfververk, m. m. (37.)

Medelst nådig remiss af den 22 samma månad har Kommerskollegium erhållit befallning att, sedan intressenterna i Sala Bergslag blifvit genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Westmanlands län ånyo hörda om och på hvilka villkor de kunde finnas villiga att afstå från arrendet af silfververket, till Kongl. Maj:t inkomma med det yttrande, hvartill Bergslagets svar och Riksdagens förberörda skrifvelse må föranleda, dervid Kollegium jemväl borde meddela den utredning af frågan, som på grund af i Kollegium befintliga handlingar och i öfrigt kunde åstadkommas; varande Kollegii sålunda infordrade yttrande och utredning ännu icke till Kongl. Maj:t inkomna.

55:o af den 12 Maj 1868, i anledning af år 1867 verkställd revision af Statsverkets m. fl. allmänna fonders förvaltning under år 1865. (68.)

Beträffande den i denna skrifvelse väckta fråga, att den från Riksgäldskontoret dittills årligen till Statskontoret skeende utbetalning af räntor å den s. k. Lappmarks Ecklesiastikfond skulle upphöra samt i följd deraf vid beräkningen af Statsverkets ordinarie inkomster den serskilda titeln »intressemedel» uteslutas, har Kongl.

Maj:t, efter Statskontorets hörande, uti nådiga propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof den 12 Januari 1869 hos Riksdagen gjort nådig framställning, som blifvit besvarad uti underdåniga skrivelser den 13 påföljande Maj, angående beräkningen af Statsverkets inkomster.

Vidkommande åter Riksdagens underdåniga hemställan om vidtagande af åtgärder för ordnande af sjöpostförbindelsen med Preussen på något för Svenska postverket mindre betungande sätt än det, som egde rum vid tidpunkten för ifrågasvarande underdåniga hemställan, så ock efter det Generalpoststyrelsen med häröfver infordradt utlåtande inkommit, har, vid föredragning den 14 sistlidne Maj af berörda fråga, Kongl. Maj:t funnit Riksdagens nu omförmälda framställning för närvarande icke till någon vidare åtgärd föranleda.

56:o af den 9 Maj 1868, i fråga om förnyade stadganden rörande Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden. (52.)

Sedan Kommerskollegium och Generaltullstyrelsen den 17 sistlidne Juli inkommit med infordradt underdånigt utlåtande rörande ifrågasvarande ämne samt dervid tillika, i afseende på omarbetning af nuvarande Mellanrikslag, hemställt om tillsättande af en Komité utaf Svenska och Norska Män för utarbetande af nytt förslag till en sådan gemensam lag, har Kongl. Maj:t den 28 påföljande September i nåder förklarar sig vilja öfver hvad nämnda Embetsmyndigheter anført inhemta Kongl. Norska Regeringens underdåniga utlåtande, samt för sådant ändamål låtit öfversända handlingarna i ärendet till bemälda Kongl. Regering.

57:o af den 13 Maj 1868, angående reglering af utgifterna under Riksstatens Sjunde Hufvudtitel. (78.)

Den af Riksdagen begärda utredning i fråga om förening under en gemensam Styrelse af Post- och Telegrafverken, hafva, till följd af nådig befallning, Generaldirektörerna för nämnda embetsverk den 30 November 1868 i underdånighet afgifvit, hvarefter Kongl. Maj:t den 22 innevarande månad detta ärende till nådig pröfning förehaft.

58:o af den 14 Maj 1868, angående ändring i 11 och 16 §§ Jagtstadgan. (61.) Efter inhemtande af Skogsstyrelsens och Vetenskapsakademiens häröfver infortrade underdåniga utlåtanden har Kongl. Maj:t under den 29 sistlidne Januari låtit i ämnet utfärda nådig kungörelse.

59:o af den 13 Maj 1868, angående dels postskjutsens skiljande från jordbruket, dels vidtagande af åtgärder till ytterligare lindring i gästgifveri-, håll- och reservskjutsen. (82.)

Uti häröfver, till följd af nådig remiss, den 15 sistlidne April afgifvet underdånigt utlåtande har Generalpoststyrelsen, — med anmälan om de åtgärder, som blifvit vidtagna i anledning af Riksdagens framställning om postskjutsskyldighetens skiljande från jordbruket, — tillkännagifvit att någon fullständig utredning af detta vidtomfattande ärende icke kunde inom tiden för 1869 års Riksdags afslutande

åstadkommas; och har under den 23 samma månad berörda underdåniga utlåtande, såsom icke påkallande åtgärd, blifvit lagdt till handlingarna.

Stockholm den 27 December 1869.

Henric Lovén.

7:o Kongl. Ecklesiastik-departementet.

60:o af den 26 April 1851, angående åtgärder för en förbättrad själavård i hufvudstaden. (60.)

Sedan, till följd af nådig befallning, Öfverståthållareembetet den 3i Mars 1863 till Kongl. Maj:t inkommit med ej mindre samtliga territorial-församlingarnes underdåniga yttranden, än ock eget utlåtande rörande det af serskildt förordnade Komiterade afgifna förnyade yttrande i ämnet, så har Kongl. Maj:t vid underdånig föredragning den 1 December 1865 uti vissa delar af ifrågavarande ärende meddelat nådigt beslut, samt uti andra delar uppdragit åt Hof- samt Stockholms stads Konsistorium att infordra de större församlingarnes yttranden och i nåder anbefalt bemälda Konsistorier att afgifva underdånig berättelse om de åtgärder, som i ärendet vidtagas, äfvensom inkomma med underdånig hemställan i afseende å sådana frågor, som kunna böra utgöra föremål för Kongl. Maj:ts nådiga pröfning; och har sådant yttrande ännu icke från Stockholms stads Konsistorium inkommit.

61:o af den 12 Juli 1851, angående afskaffande af handeln med apoteksprivilegier. (94.)

Vid underdånig föredragning den 22 December 1851 remitterades ärendet till Sundhetskolegium, som den 25 Januari 1853 deröfver afgifvit underdånigt utlåtande.

Sedan Apothekare-societetens Direktion den 30 April 1863 inkommit med underdånig framställning i ämnet och Sundhetskolegium den 29 påföljande December deröfver sig yttrat, har genom nådig remiss samma dag bemälda Direktion blifvit hörd i anledning af Sundhetskolegii sistnämnda utlåtande och med yttrande den 15 November 1864 inkommit, hvarefter Kongl. Maj:t, som funnit Direktionens underdåniga förslag i dess dåvarande skick icke kunna bifallas, den 12 November 1869 beslutat låta lemna Direktionen tilifälle att, efter förnyad behörig behandling af detta ärende, till Kongl. Maj:t inkomma med ytterligare framställning i ämnet.

62:o af den 20 Maj 1857, angående undersökning af Kongl. och Hvitfeldska Stipendiigodsens tillstånd och förvaltning m. m. (77.)

Den 19 September 1862 anmäldes ärendet inför Kongl. Maj:t och remitterades till Kammarkolegium och Göteborgs Domkapitel, som med underdåniga utlåtanden den 30 November 1863 inkommit.

63:o af den 12 September 1857, angående upphörande af Universitetets rätt att med Stadsstyrelse deltaga i handläggning af ekonomi- och politi-mål. (121.)
Sedan Kongl. Maj:t den 2 Oktober 1857 häröfver från Kanslersembetet vid Rikets Universiteter infortrat underdånigt utlåtande och sådant den 7 innevarande December inkommit, har Kongl. Maj:t den 17 i samma månad detta ärende afgjort.
64:o af den 9 Mars 1858, angående behof af allmänna helsovårdens ordnande. (262.)

Sedan en i nåder förordnad Komité inkommit med förslag till lag angående sundhetsförhållandenas ordnande, och Sundhetskollegium deröfver sig yttrat, fann Kongl. Maj:t, vid underdånig föredragning den 13 Januari 1860, med pröfningen af bemälda Komitées förslag i ämnet böra tills vidare anstå; och har Revisionssekreteraren Alb. Lindhagen, enligt Kongl. Maj:ts uppdrag, under 1868 års sommar företagit en resa till åtskilliga städer dels inom Sverige, dels i Norge och Danmark, i ändamål, bland annat, att för utarbetande af förslag till författning i ämnet inhemta tillgängliga upplysningar.

65:o af den 28 Januari 1863, angående utarbetande af förslag till Ecklesiastik Boställsordning. (17.)

Sedan Kongl. Maj:t den 13 Februari 1863 anbefalt Kammarkollegium att utarbeta och till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till Förordning i den syftning Rikets Ständers ofvanberörda underdåniga skrifvelse angifver, samt bemälda Kollegium den 24 Maj 1865 med sådant förslag inkommit; så har Kongl. Maj:t den 9 påföljande Juni i nåder förordnat, att samtliga Domkapitel i riket skulle, efter det vederbörande Presterskap kontraktvis blifvit hördt och sig yttrat, med dessa och egna underdåniga utlåtanden i ämnet till Kongl. Maj:t inkomma inom sex månader efter ernållen del af den nådiga remissen, äfvensom bemyndigat Kammarkollegium att låta trycka 1800 exemplar af dess ofvanberörda utlåtande och förslag; hvarefter och sedan omförmälda från Domkapitlen infortrade yttranden inkommit, och Kongl. Maj:ts samtliga Befallningshafvande, till följd af nådig befallning, jemväl i ämnet sig yttrat, har Kammarkollegium den 16 Juli 1867 afgifvit anbefaldt förnyadt utlåtande i frågan, hvilket jemväl på nådig befallning blifvit genom Kollegii försorg under år 1868 till trycket befordradt.

66:o af den 18 Februari 1863, angående meddelande af nödiga föreskrifter till förekommande af sjukdomen Fosfornekros. (35.)

Sedan Kongl. Maj:t, efter Sundhetskollegii hörande, den 23 Februari 1866 i nåder uppdragit åt bemälda Kollegium att uppgöra underdånigt förslag till Författning i ämnet, har sådant förslag den 17 nästlidne December inkommit.

67:o af den 26 Mars 1863, angående tillägg i Kongl. Förordningen den 13 Juli 1853 om fattigvården i riket. (64.)

Sedan Kammarrätten den 21 Juli 1863 med infordradt utlåtande i ämnet inkommit, samt Kongl. Maj:t den 24 Februari 1865 i nåder anbefalt Kammarrätten att

afgifva underdånigt förslag till de ändringar i Kongl. Förordningen den 13 Juli 1853, som till följd dels af Kongl. Förordningarne den 21 Mars 1862 angående Kommunalstyrelser, dels för öfrigt af den erfarenhet, Kammarrätten under Fattigvårdsförordningens tillämpning vunnit, kunde finnas erforderliga; hvilket förslag den 21 Juli 1865 till Kongl. Maj:t inkommit; så har Kongl. Maj:t efter underdånig föredragning häraf den 30 November 1869 låtit öfverlemna handlingarne till behandling utaf Komiterade för afgifvande af förslag till nya författningar angående fattigvården samt om försvarslösa och till allmänt arbete förfallna personer.

68:o af den 11 April 1863, angående utredning om och på hvilka vilkor åboerne å de Wisingsö skolegodshemman, som äro af krononatur, må kunna förvärfva eganderätt till dessa hemman. (77.)

Den 24 April 1863 har Kongl. Maj:t i nåder anbefalt Kammarkollegium att gå i författning om den af Rikets Ständer begärda utredning, samt, efter vederbörandes hörande, med underdånigt utlåtande i ämnet inkomma.

Sedan ett sådant utlåtande den 19 Juni 1865 afgifvits, har Kongl. Maj:t den 30 nästpåföljande December i nåder anbefalt Justitiekanslersemetet i ämnet afgifva underdånigt utlåtande, hvilket den 15 Maj 1866 till Kongl. Maj:t inkommit.

69:o af den 16 Maj 1863, angående ändring, i afseende på anställande af Medicine Kandidat och Licentiat-examen, af 1861 års stadgar för Karolinska Medico-Kirurgiska Institutet. (88.)

Kongl. Maj:t har den 11 September 1863 anbefalt Kanslersemetet vid Upsala Universitet att, efter vederbörandes hörande, i ämnet afgifva underdånigt utlåtande, hvilket den 4 April 1865 till Kongl. Maj:t inkommit.

70:o af den 12 Juni 1866, i fråga om indragning af de s. k. Prebendepastoraten. (72.)

Sedan Kongl. Maj:t den 2 November 1866 infordrat samtliga Domkapitels underdåniga utlåtanden i ämnet samt dessa till Kongl. Maj:t inkommit och Kanslersemetet vid rikets Universiteter till följd af nådig befallning den 9 April 1867, med underdånigt utlåtande den 23 Juli 1868 inkommit, har Kongl. Maj:t öfver denna fråga inhämtat Allmänna Kyrkomötets yttrande, hvilket den 24 påföljande September afgifvits.

71:o af den 18 Juni 1866, angående förändradt sätt för röstberäkning vid Prestval, äfvensom vid tillsättande af Folkskolelärare, Organister, Klockare och annan Kyrkobetjening. (86.)

Kongl. Maj:t har den 6 Juli 1866 häröfver infordrat samtliga Domkapitels, äfvensom Hof- och Stockholms stads Konsistorii underdåniga utlåtanden, hvilka ock till Kongl. Maj:t inkommit; och har detta ärende blifvit den 5 Januari 1869 öfverlemnadt till behandling af den för Kyrkolagens omarbetning förordnade Komité.

72:o af den 20 Juni 1866, angående ändring i Kongl. Förordningen om fattigvården i riket den 13 Juli 1853. (117.)

Häröfver har Kongl. Maj:t den 6 Juli 1866 i nåder infortrat Kammarrättens underdåniga utlåtande, som den 7 Februari 1867 till Kongl. Maj:t inkommit; hvarefter Kongl. Maj:t den 30 November 1869 låtit öfverlemnå handlingarne i målet till behandling af Komitén för afgifvande af förslag till nya författningar angående fattigvården och om försvarslösa samt till allmänt arbete förfallna personer.

73:o af den 24 April 1867, angående upphäfvande af stadgandet om hembjudande af till skatte försålda hospitalshemman, då de försåljå utom börd. (30.)

Kongl. Maj:t har den 10 Maj 1867 häröfver i nåder infortrat Serafimer-Ordens-Gilletts underdåniga utlåtande, hvilket den 11 Maj 1869 till Kongl. Maj:t inkommit, hvarefter Kongl. Maj:t den 25 påföljande November infortrat Kammarkollegii underdåniga utlåtande i ämnet.

74:o af den 10 Maj 1867, angående ändring i röstberäkningsgrunden vid folkskollårareval (76.)

Den 14 Augusti 1867 har Kongl. Maj:t häröfver infortrat samtliga Domkapitelts och Stockholms stads Konsistorii underdåniga utlåtdanden, hvilka ock till Kongl. Maj:t inkommit.

75:o af den 14 Maj 1867, angående ändring i gällande stadganden om prest- och pastoral-examina samt om andra vilkor för presterlig befordran. (91.)

Sedan denna underdåniga skrifvelse, jemte från vederbörande infortrade utlåtdanden i ämnet, blifvit den 13 Augusti 1868 från Justitie- till Ecklesiastik-departementet öfverlemnade, har Kongl. Maj:t den 21 i samma månad häröfver inhemtat underdånigt utlåtande från Allmänna Kyrkomötet, hvilket utlåtande den 12 påföljande Oktober inkommit; och har Kongl. Maj:t den 5 Januari 1869 beslutat låta öfverlemnå detta ärende till behandling af den för Kyrkolagens omarbetning förordnade Komité.

76:o af den 29 April 1868, angående sådan ändring i Låroverksstadgan, att Grekiska språket måtte blifva ett valfritt ämne. (30.)

Sedan Kongl. Maj:t från samtliga Domkapitel och Direktionen öfver Stockholms stads Undervisningsverk infortrat underdåniga utlåtdanden, har Kongl. Maj:t den 10 Mars 1869 utfärdat nådig kungörelse i ämnet.

77:o af den 15 Maj 1868, angående indragning af lågsta klassen vid elementarlåroverken. (100.)

Efter det vederbörande inkommit med infortrade utlåtdanden, har Kongl. Maj:t den 10 Mars 1869 utfärdat nådig kungörelse i ämnet.

Tabell. utvisande hvarest åtgärderna i anledning af Riksdagens år 1869
 aflåtna, i 10 Samlingen af Bihanget till Kamrarnes Protokoll för
 samma Riksdag införda skrivelser finnas upptagna i
 Stats-departementens afgifna förteckningar.

(Första siffertalet betecknar skrivelstens nummer i ofvanberörda samling, och det sednare
 talet nummern i förenämnda förteckningar.)

1	51	25	62	49	86	73	2
2	30	26	63	50	87	74	10
3	52	27	57	51	15	75	17
4	1	28	*)	52	38	76	27
5	*)	29	58	53	8, 23, 67	77	49
6	*)	30	31	54	24	78	76
7	**)	31	32	55	39	79	88
8	53	32	64	56	40	80	18, 29, 77
9	11	33	33	57	16, 26	81	78
10	54	34	65	58	74	82	79, 9, 19, 28
11	55	35	20	59	70	83	3
12	*)	36	34	60	25	84	4
13	*)	37	85	61	41	85	90
14	*)	38	66	62	42	86	50
15	*)	39	35	63	43	87	5
16	*)	40	36	64	44	88	6
17	*)	41	37	65	45	89	7
18	56	42	68	66	46	90	83
19	12	43	69	67	47	91	80
20	59	44	21	68	84	92	81
21	60	45	22	69	89	93	82
22	61	46	71	70	73		
23	13	47	***)	71	48		
24	14	48	72	72	75		

*) Utfärdade förordnanden.

***) Skrifvelse till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

***) Skrifvelse till Herrar Fullmäktige i Riks-Banken.

Till
Riksdagen.
Berättelse

af

**Kommitterade för Tryckfrihetens vård
år 1870.**

Sedan sistförflutna Riksdags början har icke något ärende rörande Tryckfrihetens vård hos Kommitterade förevarit; hvilket förhållande Kommitterade bort hos Riksdagen anmäla.

Stockholm den 15 Januari 1870.

N. A. FRÖMAN.

BROR EM. HILDEBRAND. JOHAN ER. RYDQVIST.
J. J. NORDSTRÖM. N. H. SELANDER. J. ARRHENIUS.

Arvid Ulrich.